ANUL IX — Nr. 47

Citor: MIHAIL POLIHRONIADE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

TELEFOANE

Director: PAVEL COSTIN DELEANU

Prim-redactor: CRIȘU AXENTE

AXA

NUMAR SPECIAL DE ANU NOU

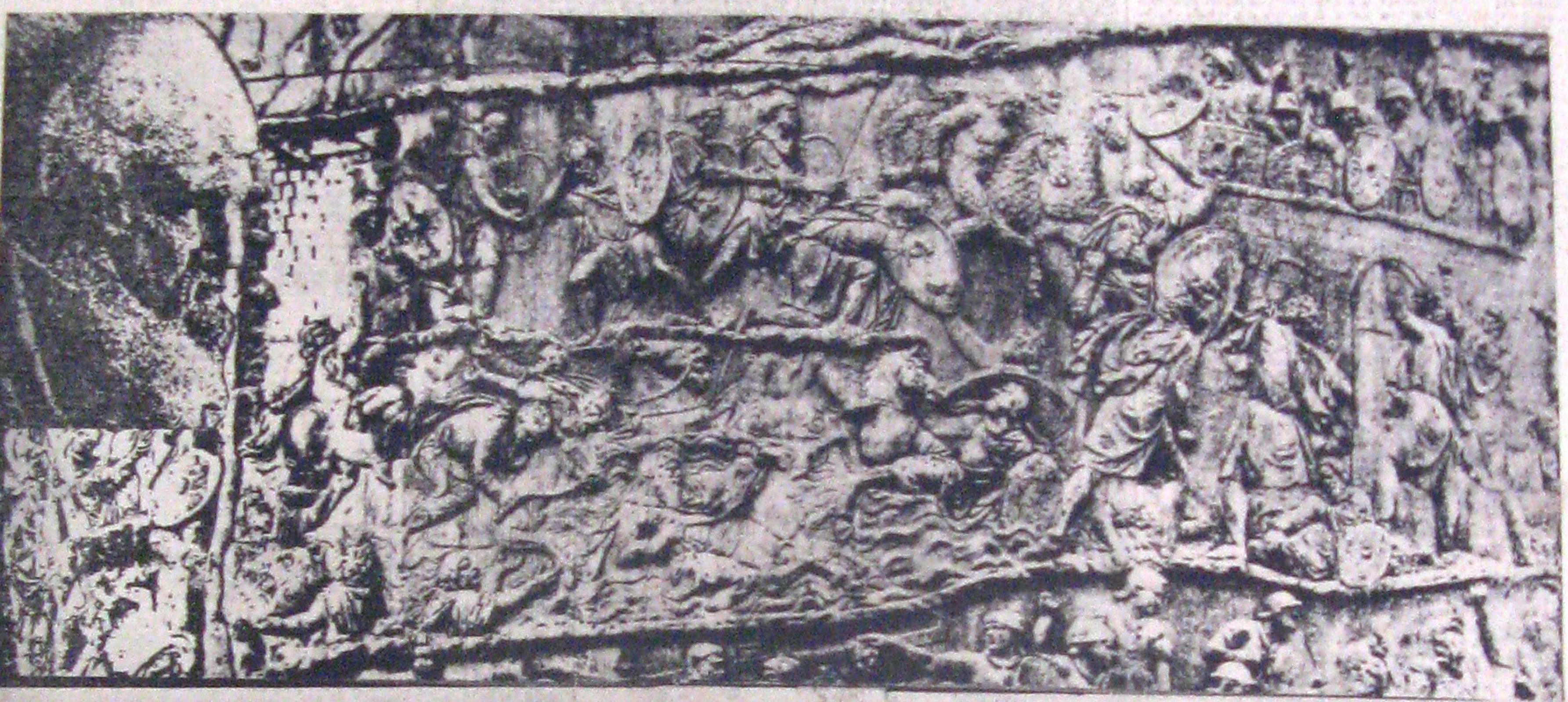
5 LEI

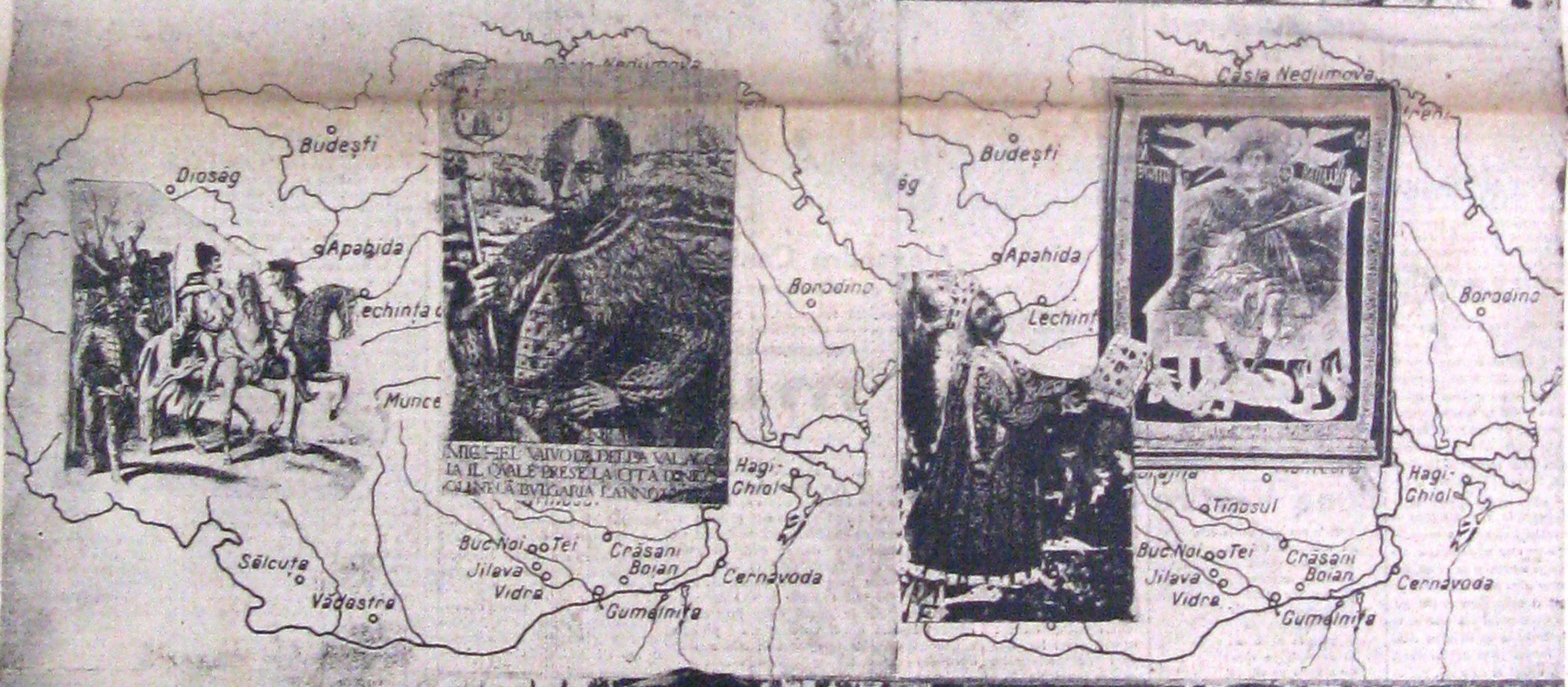
Miercuri 1 Ianuarie 1941

ABONAMENTE:

IN ȚARA: | IN STRAINATATE:

ZIAR DE LUPTA POLITICA, DOCTRINA LEGIONARA, INFORMAȚIE ȘI REPORTAJ

„Inainte, dragi legionari! Fiți mândri de tot ce-a fost în anul acesta și priviți cu o nesfârșită încredere în anul care vine!".

CAPITANUL

CULTURA

Calendar legionar

31 Decemvrie

1937 : Oficial se comunică 478.378 voturi legionare pe Ţară reprezentând un procent de 15-58 la sută, deci 66 mandate de deputaţi legionari.

Ziua de 20 Decembrie este zi de doliu pentru fostul partid liberal. Poporul a pălmuit pe impilatorii lui. Guvernul a încercat toate mijloacele vechi de care uzase până atunci de a fura urnele, de a opri votările, de a contamina sate cu boli epidemice.

Intreaga Românie sălta în bucurie văzând şarpele cum se svârcoleşte.

11 zile s'au căznit statisticienii şi matematicienii partidului cum să-şi scoată procentul legal. Mult le-a trebuit să ne fure din voturile legionare. Insfârşit, 66 de mandate ne-au fost cedate.

1 Ianuarie

1933 : Căpitanul dă ordin de bătălie către cuiburile din Oltenia, Bucovina şi Dunărea de Jos.

1934 : Virgil Ionescu, arestat la Sinaia şi transportat la Bucureşti este pornit la Ploeşti spre a fi confruntat cu Nicadorii.

1935 : Căpitanul face bilanţul anului 1934 şi anume : 18.000 arestări, 300 bolnavi prin închisori, 16 morţi şi 5 îngropaţi de vii. Căpitanul îmbărbătează pe legionari cu sfintele-i cuvinte: „Inainte, dragi legionari! Fiţi mândri de tot ce-a fost în anul acesta greu şi priviţi cu o nesfârşită încredere în anul care vine".

1937 : Ionel Moţa ostaşul legiunii şi al bisericii creştine ortodoxe pe frontul spaniol este proclamat de Căpitan Vice-preşedintele partidului „Totul pentru Ţară".

1938 : Urarea Căpitanului către Legionari: In situaţia politică s'au produs schimbări. In lumea legionară nu există nici un motiv de agitaţie. Fiecare îşi sărbătoreşte în familia lui până la capăt Sfintele Sărbători. Fără nici o grije. Pe legionar nimic nu trebue să-l turbure şi să-l scoată din ordinul pe care l-am dat la închiderea luptei electorale. Pace şi odihnă.

Urez tuturor luptătorilor un mare an legionar.

Profesorul Ion Găvănescul scrie: la suflet nou, politică nouă, politica jertfei, a credinţei, a luptei de fapte nu de vorbe. Acea politică dela care aşteptăm o ţară nouă, o Românie desrobită, stăpână în casa să.

Tineretul legionar n'a aşteptat nici o altă chemare ca celelalte înjghebări politice, decât chemarea durerilor neamului, ca să înceapă lupta pentru sfărâmarea lanţurilor robiei umilitoare.

—xoxoxoxo★oxoxoxox—

Calendar românesc

Calendarul românesc va trebui să înceapă cu 6 Septembrie 1940. Această zi nu înseamnă numai sfârşitul unei epoci de doi ani, de 10, sau de 20, aşa pe cum cronica o măsoară îndeobşte, ci a unei epoci care s'a oprit la moartea lui Ştefan cel Mare şi de când neamul românesc a încetat de a mai face Istorie, retrăgându-se în bezna unei nopţi pe care numai rarile fulgere ale unor revoluţii ţărăneşti o mai puteau despica dând semnalul unei existenţi româneşti.

Semnificaţia zilei de 6 Septembrie 1940 depăşeşte cu mult orice circumstanţă: ea înseamnă reintrarea noastră în Istorie. Acest fapt epocal a fost săvârşit de Legiune şi tot aici vedem noi tâlcul ei primordial. Toate latenţele şi virtualităţile stratificate în sufletul acestui popor timp de aproape o jumătate de mileniu şi-au găsit în acea zi un punct de eliberare. Poziţia noastră mondială periferică, — căci noi nu eram integraţi unui stil universal — s'a clarificat, şi deacum înainte putem discuta valabil orice ipoteză a viitorului românesc. Aşa dar Revoluţia Legionară nu rupe numai o stare de lucruri, restabilind un echilibru, dar ea creiază acestei ţări şi acestui neam o anumită modalitate istorică.

Această modalitate o constitue participarea României la revoluţia mondială deslănţuită de popoarele europene ale Axei. Dar acest moment mai dovedeşte vocaţia noastră istorică. Aici nu e vorba de conjunctură, de întâmplare, sau de şansă. Ci de actualizarea noastră istorică sau ceia ce aş putea numi realizarea Destinului nostru. Imensa frământare a Legiunii a dovedit tocmai apropierea acestui moment. In supravieţuirea ei în urma acelei încercări de exterminare totală pe care au început-o nebunii, orbii şi trădătorii de neam, dovedeşte iarăş şi cu toată prisosinţa nu un miracol ci necesitatea ei istorică. Declaraţia Căpitanului din 1937 că în 48 de ore România se va alipi Axei înseamnă tocmai actul de conştiinţă al naţiei şi voinţa ei de a ieşi din anistoric pentru a face Istorie. Şi această Istorie nu se putea face altfel decât revoluţionar şi anume înlăuntrul revoluţiei mondiale. Această adeziune a României are ca efect imediat fixarea ei pe o poziţie primordială în Sud-Estul european şi crearea unor perspective imperiale.

Astfel, automat şi fără nici o trăsătură de robie vom redobândi integritatea noastră teritorială. Iar atunci când vom trage sabia, aceasta va însemna deschiderea acelei căi imperiale. Şi cu asta Legiunea îşi va fi îndeplinit datoria ei faţă de naţie.

Iată de ce, 6 Septembrie 1940, stă pe intersecţia de Trecut şi Viitor şi este deci început de calendar românesc.

L. Popovici

Doină din judeţul Arad

I.

La bădiţu meu la poartă
Două fete rău se ceartă
Una-i hâdă, da-i bogată,
Una-i mândră, da-i săracă.
Cea de bogat zice aşa:
Pe mine mă ia badea
Că-mi dă tata şase boi
Şi-o turmă mare de oi.
Cea de sărac zice-aşa:
Pe mine mă ia badea
Nu dă badea gura mea
Pe întreagă turma ta,
Nu dă badea ochii mei
Pe cei şase boi ai tăi.

II.

La ogor de primăvară
Toate plugurile ară,
Numai plugul badelui
Şade'n vârful dealului;
Nice sue, nici coboară,
Bate boii de-i omoară.
Desfă mândră ce-ai lucrat
Că e lucru necurat.
Ce-am făcut nu pot desface
Măcar boii să te calce.

Culese dela Ana Fildan,
din com. Mişca jud. Arad
de FLOREA FLORESCU

Buna Vestire

Colo 'n sus pe vremea ceia
In muntoasa Galileia
O fecioară vejuia
Ce Maria se numea
Nazaret era oraşu'
Unde ea-şi avea lăcaşu
Intr'o zi Maria sta
Singură la vatra sa
Şi de-odată ce văzu:
Casa toată se umplu
De-o lumină lucitoare
Ca lumina cea de soare
Ingerul Gavril intrase
La fecioara sfântă 'n casă
Ingerul a zis: „Marie
N'avea teamă, pace ţie
Har la cer din cer aflaşi
Naşte-vei un copilaş
Fiu al Domnului va fi
Şi Isus se va numi!".

comp. de LUCREŢIA URSU
com. Poiana Ilvei-Năsăud
culegere de FLOREA FLORESCU

Alexandru Cantacuzino

Fragment de frescă din ION BOTEZĂTORUL de ANDREI CANTACUZINO

Expoziţia grupului plastic LUCHIAN deschisă sub auspiciile MUNCII LEGIONARE în sala Dalles. Prinţul Alexandru Cantacuzino apare în această compoziţiune ca unul din cei chemaţi la predica depe munte.

Anul muzical

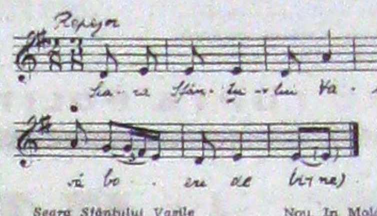
Anul 1940 — prelungire a anilor 1938 şi 1939 — a fost atât de frământat şi a adus atâtea tragedii naţionale încât spiritele acelor cari au participat oricât de puţin la aceste evenimente nu puteau fi deschise Artei. Dealtfel şi manifestările artistice ale acestui an nu au avut decât o relativă amploare. In afară de apariţia unor Kempf sau Gieseking, pe care i-am ascultat cu tot respectul cuvenit artei lor, dar cu gândul prins de melancolia lipsurilor noastre muzicale, în afară de un recital al lui Enescu, muzica distribuită nu a însemnat mare lucru. Instituţiile noastre muzicale, Opera şi Filarmonica n'au făcut nici o sforţare spre a ieşi din mediocritatea lor obişnuită.

Aceleaşi programe banale, archicunoscute, aceiaş lipsă de pasiune şi de interes artistic şi mai ales aceiaş ostracizare a muzicii româneşti şi a compozitorilor români. O mostră de stil „Carol II" au fost faimoasele concerte simfonice cedate (pe bani de altfel) acelei sinistre farse sociale care a fost organizaţia „Muncă şi Voe bună" unde veneau micii funcţionari somnoroşi şi erau aduşi cu jandarmii două duzini de muncitori direct dela fabrică, cari, instalaţi ostentativ de Direcţie în primele bănci, dădeau cele mai vizibile semne de năuceală la auzul unei muzici cu cari bieţii oameni nu puteau avea deaface, nici în clin nici în mânecă.

Aşa încât să facem „tabula rasa" de tot ce s'a întâmplat până în momentul revoluţiei legionare care a adus un vânt de primenire în atmosfera noastră artistică. Recapitulând actele muzicale demne de a fi numite româneşti, şi ca atare demne de interesul nostru, ne gândim la Concertul simfonic închinat CĂPITANULUI, dela 5 Decembrie 1940, dat de Orchestra Filarmonică, trecută acum sub conducerea Direcţiei Artelor din Ministerul Educaţiunii Naţionale şi dirijată de tânărul şi masivul compozitor Nicolae Brânzeu. Programul în întregime din muzică românească a fost omagiul pe care muzica noastră l-a adus Liberatorului ei. Concertele simfonice următoare dirijate de domnii Ciolan (un mare nedreptăţit al regimului de eri şi care îşi va recăpăta locul la care are dreptul), Jora şi Nottara, şi cu repertorii în cea mai mare parte româneşti, dovedesc încă odată posibilităţile compozitorilor noştri autohtoni. Muzica noastră, departe de a fi rezolvat problemele ei existenţiale şi de amploare universală, dă totuşi cele mai bune semne ale unui fericit destin. Şi aici, ca oriunde este vorba de creaţie românească, cuvântul hotăritor îl va avea generaţia de mâine, aceia născută şi crescută în marele suflu liturgic al Legiunii.

L. P.

Pluguşorul

Seara Sfântului Vasile
Fie-vă boerii, de bine.
De multişor a'nserat
Şi noi n'am mai colindat
Ais boul dinainte
Cu coarnele poleite;
Ais boul din mijloc
Cu cornitele de foc;
Ais boul dela roată
Cu cornitele de piatră.

Ilfov-Cornetu 1932

dela Aurel Barbu 13 ani
culeş de Ilarion Cocişiu

E unul din multele pluguşoare ce se cântă în şesul Munteniei, în seara ajunului ca şi'n ziua de Anul Nou. In Moldova, versurile Pluguşorului se recită şi'n unele părţi sunt însoţite nu numai de pocnete de biciu şi urări, ci şi de o melodie cântată din fluer cu ritm de tobă mică, (cu o singură piele întinsă, cum e ciurul).

Obiceiul de a merge cu pluguşorul de anul Nou, tinde să se generalizeze şi în Ardeal, prin cărturarii satelor, care îndeamnă pe copii la practicarea obiceiului. (In unele părţi din Ardeal se colindă în seara de Anul Nou). Textul răspândit mai mult e cel publicat de V. Alecsandri.

I. Cocişiu

—xoxoxoxo★oxoxoxox—

Anul plastic 1940

de AL EXANDRU BASSARAB

Anul începe cu o expoziţie de gravură: **Grupul Grafic**. Dintr'un început, organizatorii şi-au luat o grea răspundere: nu pe aceea de a face cunoscuţi pe artişti în parte, ci de a da gravurii semnificaţia şi rostul pe care şi-l merită. Deşi avem un trecut destul de bogat prin acele chipuri cioplite ce ilustrează vechile cărţi bisericeşti, totuşi până în anii din urmă, datorită technicii dificile, lipsei de ateliere şi prese şi mai ales necunoaşterii acestui meşteşug, firul a fost întrerupt şi încercările izolate nu au putut să fixeze un moment hotăritor în mişcarea noastră artistică. Dintr'un efort asupra căruia nu am a face nici o revendicare, am făcut să reapară nu ca o împodobire a cărţilor de ritual — cum l-a fost rostul şi care îi va fi — ci ca o manifestare de sine stătătoare.

Artiştii gravori au găsit din contrastele de alb şi negru noui posibilităţi de exprimare şi viaţă lăuntrică, trecând dela subiectele de fond religios şi legendă populară până la aspectele de viaţă cotidiană, peisaj, ori natură moartă. Această artă care numai din contrastul a două culori, negru cernelei şi albul hârtiei, reuşeşte a zămisli opere de nepreţuită valoare îşi găseşte după mine şi în secolul rotativei raţiunea de a fi, de oarece e singura dintre arte care se apropie în mod mai firesc de arta tiparului. Cei din Grupul grafic" au fost printre primii cari în Saloanele Oficiale de alb şi negru, au făcut ca din an în an gravura să câştige tot mai mult teren.

Unul din fondatorii acestui grup a mai avut o îndrăzneală şi a consimţit ca într'o tiparniţă modestă de pe **Litoral**, alături de sculptorul **C. Grossu** şi pictorul **Gh. Zlotescu** să alăture gravura în lemn de poezie şi să scoată astfel lunar mici podoabe de vis. In aceeaşi lună, expun la Dalles pictorii **C. Artachino** şi **C. C. Constantinescu**. Un tablou al lui **Ali-Baba** e o elaborare continuă, model de onestitate în artă, peisajele sale nu sunt rodul unei zile, ci aspectul unui anotimp de primăvară, sau toamnă. Revenind zile, consecutiv la aceeaşi oră, reuşeşte să fixeze nu ceeace l-a izbit pe artist ca pitoresc, ci ceeace sub pecete de eternitate se află în zidul unei case, sau în albul de calcar al străzii. O răceală ce-ţi cere distanţă; un oraş pe care-l credeai cald, fierbinte şi care totuşi e rece, uscat.

Pentru prima dată apare în sălile Dalles **d. Marius Bunescu**, personalitate precis definită în plastica noastră; opera d-sale apare plină de maturitate, cu expresii sobre şi bogate în conţinut plastic. „Exemplu rar de muncă şi disciplină aduce în lumea noastră, prin temperamentul său, căruia i s'a adaptat o anumită tehnică, dramatica nostalgie a Nordului după culoare şi căldură".

Gruparea de artă **Luchian**, pe care în ciuda prigoanei am făcut-o să apară sub forma deghizată a unor expoziţii personale, ocupă sala mare a Fundaţiei Dalles. Expun ca şi'n expoziţia dela sediu din 1937, subsemnatul, S. Zlotescu, Valentin Höflich şi Vânătoru. Din temele care ni le-am pus chiar în timpul prigoanei, am abordat în două panouri **Mioriţa**. Atât Mioriţa cât şi Icoana de sticlă a lui **Constantin Brâncoveanu** au trezit comentarii şi rapoarte ale stăpânirei de atunci, Icoana lui Brâncoveanu fiind silit de a o scoate din expoziţie. Ii supăra capetele tăiate ale fiilor voevodului muntean. **Geo Zlotescu** expune uleiuri şi desene colorate. Ţinându-se departe de public şi în genere refractar manifestărilor prin expoziţii, Zlotescu este un nume cunoscut prin accentul personal pe care l-a adus întotdeauna în rarele lui apariţii. **Valentin Höflich** expune uleiuri şi gravuri. Artistul stăpân şi sigur pe mijloacele lui exprimă direct ceeace vrea să spună.

Gheorghe Vânătoru, pictor de bogate posibilităţi, talent variat susţinut de o mare pasiune pentru meşteşug.

In aceiaş lună expun la oficiul de turism **D. Ghiaţă** şi **N. Brana**, iar în str. Belvedere **Sonia Ionescu**.

La Ateneu expoziţiile **Aron Băltatu, Gh. Iliescu**. In pictura lui Băltatu e ceva local, nu ca noţiune geografică, ci ca exprimare a locului de unde a plecat artistul. Se reîntoarce parcă primele impresii pe care le-a cules copilăria. Debutul lui **Gh. Iliescu** are ceva interesant ca fel de a privi. Viziunea d-sale nu se mărgineşte în a vedea un peisaj în cât mai puţine elemente, ci din contră tendinţa de a-l vedea cât mai animat şi întins. La Cartea Românească a avut loc expoziţiile pictorilor **N. Ştefănescu, Aurel Diaconescu, Al. Ţipoia** şi **Paul Constantinescu. N. Ştefănescu** cu câteva aspecte ale Bucureştilor ce dispar, **Aurel Diaconescu** privelişti din Balcic cu tendinţe de personalizare, **Al. Ţipoia** cu o natură moartă şi privelişti din Balcic, cu tendinţe spre decorativ şi simplificare. **Paul Constantinescu** în majoritate, peisagiu din Brădet pe o gamă de verde crud. La Ateneu **Lucian Grigorescu**. Asociaţia **„Amiciţia Italo-Română"** a avut iniţiativa prin **Italia văzută de artiştii români** de a prezenta lumei româneşti o expoziţie unică în felul ei, care este o dovadă expresivă a legăturilor dintre Români şi Italieni.

In luna Martie expune la Dalles în sala mare **Gh. Petraşcu**. După cum ni-l descrie **Lionello Venturi**, el nu urmăreşte să promoveze în lume un ideal social, sau religios. El îşi vorbeşte sie însuşi şi se preocupă numai ca, cuvântul său să fie intens, puternic adecvat modului său de a simţi motivele pe care le pictează.

O instituţie care nu şi-a justificat rostul şi care a fiinţat în virtutea unei inerţii, e Salonul Oficial. In afară de conglomeratul de lucrări în care tendinţele se izbesc cap în cap, Salonul mai cuprinde şi câte trei lucrări ale celor ce-au fost **I. Teodorescu-Sion, Petre Iorgulescu** şi **N. N. Tonitza**.

După o pauză sortită sezonului plastic de lunile călduroase, odată cu venirea biruinţei legionare, să-

(Continuare în pag. IV-a)

Datină şi tradiţie

Datinile în înţelesul lor folkloric, reprezintă materializarea aspiraţiilor către frumos ale sufletului românesc, sublimarea întru estetic a concepţiilor sale etice şi spirituale.

De pildă, după greaua muncă a anului, după îndelungă purificare în post şi rugăciune, românul, acum în miez de iarnă, este pregătit sufleteşte pentru taina sfântă a creaţiunii. Forţa morală care o dă numai conştiinţa datoriei împlinite, şi curăţenia trupească şi sufletească, formează temelia sărbătorilor cele mai mari ale neamului nostru. Sărbători care nu sunt populare decât sublimarea întru estetic a credinţelor şi aspiraţiilor sufletului românesc.

Icoana populară n'a fost decât dibuirea plastică a reprezentării credinţii întru frumos. Casa Domnului s'a născut din nevoia de a monumentaliza pentru aceiaş credinţă modesta locuinţă românească. Cântecul sfânt nu-i decât spiritualizarea jalei de toate zilele. Datinele sărbătorilor sfinte, nu sunt şi ele decât simbolizarea în frumos şi bucurie a credinţelor şi aspiraţiilor neamului nostru. A credinţelor şi aspiraţiilor sale căci de pildă ciclul datinelor de Crăciun nu cuprinde numai grupa sfântă a Vicleiemului, teatrul creştin al satelor noastre, ci între altele şi Pluguşorul. Pluguşorul, urarea laică a unui neam de oameni legaţi de pământ, care de milenii nu uită amintirea aceluia care i-a aşezat aci: „S'a sculat mai an — Bădica Troian"..

Datinele dau astfel, ca şi icoanele, ca şi cântecul sfânt, adevăratul sens al creaţiunii artistice şi anume vădesc strânsa legătură cu acel fond care singur el poate face „frumosul" creator de valori etnice, valori ce sunt singurul scop al oricărei manifestări umane.

Dar nu numai atât, datinele, numai ele dau adevăratul şi unicul sens moral al sărbătorii. Sărbătoarea nu este şi nu a fost nici când pentru românul cel adevărat, din sate, numai o adevărată desfătare în hrană şi haz, ci a corespuns şi corespunde încă, prin datini, unei formule ce înseamnă totdeodată şi o încordare de forţe spre noi realizări, şi contactul curăţitor cu divinitatea prin concretizarea misterului sfânt.

Generaţii de generaţii, veacuri şi milenii, neam de neamul nostru a crescut şi a înfăptuit în căldura acestor datini cari au ajuns să sintetizeze sufletul colectiv al neamului. Astăzi când le reamintim cred că nu trebue să le mai considerăm ca eri, sub regimurile democrate, distrugătoare a orice element care ar fi putut valorifica forţe ce puteau scăpa controlului său numai ca exhibiţii teatrale reglementate poliţieneşte, în cari admirăm pitorescul sau rusticitatea imaginilor. Nu, căci aceasta ar fi azi o greşală.

Ştim că ultimul veac a însemnat îndepărtarea neamului nostru de făgaşurile şi rosturile sale naturale. Mari nevoi politice şi sociale ne-au cerut şi impus sacrificiul atâtor forme legitime de viaţă. Neamul s'a supus, sacrificiile ce garantau posibilitatea de încadrare în ordinea vieţii, culturii şi civilizaţiei europene au fost acceptate. Pagubele spirituale nu au fost prea însemnate însă, căci şi acum ca şi în mileniile trecute, spiritul etnic trăia la sate neatins şi nestingherit de nimeni şi nimic, ca întotdeauna.

Astăzi însă situaţiile sunt cu totul altele. Uriaşul progres technic al civilizaţiei contimporane stă nu numai pe punctul de a revoluţiona toate condiţiile de trai, ci este şi gata să distrugă toate valorile sufleteşti prin impunerea unor forme de viaţă uniforme şi plate. Spiritual chiar trăim vremurile unei uniformizări, care peste tot se face în spiritul etnic, numai la noi până eri ameninţa să se facă sub tipare streine şi false.

Păstrarea datinelor devine azi o datorie naţională căci ele sunt principalul punct de sprijin al tradiţiunii în afara căreia nici un neam nu va putea da vreodată creaţiuni de valoare. Căci să nu ne înşelăm, creaţiunile date în afara spiritului etnic, oricât de sclipitoare ar fi ele în aparenţă, nu reprezintă nici o valoare. Cea dintâi condiţiune a creaţiunii stă tocmai în isvorârea ei din sursele limpezi ale etnicului. Pentru ca o creaţiune să poată reprezenta o valoare umană ea trebue să fie în primul rând floarea sufletului etnic.

Să nu uităm că singurele valori umane ce am putut da sau plămădi nu din forme şi valori împrumutate, nu din savante şi chinuite învăţăminte din surse streine, ci numai din proaspătul isvor al vieţii noastre săteşti. Pentru ca o creaţiune să devină o valoare umană ea trebue să reprezinte în primul rând o potenţă etnică acceptată de umanitate sau dotată cel puţin cu forţă de circulaţie larg omenească.

Tradiţia, care trebue s'o spunem, nu este decât sfera largă a datinelor tuturor aspectelor etnice, — reprezintă, deci, însăşi viaţa neamului sau mai bine zis legătura dintre timpul-viaţă şi organismul în spaţiu care este neamul.

Mai mult: în gândul Căpitanului este chiar o parte a fiinţii etnice, căci el socoteşte neamul: prezent, trecut, — viaţa mormintelor duse, — ceeace nu este decât tradiţia,— şi viitor —forţa creatoare a aceluiaş trecut proectată în generaţiile ce vor veni.

Intoarcerea la tradiţie, nu înseamnă deci, aşa cum lasă să se înţeleagă duşmanii vieţii etnice, întoarcerea la forme de viaţă trecută, ci numai ţinerea în seamă în orânduirea traiului nostru a tot ceeace din trecut prin datini este încă viu, cu adevărat viu în sufletul omenesc.

Tradiţia este frâna necesară în faţa oricărei rătăciri pe drumuri streine şi periculoase, cari oricât de atrăgătoare şi frumoase ar părea nu pot duce la singurul scop al vieţii: creaţia, ce singură asigură „Invierea".

Tradiţia este garanţia creaţiunii în spirit etnic şi prin aceasta isvorul tuturor contribuţiilor naţionale la progresul umanităţii.

Tradiţia este toate acestea, dar şi ceva mai mult. Ea formează minimul de poezie necesar societăţii ca să poată trăi, dramul de vis ce transfigurează hâda realitate şi valoarea unui trecut ce permite speranţa şi credinţa în viitor.

Inchiderea porţilor trecutului este departe de a deschide larg viitorul, cum pretindeau democraţii, numai ca să ne depărteze de această forţă a trecutului. Stârpind prezentul eşirea din tradiţie ameninţă din contra viitorul unui neam. Ceeace Legiunea ştie şi nu va lăsa să se mai facă de aci înainte.

Anton Balotă

ANUL NOU 1941

Din pragul lui 1941

Ziua de 6 Septembrie, Mimunea Sfinţilor Arhangheli, ziua Libertăţii de când începe acţiunea desăvârşirii istorice a biruinţii legionare, a biruinţii Neamului prin Legiune, împarte pentru totdeauna unitatea anului natural în două părţi inegale. Totodată, 6 Septemvrie se aşează către sfârşitul celei dintâi săptămâni a anului bisericesc după stil nou, — anul bisericesc începe la 1 Septemvrie, după cum îşi mai aduc aminte sau au reaflat unii. Iar după stilul vechiu, anul nou legionar premerge cu câteva zile anul nou bisericesc.

Cu deosebire însă pentru 1940, din care nu suntem solidari şi răspunzători decât pentru ceiace decurge dela 6 Septemvrie încoace, anul nostru s'ar reduce la o treime. Când însă ultimele patru luni ale lui 1940 stau în legătura organică, de etapă, şi capătă înţelesul abia dacă ne întindem până către începutul lui 1938 să desprindem în perspectiva noastră toate evenimentele istorice ce se petrec în decursul celor trei ani. Mai ales că n'am putut de atunci încoace scrie şi exprima public, n'am mai putut încheia dări de seamă anuale.

Prin marile acţiuni revoluţionare ce se desfăşură din sâmburele continental — acţiunile armate neavând nimic decât înţelesul drept manifestări ale Revoluţiei în desfăşurare —, Europa formează din nou, încă din 1938, o unitate proprie, o entitate. In aşa măsură, încât a mai privi evenimentele istorice din punct de vedere intern şi extern, deosebit, ne vine peste mână.

Intr'adevăr, cu primăvara anului 1938 începe prăbuşirea catastrofică a vechiului „echilibru european" organizat din afara ei, de oceane şi mări. Spargerea artificialei îngheţări începe prin alipirea, împotriva voinţei puterilor occidentale, a Austriei mici la Reichul German, în Martie 1938.

Voind să repare formula din 1914-1918 şi crezându-se prevăzători, în ce priveşte, occidentalii impun prin instrumentele lor dintre noi, lovitura de stat din România dela 10 spre 11 Februarie. Desnădăjduită lovitură le era absolut necesară pentru organizarea coaliţiei contra Axei, iar aceasta nu se putea închega decât prin distrugerea Mişcării Legionare, care însemna — o recunoaştem — imanenţa Revoluţiei Totalitare a României.

Totul Pentru Ţară, instrumentul politic al Mişcării în cadrul vechiului stat, sfărâmase în toamna lui 1937 regimul pseudo-democratic, doborând pentru întâia oară de când funcţiona sistemul, nu partidul dela guvern, ci coaliţia guvernamentală, infirmând de data aceasta, tot pentru întâia oară, şi indicaţia electorală a factorului constituţional.

In Septemvrie 1938 cade Ceho-Slovacia, bastionul britanic [illegible] înfipt în inima Germaniei, ci aşezat în chiar inima Europei. Demontarea lui a pricinuit peste tot în lumea veche, dar mai ales vechiturii noastre, o panică cumplită.

A fost o clipă de cumpănă. Lumea legionară, Căpitanul însuşi, din închisoare, a sperat într'o reacţiune generală a tuturor celor care continuaseră din 1918 să se considere şi să se simtă bine aliaţii de „Marii noştri aliaţi". Perspectivele practice ale unei noui alianţe militare efective, dispărând odată cu sfărâmarea „Micii Inţelegeri". In schimb, „România Mare" rămânea de azi pe mâine la dispoziţia coaliţiei spoliatoare dela toate fruntariile.

Zadarnică speranţă în bunul simţ al acelora care nu mai erau liberi să-l aibă, fiind angajaţi integral în coaliţia imperialo-iudeo-masonică a lumii de ieri, ce se prăbuşea trăgând implacabil şi România în prăpastie.

Din potrivă, oamenii tâlhăreştii lovituri „de stat" din primăvară, vor reacţiona desnădăjduit, omorând mişeleşte pe Căpitan, Nicadorii şi Decemvirii, în 29 Noemvrie. Incepe Podul înalt al Căpitanului şi al întregei Mişcări, care avea să dureze un an de zile. Imbrânciţi de fioroasa lui crimă faţă de Neam, regimul [illegible]. Dealungul întregului an 1939 toate energiile diabolice ale sceleratului „front al renaşterii" — ultima ediţie a „frontului popular" franco-spaniol, căruia i se schimbase în răsărit numai capul —, se consumă în acţiunea de exterminarea noastră. Mişcarea fiind însă neîncetat vie, izvorând mereu, campania germană în Polonia din Septembrie 1939 — garantată diplomatic de pactul de neagresiune germano-rus, îl surprinde — ca de altfel şi pe garanţii lor occidentali —, incapabil să intervie pentru coaliţie alături de Polonia, care se prăbuşeşte iremediabil. In acelaş timp Mişcarea Legionară, nimicind la 21 Septemvrie pe dictatorul diabolic, resortul instrumental al întregului regim satanic, suportă cea mai mare represiune în închisori, lagăre şi pe întreaga ţară, care ajunsese până la urmă, ca într'o închipuire fantastică, o mare închisoare.

Armatele germane, după o acţiune de 18 zile, se întorc în apus şi iernează în faţa liniei Maginot, pentru ca în Iunie 1940 s'o sfărâme în bucăţi distrugând complect armata franceză, după ce cu o lună înainte, în Maiu — acţiunea începe în zece ale lunii — sfărâmase într'o singură campanie armatele belgiene şi olandeze, odată cu cea mai bună armată engleză, debarcată pe continent, în Flandra. In noaptea de 9 spre 10 Aprilie însă, armatele Revoluţiei naţional-socialiste mai debarcaseră şi în Danemarca, şi pe coastele Norvegiei, ocupând până în zori întreaga Danemarcă, apoi, sistematic, în iarna polară, integral Norvegia. La 4 Iulie Cancelarul Hitler vizitează Parisul. Intreaga Europă e un câmp de bătălie prea mic pentru armatele germane.

La 10 Iunie Italia, Regatul şi Imperiul, declară războiu Marei Britanii şi Franţei, asumându-şi la partea sudică a Axei, în întreaga Mediterană, Marea Roşie şi Oceanul Indian o sarcină imensă.

Aşezaţi în a patra ţeră de acţiune continentală — în cea de a treia intrând Franţa, Olanda şi România occidentală, Belgia; în a doua, Polonia, Danemarca, Norvegia; în prima, Austria, Ceho-Slovacia — ceasul satelitului puterilor occidentale din Pontul Stâng, al „României Mari", începute pe mâna regimului carlisto-călinescian, venise. Duşmanii urlau lupeşte pe toată întinderea graniţelor. Trupele noastre se [illegible] de o parte pe alta, ca în alt 1916. Prăbuşirea era iminentă.

Comandantul, aşteptat de organizaţia totuşi vie, pe care o condusese neîncetat, pleacă spre ţară, dar este arestat împreună cu prof. Nicolae Pătraşcu, secretarul general al Mişcării, şi predat „autorităţilor" „partidului naţiunii", de sub zbirul celui ce-şi zicea Carol al II-lea, care însă, în completă desperare de cauză, nu-l mai ucide din temniţă şi-l face ministru, primindu-i condiţiile pe care însă nu le respectă. Comandantul demisionează.

Iar la 28 Iunie dictatura anunţă poporului cedarea către Soviete a Basarabiei şi jumătate a Bucovinei. O clipă încă de agonie şi la 3 Septemvrie, executând arbitrajul Axei, dela Viena, armatele plătesc jumătate din Ardeal şi mai apoi Cadrilaterul. In schimb, puterile Axei garantează graniţele ţării rămase.

Vă veţi fi mai închipuit poate, atunci în clipele tragice, [illegible] răspunzătorii desastrului se vor sinucide sau vor fugi spăimântaţi de propria lor nimicnicie? — Nici gând! [illegible]

Işi vor aduce aminte de ostracizarea [illegible], Generalul Ion Antonescu, [illegible] etc., etc.

Mişcarea Legionară sprijină însă lovitura de stat a generalului Antonescu, instituindu-se regimul Statului naţional-legionar. In Carpaţi, la Dunărea de Jos şi în Pontul Stâng biruise, prin cutremurătoare sacrificii, un nou focar al Revoluţiei Continentale.

Mişcării totalitare a neamului românesc, [illegible] îi rămâne sarcina istorică de a reface şi Patrie şi Neam. Nu-i timp nici de legat răni. Abia de ne-am putut ridica morţii de pe tot întinsul ţării, şi din părţile „cedate", [illegible] MIŞCARE [illegible] ca dela NEAM, ca ale lui Său, a primit-o.

Mişcarea, prin lupta ei de fiecare clipă, ridică şi integrează unitatea românească marei unităţi continentale, totalitar-revoluţionar în lume. 1941 va aduce, fără îndoială, victoria AXEI în Europa, în Mediterana şi în teritoriul insulelor britanice. Pentru asta stau chezăşie, în primul rând, armatele Imperiului Continental german, care la 1 Ianuarie 1941 aşteaptă primăvara pe ţărmurile Mânecii, ca acum un an o aşteptau în faţa fabuloasei linii Maginot. Iar pentru eventualităţi mai îndepărtate veghează în Pacific Imperiul Nipon.

Pavel Costin Deleanu

Râmnicul Sărat-cetatea reculegerii şi a ţăriilor legionare

de COSTIN I. MURGESCU

Insemnări dintr'un pelerinaj la închisori şi morminte

Păşesc în Râmnic cu sufletul înfiorat. Trec pe străzile strâmbe şi bolovănite cu un singur gând: pe aici a fost ultimul „lor" drum. Drumul morţii. Casele acestea erau ultima mărturie a lumii pe care ei o părăseau pentru totdeauna. Oare le-au văzut? Privesc câteva case, câţiva copaci şi încerc să „realizez" sentimentul lor. Pe buze le venea oare un refren de cântec legionar, când mergeau către cea din urmă închisoare? Sau un nume care închidea în el întreaga lume ce rămânea în urmă, liberă, nepăsătoare, mică?

Aş vrea să reconstitui şi imaginea dubei în care stăteau ghemuiţi unul în altul, cu fiare la picioare, oamenii aceştia care — dacă ar fi fost mai puţin mari, mai puţin sfinţi s'ar fi plimbat în limuzine, ar fi lucrat în birouri capitonate, păzite de servitori cu spinarea încovoiată... Ei au rătăcit prin frig, au fost loviţi cu patul puştii de jandarmi, au dormit pe-o scândură aşezată pe ciment, au flămânzit ca animalele prin păduri. Şi toate acestea pentru a trezi Neamul, pentru a salva pe cei ce petreceau liniştiţi şi mulţumiţi — în timp ce duba „sfinţilor" se sguduia pe uliţele Râmnicului...

Legiunea 'n viu şi aspru pas...

Crucile răzleţe stau parcă plecate sub apăsarea crivăţului de început de iarnă care hăue năuc. Câţiva copaci, pe la colţurile cimitirului, se unduesc, cu crengile goale. Cârduri de ciori se rotesc sinistru pe cerul plumburiu. Este un peisaj ucigător, de iarnă fără zăpadă, în câmpia hărţuită de vânt. Şi aici, în pustietatea aceasta, cimitirul în care zac ei... Asasinii n'ar fi putut găsi un cimitir mai dezolant, un cimitir în care impresia de uitare şi izolare să fie mai deplină — ca la Râmnic, acolo unde se adună dragostea smerită a tuturor.

Păşeşti pe poartă sfios şi te îndrepţi către colţul cimitirului, unde — lângă gardul de scânduri — găseşti mormintele sfinte. Aproape fără să-ţi dai seama te descoperi, înlemnit în faţa unei cruci mici albe. Numai vântul în jurul tău; acelaş vânt care-şi strigă nenorocul pe câmpiile vecine şi care agită florile de pe mormânt. Pe cruce, un nume: Inginer Aurel Cerafim. Şi o dată, data dispărărilor noastre: 22 Septembrie 1939.

Indrug o rugăciune, din care abia te poţi desprinde. Alături, o cruce masivă de stejar. Ion Banea. Apoi alte două: Mihail Polichroniade şi Gheorghe Clime.

Stai năucit în faţa celor patru cruci alăturate. Domnu' Clime. Şi Domnu' Banea. Şi Mişu Polichroniade. Poate niciodată nu ţi-ai dat seama de grozăvia petrecută în dimineaţa de Septembrie, la Râmnic — când au fost ucise minţile de care nu legiunea, ci ţara avea nevoe.

Mai precis: atunci era o revoltă legionară şi o durere pentru camarazii căzuţi. Acum, mintea se opreşte în loc ca'n faţa unui abis al nebuniei; ordinul de ucidere fusese doar dat de oameni care putuseră cunoaşte capacitatea lor. Cum nu le-a înlemnit mâna pe hârtia care purta atâtea nume de mari conducători, ce urmau să fie măcelăriţi de-avalma?...

Imediat alături, un mormânt izolat. Gheoghe Furdui.

Şi alte trei, alăturate ca într'un front. Alexandru Cristian Tell. Istrate Gheorghe. Gheorghe Apostolescu. Acesta are o cruce mare de piatră albă.

Stai şi priveşti ca'ntr'un vis la crucea lui „bădiţa Istrate", pe care mâinile camarazilor au cioplit semnul său de mare vrednicie legionară: F. D. C. Anii de frăţie ţi se îngrămădesc în minte. Şi ordinele sale, pe care le urmam cu sfinţenia credinţei de adolescenţi... Şi carneţelul de însemnări zilnice — educatorul şi sfătuitorul zilelor de internat; carneţelul împăturit din foile rupte ale altor caete, de şcoală, în care zilnic însemnam treptele desăvârşirii noastre întru legionarism. Şi planurile noastre, pentru îndreptările de care are nevoe ţara. Ce haz ar fi făcut unii, dacă ne-ar fi găsit carneţelul purtat cu grije la piept! Dar, acum — după prigoana cea mare, stai în faţa crucii bădiţei Istrate şi te gândeşti că, în faţa Căpitanului, în cer — Lui nu-i poate fi ruşine de legionarii crescuţi în şcoala „fraţilor" lui.

Dela cruci, privirile alunecă spre gardul încovoiat al cimitirului. Şi-apoi, câmpia cu vânt şi ciori.

Şi aici, la un pas de tine — frontul. Frontul comandanţilor noştri. Toţi aleşii Căpitanului, ca la un marş. Un marş în veşnicie.

Te apasă gândurile ca un păcat. Vreau să te întorci, când întâlneşti în spatele tău, o cruce în formă de troiţă. Te apropii de chipul celui care a fost svârlit acolo: Sima Simulescu. Şi el! Da, este poate pentru prima oară când ştii că nu-l vei mai întâlni. Că nu-l vei mai vedea agitat, gata de luptă, hotărît să înfrunte orice. Cu o energie, credinţă în Căpitan şi voinţă în faţa căreia nici munţii n'ar fi putut sta. Omul în care erau concentrate toate forţele vieţii. Zâmbeşte vesel şi cuceritor din fotografie. Şi totuşi, sub pământul acesta este el. El care nu va mai sbura şi nu va mai lua parte la bătăliile Legiunii.

La câţiva paşi, alte două cruci. Dorm alături Bănică Dobre şi Paul Craja. Bănică cu pasul lui mare şi rar, cu barba în vânt — ca un şef de răscoală arabă! Şi el este aici. In front cu comandanţii legionari, în înspăimântătoarea aliniere de morminte.

Nu mai ai nici-un gând. Porneşti împleticit aproape spre mijlocul cimitirului; acolo, sunt alte două cruci. Alexandru Cantacuzino. Alecu! Condotierul neînfrânt, cu priviri de oţel — neîndurătoare. O cruce masivă, sobră — ca pentru el. Alături un gard mic alb. In mijloc, o cruce — tot albă. Mormântul pare o grădiniţă de casă de provincie — moldovenească. Este Neculai Totu uriaşul al cărui chip crunt îl luminau zâmbetele de bunătate ce-i însoţeau vorba domoală.

De rândul acesta nu mai poţi răbda. Deprimării, lipsei de gânduri i se substitue deodată revolta. Un singur gând: canaliile. Un singur imbold: plata.

Mişei care nu merită să aibe odihnă nici în mormânt! Asasini pe care nu trebue să-i uităm vreodată! Trădători pe care nu-i va ierta nici când istoria!

Cine n'a înţeles lupta legionară — să treacă prin cimitirul din Râmnic. Este acolo cel mai impresionant manifest de tărie şi glorie legionară.

Discursul lor, discursul pe care comandanţii noştri îl adresează Ţării. Discursul care va sparge secolele. Şi cel mai groaznic act de acuzare pentru cei ce ne-au hulit; pentru cei ce nu ne-au înţeles. Un act de acuzare pe care nici veacurile nu-l vor putea scuza...

Dar să treacă prin cimitirul din Râmnicul învierilor noastre — şi legionarii care-şi poartă lupta în România lor. In România în care sunt stăpâni acum. Pentrucă acolo este „începătura", acolo s'a creiat un stil de luptă legionară şi-acolo este scris „îndreptarul" conducătorilor legionari. Şi-acolo sunt oasele de temelie pe care ne mişcăm noi, toţi cei rămaşi în viaţă.

Şi oamenii „de cultură" pot trece pe-acolo. Pentrucă vor vedea care este rostul lor, de luptători, în Statul Legionar...

Treci pe lângă calea ferată către bariera oraşului. Treci purificat, întărit în credinţă legionară. Nu liniştit şi împăcat cu lumea; nici cimitirul nu era un loc al tăcerilor şi liniştirilor depline. Eşti răscolit, răscolit până în adâncurile sufletului. Şi învolburat. Căci vii dela o întâlnire nu cu morţii, ci cu luptătorii, cu comandanţii Legiunii. Vii cu dor de luptă, de trântă voinicească.

Vii dela cimitir tare şi cu o mustrare. O mustrare pentru tempoul „lento" al vieţii de după biruinţă. Ca la un sfârşit; abia acum înţelegi că încă nu trebue să ajungi aici. Că nu trebue să fim mulţumiţi. N'avem dreptul acesta. Sunt prea mulţi, prea mari morţii noştri — pentru a nu continua înfrigurata dârzenie a credinţelor din vremea prigoanei.

După câteva sute de metri, la barieră — zăreşti în dreapta turnurile pe care le căutai. Sunt ale închisorii.

(Continuare în pag. 4-a)

MARELE ACT AL LEGIUNII

Intotdeauna s'a vorbit cu multă emfază despre Unirea materială, pământească a României în vechile ei fruntarii, ca despre un ţel suprem al înaintaşilor noştri. Titlul de glorie şi l-au făcut partidele politice defuncte, care se 'ntreceau în a se lăuda cu asemenea act.

Unii oameni politici abili spuneau că vor teritorii fără locuitorii lor. Doreau ferbinte doar latifundiile, nu şi viaţa ce clocotea acolo.

Alţii au socotit că vor deschide larg porţile Istoriei dacă vor face o unire sufletească în felul următor:

De pildă, să trimită funcţionarii cei mai răi în provinciile revenite la Patria Mumă, pentru ca să se îmbogăţească pe-acolo, cum vor putea, obţinând astfel, şi aprobarea cluburilor pentru amicii lor, care poate că s'ar fixa familiar în Basarabia sau Ardeal. (Auziţi, unire! nu glumă!) Aşa dar ... [illegible] de oameni ai fiscului de pildă, ar fi trebuit să realizeze unirea sufletească ce se trâmbiţa prin discursuri cam în felul acesta: generaţia noastră a realizat Unirea Ţării, mai ne trebue şi unirea sufletească a ei. Aşa sforăiau discursurile. In realitate: Jigniri continue ale Ardealului, Bucovinei şi Basarabiei, jefuirea acestor provincii, batjocorirea unor oameni care au păstrat făclia culturii şi a românismului o mie de ani întregi neştirbită, debandade şi ofensive prozave în bugetele provinciilor, continua falsitate şi minciună faţă de cei din teritoriile alipite. Şi câte altele.

Unire sufletească, dela 1918 încoace, Doamne fereşte!

Ba în ultimii zece ani ofensele erau oficiale. Dar ce să mai vorbim de morţi..

Ce-a realizat Legiunea în 13 ani?

Ea a realizat adevărata şi mult căutata unire sufletească a Neamului.

Cum? Misterul se poate vedea şi pipăi. Prin adevărata iubire şi viaţă legionară.

In legiune s'au iubit ca fraţii între ei, ardeleanul cu dobrogeanul, macedoneanul cu basarabeanul, bucovineanul cu olteanul etc. N'au existat în Legiune granițe pentru jertfa cultului.

Toţi le-au făcut bucuros.

Să cerceteze cineva cimitirele noastre legionare şi vor vedea camarazii dormind somnul lor sfânt uniţi pe veci, fără să-şi dispute provincia.

Mergem mai departe.

Legiunea a răsturnat noţiunea de regăţean şi provincial.

Problema religioasă a romano-catolicilor şi ortodocşilor s'a rezolvat măestrit prin iubirea legionară.

Legiunea nu cunoaşte greutatea unei asemenea probleme.

Şi-a dat mâna unitul cu ortodoxul şi au murit unul lângă altul. Le-a venit într'ajutor şi evanghelistul, protestantul sau calvinul, uneori gregorianul, ba chiar şi musulmanul.

Mergem şi mai departe...

Am văzut afară de Români, alte limbi luptând pentru legiune şi nu numai Italieni şi Germani, dar chiar Ruşi, Bulgari, Greci, Armeni, Turci, etc.

Ce-i determină pe aceştia să lupte sub steagurile Legiunii? Nimic material. Nimeni nu le da nimic. Din contra, le cerea sacrificiul suprem: viaţa lor.

Oare nu le oferise atâtea avantaje partidele politice, prăbuşite astăzi, democraţia judaico-masonică, perversitatea politică a membrilor ei detracaţi? Nu le oferise nimic. Legiunea le-a oferit aiceva, ce nu s'a găsit nicăeri de sute de ani în istoria noastră: suflet. Sufletul legionar a învins regionalismul, confesionalismul şi minoritatea, preschimbându-le în ţară, creştinătate şi românism.

I. G. Dimitriu

Artă şi Religie

La expoziţia de pictură, sculptură şi arhitectură deschisă în sala Dalles de grupul pentru artele plastice: „Ideea românească şi Luchian" în cadrul muncii legionare, tinerii orânduitori au ţinut ca deschiderea să fie făcută sub oblăduirea lui Dumnezeu.

S'a oficiat ca atare, simpla dar mereu ziditoarea în duh de evlavie, obişnuita sfeştanie şi s'a stropit cu apă sfinţită strădania plină de succes a tinerilor expunători.

Să fie aceasta un simplu gest de rămânere în obiceiul românului de a porni la drum, la drum greu şi spinos, prin însemnarea sfintei cruci pe piept şi rostirea unui „Doamne ajută?" De nu am cunoaşte grupul acesta câtă frământare, câtă luptă desfăşură pentru a desprinde din adâncul sufletului lor taina cea mare a artei cât şi a izbăvirii sufletului din păcat, am fi înclinaţi să o credem. Dar grupul acesta de artişti, înmănunchiaţi într'un gând şi suflet pentru a sluji artei adevărate, de a găsi drumul drept al creaţiei româneşti, care să ne readucă la ceiace suntem noi cu adevărat, la ceiace am fost noi odinioară, prin ceiace a dat neamul acesta trainic şi autentic se mărturiseşte a fi şi în slujba lui Dumnezeu.

Ceiace ne înfăţişează el astăzi este rodul muncii închinate unui crez şi unui ideal.

In crezul acesta au rămas ei neşovăelnici ani de zile, şi idealului au slujit cu trup şi suflet pentru înplinirea lui cu preţul celei mai curate suferinţi, cu preţul jertfirii.

Prinşi în cătuşa credinţei lor şi călăuziţi de frumuseţea idealului, au simţit, au gândit şi au realizat.

Vedeţi, pentru ei rămâne un lucru definitiv stabilit că arta cu care am fost amăgiţi şi desamăgiţi de o sută de ani încoace, faimoasa artă pură, sub care se ascundeau mârşave tendinţe de dezagregare a tuturor valorilor morale, ascunse perfid, sub masca minciunii: „artă pentru artă", este deadreptul repudiată.

Ci ei se mărturisesc în a crede că: „toată darea cea bună şi tot darul desăvârşit de sus vine, de la Părintele luminilor", ci că tot darul acesta îl închină umili şi cucernici Neamului şi lui Dumnezeu.

Expoziţia ce s'a deschis zilele acestea în cadrul muncii legionare rămâne piatră de hotar prin atitudinea sufletească a slujitorilor artei şi prin mărturisirea lor de credinţă. Căci abia acum se leagă firul, rupt acum o sută şi mai bine de ani, cu arta noastră adevărată, cu acea artă de care rămânem foarte impresionaţi or de câte ori avem prilejul să o admirăm mai ales în operile de artă închinate religiei: biserici, troiţe, pictură sau sculptură bisericească, şi în care ne-am arătat destul de docţi şi capabili a o înţelege, dar în imposibilitate de a o mai realiza. Am avut prilejul să aud pe mai toţi pictorii noştri de biserici spunând: „E, hei, părinte, cei de demult se rugau, posteau când aveau de zugrăvit o icoană". Dar cei mai mulţi din aceştia, fumează, glumesc, înjură când lucrează într'o biserică, sau îţi cer să lucreze sărbătoarea. Prin urmare, departe de ţinuta sufletească a vechilor zugravi. Smeriţi, cucernici, desbrăcaţi de or ce preocupare a unor câştiguri nemeritate, vechii zugravi rămân totdeauna în convingerea că ceiace fac ei este pentru Dumnezeu şi cu ajutorul lui Dumnezeu. „Pomeneşte Doamne, pe nevrednicul Constantin, zugraful, mâna cea mult greşitoare", stă scris lângă proscomidie pentru a nu fi uitat de sfinţitorul slujitor niciodată în desele lui rugăciuni şi mâna cea mult greşitoare ne-a lăsat minunatele freşti de la biserica „Doamnei" din Bucureşti. Şi opera lui rămâne neperitoare prin valoarea ei picturală pentrucă era pornită din adâncă credinţă şi deplină sinceritate. Să fi fost alta ţinuta sufletească a celor ce au creiat în poezie în muzică: doine, balade, povestiri? şi care au rămas cu desăvârşire necunoscuţi? Nu cred!

Iată dece socotim că grupul pentru artele plastice: „Ideia Românească şi Luchian, ne-au făcut cel mai frumos dar pentru anul ce începe reînviind toate acestea.

Preotul Alex. Popescu

Utimul An Nou al Căpitanului la Predeal

Mi-a fost dat ca multe din momentele de răscruce ale Legiunii să le petrec alături de Căpitan. Poate, când artistul-legionar şi legionarul vor avea mai mult răgaz, aceste fapte şi gânduri să-şi capete contur, să-şi găsească propria lor viaţă. Acum îmi voi opri aducerile aminte la ultimul An nou petrecut de Căpitan, la acel An nou 1938 care a adus pentru Legiune grozava prigoană ce a urmat.

După ce mă întorsesem din Ialomiţa, unde „Partidul Totul Pentru Ţară" obţinuse un neaşteptat succes, Căpitanul mi-a spus: — „Pictore, drept recompensă pentru activitatea ta, eşti invitatul meu la Predeal". Bucuria mi-a fost mare să petrec Sărbătorile şi Anul Nou alături de Căpitan, deşi în obiceiul meu era ca de sărbătorile Crăciunului să părăsesc Bucureştiul şi să mă duc în urbea mea natală. De această dată am rupt cu obiceiul, mi-am amânat aceste îndatoriri spre a putea fi lângă Căpitan.

Sosit la Predeal, Căpitanul mă întreabă de skiuri. Ii arăt skiurile mele, care erau mult mai strălucite decât cel ce trebuia să le stăpânească. Căpitanul se mai uită şi la vindeacul meu care era nou şi zâmbind îmi spune: „Eşti elegant, pictore, parcă ai fi ginere". — Voi fi, Căpitane. — „Pe când?" — Când hotărâţi Dv.! — După ce-i spun cine-i viitoarea mea logodnică, Căpitanul s'a arătat foarte mulţumit, şi mi-a spus că am judecat. Imediat după Anul Nou a hotărît nunta. Tot atunci aflăm la Predeal că se va căsători şi Traian Cotigă.

Deşi Căpitanul era în toiul luptei, nu se arăta a fi deloc îngrijorat. In fiecare zi skia, lua parte la concursuri, făcea figurile cele mai grele, era plin de voioşie şi avânt. Nu se putea ca în preajma lui să nu fi plin de neastâmpăr, de inimă bună, de încredere în viitor. Atunci mi-a promis Căpitanul, „dacă ai făcut din Ialomiţa, un judeţ pe care eu îl consideram aproape şters din harta Legiunii, să dea asemenea rezultate, apoi Pictore, să ştii că pentru la anul îţi voi da cea mai slabă organizaţie, Vasluiul. Acolo vei merge cu Dragomir-Jilava să scoateţi răzeşii lui Ştefan cel Mare la viaţă". Mi-a fost dat să ajung la Vaslui, nu în calitate de şef de organizaţie, după cum hotărîse Căpitanul, ci de deţinut politic. — Lagărul dela Vaslui a fost cel mai sumbru lagăr prin care am trecut. Deşi am avut la Ciuc acelaşi regim, parcă impresiile cele mai grele ale surghiunului persistă a fi tot cele dela Vaslui.

In ziua Ajunului am mers cu Căpitanul pe Veştea, apoi ne-am coborît în oraş. La cofetăria Csaki, Căpitanul a luat o cafea cu lapte şi cum discutam a luat o hârtie, a schiţat harta Europei şi ne-a arătat cu certitudine cum va trebui să învingă Axa. Acele afirmaţii de atunci ale Căpitanului s'au dovedit punct cu punct. Au dispărut de pe hartă atâtea ţări şi au căzut atâtea regimuri.

Lora! Lora! Lora!, un strigăt ascuţit, tulbură liniştea. Ne întoarcem cu toţii, papagalul din colivie striga singurul cuvânt pe care-l ştia. Căpitanul s'a amuzat la această intervenţie, a făcut plata şi-am plecat cu skiurile prin gară sus la pensiune.

In drum am întâlnit urători.

Până să se aşeze mesele pentru Revelion, s'au perindat o mulţime de pluguşoare legionare de prin comunele dimprejur. Veneau legionarii să-i ureze Căpitanului mulţi ani, să-l vadă pe Căpitan spre a se bucura astfel cu ai lui, că în pragul unui nou an l-au văzut pe acela ce a dat neamului altă plămadă. Eram mulţi. Căpitanul a avut grijă de toţi şi cum eu am aşteptat să se aşeze toată lumea, Căpitanul observându-mi sfiala înşfacă un scaun şi-l aşează mai la centrul mesei şi-mi dă ordin să mă aşez. — „Stai, pictore, aci lângă mine". — Ne-am aşezat la masă. Inainte de a începe să mâncăm, am cântat cu toţii „Imnul legionarilor căzuţi". Apoi Căpitanul ne-a poftit să mâncăm. Era un revelion după o mare biruinţă, era un revelion fără Moţa, fără Marin... era un revelion prevestitor de mare încordare...

După ora 12 a venit Nicoleta cu câteva camarade şi camarazi. Petrecuse şi ea Revelionul alături de sora şi mama ei într'o vilă din Predeal şi acum venise să-i ureze Căpitanului un nou an. Căpitanul s'a sculat dela masă, i-a întins mâna şi apoi la toţi cu care venise. In voioşia lui mi se adresează să dau tonul. Era un examen greu. Totuşi am reuşit. Iz-

(Continuare în pag. II-a)

Râmnicul Sărat-cetatea reculegerii și a țăriilor legionare

(Continuare din pag. 3-a)

Ajungi acolo. Un gard înalt de doi metri înconjoară închisoarea. Un gard din șase rânduri de sârmă ghimpată. Te apropii de el. Este un adevărat păienjeniș; fiecare rând legat de celelalte. Nici-o muscă n'ar fi putut trece prin el.

Gardul a fost făcut special pentru legionarii închiși. Ca să nu fie scăpați de camarazi. Gardul care n'a fost făcut la hotare. Pentrucă pământul țării putea fi răpit. Dușmanii nu erau acolo; ei erau în copiii Neamului. Mișelia omului „însemnat"; sluga nebunilor care și-l făcuseră unealtă...

Intri în prima curte interioară înlăuntrul patratului acesta de sârmă ghimpată, un alt patrulater mai mic. De astă dată dintr'un zid gros de câțiva metri și înalt de alți metri, în loturi străjuiesc turnuri cu sentinele și gardă. Este zidul exterior al închisorii. Deasupra porții străjuiesc acum chipul de luceafăr al Căpitanului, sub care luminează scrisul său în lapidarul și impresionantul mesagiu trimis celor care aveau să străbată vifornițele: „Salut pe cei ce merg spre marea biruință legionară". Și anul 1938 — anul deslănțuirilor dintâi ale Satanei.

O poartă de fier și-un gang scurt de piatră. In dreapta, un coridor îngust și întortochiat, de pe care se deschide ușa camerii Căpitanului. Patru pereți albi, imaculați. O sobă de piatră, pe care stă așezată o doniță cu apă. Câteva icoane și un pat. Și încolo nimic, în afară de o fereastră mică — deschisă într'un colț de sus al camerii. Lumina cade de-acolo piezis, fără căldură, într'o fâșie îngustă care pare a străbate lumi întregi pentru a ajunge aici. Tot este alb, tot este curat și tot este rece și umed, înfiorător de rece și umed. Pari coborît în străfunduri de ghiață, de unde nici-un semn din lumea semenilor nu te poate ajunge. Și iată o rogojină. Rogojina și umezeala închisorilor Căpitanului; închisorilor de pe tot largul zărilor românești, pe care le-a străbătut tăcut și tare în credința lui de mucenic — sfințindu-le.

Camera Căpitanului. Așa cum i-a fost sortit s'o locuiască o viață întreagă. „Bucurați-vă de soare și libertate" — cuvintele scrise de Căpitan în cartea de pe Muntele Susai îți stăruesc în minte. Ele nu puteau porni atât de sincer omenești, ele nu puteau fi rupte atât din carnea unui om — decât dela Căpitan, omul care a iubit muntele, libertatea și soarele ca nimeni altul, pentru a trăi în beciuri de poliție și celule, închis mereu și respirând umezeală. Ca în camera aceasta în care s'a frământat și-a suferit luni de zile un om, ca să câștige libertatea celor mulți în care s'a chinuit Căpitanul Legiunii pentru a-și învăța Neamul să lupte.

„ȘI AZI ZAC IN OCNA, IN GRELE CATUȘE"...

Ajungi din nou în gangul de piatră. In față, o a doua poartă, prin care ajungi într'o curte interioară. Din curtea aceasta, în sfârșit, dai de ușa care duce către sala celulelor.

O sală dreptunghiulară, lungă, imens de lungă. La un capăt o ușă; la celălalt capăt, o fereastră mare cu zăbrele. Pe dreapta și pe stânga, celulele. Așezate simetric, față în față, câte opt pe fiecare parte.

Pășești încet. Este un întreg proces sufletesc care se desfășoară în pelerinajul acesta resemnat prin închisoare. Sunt emoții, dureri și gânduri care — oricât ar vrea să fie de completă această mărturie a unei treceri pe la locurile sfinte ale luptei legionare — nu pot fi însemnate.

Pe dreapta, prima celulă este a bădiței Gh. Istrate.

Se înșiruesc apoi celulele „decemvirilor": Șt. Curcă, Jean Atanasiu, Vlad Radu și Iosif Bozântan, și Nicu Constantinescu — cel dintâi dintre „Nicadori". Intr'un colț al celulei — celulele acestea înguste cu ciment și-o sobă simbheră, cu fereastră — s'o astupi cu palma — zăbrelită cu fiare în colț, lângă tavan și cu uși masive cu lacăte și drugi de fier, cu zăvoare și alte lacăte... — stau agățate cătușele care-i ferecau, alături de o căciulă neagră țărănească și de cismele de pâslă ale eroului.

Să vie aici, în ușa celulei, cei care — în România legionară — nu înțeleg de ce sunt proslăviți Nicadorii. Nu pentru actul lor de pedepsire a unui tiran — ci pentru suferințele lor neîncetate, pentru mândria cu care și-au purtat prin închisori credința legionară. Din suferința lor de ani, prin temnițe și cătușe — au crescut eroii Nicadori... Ultimele două celule depe dreapta, sunt ale „decemvirilor": ale lui Bogdan Gavrilă și Ion Pele, doi din cei zece care au înțeles pe camarazii lor și i-au apelat în sfințenia jertfei și cavalerismului legionar.

*Pe stânga prima celulă este a lui Iancu Caranica alături de care să-*ceau din nou decemvirii: Ioan State și Fane Georgescu, lângă care îndura temnițele României-Mari, eroul și luptătorul dreptății, „moțești", Căpitanul Emil Șiancu. Cel care n'a murit de gloanțele maghiare, n'a murit de gloanțele războiului — pentru a fi ucis de slugile lui ... Este încadrat, în cealaltă parte de un decemvir: Ion Trandafir, lângă care își frământa ultimele gânduri, în capul lui de mare intelectual, nicadorul Doru Belimace. Ion Caratănase își învecina celula cu a domnului Clime, ghemuită într'un colț, în fund.

Ai vrea să le reconstitui viața, aici. Gândurile care purtau sufletul lor mare nu le vei ajunge vreodată. Dar, acum — viața lor fizică ai vrea s'o refaci. Unde stăteau? Sau, cum și-or fi bătut în peretele gros, de o grosime care te face să te întrebi: ce ocupă mai mult loc aici: peretele sau spațiul celulei? Și cum mai comunicau? Se vedeau oare?

Cu aceste gânduri urci pe scara ce duce la rândul de sus de celule. Aceleași șaisprezece celule, așezate simetric — față în față, opt pe dreapta, opt pe stânga. Un grilaj mic de fier, mărginește rotonda.

Pe dreapta prima celulă este a lui Gh. Apostolescu, după care se înșiră căpeteniile toate: Sima Simulescu, Traian Cotigă, Paul Craja, Ion Banea. Iată și celula doctorului Șerban Milcoveanu, conducătorul drag al primului nostru an de studenție, unul din puținii comandanți care n'au fost uciși. Poate cu vrerea Domnului, pentrucă era cel mai tânăr de acolo. Și pentrucă era nevoe de sufletul curat care să mărturisească suferința și martiriul aleșilor Căpitanului. Acesta trebuia să fie un legionar curat și tare, care să scape cu viață și să rămână mereu pe linia marilor destine legionare... Lângă el, stătea Neculai Totu și în sfârșit, Eugen Ionică în celula căruia mai stau încă vreo câteva rafturi de cărți. Fost-au aici cândva cărți care să-i aline zilele de închisoare? Sau, numai rafturile stăteau goale ca să-i mărească suferința?

Aceleași rafturi, „peste drum" unde este celula în care s'a abătut vulturește Alecu Cantacuzino. Și apoi, către intrare, la rând celulele lui Bănică Dobre, Aurel Serafim, domnului inginer Virgil Ionescu, Gh. Furdui, Al. Cristian Tell, d-lui Radu Budișteanu, Mihail Polichroniade.

In stânga scării, undeva într'un colț, două celule mai mici. Cât un dulap. Nedreptățiți și'n închisoare stăteau aici Bartolomeu Livezeanu și Țâlnariu Laurian.

Dela intrarea de jos, un coridor îngust ce dă în una din cele două curți interioare. Câteva straturi de iarbă, bătătorite. Și pereți, pereți în toate părțile. Numai sus, cerul. In sfârșit, cerul după atâta umezeală și întuneric. Unul din turnurile închisorii se desprinde în colțul curții acesteia. Din postul de observație al turnului o ușe deschisă privește sinistru și amenințător.

Unde va fi stat mitraliera? Mitraliera ucigașe care a secerat? Gloanțele i se văd proptite în toate zidurile, căci aici în curtea aceasta — este curtea măcelului...

Nici-o urmă a asasinatului, în afară de punctele împrăștiate pe pereți. Nici n'avea ce să rămână. Și totuș plutește o atmosferă de tragic coșmar; o atmosferă căreia nu i se poate rezista.

Ca în toată închisoarea dealtfel. Căci aici între sârme ghimpate, pereți imenși, turnuri, santinele, gărzi și mitraliere — fusese ghemuită toată elita Mișcării Legionare. Aici s'a călit ea, pentru cea din urmă dată, la școala suferinței, în preajma Căpitanului. Și aici a murit ea, ucisă mișelește — dar acceptând moartea cu seninătate, pentru a pregăti învierea Neamului.

Și gândul acesta nu ne poate da odihnă...

Costin I. Murgescu

Anul plastic 1940

(Continuare din pag. 2-a)

lile de expoziție și-au deschis din nou porțile. Fundația Dalles, alături de expoziția **Cartea Germană**, are expoziția **Grupului Grafic**. In sensul luptei pe care am dus-o, fac să apară un perete închinat Legiunii Biruitoare. De această expoziție s'a împiedicat un profesor, cronicarul cotidianului lumei de ieri, la care i-am răspuns: „Noi știm „ca să ne concentrăm în noi, în sufletul nostru, să ne vrem pe noi înșine înaintea oricui" (M. Eminescu). Și dacă astăzi în sala Dalles a avut a se izbi de un singur colț, care să-i tulbure înțelegerea de specialist, mâine acest colț va fi Țara toată". A urmat apoi salonul de alb și negru. Deși am ținut ca acest Salon să nu mai aibă loc, totuși fiind o perioadă de tranziție, am reușit să-i dăm un sens, sens care până mai ieri lipsea saloanelor oficiale. Au expus la acest salon printre alții Bilțiu-Dăncuș, Brana, Codreanu Ileana, Cornescu Radu, Cuclin Zoe, Delavrancea Dona N., Dețiu Elena, Dimitriu Nicolaide, Dona Nuni, Droc Maria, Drăguțescu Eugen, Eleuteriade Mihaela, Frimu Vladimir, D. Ghiață, Grosu Cristea, Hoeflich Ion, Iliescu Gh., Ispas Ion, Ivănescu Emil, Mihail-Silion Lucreția, Naum Gh., Nicolescu Nic., Olinescu Marcel, Pancu Silli, Perțache Vasile, Petrașcu Mariana, Popovici Gr. Ion, Stoica Nicolae, Vulpe Anatol, Zoinea Șerban. La Ateneu **Gh. Zlotescu** aduce lucrări pregătitoare de înțelegere a peisagiului românesc. Expoziția lui Zlotescu este îndeplinirea unei misiuni legionare pe care a avut-o cum cu un an înainte mi-a fost dat a studia ținutul Făgărașului. Flori, chipuri și priveliști din Bistrița sunt elementele care l-au dus pe Zlotescu la închegarea expoziției ce are în momentul de față loc la Dalles, unde prin Organizația Munca Legionară, se pășește la o strânsă colaborare între cele trei arte arhitectura, sculptura și pictura care de azi înainte nu vor mai avea o trăire a lor proprie, ci o trăire unitară, puse pe sensurile mari ale nației. Echipa dela Dalles are următoarea structură: Alexandru Bassarab, pictor; D. Anastase sculptor, Andronic Cantacuzino, pictor; Niculae Goga arhitect, Cristea Grosu, sculptor; Const. Jojea, arhitect; Ion Pușchilă, arhitect; Valeriu Stănescu, arhitect; Gh. Vânătoru, pictor; Șerban Zoinea, pictor; Gh. Zlotescu pictor. Comentariile asupra acestui eveniment crucial în plastica românească vor fi desbătute și susținute într'o cronică de sine stătătoare. Prin această expoziție s'a reușit să se marcheze despărțirea de ape care există între lumea veche și lumea nouă, accentuare făcută de înșiși expozanții prin împărțirea în două săli a propriilor lor opere.

Alexandru Bassarab

Ultimul An Nou al Căpitanului la Predeal

(Continuare din pag. 3-a)

bucnește un cântec năprasnic. Căpitanul, uitându-se la mine, face partea a doua. Cântecul se termină. Căpitanul mă puse să mai dau tonul la alt cântec, cutremură casa, ochii tuturor sticlesc cântând Sfânta Tinerețe. La unu și un sfert Căpitanul se retrage și ne dă ordin la câțiva să înapoiarcem vizita vecinului nostru, un german, care a venit și i-a urat Căpitanului un an bun, un an cu noroc. Ne-am executat.

Ieșiți afară, cerul era senin, zăpada scârțâia din cauza gerului. La toate ferestrele se vedeau lumini. In depărtare se auzia un cor legionar:

Sfântă tinerețe legionară,
Suntem bănuiți, stăm zăvoriți în închisori...
In prigoană oricât de-amară,
Cântăm și ne gândim la Nicadori...

A. B.

Punerea în vânzare a lemnelor pentru ceferiști

Oficiul de vânzare al lemnelor de foc pentru funcționarii și pensionarii C. F. R., situat în str. Barbu Catargiu nr. 18 va fi deschis zilnic dela 1 Ianuarie 1941, între orele 8—12.30, afară de Luni și Sâmbătă, iar Lunea dela orele 16—20.

Un Sieyes al României

Nu ne interesează în mod esențial fondul discuției pe care „Universul" a deschis-o asupra libertății presei.

Pentru noi problema aceasta mare se pune cu totul altfel decât în mințile ideologilor. Pentru noi nu are însemnătate dacă presa este sau nu liberă ci dacă presa merge sau nu pe linia destinului românesc.

Dacă servește sau nu acest destin adică o realitate superioară și nici decât fantezia individului.

Vorbind în principiu, acea presă care nu merge pe linia destinului românesc firesc, nu se poate adăoga ca valoare pozitivă la o împlinire istorică.

Ea poate cel mult exprima păreri particulare, puncte de vedere ale omului.

Greșit așa dar puneau problema libertății presei, purtătorii de cuvânt ai sistemelor democratice.

In concepția noastră este vorba de ceva mult mai adânc și mult mai tainic. Este vorba de o libertate superioară de a te împlini, în cele firești ale colectivității din care faci parte.

Este vorba de ecumenicitatea laică a Neamului, de când există el și cât va mai exista.

Instinctul istoric superior al acestei colectivități îl servim noi.

Și îl putem servi numai noi, pentrucă personal, starea aceasta sufletească care se ridică deasupra noțiunei de „regim politic", numai noi o simțim și o trăim.

Acest instinct nu are astăzi decât un singur drum, drumul nostru, al Mișcării Legionare.

Tot ceiace se plasează în afară de acest drum, este bine să se știe și o spunem fără îngâmfare, se plasează în afară de singura posibilitate de a servi legile de viață supreme ale Națiunei.

Așa dar nu spuneți că nu sunteți liberi, căci liberi sunteți și să strigați și să răspundeți, ci întrebați-vă dacă serviți o lege superioară, un destin și mai ales dacă aveți dreptul moral de a-l servi.

Dar iată că pe pragul unei revoluții care a depășit buza morții apare un Sieyès românesc. Ne și miram că nu mai apare. In timpul revoluției franceze era un mărunțel, care după ce se strecurase cu dibăcie prin învălmășeala evenimentelor, se trezi vârf de piramidă în fruntea comitetelor legislative, când timpurile deveniseră mai liniștite. El se numea Sieyès.

Intrebat de unul din cei încercați: Dar ce ai făcut dumneata în timpul revoluției, Sieyès îi răspunse: „am trăit".

Domnul Sieyès din România a trăit și dânsul.

De ce?

Fiindcă dumnealui nu era un organ politic, ci un organ național. Ce fel de național ne întrebăm nedumeriți: național liberal, național țărănist sau poate „Naționalul nou"? Nu, ci ceva mai mult. Să o recunoaștem. A fost antisemit. Dar a încetat de a mai fi când nu a mai fost voie dela stăpânire.

Toate partidele democratice s'au intitulat naționale, în sensul concepției democrațiilor. Străină de sufletul națiunilor, pe un fals proces ideologic, concepția aceasta a sec. XVIII-lea s'a intitulat națională conform Constituției.

Nu putea nici domnul Sieyès din România să nu fie „național".

Dar partidele „naționale" au barem un merit. Au luptat și au pierit.

Domnul Sieyès al României dăinuește încă.

Dăinuește ca să ne spună că fiind național a fost al tuturor și a putut trăi.

„Cuvântul" și „Buna Vestire" au fost politice și de aceia nu au mai văzut lumina zilei. Ni se deschid ochii. Abia acum vedem că Mișcarea Legionară era ceva politic deci „trecător", nu etern și național ca dumnealui. Aci nu este vorba de o dramă națională ci de un „regim".

Trebue însă să precizăm pozițiile. Când trăești în Națiune nu mai poți avea ochiul exterior pentru fenomen. Fenomenul trăiește în tine. Nu mai poți spune despre alții: dirijat, totalitar, regim. Căci nu mai ești partid și nu poți privi de la pozițiile tale la alte poziții.

Ești Națiunea. Ești instinctul și interpretul legilor ei.

Prin urmare nu mai ești nici „obiectiv" nici „subiectiv" ci ești firesc.

Pentrucă simți și trăești. Judecata ta vine din ceiace simți, nu se produce independent de simțire, nu este un circuit circumscris numai la creer.

Procesul este armonios, este plenar și pleacă întâiu dela inimă, nu este mental și steril și deaceea nu stabilește „teze", „ideologii", „poziții particulare".

Aceasta este fenomenul pe care spre deosebire de domnul Sieyès al României, l-a găsit, „l-a inventat" Legiunea, în sufletul românesc și nu orice bun român.

Când te afli în astfel de proces, trăești cu el și dacă evenimentele sunt împotrivă mori cu el, te suprimi cu el, fără el nu poți trăi. Este vorba de ființa ta, de carnea ta nu de „gândul" tău care trăește confortabil, în timp ce trupul este mâncat de vermină. Aceasta înseamnă totalitar. Tot, la moarte ca și la biruință.

Aceasta nu au înțeles-o democrațiile care au luat în brațe dela Națiune, nu drama ei colectivă ci firma și steagul tricolor.

Aci stă uluitoarea inconștiență și neputință a „vechilor preoți".

Și mai ales a acelora care chiar pe vremea „vechilor preoți" mirosea de departe a fauni și a silvani.

Când crezi, pentru a avea dreptul de a vorbi, iei drumul dureros al luptei și al martirajului națiunei și reinvii odată cu ea. Aceeaș soartă te leagă, te dai jos de pe soclu și intri în morminte ca „Buna Vestire" și „Cuvântul". In nici un caz nu mai dai lecții căci este o mare scârbă și o mare nerușinare.

Nu înscriem aceste rânduri aci pentru a stabili o discuție cu cineva și nici pentru a obține un început de iertare dela articolul intitulat „Un răspuns" al ziarului „Universul".

Ci pentru a arăta amărăciunei tuturor, profilul nostru sufletesc.

Nu ne doare mediocritatea căci ea este lăsată dela Dumnezeu, ne doare însă reaua credință, căci ea este dela oameni. Este vorba bineînțeles de reaua noastră credință.

După acea „recapitulare" prin care amintește că el singur a îndrăznit să ia apărarea în țara asta domnului general Antonescu atât de prigonit, inima ni se umple de-adreptul de rușine. El și încă el singur? In tot poporul românesc? Ce tărie de caracter. Și cât ne simțim de umiliți.

Căci aflăm că majoritatea oamenilor nu pot să intre în luptă, căci lupta lor este imposibilă din cauza condițiunilor.

Probabil că Sieyès se gândește la cuiburile de pregătire, la poziția în genunchi și la marșurile pe drumuri.

De ce drumul și nu apa, se întreabă pe drept cuvânt.

Și ar trebui să-l ascultăm.

Căci tot ceeace a profetizat el, s'a împlinit.

Dacă îl asculta pe el răposatul Duca, dacă îl ascultau guvernele, dacă îl ascuta pe dumnealui — nația, acea mică parte din poporul românesc, organizată politicește în toate regimurile fie totalitare, fie democratice, România ar fi ajuns astăzi la Oceanul Indian.

Ah! De ce n'a ajuns la Oceanul Indian.

Dar peste aceste tristeți, una mai mare, mai dramatică și eternă pentru toate națiunile ne umple sufletul de durere și anume: Popoarele sunt incapabile să recunoască din viață pe marii lor oameni, pe marii lor vizionari, pe marii lor *profeți, care le-au arătat drumurile, le-au deschis porțile și care cu geniul lor* personal și politic ar fi meritat o altă soartă.

Și acest popor românesc „inconștienta națiune românească" este ca și contele Ugolino din Infernul lui Dante care își devora până la unul copiii, pentru a le putea conserva un Tată.

Crișu Axente

Frăția de cruce în trecutul românesc

Ceeace constitue puterea, forța Mișcării Legionare, este adânca ei legătură cu tot trecutul de luptă și de năzuință al neamului românesc. Prima revistă legionară poartă titlul *„Pământul Strămoșesc"*, adică pământul în care ne dorm strămoșii, pământul pe care trebuie să-l apărăm. Și aceasta nu este simplă întâmplare, întrucât spune *Căpitanul: „Granițele Mișcării noastre erau fixate. Cu un capăt înfipt în pământul țării și cu celălalt în cer: Arhanghelul Mihail și Pământul strămoșesc"*.

In istoria noastră găsim multe mișcări de mase, dar niciuna n'a învins pentrucă lipsea totdeauna o verigă între ideile în numele cărora se ridicau aceste mase și năzuințele și nevoile neamului. O haină prea largă pe un trup slăbănog.

Oare n'am văzut prăbușindu-se revoluția dela 1848 din această cauză? Iar recent partide politice moarte de hipertrofie? Poate că unii din animatorii acestor mișcări să fi fost bine intenționați; dar ce a rămas real pentru nație din toată strădania lor?

Numai permanenta legătură cu pământul, cu țărâna sfântă a țării pentru care te ridici și lupți, îți dă certitudinea biruinței.

Ori Mișcarea Legionară are această strânsă legătură cu tot trecutul neamului nostru, atât în linia mare a destinului cât și în însăși organizarea ei.

Iată de exemplu Frățiile de Cruce prin cari trebuie să treacă un tânăr înainte de a deveni legionar. Ce erau frățiile de cruce în trecutul românesc?

Un vechi proverb românesc spune că „sângele apă nu se face" sau „este mai aproape cămașa decât sumanul", adică orice s'ar întâmpla între rudele apropiate, tot rude rămân, vocea sângelui fiind mai tare decât supărările trecătoare. De aici sentimentul de jale al românului aflat singur pe lume:

Frunză verde odolean,
Toată lumea-i dintr'un neam
Numai eu pe nimeni n'am!
Toți au frați și cu surori,
Numai eu căzut din nori.
Toți au frați și surorele
Numai eu căzut din stele

Sau:

Foileana bobului
Streinel ca mine nu-i
Decât puiul cucului
Când îl lasă mama lui
In mijlocul codrului
Și'n calea pustiului.

Fire sociabilă, românul fără rude de sânge, își caută alte legături care devin mai puternice chiar decât acestea. Nevoia sufletească de a nu fi singur în fața lumii și a vieții, câteodată grea, a făcut să ia naștere un alt sentiment de frățietate. Iată un tânăr blestemat de macă-sa să fie mâncat de șarpe, cere sprijinul unui drumeț, *făgăduindu-se frate*, dacă scapă:

Tinere Pușan,
Viteaz moldovan,
In lasă drumu',
S'apucă câmpu',
La mine te-abate
Și vin de mă scoate
Din gură de șarpe,
Că te-oi prinde frate
D'acum pân' la moarte...

Dar nu numai nevoia de a face ca să se închege frăția; ea se pune la cale — de cele mai multe ori — în vederea înfruntării unei primejdii comune în viitor, sau pentru o luptă grea, la care un ideal comun îi mână pe cei de aceiași simțire; și legătura este atât de puternică, încât numai moartea o poate rupe. Poetul St. O. Iosif, evocând măreția unor vremuri de vitejie strămoșească, cântă frăția dintre Horia, Cloșca și Crișan:

Străjer străvechi și plin de bărbăție
Gorunul uriaș spre ceruri cată...
La umbra lui, pe-o noapte'ntunecată,
Trei căpitani și-au fost jurat frăție...

Această înfrățire era legământul solemn încheiat în fața lui Dumnezeu că-și vor fi cu credință unul altuia, că nici o șovăire nu-i îngăduită vreunuia din cei înfrățiți astfel, când celălalt s'ar afla în vreo primejdie. Dragostea este la baza acestui ritual. Ea este generatoare de credință și de vitejie, depășind cu mult o înrudire naturală, fără conținut spiritual puternic.

Când vremurile grele apăsau chinuita viață a bietului român, el lua calea codrului și se haiducea pentru a lupta împotriva prigonitorului. Primul act pe care-l făceau, cei apucați pe calea codrului, atunci, era înfrățirea, deveneau *fârtați, frățiori, frați de cruce, frați din dragoste*, în desișul, de-atâtea ori prietenos, al pădurii.

O credință bucovineană spune că cine are frați de cruce pe lumea asta, va trăi cu dânșii și pe cealaltă lume: „la olaltă vor bea la crâșmă". Surorile de cruce vor fi ca florile și necontenit florile acelea se vor pleca unele către altele.

Deci însemnătatea este cu mult mai mare decât o legătură lumească; ea depășește viața și dăinuește și peste moarte.

Frăția de cruce se făcea prin mai multe feluri, după regiuni.

Cel dintâi mijloc cunoscut este *amestecul și suptul sângelui*. Cei cari vroiau să se înfrățească se tăiau la brațul drept în formă de cruce și-și sugeau sângele, jurându-și credință veșnică. Printre copii și-acum a rămas obiceiul, prin unele părți ale țării, de a se face frați de cruce, împungându-se la degetul cel mic dela mâna dreaptă și sugundu-și sângele s'au scriind cu sânge pe hârtie jurământul de-a-și fi prieteni de-apururi.

Al doilea mijloc era *jurământul pe arme*.

De obiceiu, acest mijloc era folosit de haiduci, cari fugiți dela coarnele plugului se adunau în jurul căpitanului lor și încrucișindu-și lamele săbiilor își jurau credință și ascultare, cu drept de viață și de moarte.

Al treilea mijloc: *jurământul pe cruce, pe pâne și pe sare*. Un călător străin, aflat în țările noastre pe la 1824, contele de Lagarde, povestește de înfrățirea lui cu marele logofăt Dudescu: „Când după masă făcurăm, eu și marele logofăt, învoiala cu surugii, logofătul îmi zise: „Călătorim de șase zile împreună și alte cincisprezece vor trece, fără ca să ne despărțim. Să facem, dacă vrei, așa cum ne învață o veche datină românească, frăția de cruce!! Indată logofătul puse într'un vas o cruciuliță de ivoriu pe care o purta totdeauna la sine, adăugă pâne, sare, și-apoi îmi zise: „Zi după mine: pe cruce, pe pită, pe sare, ne jurăm să fim frați și să ne ajutăm în toate împrejurările!"

In Ardeal se folosește acest mijloc, rostind cuvintele:

Eu ți-oi fi frate
Până la moarte
M'oiu lăsa de pâne
Și de sare, mai bine
Decât să mă las de tine!

Apoi își dau mâna și frăția este încheiată.

Al patrulea mijloc: *amestecul sângelui, schimb de arme și jurământ*. Ion Ghica pomenește de această datină: „La noi... acei care se prindeau frați de cruce mergeau la biserică, îmbrăcați în haine de sărbătoare și acolo, la ușa altarului se înțepau cu un ac la braț, până scoteau o picătură de sânge, pe care celălalt o lua cu limba, schimbau armele unul cu altul și pronunțau cuvintele: „Viața ta e a mea!"".

Al cincilea mijloc: *jurământul în biserică și dăruirea reciprocă*. Un document dela 1645 glăsuește: „Chiriac Postelnicul se gândi la sufletul său precum se cuvine tuturor pravoslavnicilor creștini, după spusele evangheliei, a iubi pe aproapele lui, ca pe sine însuși, deoarece întru unul suntem botezați și prin urmare *frați creștinește* suntem. Din această pricină și Chiriac Postelnicul înțelegând în toate cele ce sunt scrise în sfânta scriptură că „cel ce va lua crucea și va veni după mine, acela este vrednic de mine", a făcut posteinicul legătura de frăție cu boerul Domniei mele Constantin Clucerul ca să fie *frați de suflet nedespărțiți*".

Un alt document din 1569, provenit dela *Alexandru*, Voevod și *Domn a toată țara Ungro-Vlahiei*, întărește înfrățirea între doi boeri *Necula* și *Badea*. „Și-au fost mers la sfânta biserică și au fost pus mânile pe sfânta evanghelie și și-au pus jurământul ca să fie ei doi frați nedespărțiți în veci... Iar cine ar voi să rază această frăție... să fie proclet de 318 sfinți părinți...".

De multe ori aceste acte de înfrățire ale vechilor domni români sunt pur și simplu acte juridice de adopție, privind și averea pe care unul și-o lasă celuilalt. Totuși obiceiul înfrățirii de cruce trebuie să fi fost atât de puternic încât a trecut și în actele domnești.

Aproape în toate părțile țării obiceiul acesta subzistă și astăzi, cu aceiași însemnătate, însă cu ritual deosebit. D. Tudor Pamfile citează următoarele cazuri: Prin jud. R.-Sărat cei doi prieteni cari voesc a se prinde frați de cruce fac fiecare din ei o păpușe (cornură) din pâine dospită, având pe deasupra cofeturi. Le schimbă între dânșii și ținând mânele întinse le apropie. In acest timp, o fată mare din părinți buni, adică având tată și mamă, tae cu mâna prin cele două păpuși zicându-le:

— Să fiți frați de cruce până la moarte!

In jud. Muscel, fetele devin *surate* astfel: Fiecare ține în mână câte o cracă de măr dulce și se duc cu ele la puț. Acolo stă una într'o parte a puțului și alta în cealaltă; împreună cu ele merge și un flăcău, care le întreabă și i se răspunde de trei ori:

— Dați surate pân' la moarte?
— Dăm surate pân' la moarte!
— De azi înainte sunteți surori?
— Suntem!
— De azi încolo să știți: nu vă mai ziceți pe nume, ci surate. Apoi le dă în mână crăcana de măr dulce și apucând una de o ramură și alta de cealaltă, trag s'o spintece. De aici înainte sunt surate.

Prin Banat, fetele nu pot deveni surate decât în anumite zile ale anului, de exemplu la *Mătcălău*, adică numele ce-l poartă Lunea, Marțea sau amândouă aceste zile laolaltă, care vin după Duminica Tomii. *Insurățirea* sau *măicuțarea* fetelor se face în comun. Se pregătește o turtă din făină de grâu curat, plămădită și coaptă de o *„muiere iertată"* sau de o *fată curată*. După aceasta toate fetele care vor să devină surate se așează împrejurul mesii unde se află turta, iar o persoană cunoscătoare a ritualului numit *tată sufletesc* pune pe turtă o lingură de sare albă, în timp ce fetele își fac cruce și rostesc:

— Doamne ajută, maică Marie
De bine și de noroc să ne fie!

Apoi *tatăl sufletesc* dă sarea la o parte și cu multă grijă face pe acel loc semnul crucii, scoțând coaja. Picură, pe urmă, atâtea picături de vin roșu câte persoane sunt. Cu un ban de argint taie turta, apoi, în atâtea bucăți câte picături a turnat, din care mănâncă fiecare, rostind:

Mătcălău,
Mătcălău,
Roagă-te lui Dumnezeu
Să ne ferească de rău,
Că și noi cât vom trăi
In tot anul te-om cinsti.
Te-om cinsti cu chiți de flori
L'aste mândre sărbători
Te-om cinsti
Și pomeni
Că măicuțe ne-om numi
Până 'n lume vom trăi!

Din banul de argint se taie atâtea bucăți câte fete s'au însurățit, păstrându-le fiecare până la moarte, ducându-le chiar în mormânt.

Iată pe scurt un vechi obiceiu românesc; i-a fost dat Căpitanului să-l învie, punându-l la temelia organizației legionare, legând de trecutul românesc, o românească înfăptuire.

Stelian Semedrescu

Pentru prietenul meu „anglofil"

O anumită categorie de oameni, printre cari se întâmplă să se găsească și persoane de bună credință, cred încă în victoria finală a Angliei.

N'ar fi nimic de spus deoarece, în definitiv, fiecare om este liber să aibe părerea pe care o crede cea mai bună. Ceiace nu înțeleg însă sunt argumentele pe cari se reazimă afirmațiile „anglofililor", a celor de bună credință bine înțeles, căci pentru ei scriu aci.

Iată, eu am un prieten vechiu cu care mă întâlnesc din când în când și întotdeauna convorbirea noastră alunecă pe terenul politicii externe. In convingerea prietenului meu, nimic din ceiace se petrece astăzi nu are importanță, „căci tot Anglia va învinge".

Aceasta ne dovedește, în primul când, că prietenul meu, urmând pilda altora, nu pricepe înțelesul adânc al revoluțiilor naționale. Căci altminteri, desigur că aceste revoluții ar avea, chiar în ochii lui, importanța lor.

Dar ca să-mi dau și eu seamă de felul său de a raționa, l'am întrebat într'o zi: „Bine, admițând prin absurd că Germania ar pierde războiul, care va fi atunci soarta României? Nu ți-e teamă că se naște pentru noi un pericol foarte mare?".

Știți ce mi-a răspuns? Că Statele-Unite vor intra în război pentru a susține Anglia. Că, în ziua în care blocul anglo-american va fi învingător, el se va înfățișa ca o forță atât de puternică, încât nimic nu i se va putea opune. In consecință, vom fi sub scutul anglo-americanilor, fără învoirea cărora nu se va putea mișca nimeni și nimic în Europa.

Admirați, vă rog, trecerea aceasta subtilă dela afirmație făriei anglo-americanilor la consecința că vom fi sub scutul lor, neîntemeiată pe nici un alt argument. Se ia aci drept premisă tocmai ceiace trebue demonstrat. Ni se spune că așa va fi, fără a ni se arăta de ce va fi așa, adică se iau anumite dorințe drept adevăruri indiscutabile care nu mai au nevoe de nici o motivare.

Dar bine, prietene, cum este cu putință să îți închipui un asemenea lucru? Știu, este adevărat că în Statele-Unite ovreii au ajuns la posturi de comandă. Știu că ei au în mâna lor o mare parte din presă, din industrii, din bănci, etc. și că, prin legăturile lor cu cercurile conducătoare, în care s'au strecurat alți ovrei, încearcă să influențeze politica externă a Statelor-Unite în sensul intervențiunii.

Insă între această ceată de ovrei și de ovreiți, cari vor să-și scape frații aflați în pericol și masele adevăratului lor popor american este o prăpastie. Națiunea americană nu vrea să intre în război pentru ovrei. Ea și-a dat seamă de pericolul pe care ei îl constitue în Statele-Unite.

Dar chiar dacă ar reuși această ceată ovreită să înfrângă sentimentul de care este cuprinsă națiunea americană, nu crezi că declarațiile de deunăzi ale Ministrului de Externe al Japoniei au un înțeles oarecare? Nu a spus acesta răspicat că Japonia se va pune în mișcare dacă Statele-Unite ar intra în război?

Nu-ți dai seamă că aceasta înseamnă că Japonia are de gând să-și respecte obligațiunile luate în virtutea Pactului tripartit? Uiți că Oceanul Pacific are pentru Statele-Unite o importanță poate mai mare decât Oceanul Atlantic.

Dar, mai presus de toate, luând drept bună afirmația că ne vom găsi sub scutul unui bloc anglo-american cu care îmi închizi gura, în ce va consta apărarea pe care ei ne-o poate da?

Am păcatul de a citi puțină istorie. Am constatat că la îndemnul Angliei au refuzat Puterile să recunoască independența României la 1878, fără a se lua mai întâi garanții privitoare la bunul trai al ovreilor. A trebuit să ne modificăm Constituția, așa că, în definitiv, recunoașterea României a depins de ovreimea engleză.

Am mai aflat că Statele-Unite au propus, la începutul veacului nostru, să se intervină colectiv în România, unde li se părea bieților ovrei că nu trăesc atât de liniștiți și de bine ca într'alte părți.

Mai știu că Tratatul pentru ocrotirea minorităților, impus nouă în 1919, își are originea într'un memorandum pe care Alianța israelită universală îl supusese Președintelui Wilson și care circula pe masele tuturor delegațiilor la Conferința Păcii de la Paris.

Cine ne-a impus semnarea acestui tratat? Anglia și Statele-Unite.

Nu-ți aduci aminte cum a fost mișelește ucis Căpitanul?

Cum vrei deci ca eu să pot crede că aceste două State, atât de strâns legate de interesele ovreești, care luptă în numele și pentru menținerea supremației capitalului ovreesc și care, în lupta dintre francmasoneria judaică ocultă și naționalismul biruitor, o reprezintă pe prima, vor ocroti vreodată interesele noastre?

Din contra, nu vor avea nimic mai grăbit de făcut decât de a se înțelege pe spinarea noastră cu alți prieteni de ai lor cu o ideologie asemănătoare. Ne vor jertfi după cum le va porunci interesul lor sau ne vor transforma în monedă de schimb.

In orice caz, este sigur că ne vor împânza țara noastră, țara lui Ștefan cel Mare, a lui Mihai-Viteazul, a lui Ferdinand I și a lui Corneliu Codreanu, cu armașii lui Cain, lui Lot, lui Iuda și ai lui Absalon cel cu părul vâlvoi, grăbiți să-și reia terenurile de exploatare.

Acestea trebue să le înțeleagă prietenul meu „anglofil".

Radu Mihnea

D. Goebbels
va vorbi astă seară poporului german

BERLIN 30 (Rador). — Marți seară, d. Goebbels, ministrul propagandei, va rosti o cuvântare către poporul german.

Cuvântarea va fi transmisă de toate posturile de radio germane și va dura dela ora 19 la ora 19.20 (ora Reichului).

Obiceiurile de Anul Nou în Ardeal

Anul Nou este pragul speranțelor. In această zi de început parcă omul se înalță în vârful degetelor și străfulgeră cu privirea în adânc: își caută soarta, pe care și-o vrea bună.

Pretutindeni țăranul nostru se vrea altul. Belșugul și norocul și-l dorește deopotrivă bătrânul și tânărul. In special fetele așteaptă cu înfrigurare anul nou, care le va spune, prin semne indatinate *pe ursitul lor. Este ciudat că în unele regiuni practicele fetelor sunt preluate de flăcăi (Cumbair-Timoc).*

Obiceiurile de Anul Nou din Ardeal variază, și nu este de mirare, simțitor de la sat la sat. In rândurile de față vom lăsa să se vadă în ce constă ele într'un sat din județul Arad și într'un sat din județul Năsăud.

Suntem în Mișca Aradului. Un sat care, prin particularitățile limbii locuitorilor săi ne duce cu gândul la satele matcă ale poporului român. Iată despre ce este vorba. Profesorul berlinez Ernst Gamillscheg *într'o conferință din Martie 1940, publicată în broșură, ajunge la concluzia că Țara Moților este centrul de formare al poporului român, deoarece Moții au particularități linguistice (slab se pronunță sclab, slănină sclănină) pe care numai latina vulgară le-a cunoscut. Ei bine, satul Mișca — departe de Țara Moților, are această particularitate linguistică. Locuitorii de aci mai pronunță* inde *(unde),* d'inde *(de unde),* brâncă *(mână),* năbine *(omul anormal).*

In Mișca copiii (prunci) umblă cu sorcova. Ei sorcovesc:

Sorcova, vesela
Să trăești, să îmbătrânești
Ca un măr
Ca un păr
Ca un fir de trandafir
Tare ca fieru
Iute ca oțelu
Să trăiți, la mulți ani!

Ceata se compune din 3—4 copii. Pentru sorcovit primesc numai bani.

Momentul interesant din obiceiurile fetelor mari aci este ajunul de Bobotează. *In ziua când preotul umblă cu crucea fetele nu mănâncă nimic și nici nu șed jos, toată ziua. Iar noaptea, ca să-l viseze pe viitorul lor soț se culcă pe jos. E de notat iarăși că ele se ascund când vine preotul cu crucea. (Inf. Ana Fildan, 16 ani).*

★

In altă comună din Ardealul răpit, și anume în Poiana Ilvei din județul Năsăud. In această comună există momente destul de interesante, pe care le notăm:

1. Se adună toate fetele la o casă, „casa șezătorii". Se pun cinci farfurii pe masă sub care se așează: cărbune, oglindă, pieptene, pâne și sare. Norocul fiecărei fete îl va spune unul din obiectele așezate sub farfurii. Fetele pe rând trebue să ridice o farfurie. Fata, căreia îi urmează rândul, este legată la ochi. Iată semnificația fiecărui obiect: cărbunele — bărbat negru; oglinda — bărbat frumos; pieptenele — bărbat bătrân; pâinea — bogăție; sarea — sărăcie. Fiecare fată își încearcă norocul de trei ori.

2. Fiecare fată își face un bețișor pe care-l însemnă ca să-l cunoască. Un fecior le pune pe toate într'un vas cu apă și le amestecă. Fetele spun ce ar dori să i se întâmple fetei pe al cărei bețișor îl va scoate și de multe ori, spune Lucreția Ursu, dela care am luat notele, se întâmplă cum prezic ele.

3. Fetele își iau ață de culori diferite și merg la un gard de nuele. Un fecior ține pe fiecare fată de ochi, iar fata numără de la nouă îndărăt până la unu și pe primul par îl leagă cu ață. Fiecare fată face această operație, iar dimineața se duce să vadă ce par a legat. Dacă n'au răbdare aprind un chibrit și se uită. Dacă parul pe care l-a legat fata este cu coaje, atunci bărbatu-i va fi bogat, iar dacă este fără coaje, va fi sărac; dacă e strâmb, bărbatu-i va fi ghebos; dacă e drept și fără coaje, va fi sărac și frumos.

4. Toate fetele merg la ușa grajdului unde este un porc de îngrășat. Una zice: hui în anul acesta. Dacă porcul îi răspunde (horcăește) este semn că fata se mărită în anul acela: hui într'alt an zice fata, dacă nu i-a răspuns și dacă îi răspunde de data aceasta, se va mărita în anul viitor.

5. Fetele își pun mămăligă în urechi, se leagă la ochi și se duc — conduse de feciori — pe un deal. Ajunse în vârful dealului își scot mămăliga, se deslegă la ochi și ascultă lătratul câinilor. De unde s'aude lătratul, acolo se va mărita. In timpul când sunt duse, feciorii ca să facă haz, le poartă prin gropi și mărăcinișuri. Când se întorc de pe deal merg la un pom și în patru colțuri ale pomului fac câte 25 de mătănii. Seara se culcă cu șorțul sub cap și pe care fecior îl vor visa, pe acela îl vor avea de bărbat.

6. Tot la casa șezătorii merg fetele și iau cu brațul lemne fără să le numere și le duc în casă unde le numără. Dacă sunt cu soț, se mărită în anul acela; dacă sunt fără soț, nu se mărită. Se repetă operația de trei ori.

Iată parte din frământarea fetelor din Ardeal, pentru lămurirea destinului lor de tovarășe în viață.

Florea Florescu

REVIZUIREA PROCESULUI CAPITANULUI

singurul fapt important din Anul judiciar 1940

Anul 1940 a fost sortit anemiei jurisprudenţiale, dar el a înscris în schimb în analele sale o sentinţă istorică care include vechiul principiu al biruinţei adevărului asupra înşelăciunii: biruinţa revoluţiei legionare.

Dumnezeu a stabilit prin această sentinţă, încă odată, adevărul, că în contra destinelor naţionale nimeni nu se poate răsvrăti fără ca să fie nimicit; că orice represalii şi stăvilarii s'ar opune cursului istoric şi-a protagoniştilor săi, chiar întunericul ocnelor şi asasinatele patronate şi organizate de autorităţi, dreptatea şi adevărul înving, călăii se prăbuşesc dimpreună cu judecătorii nedrepţi.

Iată învăţământul ce trebue reţinut, iată jurisprudenţa constantă a proceselor istorice şi naţionale.

Se înţelege că, faţă de acest eveniment epocal: revoluţia legionară, ar fi anost să ne mai ocupăm în cuprinsul acestei cronici despre diferitele cazuri judiciare, insignifiante, chiar când eroul acestora ar fi însuşi strigoiul finanţei şi industriei judeo-masonice, Max Ausnit, condamnat la şase ani închisoare corecţională, căci aceste procese zămislite după săptămâni de cloceală mediocră, inspirate de dosare cu file sdrenţuite şi pline de nucegaiul arhivelor judecătoreşti, nu cuprind într'însele decât pecetea infamiei unor fapte mârşave.

Astfel, oricât de strălucit şi pur ar fi conţinutul, el se pierde ca un punct iluzoric, în perspectiva unei revoluţii naţionale, de proporţiile revoluţiei legionare. Şi, nu pana legionară va fi aceea care să se ocupe de nimicnicia lor, ci lasă grija aceasta bieţilor glossatori jurisprudenţiali, arhivari ai lucrurilor care mor odată cu naşterea lor.

In zodia revoluţiei legionare

Născut în zodia revoluţiei, anul 1940 a fost frământat de evenimentele cele mai antinomice: ultimele convulsiuni ale regimului judeo-democrat intrat de mult în descompunere; răbufnirile vulcanice ale revoluţiei legionare; apusul zeilor răului înălţarea trimişilor Arhanghelului Mihail sfărâmarea lanţurilor unei sclavii ruşinoase; răsăritul biruinţei legionare; zguduirea conştiinţelor pătate; revizuirea judecăţilor nedrepte şi prăbuşirea judecătorilor corupţi.

Este anul tuturor antitezelor! Este anul care a primit în istorie botezul sfânt al spiritului legionar: e un început de veac şi de istorie. Având în spate o succesiune împovărată de grele păcate judecătoreşti, anul 1940 a trebuit să fie zguduit de răbufnirea revoluţiei legionare pentruca să poată îngădui Justiţiei Româneşti să sfarme păcatul unor sentinţe criminale, profanatoare, ale principiului „res judecata, pro veritatae habetur" şi să scoată din bezna lor adevărul dreptăţei, pe care Căpitanul şi fruntaşii Mişcărei Legionare, în zadar s'au sbătut din răsputeri, să-l apere în faţa unor judecători slugi netrebnice ale tiraniei armandiste.

Deaceea, socotind revizuirea procesului Căpitanului ca pe un eveniment pur revoluţionar, consecinţă firească a biruinţei legionare, ne vom ocupa de această revizuire ca de singurul fapt important care poate reţine atenţia cronicarului judiciar al anului 1940.

Explicaţiunea acestei afirmaţiuni este următoarea: orice hotărîre judecătorească rămasă definitivă sub regimul legiuirilor penale anterioare revoluţiei dela 6 Sept. 1940, era învestită cu autoritatea lucrului judecat şi nu mai putea fi sfărmată, decât în cazurile excepţionale prevăzute de codul de proc. penală.

Orice nelegiuire judecătorească făcută în afara sferei de aplicaţiune a acestor cazuri, trebuie să rămâie definitivă şi irevocabilă, iar cel osândit pe nedrept, urma să fie o victimă a acestor nelegiuiri.

Este evident că această situaţiune produce efecte distrugătoare asupra celui condamnat pe nedrept, fiindcă nimic nu este mai insuportabil decât o nedreptate.

Când însă cel condamnat pentru fapte infamante este un om care întruchipează la un moment dat nădejdea unei răscruci naţionale, cum a fost Căpitanul, suferinţa lui a luat proporţiile sufletului întregului neam, care a fost osândit prin el pentru crima de trădare şi răsvrătire şi pentru delictul de uneltire contra ordinei sociale.

Reînchipuita mişelie din 27 Mai 1938

Ne amintim cu toţii ce desnădejde catastrofală a produs sentinţa Trib. Militar al Corp. II Armată din 27 Mai 1938, prin care Căpitanul nostru a fost condamnat să sufere 10 ani muncă silnică pentru fapte născocite de diabolica minte a celui mai mare criminal Armand Călinescu şi a slugilor sale.

Din felul în care s'au desfăşurat evenimentele până la această dată, toţi legionarii şi oamenii de bună credinţă ştiau că duşmanii Mişcării Legionare şi deci şi duşmanii neamului, urmăreau distrugerea Legiunii. Ştiam cu toţii că vom suferi grele încercări, dar nu ne-am închipuit că mişelia acestora ar fi putut merge până acolo, încât să corupă justiţia şi s'o facă complice la cea mai abominabila faptă, la condamnarea pe nedrept a capului mişcărei, a Căpitanului şi a fruntaşilor mişcărei.

Armand Călinescu dându-şi seama că acţiunea lui este criminală s'a adresat justiţiei, ca să-i dea girul moral pentru fapta ce urma s'o comită.

Şi astfel, *judecătorii au fost aleşi, faptele au fost născocite, dosarele întocmite, într'un ritm care sfide orice record şi care demonstrează cu prisosinţă complicitatea justiţiei la faptele tiranului.*

Căpitanul a fost adus în faţa Trib. Militar numai de formă şi truda lui de a învinge valul de ură şi de mişelie în acele momente, a fost zadarnică. Sentinţa era de mult hotărâtă, deşi chiar din relatarea tendenţioasă a desbaterilor, naţiunea română adusese un verdict de achitare.

Procesul a fost judecat cu violarea dreptului de apărare, drept pe care justiţia nu-l poate refuza nici celui mai de rând criminal; cu o totală şi intenţionată greşită stabilire a faptelor rezultate din dosare, care în cea mai mare parte nici nu au fost puse la dispoziţia Căpitanului şi a apărătorilor săi, ca piesele originale; pe baze de piese false, plăsmuite de persoane aflate tot în anturajul „dictatorului" chiar şi, însfârşit, cu o totală [illegible] juridică, judecătorii cu funci şi epoleţi, cu fumuri de jurisconsulţi îndoctrinaţi, aplicând legile ca nuca în perete, faţă de aceste fapte, au pronunţat acea faimoasă sentinţă, în contra judecăţei poporului român, în contra conştiinţei de dreptate, în contra justiţiei imanente şi în contra destinelor neamului românesc, încercând astfel să ajute planul criminal a lui Armand Călinescu şi al altor personalităţi sus puse, de a decapita Mişcarea Legionară şi de a înmormânta pe vecie, sub piatra funerară a infamiei, onoarea unei generaţii şi sbuciumul de mai bine a întregei tinereţi legionare.

PROCESUL UNEI GENERAŢII, NU A UNUI OM

N'a fost nici un judecător care să se cutremure la cuvintele profetice ale Căpitanului, care după ce şi-a demonstrat nevinovăţia, a arătat că procesul înscenat, nu este propriu zis procesul său, ci procesul unei generaţiuni pe care o reprezenta şi procesul onoarei naţionale, căci în mintea lor strălucirea unei avansări era mai puternică decât acea a cuvântului de onoare şi a jurământului de credinţă depus ca judecător.

Iată dece când am cetit sentinţa aceasta care va constitui o permanentă pată pe hermina justiţiei am plâns cu toţii de revoltă şi mai ales de amărăciunea de a nu se fi găsit un singur judecător adevărat, atunci când nu era vorba de un borfaş, ci de un erou naţional pe care justiţia avea obligaţiunea în calitatea sa de paznică a voinţei constante, de a da fiecărui ce este al său, să-l ocrotească în contra arbitrariului şi mişeliei forţei constituite.

Iată dece am plâns, iată dece am scrâşnit şi am strâns pumnii în semn de răzbunare.

Şi, totuşi această sentinţă care conţinea într'însa trei viţii capitale după cum constată dec. No. 1 a comisiunii pentru judecarea revizuirilor proceselor politice, trebuia să rămână invulnerabilă sub scutul aureolat al autorităţei lucrului judecat ca un holt care să pestilenţieze principiile sacrosante ale justiţiei.

A trebuit să birue Mişcarea Legionară, să se izgonească călăii şi să se legifereze revoluţionar prin instituirea unor noi motive de revizuire pentru ca această hotărâre de tristă memorie să nu mai aibă existenţă legală, să fie sfărmată şi toată putreziciunea ei să fie înfăţişată de o judecată luminată şi nepătată în cele două decizii de admiterea revizuirea procesului Căpitanului.

Deaceea, am socotit dela început această revizuire ca un eveniment ce face parte din cursul revoluţiei legionare, fiindcă ea s'a făcut în virtutea unei legi decretată de regimul legionar şi într'un climat de seninătate justiţiară, redat templului dreptăţei prin truda Mişcărei Legionare, iar nu ca pe un act normal jurisprudenţial aşa cum trebuia să fie inserat în cronica judicioasă a anului 1938, dacă se găseau judecători la Bucureşti.

Cele trei păcate formale

Să trecem acum să ne ocupăm în mod succint de cele trei păcate formale pe care le-au comis instanţele care au judecat procesul Căpitanului, aşa după cum au fost reţinute în deciziunile de revizuire a acestui proces.

Primul este violarea dreptului de apărare.

Intr'adevăr, din sentinţa condamnatoare, se constată că în faţa Trib. Militar, Căpitanul personal şi prin apărătorii săi au solicitat amânarea procesului pentru ca să se aducă piesele originale de acuzaţie iar Trib. Militar, în urma concluziunilor procurorului respectiv a respins această cerere pe consideraţiunea că ele se aflau în copii certificate la dosar.

Acest mod de a judeca s'a dovedit a fi cu totul în contradicţie cu dispoziţiunile art. 335-304 din c. just. militară şi art. 137 proc. pen., potrivit cărora acuzatul are dreptul să ceară amânarea procesului, când din motive justificate nu şi-a putut pregăti apărarea.

Acest motiv exista în speţă, deoarece probele acuzărei trebuiau să fie în original, aşa după cum impune art. 137 proc. pen., atunci când, cum s'a întâmplat în speţă constituiau fundamentul întregei acuzări.

Deasemeni, dreptul de apărare a Căpitanului a mai fost violat şi prin faptul că 6 din dosarele pe care se rezema ordonanţa de trimiterea sa în judecată, nu au fost trimise Camerei de Acuzare la darea deciziei respective şi nici nu au fost aduse în faţa Trib. spre a lua cunoştinţă de ele şi aşi întocmi apărarea conformă.

Trib. Militar în urma concluziilor procurorului respectiv confirmat şi de curtea militară de casare şi justiţie, a respins cererea Căpitanului de a se aduce aceste dosare în instanţă.

Ori, după cum constată comisiunea de revizuire, aducerea acestor dosare înaintea Trib. şi punerea lor la dispoziţia apărărei, era cu atât mai necesară, cu cât înaintea Camerei Căpitanul, a fost pus cu totul în imposibilitate de-a se apăra, toate fazele procedurale dela luarea ultimului interogator după terminarea instrucţiei şi până la sesizarea instanţei de judecată, petrecându-se cu o uluitoare repeziciune, care nu au mai lăsat timpul material, în care Căpitanul să-şi poată întocmi memoriul pe care avea dreptul să-l depună în apărarea sa, înaintea Camerei de acuzare, conform art. 276 pr. pen.

Că pentru a fi pe placul ordinelor primite, Căpitanul nici nu a fost chemat în faţa acestei instanţe.

Acelaş drept de apărare a mai fost violat şi prin respingerea cererei de a se audia informatorii: Rădulescu-Tanir şi M. Marinescu din Bucureşti, precum şi de a se ordona o expertiză grafică pentru a se stabili că scrisoarea adresată Excelenţei sale Adolf Hitler, atribuită Căpitanului, scrisoare pe care se baza acuzarea de uneltire contra ordinei sociale, a fost respinsă.

Această respingere a fost cu totul arbitrară şi ilegală, după cum rezultă din analiza amănunţită cuprinsă în deciziunea de revizuire, ea nefiind nici motivată, căci dacă, intr'adevăr, instanţele judecătoreşti sunt în drept să aprecieze asupra concludenţei şi utilităţei unei probe, ele sunt datoare să motiveze, atât admiterea cât şi respingerea administrărei lor. Ori, atunci când Trib. Militar respinge probele solicitate de Căpitan, afirmând că are suficiente dovezi din care să se poată pronunţa asupra tuturor circumstanţelor legate de piesa în discuţiune fără a indica acele dovezi, constitue o grozavă nemotivare.

In realitate, probatoriile solicitate de Căpitan fiind de natură să descopere pe autorul scrisoarei incriminate şi deci să răstoarne eşafodajul acuzaţiunii, Tribunalului nu i-a convenit să afle acest adevăr, abdicând în mod suspect dela datoria de mai mare pe care o are un judecător de-a afla adevărul în procesele pe care le judecă.

In al doilea rând deciziunea de revizuire evidenţiază o totală greşită stabilire a faptelor puse în sarcina Căpitanului şi o radicală greşită aplicare a legei, în raport cu aceste fapte.

Astfel, prima datorie a unui judecător este aceea de-a stabili exact faptele deduse în judecata sa şi de a cerceta dacă în consumarea lor, aceste fapte conţin toate elementele cerute de textele penale pentru care cineva este trimis în judecată. Ori de câte ori, faptele nu se suprapun pe textele penale, ei sunt obligaţi să achite.

In procesul Căpitanului, după cum rezultă din lectura deciziunei de revizuire, faptele s'au întâmplat pe dos: s'au denaturat faptele şi s'au întins textele penale peste aplicaţiunea lor firească şi logică.

Această afirmaţiune se verifică atât în crima de deţinere şi reproducere în public de acte secrete interesând siguranţa Statului prevăzută de art. 191 al. II punct 1 şi II c. pen. cât şi în delictul de uneltire contra ordinei publice prevăzut de art. 209 punct II litera D. c. pen. fapte pentru care a fost condamnat Căpitanul.

FAPTA UNOR JUDECATORI CARI COMPROMIT JUSTIŢIA

Astfel în ce priveşte primul fapt legea cere ca actele secrete să intereseze siguranţa exterioară a Statului ori, din documentele pretinse a fi fost găsite la domiciliul Căpitanului, rezultă că piesele incriminate, nu numai că nu se referă la siguranţa exterioară a Statului, dar nu aveau nici o contingenţă măcar cu siguranţa interioară a Statului.

Mai mult, comisiunea de revizuire a stabilit cu certitudine că aceste documente nici nu au fost găsite la domiciliul Căpitanului.

In ce priveşte cel de al doilea fapt pentru care a fost condamnat Căpitanul, legea cere printre alte elemente componente ale delictului de uneltire contra ordinei publice, ca persoana sau asociaţiunea cu care cel trimis în judecată intră în legătură, să aibă un caracter internaţional, în scopul de-a primi instrucţiuni sau ajutoare în vederea pregătirei revoluţiei sociale.

In condamnarea Căpitanului judecătorii s'au rezumat, atunci când au examinat acest fapt, pe faimoasa scrisoare în ciornă, care nu a fost găsită la domiciliul Căpitanului şi pe care Căpitanul a contestat a fi fost scrisă de el şi în plus această scrisoare nu era adresată unei persoane sau asociaţiuni cu caracter internaţional, ci şefului Statului şi guvernului unei ţări, iar din cuprinsul ei nu rezultă să se fi cerut instrucţiuni sau ajutoare în vederea pregătirei revoluţiei sociale.

In ce priveşte ultimul fapt pentru care a fost condamnat Căpitanul şi anume pentru crima de răsvrătire, comisiunea reexaminând dosarul, a stabilit că nu există nici o dovadă din care ar putea rezulta vreunul din elementele componente ale acestei infracţiuni.

In faţa acestor constatări perfect obiective, retrăim cu toată indignarea revolta pe care am simţit-o în clipa în care s'a săvârşit prin această monstruozitate juridică cea mai mare crimă faţă de viitorul neamului românesc, căci nu trebue uitat că preludiul asasinării Căpitanului se află în sentinţa de condamnare a lui.

Cu toată intervenţia sentinţei de condamnare, în care tiranii zilei scontau să înmormânteze mişcarea legionară, ecoul acestei hotărîri a fost contrar celui urmărit. Numai văzând acest efect invers, atotputernicii zilei au hotărât actul criminal din noaptea de 29-30 Noembrie 1938, care a culminat drama mişcărei legionare.

Recitind aceste fapte şi documente, căutăm în zadar să găsim vre'o scuză pentru acei judecători cari şi-au legat numele şi onoarea de soarta unei sentinţe nefaste, şi ne întrebăm, acum, când îşi dau seama de grozăvia faptului săvârşit, când sentinţa divină le-a sfăcâmat opera monstruoasă, cum de-şi mai pot târî existenţa în umbra unei atari infamii?

Mihail B.

Penitenciarul special Doftana şi celula Căpitanului

Publicăm acest raport îndreptat către o autoritate de stat, drept cel mai just şi autentic document de acest fel apărut până acum.

Spre a se putea cunoaşte de ori cine, în cel mai îndepărtat colţişor din ţară, adevărata situaţie a închisorii Doftana, este necesar a se şti istoricul acestei instituţii.

Inchisoarea Doftana a fost construită după planul întocmit de arhitectul Alexandru Săvulescu, în anul 1895, terminându-se construcţia abia după 5 ani, la data de 23 Ianuarie 1900, când a şi început să fie populată.

Ea este aşezată pe un platou numit „al Paraschivei", la o distanţă de 300 metri de fosta salină Doftana, pe lângă care curge apa râului Doftana, nume ce s'a dat şi închisorii.

In anul 1895 când a început construcţia închisorii Doftana, director general al închisorilor era colonelul M. Capşa, iar primul director al închisorii Doftana a fost numit V. Gheorghiade.

Ideea construirii acestei închisori, a fost sugerată de Lascăr Catargiu, ministru de interne în acel timp, departament de care depindea direcţiunea generală a închisorilor.

Planul închisorii reprezenta o potcoavă, având la intrare un mare portal, de care erau legate două mari corpuri de clădiri: cel din stânga formând corpul de gardă propriu zis al închisorii, iar în dreapta administraţia. Trecând de acest portal se intra printr'o poartă monumentală, în piatră şi grilaj de fier în a doua curte.

Paralel corpurilor de construcţie, corpul de gardă şi administraţia, au fost: pe stânga infirmieria, iar pe dreapta bucătăria, spălătoria, baia şi magazia de alimente. O mare poartă zisă „de onoare", care suporta un dom, era destinată pentru intrarea oficială în închisoarea propriu zisă, având înainte o curte — ca să zic aşa, — sectorul segmentului potcoavei, şi de unde o vedere măreaţă lăsa a se observa cele 3 etaje ale galeriilor cari dădeau la celule, în faţă, fiind capela care făcea parte din corpul de clădire, având asupra sa un dom predominant asupra tuturor construcţiilor.

Prin anul 1930, sub administraţia domnului Fag Bălteanu, director pe atunci, s'au făcut unele modificări, tăindu-se legătura directă ale galeriilor cu clădirea administraţiei printr'o nouă poartă.

Din coridoarele largi de 4 metri, cu ferestrele mari prin cari în abundenţă intra aerul şi lumina, se dădea în cele şase raze de celule cu trei etaje, formând 8 secţii, fiecare cu 3 etaje de celule pe dreapta şi stânga, la care conducea balconul; fiecare rază având 63 celule. Celula avea un cubaj de 20 metri; intrarea în celulă se făcea printr'o uşă de stejar, pe jos era asfalt, având o fereastră pentru lumină şi aer, calorifer, bec electric, tavanul de tablă de fier ondulată, un pat de fier fixat în perete şi o tinetă. Mobilă: una masă şi un scaun de lemn. Fiecare secţie avea o curte de recreaţie.

In total închisoarea era împărţită în 8 secţii de celule individuale, în număr de 397 (trei sute nouăzeci şi şapte). Pe lângă aceste celule individuale, au mai fost şi 5 dormitoare comune.

Secţiunile purtau denumirile: A, B, C, D, E, F, G şi H. Parterul secţiilor D, E, F, G, H, cuprindea atelierele în care lucrau deţinuţii, după ce au executat regimul celular de zi şi noapte.

Acest masiv de piatră, fier, tablă ondulată, ciment şi asfalt, constituia corpul principal al închisorii, înconjurat de un zid de piatră, în afară cioplită, având şi turelele de pază în număr de 7 (şapte).

In afară de acest corp, pe platou se mai enumerau: 1) Corpul de clădire într'un singur plan, care constituia localul destinat pentru director şi subdirector, despărţit, pentru a putea fi locuit de două familii, având toate înlesnirile posibile. 2) Corpul de construcţie din dreapta închisorii, unde era cazarma pentru garda militară, transformată apoi în dormitor al gardienilor şi locuinţele contabilului, comandantului gărzii şi primului gardian. In faţa aceste clădiri se găseşte şi astăzi statuia de bronz a promotorului ideiei construirii acestei închisori, Lascăr Catargiu. 3) Un alt corp de clădire constituia grajdul cu remizele. 4) Măreaţa construcţie a uzinei de calorifer şi apă, din piatră cioplită, iar castelul de apă, de cărămidă aparentă, cu console din piatră cioplită. De aci veniau apa şi căldura în închisoare. 5) Şi ultima construcţie, un corp de pompă în valea Doftanei, care deservia cu apă întregul local.

Aceste deziderate, spiritul de armonizare al literii legii cu condiţiile arhitectonice, căutând a uni utilul cu frumosul, esteticul şi higienicul cu siguranţa, au determinat construcţia acestui penitenciar.

(Odată cu închisoarea Doftana, au fost construite şi închisorile Craiova şi Galaţi, rămase intacte după cutremur).

In această închisoare a trăit o parte din viaţa Sa Căpitanul.

Venit dela închisoarea Militară Jilava, adus de fostul maior Macoveanu Aristide — personal, — însoţit de un puternic detaşament de jandarmi pedeştri şi poliţişti din Capitală, a fost încarcerat la Doftana la data de 19 Iunie 1938, orele 4,30 dimineaţa, urmând să execute o pedeapsă de 6 luni închisoare corecţională, dată de tribunalul militar al corpului 2 armată prin sentinţa nr. 150 din 19 Aprilie 1938, pentru fapta de ultraj, penată de art. 253 c. p. combinat cu l. d. r. nr. 856/1938. Pedeapsa începea la 19 Aprilie 1938 şi expira la 15 Octomvrie 1938.

Celula ce i-a fost destinată, se găseşte în aripa stângă a închisorii, lângă infirmierie. Cubajul celulei depăşeşte cu puţin pe a celorlalte, fiind anume amenajată pentru Căpitan.

In timpul deţinerii a fost păzit de un detaşament de jandarmi comandant de un ofiţer, garda penitenciarului neavând nici un amestec în pază. Nu era permis absolut nimănui să se apropie nu numai de celula dar şi de curtea în care Căpitanul făcea plimbări la anumite ore din zi. Infirmieria deţinuţilor a fost mutată în altă parte a clădirei.

In aceste condiţiuni şi-a dus viaţa la Doftana Corneliu Zelea Codreanu, până la data de 15 Septembrie 1938, când a fost transferat definitiv la penitenciarul R. Sărat.

In camera din dreapta celulei ocupată de Căpitan au stat Nicadorii şi Decemvirii, cari fuseseră transferaţi la Penitenciarul Aiud cu 2 săptămâni înainte de aducerea Căpitanului la Doftana.

Prin groaznicul cutremur din noaptea de 9/10 Noemvrie 1940 ora 3.40, penitenciarul special Doftana a fost dărâmat aproape în întregime, rămânând foarte puţin atinse *numai celula în care a sta Căpitanul, precum şi camera vecină în care au locuit Nicadorii şi Decemvirii.*

S'a văzut şi de această dată, că Dumnezeu a fost de partea uriaşului care este Căpitanul, a cărui credinţă în Atotputernicul a rămas neclintită.

In noaptea catastrofei închisoarea Doftana era populată de 309 deţinuţi de diferite categorii. Din ei au fost prinşi sub dărâmături 34 condamnaţi, dintre cari până la data de azi au fost scoase 23 de cadavre, continuându-se săpăturile pentru scoaterea celorlalţi.

A mai găsit moartea sub zidurile celulelor închisorii dărâmată gardianul Niculici Ştefan, care fiind de serviciu a fost prins sub blocurile de piatră, de unde a fost scos mort în ziua de 21 Noemvrie a. c., şi înmormântat în cimitirul comunei Telega în ziua de 22 Noemvrie 1940.

Sub dărâmăturile uzinei de calorifer şi apă şi-au găsit moartea soţia mecanicului Tamaş Dionisie, scoasă imediat după cutremur, soţia gardianului Emanoil Gheorghe, scoasă după 4 zile şi soţia cu fetiţa de 5 ani a gardianului Geică Ilie, scoasă abia în ziua de 28 Noemvrie crt. La scoaterea lor, fetiţa s'a găsit ţinută în braţe de mama sa, ambele găsindu-şi moartea prin căderea cazanului de 7 vagoane capacitate, plin de apă, umplut chiar în seara precedentă cutremurului.

Este de relevat faptul, că gardianul Şchiopu Pantelie, prins de dărâmături, a fost scos viu după 14 ore dela cutremur, iar deţinutul Zotti Gheorghe, deasemenea viu, după 5 zile şi 4 nopţi. Ambii se găsesc pe cale de vindecare, mulţumită îngrijirii date la spitalul mixt din Câmpina de către d. dr. Grădinescu.

La opera de salvare, afară de gardienii şi deţinuţii rămaşi în parte sănătoşi, au luat parte detaşamente de armată germană şi numeroşi legionari. Ajutorul medical a fost dat celor răniţi pe lângă medicul penitenciarului d. dr. Tudor Stamatiade, de personalul militar sanitar german, care a adus medicamentele şi pansamentele necesare, precum şi domnii medici civili, dr. Chiriţă-Câmpina, dr. Ţopa-Telega şi alţii, ale căror nume ne scapă.

Administraţia închisorii a luat parte la salvarea celor care dădeau semne de viaţă, încurajând pe cei scoşi, de faţă fiind d. maior V. Irimescu, directorul penitenciarului, d. V. Ţopa, subdirector, d. Ioan Câncea, contabil şi Grigore Vlădoianu, impiegat, cari, neţinând seama că tot avutul lor se afla sub blocuri de piatră şi moloz, unii din ei cu răni, au ţinut să fie prezenţi între cei pe cari îi administrau şi instruiau, spre a fi redaţi din nou societăţii. Aceştia rămân în istoricul închisorii ca ultimii conducători ai instituţiei ce purta numele de „penitenciarul special Doftana".

Intâmplarea a făcut să aud o legendă: că pe sub închisoarea Doftana curge apă. Nu se ştie cine a inventat această legendă, însă ea nu corespunde câtuşi de puţin realităţii. Inchisoarea după cum am arătat mai sus, a fost construită pe un platou, deci nu poate fi vorba de apă sub clădirea cu trei etaje. Râul Doftana, ale cărui unde spală poalele scorboroase ale platoului, curge la cca. 300 metri de fosta închisoare cu acelaş nume şi nici de cum pe sub închisoare, cum se povesteşte.

Aceasta este descrierea pe scurt a vestitei şi groaznicei închisori Doftana, între ale cărei ziduri au trăit câtva timp Căpitanul Corneliu Zelea Codreanu, Nicadorii şi Decemvirii, şi unde şi-au găsit moartea atâtea suflete.

Grigore Vlădoianu
Impiegatul Penitenciarului Special Doftana
30 Noembrie 1940.

Viața de jertfă, opera și moartea profesorului Vasile Christescu

Putea să fie numai istorie

Putea să fie numai istoric. Să scurme cu răbdarea-i de fier, molozul de hârțoage ale trecutului, să descopere cu ochiu de șoim, cărările bătătorite de neam. Să-și adâncească gândul în negurile timpurilor apuse și să deslușească în câlțul mucegăit al vremii, firul tainic care înlănțuește povara silei de azi cu fapte petrecute de mult, poate de veacuri.

Putea să fie numai istoric. Ager și pătrunzător cum n'am avut altul.

Dar ochii săi străluceau de lumina unui vis deslipit de pe tâmpla Căpitanului. Nu s'a mulțumit să deslușească trecutul. S'a trudit din răsputeri să taie prin hățișuri, drum nou, drum de biruință. Cu sabia, cu dinții, cu brațele sfârtecate de spini.

Putea să fie numai istoric. A fost drumar, a fost conducător de oști, a fost profet.

A fost VASILE CHRISTESCU!

Corneliu Georgescu

—xoxoxoxo★oxoxoxox—

Vasile Christescu ca istoric

Istoria antică a atras pe mulți, pe unii din pricina imaginației lor care lucra în voie în evocarea unor vremi foarte îndepărtate, pe alții din patriotism romantic, spre a găsi urmele lui Traian și ale sămânței aruncate de el în Dacia. Dar Vasile Christescu a fost un realist. Pentru el în istorie, după o critică severă a materialului documentar, venea o prezentare metodică și precisă a faptelor, a consecințelor lor imediate. Il atrăgea concretul, faptele economice, organizarea și administrația. Trecutul roman era pus în cadrul viu al vieții sociale, politice și economice.

In teza sa de doctorat, închinată neuitatului nostru profesor comun, Vasile Pârvan, teză intitulată: „Viața economică a Daciei Romane" (București, 1929, 175 p.) după ce cercetează ruinele din Dacia, cu descrierea meșteșugului miner, a administrației lor, carierele de piatră, salinele, trece la marile capitole ale Agriculturii, Industriei (ca olăria, cărămidăriile, metalurgia), Comerțului (cu studiul drumurilor, a vămilor, negustorilor și ajunge la o prețioasă încheiere: Dacia a fost cucerită de Traian mai ales ca să fie un sprijin al economiei imperiului. Afluxul de populație și munca intensă a coloniștilor au schimbat caracterul economic al provinciei, de unde la început, era vorba de „goana după aur", comerțul Daciei o situiază ca o provincie de prima importanță pentru exportul lemnelor, vitelor și a cerealelor, adică a producției țărănești.

Trecând peste o serie de lucrări mai mărunte, de analiză epigrafică și arheologică, trebue să amintim opera cea mai de seamă a lui Vasile Christescu „Istoria militară a Daciei Romane" (București 1937, 269 p.), o admirabilă sinteză, de o claritate metodică neîntrecută. E un studiu critic care cuprinde pe de o parte, pentru prima oară, descrierea organizării defensive a provinciei (valuri, castre, drumuri de legătură), organizarea tehnică și socială a trupelor, rolul coloniștilor și al autohtonilor în armata din Dacia, pe de altă parte, istoria militară propriu zisă: cucerirea, apărarea și pierderea provinciei de către Romani.

Desprindem din încheiere aceste cuvinte care cuprind în ele înțelesul destinului nostru ca neam:

„Pentru romanismul dunărean, Dacia a devenit un puternic sprijin. Ținând în loc pe năvălitori, ea a întârziat barbarizarea provinciilor și a putut ajuta astfel întărirea elementului roman închegat în aceste părți, pentru a putea rezista dealungul veacurilor. I-a fost dat poporului nostru, rămas ca o frântură a acestui romanism dunărean în limitele Daciei, să păstreze prin toate vitregiile soartei spiritul Romei și să îndeplinească până astăzi rosturile de apărător al Europei civilizate în fața valurilor nimicitoare ale barbariei, rosturi hărăzite de marele împărat acum optsprezece veacuri".

Aci trebue să amintim și ultimul studiu istoric neterminat al lui Vasile Christescu, asupra Columnei lui Traian, publicat în revista Sânzana a lui C. Gane, până la începutul anului 1938.

Putem spune cu siguranța deplină că Vasile Christescu a înnoit în chip fundamental cunoștințele istorice asupra Daciei Romane, așa cum magistrul său, Vasile Pârvan le înnoise pe cele privitoare la Dacia dinainte de Traian. *El rămâne cu o operă de netăgăduită valoare în știința noastră istorică*, fără de care nu se înțelege nimic din istoria noastră antică. Nimeni înainte sau după dânsul n'a mai dat nici o operă de sinteză asupra acestei epoci.

Acestea sunt lucruri care trebuesc știute. Căci atunci când savanții din streinătate sau din țară vor s'studia epopeia romană în Dacia, vor fi nevoiți să se oprească în fața operei lui Vasile Christescu, și vor ști că a fost o vreme de rușine în țara noastră, în care asemenea oameni erau uciși de poliție din ordinul guvernului și nici nu li se făcea cinstea unei înmormântări creștinești.

P. P. Panaitescu

—xoxoxoxo★oxoxoxox—

VASILE CHRISTESCU

de TRAIAN HERSENI

Despre Profesorul Vasile Christescu se pot scrie foarte multe lucruri frumoase. A fost unul din acele minunate exemplare ale rasei românești, care întrunesc în chip armonios cele mai îndepărtate și mai bogate însușiri.

Dacă l-am urmări în activitatea lui didactică am descoperi un profesor cu deosebite calități pedagogice, sigur în vorbă, convingător în expuneri, inteligent și învățat, care impunea elevilor multă stimă și multă dragoste.

Profesorul Christescu, travestit, în timpul prigoanei. Își luase numele de Ion Ploeșteanu...

Când începutul prigoanei l-a rupt dela catedră, elevii i-au scris o scrisoare de caldă recunoștință. Omul acesta tare ca stânca, de puteai clădi pe el o cetate, arăta cu emoție scrisoarea și i se umezeau privirile. Vasile Christescu a iubit cu pasiune școala, pentrucă iubea tinerețea, iubea creșterea tumultoasă a vieții și se simțea în stare să o strunească și s'o modeleze după principiile frumuseții omenești. Era un educator prin chemare, de aceea când a fost silit să-și părăsească școala, a făcut-o cu durere și amărăciune.

Vasile Christescu a fost și asistent universitar: un camarad mai în vârstă, care își ajuta studenții să facă primii pași în știință, fără îngâmfare și fără deșărtăciune, dar cu mână sigură, de om care știe ce face și știe ce vrea. Toți care i-au urmărit cariera didactică știau că Vasile Christescu trebuia să ajungă profesor universitar și că va ilustra într'o zi o catedră, cum n'au făcut mulți în cultura românească. Dacă destinele lui nu s'ar fi crucișat cu destinele Gărzii de Fier și ar fi avut un drum al său, ar fi fost astăzi o mândrie a Universității românești.

Dacă l-am urmări în activitatea științifică ar trebui să înfățișăm figura unui mare învățat, care a găsit răgazul între atâtea bătălii și prigoane, să scrie câteva opere de sinteză, unice în literatura noastră de specialitate. Discipol al marelui Pârvan, Vasile Christescu a îndrăgit Dacia romană și i-a închinat ei ceasurile cele mai bune de bibliotecă și de meditație. Dar Vasile Christescu iubea această perioadă istorică și din alte motive decât cele științifice. El vedea aici, mai bine decât toți istoricii, cum se altoia tradiția romană pe tulpina tradiției dacice și cum se înfiripa viața nouă, românească. Și vedea cum se leagă aici firul vieții noastre legionare cu firul vieții legionarilor romani. Numai Căpitanul a mai avut simțământul acesta al continuității noastre în spiritul nemuritor al Romei, când și-a numit ostașii legionari, iar oastea Legiune.

Dacă am urmări activitatea legionară a lui Vasile Christescu, chiar fără jertfa lui, care rămâne prin sine temelie pentru toate zidirile României legionare, am găsi nenumărate pilde de curaj, de abnegație, de înțelepciune și de frumusețe morală. Vasile Christescu a fost unul dintre colaboratorii cei mai apropiați ai Căpitanului și unul dintre cei mai de seamă, fruntași ai Mișcării. Comandant-Legionar de autentică structură, avea o mână fericită și în alegerea oamenilor și în organizarea bătăliilor. Căpitanul îl întrebuința unde era greul mai mare, unde era lupta mai năvrasnică și Vasile Christescu se întorcea totdeauna biruitor. Decorat de Căpitan cu Crucea Albă, pentru curajul și credința sa, Vasile Christescu a fost în fruntea tuturor acțiunilor de vitejie și de jertfă ale Mișcării Legionare. Se vor putea scrie într'o zi numeroase lucruri și în această privință.

Căpitanul l-a iubit și l-a stimat în chip deosebit și avea o încredere desăvârșită în el. Când a aflat în timpul procesului că Vasile Christescu este liber, Căpitanul a zâmbit mulțumit. Știa că atâta vreme cât unul ca Vasile Christescu nu va fi prins sau nu va fi răpus mișelește, Mișcarea Legionară va merge biruitoare înainte. Tot așa de mult îl iubeau și camarazii. Vasile Christescu era voinic la trup și sănătos la minte, încât inspira dela început încredere și simpatie, chiar dacă n'ai fi știut cine e. In tovărășia lui simțeai că pășești pe pământ tare, că nu trebue să te temi

(Continuare în pag. 11)

Profesorul Vasile Christescu împreună cu Moța și Marin

Amintiri

de MANOLE RADULESCU

La 26 Ianuarie 1941 se împlinesc doi ani dela moartea profesorului Vasile Christescu.

Pentru toți cei cari l-am cunoscut și l-am iubit, în cadrul sau în afara Legiunii, comemorarea aceasta vine să ne îndrepte un gând pios, ca un omagiu postum, către Comandantul Profesorul și prietenul nostru în a cărui ambianță, mulți ne-am călit voința și sufletul, învățând cu el și prin el să ne devotăm unuia singur — Căpitanului — și să ducem lupta, hotăriți, dinamic, până la abnegație.

Acum, în ziua Anului Nou, — ziua numelui profesorului Christescu, — simțul datoriei ne impune ca această cinstire a memoriei sale să fie și o amintire veșnică în calendarul care — creștinește — începe cu Sfântul Vasile.

Isvor nesecat de învățătură, exemplu măreț de generoasă dăruire, Vasile Christescu este însă mereu în gândul și în fapta noastră; durerosul prilej de închinare, de azi, e și un prilej de înălțare în mândria și seninătatea cugetelor legionare.

Viața și opera lui, tălmăcite în studii de reală valoare, inspirate din istoria veche a neamului românesc, — încercat în atâtea tragedii ce n'au reușit să-l nimicească, — și adaptate renașterii sale prin infinite resurse, sunt, în ascensiunea profesorului Vasile Christescu, elementele firești care l-au îndemnat să se alăture Mișcării, să creadă în biruința ei totală și să lupte cu riscul jertfei supreme: a libertății și vieții.

Cu Vasile Pârvan

Până la înrolarea în rândurile Legiunii, viața comandantului Christescu s'a confundat cu pasiunea cărții.

Fiu de judecător, crescut în spiritul dreptății, Vasile Christescu a fost cel mai eminent elev al liceului „Cantemir Vodă" și al Facultății de litere din București, unde și-a luat licența cu „magna cum laudae", tratând — în 1923 — subiectul: „Elemente orientale în Tracia".

Elev al lui Vasile Pârvan — magistrul — cum îi ziceau emulii, Vasile Christescu, are din nou ocazia — în 1924 — să se remarce: obține la examenul de capacitate, premiul întâiu, — pe țară.

Intreprinde, cu maestrul său, câteva călătorii, făcând săpături la *Boian, Vădastra, Frumoasa, Drobeta* și *Histria*, rezultatele acestor cercetări arheologice fiind publicate în revistele: „*Histros*" și „*Dacia*", — toate urmând ca în cursul anului 1941 să apară într'un frumos volum.

Ca răsplată a muncii, profesorul Christescu a căpătat o bursă, care i-a înlesnit doi ani de migăloase studii în Germania.

Reintors în țară, în 1929, își ia doctoratul cu același mare distincție: „magna cum laudae". In 1935 este ales membru al Școalei Române din Roma.

Intâlnirea cu Căpitanul

In Legiune, profesorul Christescu s'a înscris în Martie 1933, când — într'o după amiază — a întâlnit pe Căpitan.

Prima întâlnire l-a obsedat continuu, dând o nouă orientare întregei sale existențe.

Prezentarea a fost scurtă, legionărească:

— „Sunt Vasile Christescu!"

Căpitanul, cu aerul lui pătrunzător, l-a răspuns:

— „Știu; ești profesor, te ocupi cu arheologia, ai fost elevul lui Pârvan și ești un om cinstit!".

Vă închipuiți surprinderea profesorului Christescu și satisfacția lui

La patru ani...

auzind aceste măgulitoare aprecieri. Căpitanul luase informații, știa cu cine are de-aface.

La sfârșitul conversației a adăugat:

— „Vei organiza județul Vlașca. Și să faci treabă!".

Intre timp s'a creat la Giurgiu, cercul studențesc.

Mulți flăcăi d'ai noștri, inimoși și falnici — voinici ca tufanii Vlăsiei — simpatizau cu Garda.

Era însă spiritul său al partidelor care ne tot momea cu fel de fel de ispite. Și nu reușeam să ne unim.

In 1933, a treia zi de Paști, profesorul Christescu a descălecat la Daia, un sătuc, lângă Giurgiu.

Se strânsese o echipă studențească. Sătenii veniseră în pâlcuri să asculte cuvântul profesorului.

Il întrerupe însă șeful postului de jandarmi.

— „Dece vii d-ta to'ma'n ziua de Paști, să strici pacea oamenilor, că ziceți că sânteți credincioși, gardiștii?"...

Profesorul i-a replicat, prompt;

— „Păcătuești d-ta că ai adus, cu trupa, zăngănit de arme. Eu am venit să aduc oamenilor, în zi de Paște, un cuvânt de pace"...

Riposta a întăritat pe jandarm, care a reținut, la secție, pe legionari, câteva ore.

INCHISOAREA

Bătălia se anunță frumoasă.

La o lună după incidentul dela Daia se organizează marșul de 385 km. Județul a fost cutreerat dela un capăt la altul.

Fericitul rezultat a fost înscrierea noastră în Mișcare și apoi o temeinică pregătire, pe cuiburi, în fiecare comună. Activau cu râvnă: *Sterie Ciumetti, Petre Crăciunescu, Cuza Marinescu, Mugăldea*, inginerul *Stelian Ionescu* și institutorul *Ilie Neacșu*, ca să nu mai vorbesc de *Constantin Christescu*, fratele profesorului și sufletul nostru.

Toamna, în Noembrie, la depunerea listei, se naște iar un incident: de astădată mai mare, — căci incidente, așa, înregistram noi la fiecare pas.

Președintele tribunalului — om rău — își făcuse o pasiune din a ne șicana, încât depunerea listei se amâna din zi în zi.

Profesorul era foarte încurcat. Spunea mereu: „*mi-e rușine să dau ochi cu Căpitanul*". Avea un puternic simț al disciplinei, care este adevărata temelie a școlii legionare.

Insfârșit, profesorul se hotărăște pune mâna pe revolver și, împreună cu alți camarazi, intră în biroul președintelui:

— *„Domnule Președinte, am șase gloanțe și am ordin să mor"*.

Președintele atâta aștepta. A făcut o adevărată tragedie. S'au născut busculade, s'a produs un vacarm; toată lumea a ieșit afară, s'a țipat, s'a huiduit, s'a înjurat Garda; a venit armata și poliția.

Legionarii sub stare de arest, au

„Fetița tatii", cum își mângâia profesorul Christescu unica sa odraslă, Sanda, astăzi în vârstă de 12 ani. Fotografia a fost găsită în buzunarul hainei profesorului, după împușcarea lui.

fost depuși la penitenciarul Sfântul Nicolae.

La proces a pledat *Ion Moța* și mulți alți camarazi. Profesorul Christescu, condamnat la un an și opt luni închisoare, a declarat apel, la București. Câteva zile mai târziu; în preajma alegerilor, ne-au arestat și pe noi; era în Decembrie. Burnița. Frigul ne pătrundea în oase. In oraș, în pas de defilare, purtam cămășile verzi pe braț, — dorința stăpânirii, — iar cântecele noastre se amestecau cu sudălmile jidanilor și vânduților.

Regimul închisorii ,extrem de aspru: pâine uscată și fiertură spartană...

La a doua arestare, tratamentul a fost și mai negru.

Ne-au transportat în lagăr, la fabrica de zahăr: am declarat greva foamei, — degeaba; tratamentul nu se îndulcea. Am stat acolo cincizeci de zile.

Un camarad de toată mândrețea și vrednicia, *Nicolae Bălăneanu*, crunt bătut cu patul puștii peste pântec, sfârșește, groaznic, în brațele noastre. Moartea lui a impresionat profund pe comandant, care suferea, nu pentru el, ci pentru noi.

„FETIȚA TATII"...

Profesorul, judecându-se în apel, a rămas la Văcărești.

In a șasea lună de închisoare, Căpitanul i-a trimis portretul cu dedicația: „Comandantului legionar Vasile Christescu, în a șasea lună de închisoare ,toată dragostea și admirația mea".

La închisoare îl vizita, la răstimpuri fetița Sanda, azi în vârstă de 12 ani. Așa cum o vedeți în fotografie, cu brațul petrecut pe gâtul profesorului căruia îi seamănă leit; vioaie, inteligentă, cu ochii mari, cu părul bucălat, rumenă, plină de sănătate. Era pasiunea profesorului: „fetița tatii" cum îi zicea el, mângâind-o, cu dragostea lui mare de părinte pe care vitregia soartei îl pusese în trista situație să-și aliste singura odraslă, printre gratii, ca ocnașii, tâlharii de codru.

Și cu cât foc o alinta! Și cum o păcălea, spunându-i că e la mănăstire să studieze, și când o termina o să stea numai cu ea, acasă, cu toții. Se umezeau ochii profesorului, cât era

(Continuare în pag. 11-a)

Nu-i uităm...

Nu-i uităm. Nici pe unul dintre camarazii noștri căzuți în lupta pentru biruința Legiunii nu-i vom uita. Niciodată. Puterea Legiunii stă în această neîncetată aducere aminte, în acest cult al martirilor ei.

Vasile Christescu a fost un luptător, care împreună cu comandantul Horia Sima a pornit războiu necruțător împotriva celor ce pregăteau robia Țării noastre. El a căzut cu arma în mână. Bărbat dintr'o bucată, viteaz între viteji.

Numele lui Vasile Christescu va rămâne inscris în inimile noastre și profesorii din România Legionară îl vor cinsti ca pe unul dintre întemeietorii școlii legionare, care trebue să fie mai presus de toate o școală de formare a caracterelor.

Traian Brăileanu

—xoxoxoxo★oxoxoxox—

Cum îl înțeleg pe prof. Vasile Christescu

de ȘERBAN MILCOVEANU

Nu este deloc ușor să vorbești despre această căpetenie legionară. Cel dintâi, recunosc că este mult de spus, dar repet: nu este ușor.

Pentruce nu este ușor?

Desigur greutatea nu este de acelaș categorie cu aceia pe care o simțim pentru Căpitan.

Noi — cei rămași în viață — nu putem vorbi despre Căpitan pentrucă El se găsește cu totul pe un alt plan decât acela al nostru și chiar pe un alt plan decât acela al martirilor. In fața Căpitanului nu ne putem prezenta decât descoperiți și în atitudine de contemplare. Căpitanului nu-I putem adresa decât rugăciuni și imnuri. Nu-L putem înțelege decât cu acea cheie, care singură îngădue sufletului să se înalțe spre Dumnezeire.

Pentru profesorul Vasile Christescu, greutatea este de o altă categorie, este pământească și aparține rațiunei în ea.

Spre a înțelege trebue să cunoaștem următoarele:

A vorbi despre cineva însemnează întrucâtva a încerca să-l definești. Orice definiție nu se poate întemeia decât pe o caracteristică care deosebește. Rareori ochiul rațiunei este atât de întins ca să poată cuprinde toate în totul. Deaceea ca să izbească deosebirea trebue să fie una, dar cât mai evidentă. Cu alte cuvinte simplitate și intensitate.

In două împrejurări nu se poate ajunge la o definire.

Când lipsește orice caracteristică, când nu te izbește nimic, când lipsește o esență — atunci persoana respectivă nu este decât un anonim și se cufundă în și cu mulțimea. Nu o poți defini și nici nu poți vorbi despre ea, pentrucă n'ai material și dealtfel nici nu este interesant.

Invers. Când toate deosebirile se produc, când toate calitățile se adună, când toate virtuțile se întrunesc laolaltă — atunci nu știi ce să prinzi mai întâi, nu știi cu ce să începi disecția și nu știi cum să argumentezi definiția, ce întotdeauna se vrea cât mai simplă.

Numai în acest din urmă caz ești constrâns să păstrezi tăcerea aceia mare — pătrunsă de respect și vecină cu contemplarea. Acestei tăceri aparține prof. Vasile Christescu și în aceasta stă greutatea ca să vorbim despre el.

Procesul încadrării legionare

De astădată să începem cu o introducere — socotim necesară.

In cadrele Mișcării Legionare sunt bărbați veniți din toate straturile sociale, din toate colțurile țării, cu profesiunile cele mai deosebite și chiar cu existențe variate între ele. Dacă Mișcarea Legionară n'ar fi fost încă dela început exclusiv ea însăși Națiunea românească, s'ar fi putut spune că legionarii au reprezentat o clasă socială verticală, nu orizontală.

Desigur toți acești bărbați, s'au întâlnit în Mișcarea Legionară, pentrucă au avut dinainte ceva comun în ei și care a avut puterea să-i adune. Unii au recunoscut curățenia sufletească, alții corectitudinea în viață, toți: iubirea de neam și dorul trăit în vitejie. Pentru național-socialiști este vorba de o aceiaș concepție despre viață și lume — die Weltanschaung. In orice caz, acest fond comun prelegionar i-a făcut să simtă la fel chemarea Căpitanului și să vrea la fel Invierea.

Iar cu cât acest bărbat a putut să fie o personalitate mai puternică, cu atât și în această măsură a devenit legionar mai desăvârșit: rupând mai definitiv cu trecutul, înfrângându-și mai adânc eul disociant și integrându-se mai temeinic în unitatea colectivă.

Prin acest proces intim bărbatul devine adevăratul legionar, atât de pătruns în trăirea credinței, încât întotdeauna și în orice împrejurare, sub comandă sau singur, gândește și făptuește la fel, absolut la fel, ca întreg neamul.

Diversitatea căpeteniilor legionare

Deaceea ca primă impresiune de ansamblu, lumea legionară se prezintă ca o unitate identică în atitudini și reflexe, ca o nesfârșit de omogenă imensitate. Dealtfel aceasta alcătuește însăși una din puterile Mișcării Legionare în eforturile luptelor.

Dar dacă părăsim ordinea comună și încercăm să pătrundem esența marilor căpetenii legionare, vom mai descoperi și o oarecare diversitate, uneori asimetrică, dar întotdeauna colțuroasă. Aceasta trebue interpretată numai ca o diferențiere a progresului, care întotdeauna a fost accentuat „în susul scării omenești".

In toți vom recunoaște cum acel fond comun prelegionar, întocmai ca un mediu nutritiv a făcut să încolțească și să dea roade idealului pe care Căpitanul l-a dăruit din El și l-a insuflețit în fiecare. Aceste roade sunt însăși fapta fiecărui legionar, așa cum se dovedește în viață și în fața morții, anume fapta legionară care rămâne să fie cunoscută și povestită pentru istoria neamului.

La marile noastre căpetenii legionare aceste roade-fapte vieții și în fața morții, nu se integrează într'o mijlocie, ci întotdeauna sunt asvârlite spre extremismul unei virtuți sau alteia.

Cultivarea însușirilor spre desăvârșire s'a produs asimetric pe o linie mai mult decât pe alta, astfel că în majestoasa noastră panoramă legionară, toate virtuțile s'au întruchipat în câte un exemplu selecționat la un maximum nesperat, și asvârlit până aproape de nebunia cerească.

Diferențierea aceasta s'a produs paralel, dar în afara credinței în Căpitan și a vitejiei în luptă, care la toți și în mod comun a trăit ca o necesitate de viață legionară.

Să încercăm câteva exemple:

NICULAIȚA TOTU

Această căpetenie întruchipează geniul dragostei, al dragostei fierbinte și pătimașe pentru tot ceeace este Legiune, Căpitan, camarazi, oameni, amintiri — și de aici o nesfârșită bunătate și omenie samarineană.

ALEXANDRU CANTACUZINO

Această căpetenie întruchipează geniul viziunei, al acelei viziuni în înțelegerea și trăirea căreia se cuprind spații de istorie și de mulțimi, într'adevăr în proporții împărătești.

ING. GH. CLIME

Această căpetenie întruchipează geniul organizării, anume o putere de organizare în esențial până în cele mai mici amănunte, în așa fel încât acțiunea se desfășura întocmai ca o mașină de mare precizie și nu putea să se încheie decât cu biruință — aceasta chiar când cuvântul Căpitanului este oprit să vină.

(Continuare în pag. 11-a)

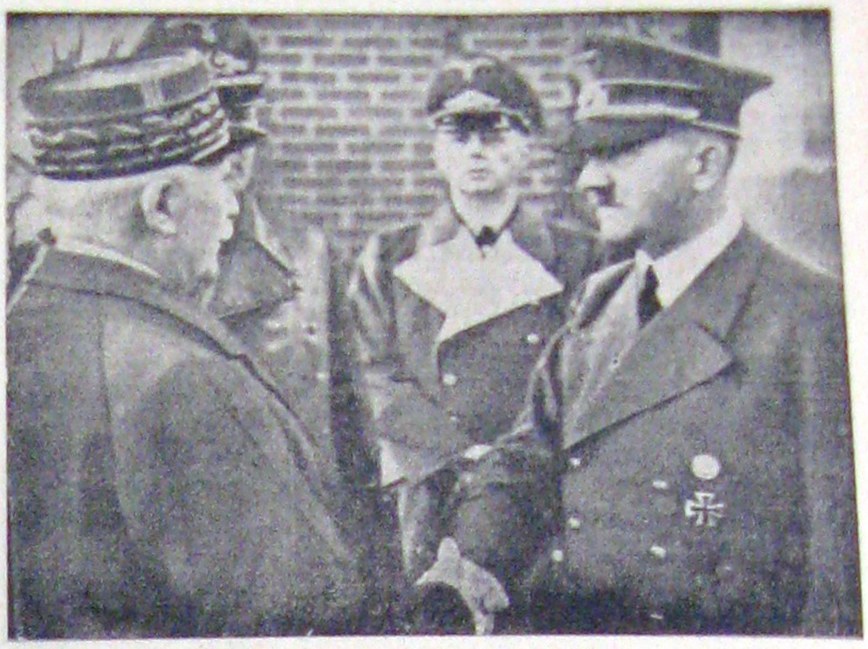

La Firenze, pe terasa din piața Michel Angelo, în vara anului 1931

1940
AXA
în război

După întrevederea dela Florența, Ducele și Fuehrerul sunt aclamați de populație, căreia îi răspund din balconul celebrului Palazzo Vecchio.

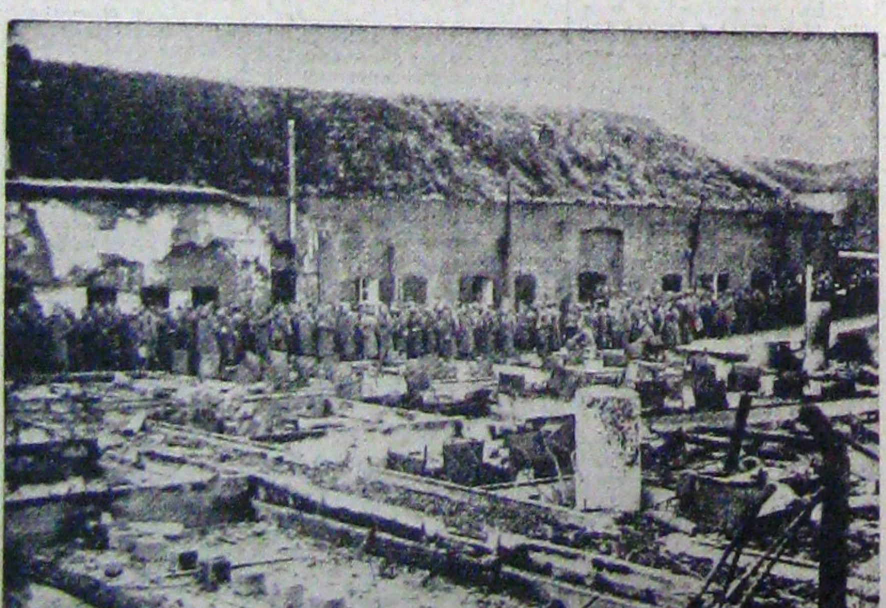
La Compiègne — istorica pădure unde în 1914 se semnase armistițiul — Fuehrerul a întâlnit pentru prima oară după prăbușirea Franței, pe Mareșalul Pétain...

Populația din Graudens (Polonia) primește cu flori și urale trupele germane.

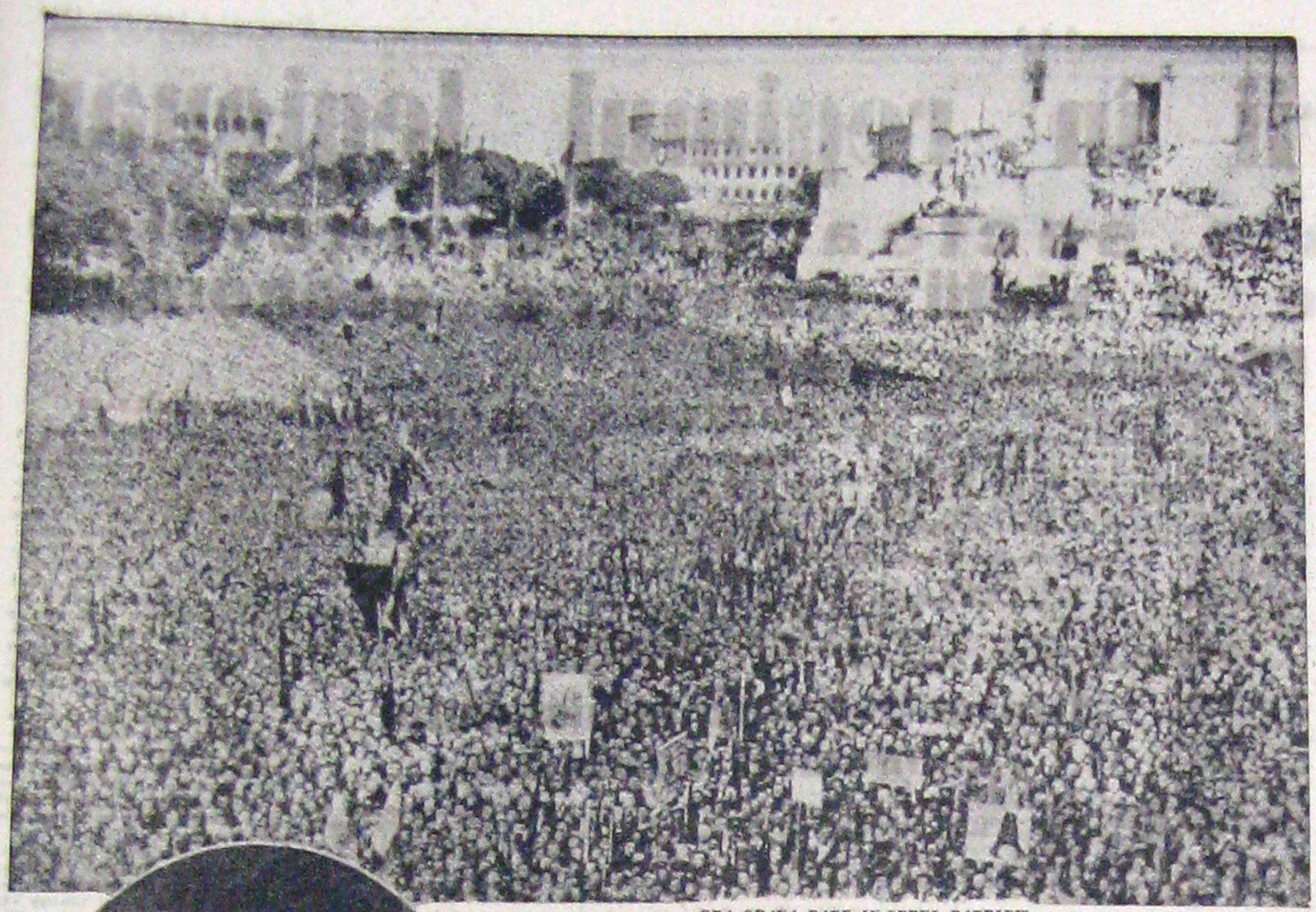
Comisia germană primește reprezentanții Franței pentru a trata încheerea armistițiului.

După ocuparea Olandei, trupele germane curăță terenul, începând imediat opera de refacere a țării.

Paris, Iulie 1940

„ORA GRAVA BATE IN CERUL PATRIEI"

Prin aceste cuvinte istorice, Ducele a anunțat din balconul Palatului Venezia, intrarea Italiei în război, poporul întreg aclamând frenetic hotărîrea conducătorului destinelor lui.

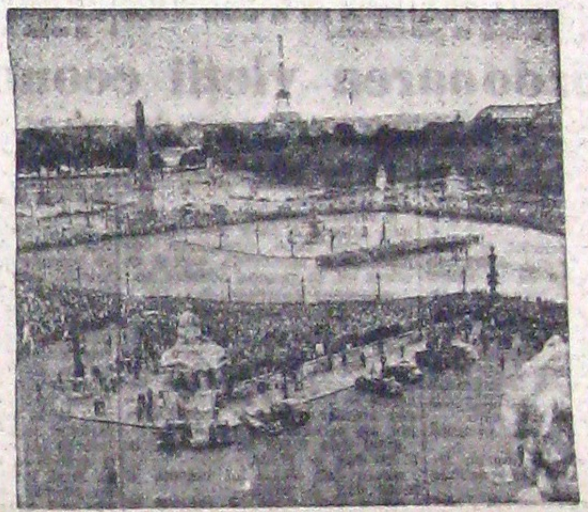

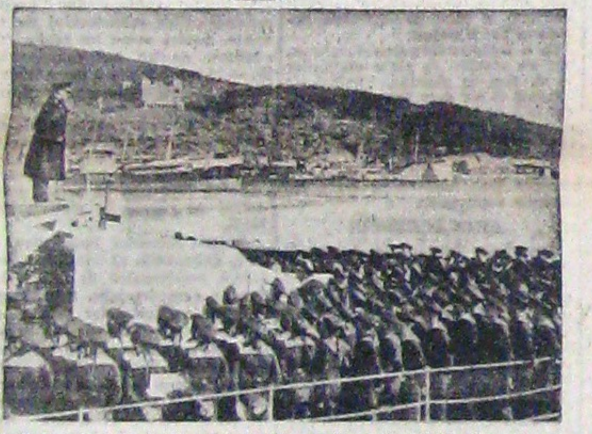
Fuehrerul împreună cu generalul Brauchitsch, inspectând un sector al frontului, în timpul campaniei din Franța.

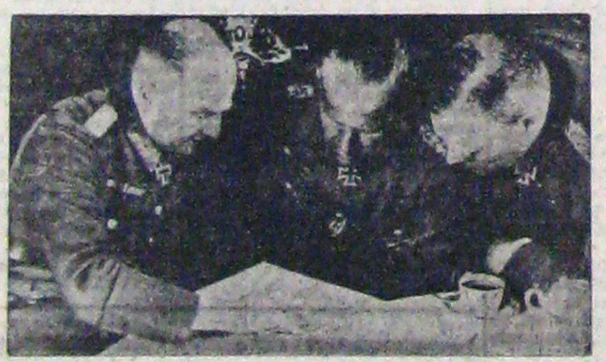
Misiunea germană din România și comandanții ei.

O fanfară a Wehrmachtului concertează pe Place de la Concorde din Paris.

După terminarea campaniei din Norvegia, Amiralul Raeder, inspectează unitățile cari au asigurat victoria Germaniei.

La cartierul general al armatei germane: generalii Brauchitsch și von Reichenau studiază mersul operațiilor.

Feldmareșalul Hermann Goering, comandantul suprem al victorioasei aviații germane.

D. g-ral Ion Antonescu, Conducătorul Statului român, primit de Duce, cu prilejul vizitei făcută în Italia.

România aderă la pactul tripartit. Semnarea protocolului a avut loc la Berlin, cu prilejul vizitei pe care d. g-ral Ion Antonescu, Conducătorul Statului român, a făcut-o Fuehrerului.

D. von Ribbentrop, ministrul Reichului pentru Afacerile externe

Economia Țării în regimul legionar

Realizări în toate sectoarele economice
Spre o revoluție a vieții noastre economice

Economia țării a trecut în ultimii ani prin grele încercări. Subordonată intereselor grupurilor oculte, afaceriștilor de diferite culori politice și îndrumată de interesele capitalului străin, economia Țării Românești nu odată s'a aflat pe panta prăbușirii. [illegible] o anumită clasă de profitori și bogătașilor noastre a fost multă vreme singura carte de vizită cu care țara se putea prezenta în lumea economică europeană. De aici și acea permanentă confuzie ce se făcea între economia națională a României și interesele politicei economice a marei finanțe iudaice, confuzie care ne-a adus numai rău, făcându-ne să fim absenți la toate transformările ce caracterizează economic pe care a trecut bătrânul Continent de câțiva ani încoace. [illegible]

[illegible] s'a purces la redresarea vieții noastre economice prin descătușarea intereselor naționale și afirmarea lor în spirit pur revoluționar, clasa spoliatoare, secundată de susținătorii ei de totdeauna — reprezentanții ai marei finanțe internaționale — a început să se agite, manifestându-și spasmele ultimelor zvârcoliri prin semne de îngrijorare față de viitorul economiei naționale...

[illegible] ales că ea pornește dela [illegible] menține, adică, prin realități, cu sprijinul cărora își are asigurată promovarea.

Economia țării în regimul legionar are o vechime numai de trei luni. Este o economie tânără, prea tânără — ar putea spune mulți — ca să i se poată discuta realizările.

Și totuși.

Finanțele Țării

Coordonarea vieții economice

Odată cu instalarea noului regim al statului românesc, o activitate susținută, bine chibzuită și documentată, s'a început în fiecare sector al vieții țării românești. In mod deosebit, această manifestare s'a manifestat în sectorul economic și agricol.

In actualele împrejurări, în condițiuni interne și externe, dintre cele mai dificile și după un an agricol mediocru, la care se adaugă și o serie întreagă de greșeli ale trecutelor guvernări, cari se resimt încă și astăzi, sarcina guvernului este destul de grea, pe deoparte trebuind să se repare greșelile trecutului, iar pe de altă parte, să se vizeze la mijloacele necesare, pentru a preîntâmpina greutăți din ce în ce mai mari.

Este vorba aci de două categorii de măsuri:

1) **măsuri cu caracter urgent, local sau de moment, ceeace constituie un plan de scurtă durată.**

2) **măsuri de lungă durată, cari privesc consolidarea și organizarea economică pe viitor, ceeace constituie un plan de lungă durată:** care urmează a se pune în concordanță cu planul economic de 10 ani, așa cum a fost stabilit prin noul acord româno-german, încheiat la 4 Decembrie 1940 la Berlin.

Rolul covârșitor în executarea și aplicarea acestor planuri, îl are Ministerul Coordonării și al Statului major economic, care, în conformitate cu legea de înființare, trebuie să coordoneze întreaga viață economică a țării în toate sectoarele, cu o atenție deosebită pentru:

a) **organizarea producției;**

b) **reglementarea consumației;**

c) **stabilirea raporturilor între factorii economici: producție și consumație.**

In împrejurările anormale, cum sunt cele de astăzi, cei doui factori, asupra cărora se concentrează întreaga atențiune a forurilor conducătoare sunt producția și consumația. In această privință trebuie relevat că o parte din activitatea desfășurată de Ministerul Coordonării, se poate rezuma în următoarea formulă: prețuri remuneratorii pentru producători — în majoritate țărani — și prețuri omenoase pentru consumator. Cu alte cuvinte consolidarea clasei producătoare sub toate raporturile și în toate sectoarele și protejarea marei masse consumatoare, în contra oricărei încercări de speculă.

PRODUCȚIE, APROVIZIONARE, CIRCULAȚIE, CONSUMAȚIE

Baza activității Ministerului Coordonării și al Statului major economic este, principiul unității de acțiune și comandament în materie economică. Cu alte cuvinte stabilirea unor raporturi cât mai strânse și coordonate între toate sectoarele vieței noastre economice de Stat și de inițiativă particulară.

Deși înființat numai de trei luni, acest minister a reușit să soluționeze principalele însărcinări ce i-au fost date, în cadrul politic, economic și național al noului stat românesc.

Această activitate se rezumă astfel:

1. Stabilirea stocurilor diferitelor produse pe întreg cuprinsul țării;

2. Reglementarea raporturilor între producție și consumator prin stimularea producției și organizarea consumației;

3. Aprovizionarea produselor de primă necesitate, printr'o justă repartiție pe tot cuprinsul țărei;

4. Infrânarea și înfrângerea speculei prin stabilirea prețurilor (remuneratorii pentru producător și omenoase pentru consumator), precum și drastica sancționare a infractorilor, prin legea contra sabotajului;

5. Organizarea mijloacelor de transport, pentru deplasarea rapidă a stocurilor din regiunile avute în acelea cu lipsă;

6. Stabilirea unui echilibru normal și sănătos între necesitățile populației civile și acelei militare și eventual exportul (pe baza angajamentelor luate);

7. Introducerea sistemului de produse „standard" pentru ajutorarea marei masse nevoiașe a populației.

FIXAREA ȘI STABILIREA PREȚURILOR

Fixarea prețurilor pentru produsele de generală necesitate a fost capitolul cel mai important din activitatea Ministerului Coordonărei, dar și cel mai greu. In actualele condițiuni anormale, stabilirea cheltuielilor de producție și a beneficiilor producătorilor, fabricanților și comercianților, s'a făcut cu multă grijă, atențiune și o cât mai largă documentare. La asemenea lucrări au luat parte în afară de experții în materie, și reprezentanții tuturor grupărilor interesate, astfel ca deciziunile de fixare a prețurilor să corespundă, cât mai mult situației reale.

S'au fixat două feluri de prețuri:

1) **prețuri generale** pentru timp mai îndelungat;

2) **prețuri sezoniere** pentru anumite articole, a căror preț trebuie fixat după sezon, condițiunile de producție și consumație, variind de câteva ori, în decursul aceluiași an.

PREȚURI REMUNERATOARE LA PRODUCĂTOR

Cereale. Când s'a observat că prețurile produselor agricole erau prea mici, față de cheltuielile de producțiune și condițiunilor economice generale — interne și internaționale — s'au acordat sporuri la vechile prețuri ale cerealelor și porumbului:

grâul dela 70.000 lei vagonul la 85.000 deci + 15.000.

secara dela 50.000 lei vagonul la 70.000 deci + 20.000.

ovăzul dela 42.000 lei vagonul la 52.000 deci + 10.000.

orzul dela 40.000 lei vagonul la 50.000 deci + 10.000.

porumbul dela 49.000 lei vagonul la 52.000 deci + 3.000.

S'a urmărit prin aceste majorări la prețul de producător, stabilirea unui preț remuneratoriu pentru producțiune.

Dar în acelaș timp s'a dus o politică tot atât de sănătoasă și în ceeace privește prețurile produselor fabricate, cum este cazul celui mai important aliment, adică pâinea, pentru a fixa prețurile omenoase pentru consumator. Pâinea a fost fixată la 10000 grame lei 13, pâinea rece deunkgr. Mai târziu (zilele acestea), din cauza ridicării salariilor muncitorilor, s'a modificat prețul pâinei stabilindu-se pâinea de 800 gr. la 12 lei, menținându-se prețul materiei brute și cheltuelile de fabricație (cu excepția mânei de lucru) și având-se în vedere că procentul de făină integrală (pentru pâinea tip popular, care se fabrică astăzi) este mai mare, decât procentul de făină albă, pentru aceeași cantitate de pâine.

Alte produse agricole

S'au fixat prețuri maximale la producător pentru cartofi. Variind între 3,00 și 4,20 pro kgr. și ajungând până la maximum 6 lei pro kgr. la consumator (cartofi calitate superioară), preț în care s'au prevăzut câștigurile negustorilor, cheltuelile de transport, pierderi, etc.

Materii grase. La capitolul materii grase: unt animal, unt vegetal, grăsime animală și uleiuri comestibile, s'au luat o serie de măsuri, cu efecte ce se constată astăzi și prin cari s'a putut garanta aprovizionarea întregei țări cu aceste alimente, a căror consumație este atât de ridicată în timpul iernei.

Pentru untul animal s'au fixat prețuri sezoniere, intr'ucât condi- **vărațiilor români.** țiunile de producție și de consumație variază în decursul aceluiași an. Astfel graficele variațiunilor de prețuri ne arată pentru untul animal, cel mai ridicat indice în Decembrie, aceasta din cauza diminuării cantității de lapte produs, lipsa alimentelor concentrate pentru vacile de lapte, cererea cea mai ridicată din partea consumațiunei de unt, organismul cerând mai multe materii grase la temperaturi prea reci, etc. Prețul de 220 lei pro kgr. este maximum și după două luni de iarnă, el va fi din nou revizuit în vederea eventualei scăderi.

Stocul de unt animal și de grăsime animală, fiind redus, s'au luat măsuri pentru garantarea unui stoc de uleiuri comestibile (de floarea soarelui). Pe lângă producția de 1250 vagoane uleiuri, s'au mai obținut încă 1850 vagoane din cota de export a societății „Solagra", ajungând la un stoc de cca 3.1000 va-gând la un stoc de cca 3.100 vatribuie în mod permanent.

In fine pentru a se veni și mai mult în ajutorul populației nevoiașe, s'a organizat fabricarea și punerea în consumație a untului vegetal (100% grăsime), care se vinde la prețul de pro kgr. și este gustos, ieftin și practic, accesibil și consumatorilor nevoiași.

Carnea și mezelurile: Pentru sectorul cărnei, s'au fixat prețuri atât la carnea de bovine, cât și porcine și ovine „prețuri" bine calculate și cari sunt respectate, iar carne fiind suficientă pe piață. S'au luat însă măsuri pentru introducerea celor trei zile, când nu se consumă carne, pentru a se face economie și a avea în mod permanent o rezervă.

Acelaș regim s'a impus și în ceeace privește fabricația și desfacerea mezelurilor tip popular, cari găsesc o mare cerere din partea consumatorilor.

Pentru o mai bună ajungere a aprovizionării Capitalei s'a înființat o regie mixtă la Primăria Capitalei (Remac), care are în sarcina sa colectarea și aprovizionarea cu carne a Capitalei. In studiu este generalizarea acestei realizări și pentru restul țării.

Regimul prețurilor fixe pentru produsele alimentare, s'a aplicat și pentru altele, spre ex.: ceapă (lei), fasolea (16 lei), etc. pentru toate prețul loco producător, adăugându-se la prețul plătit de consumator, cheltuelile de transport, câștigurile legale ale angrosistului și detailistului, etc. sau și cheltuelile de fabricație, cum este cazul pastelor făinoase.

Imbrăcăminte și încălțăminte produse standard

Alături de această politică a prețurilor, pentru articolele alimentare, Ministerul Coordonării a soluționat încă două capitole tot atât de importante, mai ales acum în sezonul de iarnă: îmbrăcămintea și încălțămintea.

Aci este vorba de două categorii de prețuri:

a) prețurile materiei brute: lână, pieile crude, pieile tăbăcite, talpe, etc.

b) prețurile materiei fabricate: hainele și ghetele.

Pentru prima categorie a materialelor brute s'au fixat prețuri remuneratorii pentru producător (agricultor) și pentru fabricate: piei tăbăcite, talpă, etc.

Pentru a doua categorie a materialelor prelucrate, s'au lăsat libere fabricația și prețurile, cu condiția a se pune la dispoziția publicului consumator ghete și stofe tip standard de calitate bună și la prețuri fixe.

Astfel, fabricanții ca și magazinele de desfacere trebuie să aibă la îndemână la cerere:

stofe standard cu prețuri variind dela 600-900 lei metru și anume 17 tipuri pentru toate categoriile sociale.

Ghete, pantofi și bocanci, variind dela 400—990 lei perechea, tipuri pentru femei și bărbați, copii și adulți.

Introducerea acestor prime două tipuri de produse standard de îmbrăcăminte și încălțăminte a avut un mare efect pe piață și ele se vor extinde și asupra altor produse similare.

A treia categorie de prețuri fixate și controlate de ministerul coordonării sunt diferite. Vom examina pe cele mai principale:

lemnele de foc;

săpunul (cu fabricație de acizi naftenici);

materialele de construcție;

sarea;

medicamentele specializate;

fierul, etc.

La toate s'au calculat costul de producție, s'au stabilit câștigurile fabricanților și comercianților și s'au dat consumației pe prețuri omenoase și bine controlate.

SANCȚIUNILE

Pentru a se înfrâna și înfrânge orice încercări de speculă, s'a alcătuit **decretul lege contra sabotajului**, care prin prevederile foarte drastice a impus dela început respectarea prețurilor și prescripțiunilor de aplicare.

REGLEMENTAREA EXPORTULUI: PROHIBIREA ARTICOLELOR DE GENERALĂ NECESITATE

Concomitent cu acțiunea pentru fixarea și stabilizarea prețurilor ministerul coordonării ține o permanentă evidență a stocurilor disponibile din produsele de generală necesitate repartizând aceste stocuri, printr'o egală distribuire pe întreg cuprinsul țărei, din regiunile avute spre cele cu lipsă și marile centre de populație.

Pentru a se garanta și controla în mod eficace aceste stocuri, s'a prohibit la export toate articolele de generală necesitate, exceptând numai angajamentele vechi și în limitele posibilităților.

Intreaga aprovizionare a țării cu asemenea produse este dirijată și condusă de ministerul coordonării; s'a reușit până astăzi, ca, în condițiuni extrem de grele să poată repartiza pe tot cuprinsul țării toate produsele de generală necesitate și anume:

1) aprovizionarea populației civile;

2) aprovizionarea armatei;

3) reglementarea exportului;

4) reglementarea aprovizionării trupelor germane.

Pentru ajutorarea producției industriale, prin intervenția ministerului coordonărei, s'au procurat materiile prime necesare, [illegible] cu tot felul de articole.

CONCLUZIUNI

Iată într'o sumară expunere, care este activitatea desfășurată de Ministerul Coordonării și al Statului major economic în primele trei luni de când a luat ființă și pe care o rezumăm astfel:

1. A stabilit stocurile produselor din întreaga țară;

2. A stimulat producția materiilor prime agricole și industriale;

3. A organizat aprovizionarea cu toate produsele de generală necesitate;

4. A fixat și stabilizat prețurile pentru aceste produse: prețuri generale, prețuri maximale, prețuri sezoniere, prețuri pentru produse standard;

5. A organizat circulația și transportul produselor;

6. A reglementat consumația în interiorul țării și exportul în afară;

7. A înfrânat specula;

8. A stabilit echilibrul între aprovizionarea populației civile și militare.

Astăzi s'a putut ajunge la stabilirea unor relațiuni conforme condițiunilor actuale, între producție și consumație.

Din activitatea ministerului economiei naționale

In ce privește industria, ministerul economiei naționale urmărește organizarea ei pe noui baze. Țelul suprem constă în organizarea fiecărui articol de mare consumație, începând cu producția și sfârșind cu distribuția acestor articole.

In acest scop s'a început organizarea următoarelor sectoare:

I. **Uleiul.** S'a desființat vechiul cartel, denumit Oficiul de Vânzare al uleiurilor vegetale, constituindu-se Oficiul Fabricilor de uleiuri vegetale, în sindicat integral, cu preocupări care încep dela problema producției până la distribuirea pe piață a fabricatului.

II. **Pielea.** Există un început de sindicat, trunchiat însă: O. D. A. M. P. De acord cu ministerul coordonării — care se ocupă în ordinea urgenții de modul de distribuție pe piață a articolelor și implicit de fixarea prețurilor — s'a complectat acest oficiu adăugându-i un oficiu de distribuire și fixarea prețului.

III. **Fierul.** Se lucrează în acelaș sens pentru creerea unui oficiu al fierului.

IV. **Zahărul.** Statul a intervenit în discuțiunile dintre producător și fabrici, stabilind o convenție în care s'au stabilit suprafața de însămânțat și prețul vagonului de sfeclă.

Se vor începe discuțiuni pentru crearea unui sindicat în care se va reglementa întreaga producție.

Comerțul interior. S'au înfăptuit: I. Un proect pentru reorganizarea Camerelor de Comerț și Industrie. II. Un proect pentru desființarea Comisiilor Ținutale. III. S'a schimbat conducerea Camerelor de comerț din țară. IV. S'a constituit o comisie pentru controlul tuturor întreprinderilor care solicită încetări de activitate, lichidări, transferări, etc.

OPERA DE ROMANIZARE

Prin legi speciale s'au instituit comisari de românizare, comisari speciali și inspectori de control.

Atribuțiunile lor de control, supraveghere și nominalizare a acțiunilor, au constituit întâile elemente de dirijare a vieții economice într'un chip radical.

Rezultatele au fost bune.

S'au instituit până la data de azi, conf. relatării Oficiului Comisarilor, următorii:

a) Comisari de românizare	400
b) Comisari speciali	52
c) Inspectori de control	46

Numărul întreprinderilor la care au fost numiți este aproximativ, de trei ori mai mare.

Se impune însă, prin necesitatea lucrurilor, luarea de măsuri generale în ceeace privește controlul statului asupra efectelor ce le-au avut aceste măsuri.

In acest sens, se află un studiu, un proect pentru controlul înstrăinării întreprinderilor evreești.

Printr'un proces natural, întreprinderile evreești caută să-și vândă părți din patrimoniu sau integral, ori acest proces trebuește îndeaproape controlat și dirijat de stat.

Tot în acest sens s'a elaborat un proect de modificare a unor articole din Legea de Administrare a bunurilor statului. S'a urmărit realizarea unei prezențe efective a reprezentanților statului în administrarea acestor bunuri în regie mixtă.

Exportul României

In toamna anului 1940 atât din cauza situației internaționale dar mai ales din cauza unui an agricol deficitar, exportul a fost sub media exporturilor celorlalți ani în aceiași perioadă.

Deși prețurile obținute au fost în general dublate față de trecut, totuși prevederilor ce au trebuit fi făcute, s'a oprit trimiterea din țară a celor mai multe produse agricole așa că exportul s'a resimțit; aprovizionarea țării interesându-ne în prezent în primul loc.

Exportul de produse petrolifere care formează principala noastră bogăție a fost și el îngreuiat din lipsa de posibilități de transport deoarece căile maritime au fost închise.

Eforturile ce se fac dau speranțe a crede că în curând vom reuși să putem scurge în străinătate pe uscat și pe Dunăre toate disponibilitățile noastre pentru a ne procura devizele necesare pentru aprovizionarea țării.

IMPORTUL

Situația internațională consemnată de repercusiunile asupra economiei românești, a determinat după data de 6 Septembrie a. c., o revizuire radicală a măsurilor privind reglementarea importului, cari în linii mari de politică economică și națională sunt următoarele:

1) Asigurarea aprovizionării țării cu materii prime și semifabricate.

2) Inlesnirea importului de mașini agricole, în vederea ameliorării randamentului de producție la ha.

3) Frânarea supraînvestițiilor sortite inactivității din lipsa materiilor prime, sau a cererii pentru produsele fabricate.

4) Stabilirea unei scări de preferință în utilizarea disponibililor de import (listele A. B. C. D.).

In prima ordine de preferință este lista A. ce cuprinde materiile prime semifabricatele, mașinile și uneltele agricole al căror import nu este condiționat decât de existența disponibilului.

Urmează lista B., ce cuprinde mărfurile de mare consum, în special mărfurile cari fac obiectul unei simple activități comerciale, cari sunt condiționate la import atât de existența disponibilului cât și a unei cote de import.

Lista C., cuprinde instalațiile și mașinile industriale.

ACORDURI INCHEIATE

In ziua de 21 Noembrie a. c., s'a semnat la Berlin un protocol prin care se fixează livrarea unor contingente de petrol și produse petrolifere în valoare de 4 jum. milioane RM.

In schimbul acestor produse s'a fixat o listă de mărfuri ce urmează a fi acordate României până la data de 31 Martie 1941.

Plata se va efectua prin virarea sumelor scadente de fiecare dată din contul B. N. R., sau B. N. R., la Deutsche Verrechnungskasse în contul RM. după cum este cazul.

In cazul când se va stabili un nou raport de curs între leu și Rm., și dacă aceasta ar avea repercusiuni asupra plăților, cei care au semnat acest Acord se vor înțelege asupra chestiunilor astfel născute.

Cu ocazia negocierilor recente cu Elveția, s'au examinat toate chestiunile economice pendinte între cele două țări. Intrucât s'a constatat că aceste chestiuni nu necesită o rezolvare imediată nu s'a făcut decât un schimb de scrisori la 21 Noembrie 1940, prin care România promite de a examina cu bunăvoință, prelungirea permiselor de export expirate.

Pentru intensificarea relațiilor comerciale româno-finlandeze, s'au dus negocieri la sfârșitul lunei Noembrie a. c., în București, semnându-se la 3 Decembrie 1940, un acord comercial și un acord de plăți, împreună cu două Protocoale anexe și un schimb de scrisori.

Prin noul regim convențional, s'a căutat a se ajunge la un volum mai mare decât până acum pentru schimburile dintre cele două țări, Finlanda acordând contingente la import în România pentru ferrochrom, cobalt, diferite unelte de fier, placaje, hârtie specială, etc., iar România acordând contingente pentru produse petrolifere turte oleaginoase, tărițe, mazăre, piei de oaie etc.

Pentru a se asigura în viitor o mai intensă activitate comercială între cele două țări, s'a prevăzut că ele vor acorda noui contingente de mărfuri căutate pe piețele respective atunci când situația lor economică se va fi ameliorat și când prohibițiunile actuale se vor fi ridicat.

Ca o complectare a acestei reglementări s'a stabilit, ca plata mărfurilor se va face în clearing, fixându-se totodată și un curs favorabil pentru leu față de marca Finlandeză.

Raporturile cu Germania

La 1 Octombrie 1940, s'a încheiat cu Germania un protocol privind plata livrărilor pentru produse petrolifere române. Prin acest protocol s'a stabilit că începând cu data de 1 Octombrie 1940 produsele petrolifere vor fi plătite prin clearingul româno-german.

La 4 Decembrie s'a încheiat cu Germania o serie de aranjamente, după negocieri, cari au luat de data aceasta o amploare nebănuită. In afară de problemele ce privesc exclusiv traficul de mărfuri și de plăți ale țărilor contractante și cel al României cu Protectoratul Boemiei și Moraviei, tratativele s'au extins și asupra reglementării traficului de plăți cu țările ocupate de Germania precum și asupra încheerii unui acord de credit și a unui acord de colaborare româno-germană în toate sectoarele economiei.

Traficul de mărfuri între România și Germania s'a sporit pentru anul contractual viitor cu cca. 100 milioane Rm. adică dela 300 la 400 milioane.

Exportul românesc în Germania a fost adaptat la posibilitățile actuale reduse ale țării.

Cât privește importul din Germania, sau obținut majorări sensibile de contingente și în acelaș timp reduceri de prețuri de cca. 30 la sută la cocs și semnifabricatele de fier.

S'a făcut unificarea tuturor acordurilor de plăți în vigoare în anul 1935 și până azi.

Dispozițiunile noului acord de plăți cu Germania, au fost extinse și asupra Protectoratului Boemiei și Moraviei.

Dela 1 Aprilie 1941 intră în vigoare și Protocoalele privind reglementarea traficului de plăți cu țările ocupate de Germania adică Olanda, Belgia, Norvegia și Guvernământul General.

Prin aceste Protocoale prin acordul tripartit româno-germano bulgar, care se referă la livrarea produselor petrolifere contra mărfuri bulgare importante (glicerină, lemne de foc, orez, etc.) plătite prin clearingul româno-german și bulgaro-german precum și prin admiterea de a plăti mărfurile importante din Jugoslavia, Bulgaria, Ungaria și Grecia, în valoare de maximum 500.000 Rm., trimestrial prin clearingul româno-german, s'a făcut un început de realizare a clearing-ului central dela Berlin.

Pentru a înlesni realizarea clearingului central dela Berlin în cadrul spațiului european, s'a convenit o stabilire a cursului Rm. începând dela 1 Aprilie 1941 dela 50 la 60 lei = 1 Rm.

Pentru finanțarea planului economic român de 10 ani, s'a convenit ca Germania să facă diverse lucrări de credit la o dobândă anuală de 3,5 la sută pentru agricultură, comunicații, industrie agricolă, desvoltare industrială, etc.

In sfârșit s'a încheiat un acord de colaborare româno-german prin care cele două țări contractante vor proceda la realizări fructuoase pentru țara noastră în toate sectoarele economice.

ALTE ACORDURI

Negocierile începute la Ankara la începutul lunei August a. c., au dus la semnarea unui acord comercial și de plăți, la 26 Septembrie 1940.

Prin aceste aranjamente se stabilesc contingentele de mărfuri ce vor fi schimbate între România și Turcia și modalitatea de plată a acestor mărfuri.

S'a prevăzut importul unei cantități de 12.000 tone bumbac brut ce va fi compensat ce uxporturi de produse petrolifere, de egală valoare. Deasemeni s'au stabilit contingente pentru materii tanante, uleiuri vegetale, susan și produse coloniale (măsline, stafide, portocale, migdale, etc.).

Cu Grecia, Egipt, Siria, Palestina și alte țări din Orientul apropiat, nu s'a încheiat niciun acord în acest interval de timp.

Guvernul român a acceptat să modifice procentajul importului de mărfuri japoneze în România fixat prin scrisoarea aranjament din 15 Ianuarie 1940, la 60 la sută din contravaloarea exportului românesc în Japonia.

Prin scrisoarea din 7 Noembrie 1940 acest procentaj se fixează la 100 la sută adică compensația dintre exporturile românești în Japonia și importurile românești din Japonia este perfectă.

FINANȚELE ȚĂRII

Față de greutățile prin care a trecut țara în cursul anului 1940, normal ar fi fost ca executarea bugetului să se facă în condiții improprii. In primul rând pierderile de teritorii, care asigurau mai bine de o treime din veniturile statului, au contribuit în foarte mare măsură la crearea unei situații anormale pentru finanța țării. Apoi, ravagiile cutremurului dela 9 Noembrie au provocat o stagnare în viața noastră economică [illegible] n'au mai putut activa) ceiace a avut o simțitoare influență asupra încasărilor statului.

La toate acestea dacă se mai adaugă și greșelile trecutelor guvernări în ceiace privește organizarea echilibrului nostru bugetar, pe bună dreptate se poate spune că finanțele țării se găsiau pe punctul de a fi supuse unor grele încercări ce adesea pregătesc haosul.

Spre surprinderea „specialiștilor" de modă veche, nu s'a întâmplat nimic din ceiace credeau ei că este inevitabil. Astfel suntem în măsură să anunțăm că bugetul și-a menținut echilibru și va putea chiar produce un excedent apreciabil.

Acest... fenomen se explică în felul următor. Intâiu, toate încasările statului s'au făcut după noui criterii, altele decât cele folosite în trecut de diriguitorii noștri. Dispărând intervenționismul datorită cărora marile întreprinderi scăpau de plata impozitelor, statul și-a asigurat veniturile scontate. In Statul Național Legionar nu mai există două categorii de contribuabili: o categorie compusă din umilii cetățeni cari și-au plătit totdeauna impozitele către stat și altă categorie formată din toți acei cari puteau smulge când voiau fel de fel de păsuiri, reduceri de impozite și alte multe avantagii din partea conducătorilor ministerului de finanțe. Astăzi avem un regim de egalitate pentru toți contribuabilii, — și aceasta are o mare însemnătate pentru asigurarea veniturilor Statului.

O altă măsură luată pentru menținerea echilibrului bugetar a fost reducerea simțitoare a cheltuelilor. **Sume importante cari altădată se risipiau fără nici un scop precis, astăzi se găsesc în visteria Statului.**

Asupra mersului încasărilor, ținem, deasemeni, să subliniem conștiința cetățenească de care dau dovadă contribuabilii. Sustragerile dela plata impozitelor prin cunoscutele sisteme de evazuine fiscală, sau alte procedee, devin din ce în ce mai rare. Este acesta un semn că, cetățeanul chiar atunci se știe contribuabil, este perfect conștientă de greutățile prin care trece țara. Incepe, deci, să fie vorba de o nouă educație a contribuabilului român, — și aceasta nu poate fi trecută cu vederea.

In altă ordine de idei găsim necesar să subliniem inițiativa luată ca din excedentul bugetar să se creeze fonduri speciale pentru a se veni în ajutorul funcționarilor publici de grade inferioare, — până la șef de serviciu. Opera aceasta de ajutorare a funcționarului public cu salariu mic face parte dintr'un vast plan de ridicare a clasei nevoiașe. Sprijinul Statului capătă în felul acesta însemnătatea unei asistențe de mari proporții, având ca scop ușurarea vieții celor lipsiți de mijloace.

Vasile Dova

Drept strict-Dreptate relativă

Individ și colectivitate

[illegible]

...turale, imprescriptibile și inviolabile, putând a fi exercitate contra celorlalți oameni și contra colectivității, chiar atunci când voința colectivității era tradusă juridic prin lege.

Dela individul suveran al activității sale, izolat și autonom de societate al revoluțiunei din 1789, procesul evolutiv al individualismului social și politic fatal trebuia să ducă la anarhica „domnie a eului" preconizată de nihilistul Stirner.

Atunci s'a ignorat că realitățile sociale ale Franței sunt altele decât ale Statelor Unite, [illegible]

[illegible] presocială, ci din însuși dreptul colectivității naționale de a trăi, în cadrul căruia și individul poate și trebue să trăiască.

Din antagonismul individualismului din secolul XVIII și solidarismului social al secolului XX-lea, și din nevoia colectivităței omenești de a-și realiza echilibrul social se va vedea dacă o fixare a ordinei juridice, ar fi fost posibilă, fără revoluțiunea vremurilor de astăzi.

Mircea Niculescu

—xoxoxoxo★oxoxoxox—

Propaganda cinematografică în Mișcarea legionară

In timpurile de totală înoire, viața legionară trebue să se impună sub toate aspectele. Nu poate fi neglijat niciun compartiment de muncă și sănătoase realizări. In sensul acestei trăiri de însănătoșire a tot ce este românesc și de importanță pentru noi, nu trebue neglijată câtuși de puțin nici cinematografia care își are rolul ei de educație în spiritul vremii.

Bazele unei astfel de propagande s'au și pus încă dela începutul noii schimbări în rosturile și destinul acestei țări. Astfel a luat naștere, în primul rând, secția cinematografică din Mișcarea Legionară, unde s'au grupat până acum patru cinematografe cu cele mai de elită din Capi- [illegible]

munca ce trebue dusă pe ogorul propagandei cinematografice. Inițiativa, se urmărește a fi încadrată și coordonată cu întregul plan de ansamblu al biroului de presă și propagandă al Mișcării Legionare.

Ca o consecință a acestei intenții, s'a și purces la realizări, luând ființă dintr'un început, primul jurnal al biroului de propagandă, care este o realizare de netăgăduită tehnică, văzut și cunoscut ca un plin succes la toate ecranele cinematografice din Capitală și din țară.

—xoxoxoxo★oxoxoxox—

Evreii dela „Pester Lloyd" și ceilalți

Incepând dela 1 Ianuarie 1941, ziarul de limba germană al guvernului ungar, „Pester-Lloyd", a elimina din redacție pe toți colaboratorii și redactorii evrei.

Faptul se încadrează într'un ansamblu de măsuri antisemite luate de guvernul dela Budapesta, în spiritul unei politici de strictă oportunitate. Să notăm în treacăt, numai pentru noi, că momentul inaugurării politicei antisemite a Ungariei coincide straniu cu momentul culminant al ascensiunii politico-militare a Germaniei național-socialiste.

Este însă o altă latură care trebue să ne rețină atenția; și pe care n'o putem trece cu vederea, când e vorba de Evreii unguri.

In fosta monarhie dualistă austro-ungară, se știe că Evreii s'au bucurat de una dintre cele mai strălucite și fructuoase situații cunoscute în istoria șederii lor prin Europa. O situație privilegiată, din toate punctele de vedere.

In finanțe, în presă, în industrie și comerț, în viața politică și militară chiar, Evreii au ajuns la posturile de comandă. Mozaicul de naționalități peste care stăpânea autocratic Casa de Habsburg, conducătoarea celui mai artificial stat din epoca modernă a Europei, constituia ambianța propice de ascensiune pentru fiii lui Iuda. Atmosfera politică mereu turbure din cauza neîntreruptelor fricțiuni și lupte interne; ierarhia socială neclară și instabilă; amestecul rasial nemaipomenit și mediul de permanentă intrigă al Vienei de altădată, — toate ofereau terenul ideal de manevră pentru rasa caracterizată prin geniul intrigei, al corupției și pescuirii în apele turburi. Totdeauna Evreii s'au simțit bine în conjuncturi de natura acelora din vechea capitală a cântecului și valsurilor lui Strauss.

In imperiul pajurei cu două capete, a făcut Iuda o carieră gigantică. Numai Franța Frontului Popular, se poate compara, sub acest raport cu fosta Austro-Ungarie. Două țări, două state artificiale, pe care Iudaitatea le va plânge multă vreme!...

După dislocarea colosului habsburgic, monstruos prin lipsa lui de unitate și organicitate, Evreii și-au păstrat pozițiile privilegiate:

în Austria — până la încorporarea ei în Reichul german;

în Ungaria feudală și reacționară, până în ziua de azi.

Pe continent, cu excepția Rusiei bolșevice, Ungaria a rămas singura țară în care Evreii mai au cuvânt și mai conservă vechile poziții. In viața socială, — fiindcă infiltrația iudaică în corpul social ungar a fost lentă, sistematică și profundă, — în economie, presă și industrie, Evreii au încă rădăcini adânci și puternice.

Noi, Românii, trebue să reținem că Evreii maghiarizați au dus cea mai violentă campanie revizionistă și de denigrare constantă împotriva României Mari!

N'am uitat faimoasele campanii ale lordului Rothermere, plătite cu banii finanței iudee și duse cu concursul ei direct și activ.

Ne amintim de propaganda iudeo-maghiară prin faimosul vin de Tokay, femei superbe, bani grei și hărți false, dusă cu o rară, diabolică tenacitate la Londra și Paris împotriva României.

Până la instaurarea celui de-al III-lea Reich, Evreii maghiarizați ne-au bârfit și denigrat în capitalele Angliei și Franței, cele două țări puternice în acea vreme. După întronarea regimului național-socialist, intriga savant ticluită împotriva noastră, și-a găsit altă orientare cu o ușurință cameleonică.

Răul făcut neamului nostru!... Nu putem uita, și nu vom uita pe dușmanii noștri eterni.

Nicolae Tatu

Un articol în exclusivitate pentru Axa

CARTAGINA-LONDRA

de prof. dr. Rudolf Fitzner

O întâmplare ciudată; într'un răstimp de două mii cinci sute de ani, apar două creații statale, care, cu toate că prin origine se deosebesc fundamental, se aseamănă totuși prin situație, manifestare și activitate. Cartagina și Anglia! Ambele state maritime, a căror putere și bogăție se datoresc unei flote puternice.

Pirateria și comerțul maritim constituiau bazele politice și economice ale acestor două state, pentru a căror siguranță sunt cucerite mereu, pe toată raza de acțiune, „puncte de sprijin", în cele mai multe cazuri insule mici situate în fața litoralelor, sau fâșii înguste de peninsule, care pot fi ușor apărate împotriva locuitorilor autohtoni.

In acest scop Cartagina a ocupat întreaga fâșie a coastei nord-africane, ridicând pe întregul întins al ei puternice fortificații, adică „puncte de sprijin". Vasele comerciale și de războiu cartagineze aveau astfel posibilitatea de a-și procura provizii și apă sau chiar să facă reparațiile necesare.

Tot astfel Anglia a pus stăpânire pe nenumărate insule și peninsule din toate părțile lumii, fortificându-le și construind puternice baze navale care în cele mai multe cazuri sunt accesibile chiar și pentru cele mai mari vase de războiu, spre a respinge orice atac inamic. Un șir neîntrerupt de astfel de puncte de sprijin, cum sunt Gibraltar, Malta, Cipru, Alexandria, Aden și Perim apără căile maritime dela Londra spre Indii, iar de acolo peste Ceylon, Singapore și Hongkong spre Orientul îndepărtat.

Oraș și stat au fost stăpânite de un mănunchiu de plutocrați. Puterea propriu zisă era exercitată de o comisie aleasă din membrii Senatului, care era format din membrii celor mai bogate familii ale orașului.

Bogății fabuloase erau ascunse și acumulate în vistieriile acestor familii, felul cum au fost acumulate aceste bogății rămânând un adevărat mister. Era însă nevoie de o astfel de avere spre a putea ocupa posturi conducătoare în viața politică. Totul se făcea cu bani; puteai cumpăra administrații întregi tot așa ca și ranguri de ofițeri în armata cartagineză.

Cele mai însemnate decizii ale guvernului n'au fost aduse în fața opiniei publice, ci au fost hotărîte în cerc restrâns de comisia Senatului. Asemenea hotărîri au fost luate cu ocazia seratelor care se organizau în special pentru aceasta (Carlton Club din Londra). Astfel de decizii au fost recunoscute și aprobate fără obiecții de Senatul englez (Camera Lorzilor), ca și în fața Camerei Comunelor.

Călătoriile maritime și pirateria erau sursele fabuloaselor averi în continuă creștere a plutocrației care stăpânea fără limită orașul. Ambele erau o moștenire dela Feniciení, pe care-i aflăm printre strămoși în arborele genealogic al cartaginezilor. Nu se mulțumeau doar cu prădarea vaselor comerciale străine și confiscarea lor, ci urmăreau și exterminarea concurenței comerciale nepunice. Vasele confiscate erau înzestrate cu un comandament de priză și aduse în portul Cartagina, iar echipagiile străine erau sau vândute ca sclavi sau aduse pe propriile galere. Istoria maritimă a Angliei începând din timpul guvernării reginei „virgine", oferă, de sute de ani, aceleași procedee. Pirateria fără scrupule, legitimată doar prin scrisori de capturare, care după dorința fiecărui căpitan, le-au fost eliberate de guvernul Majestății Sale, constrângerea brutală a marinarilor ne-englezi de a presta serviciul militar în marina de războiu engleză și biciul cu nouă coade în locul biciului cartaginez de ipopotam.

Dacă cumva din întâmplare se găsea pe bordul prizei proprietarul vasului sau vreo altă personalitate importantă, atunci el era aruncat în închisorile din Cartagina, până ce el putea să-și răscumpere eliberarea printr'o mare sumă de bani. Acest procedeu a fost întrebuințat în mod magistral și de Englezi și anume în războaiele coloniale împotriva Spaniei și Franței. In asemenea ocazii au fost atacate de către pirații englezi chiar și orașe înfloritoare, jefuindu-le și distrugându-le.

Comandanții Cartaginei, întocmai ca echipagiile vaselor cartagineze, au fost exclusiv marinari străini, o massă amestecată, pestriță, care putea fi stăpânită numai cu o severă disciplină, și nici măcar atunci pe deplin. Adevărații cartaginezi erau doar o mică parte. Tot așa de pestriț era și frontul britanic din războiul mondial. Pe lângă unități neînsemnate engleze, luptau scoțieni, irlandezi, canadieni, indieni, ascari din Sudan, beluși, hinduși indigeni din Gurkha și Sikhs, australieni, neozeelandezi, sudafricani și alții. Nu de rareori s'a întâmplat ca și Cartaginezii, în momentele cele mai critice, să-și părăsească trupele mercenare și aliații pentru a-și salva propria lor viață. Astfel Himilkon a jertfit o întreagă armată în Sicilia, pentru a acoperi pe socoteala aliaților, propria retragere. Această trădare își găsește oglindirea în retragerile Englezilor din Andalsnes, Narvik și Dunkerque. Ce-i interesa pe cartaginezi dacă în lume erau câteva sute de mii de „barbari" mai puțini, atâta timp cât nu-i lipseau rezerve pentru acoperire și bani. Exact așa s'au gândit și se gândesc Englezii. Pentru ei polonezii, norvegienii, belgienii, francezii și grecii nu sunt altceva decât o cantitate neglijabilă de „barbari", carne de tun.

La sfârșitul primului an de războiu împotriva Romei, la Cartagina a izbucnit o puternică răscoală a trupelor mercenare din cauza neachitării soldului lor, care prezintă o asemănare aproape exactă cu răscoala Sipoy, care a izbucnit în luna Mai 1859 împotriva Englezilor.

Intocmai ca Anglia și Cartagina avea un „Secret Service", divizat în mare parte, începând dela distinsul senator, care venise ca tribun special sau „consilier", de partea căruia erau principii captați pentru cauza Cartaginei, până jos la cel mai odios criminal și trădător.

O intolerabilă trufie împotriva a tot ceeace nu era cartaginez, cât și o brutală lipsă de considerațiune a tuturor legilor omenești, iată ce caracterizează și falsa, ipocrita civilizație britanică, campioana libertăților plutocratice.

Amărăciunile războiului Roma-Cartagina, în care se loveau cap în cap două concepții mondiale, își găsesc astăzi oglindirea în lupta care merge spre sfârșite dintre Axă și Anglia urmată silnic de toți vasalii ei.

—xoxoxoxo★oxoxoxox—

Cum îl înțeleg pe prof. Vasile Crist scu

(Continuare din pag. 7-a)

Dr. ION BANEA

Această căpetenie întruchipează geniul educației, al celei mai necesare virtuți legionare și care frământând un nobil aluat românesc, a creat școala de eroi ai Ardealului tânăr legionar.

PROF. HORIA SIMA

Ne îngăduim o licență dela disciplină și aceasta numai pentru ceeace a intrat deja în istorie.

Această căpetenie, Comandantul Mișcării Legionare, întruchipează geniul acțiunei, dar al unei acțiuni nu obișnuită, nu omenească, ci sălbatică, literalmente sălbatică — așa cum numai natura produce. Iar în acțiunea Binelui găsește mereu atât de inepuizabile resurse și puteri, încât întocmai ca exemplul mitologic de fiecare dată se ridică și mai puternic pentru a lupta mai departe, chiar dincolo de ultima picătură de sânge și fără a-și îngădui o cât de scurtă odihnă.

Sămânța pusă de Dumnezeu

Acum să ne punem întrebarea:
Cum s'a putut produce aceasta?
Cauza?
Mecanismul?

Este veșnica întrebare pusă în toate timpurile omului, anume întrebarea asupra destinului și fatalității.

In mod firesc cauza nu este mediul, pentrucă lupta legionară și împrejurările au fost comune și pentru toți aceleași. Niciodată Căpitanul n'a dat ordin sau n'a trimis pe cineva să împlinească cutare misiune. Intotdeauna legionarii și-au oferit devotamentul și ființa și se duceau dela el. Totul a atârnat de convingerea intimă și de chemarea ce fiecare a simțit-o mânându-l din adânc. In ultima analiză venim la sămânța ce fiecare o avem pusă de Dumnezeu la naștere. Imprejurările și mediul nu ajung decât să prezinte ocaziunea valorificării și să oprească destinul la o treaptă mai sus sau mai jos pe scara vieții. Marele dar al Căpitanului a fost să citească și să-și dea seama la ce este bun fiecare legionar și anume la ce treabă îl poate întrebuința.

Să ne întoarcem la prof. Vasile Christescu.

Nu se poate opri mărturisirea că în această mare căpetenie legionară te izbește dintr'odată și în plină față senzația masivă a totalului, senzația echilibrului armonic, senzația unei sinteze legionare.

Luând fiecare virtute legionară în parte le vom găsi pe toate cultivate și închegate trainic în ființa și fapta profesorului Vasile Christescu.

Undeva într'unul din articolele sale Vasile Marin cere pentru legionari „omul sintetic". Este curios că tocmai profesorului Vasile Christescu i-a adresat acele inspirate rânduri și legământ din Tercio-Spania. Eu n'am înțeles deplin această noțiune a omului sintetic, până nu l-am cunoscut în lagăr și de aproape pe prof. Vasile Christescu.

Dacă ni se îngădue a încerca o definiție, prof. Vasile Christescu este căpetenia legionară care întruchipează sinteza armonică a tuturor virtuților legionare, fiecare în parte selecționate până la extremismul acelei nebunii pe care am numit-o cerești și toate la un loc închegate într'o desăvârșire simetrică.

Este de prisos a face o revistă a lor.

Fiecare cunoaștem câte o faptă din viața lui și toți știm că la toate marile răscruci din istoria Mișcării Legionare a trebuit să fie prezent și prof. Vasile Christescu.

Iar atunci când Căpitanul s'a dus să întâmpine trupurile neînsuflețite ale lui Moța și Marin, ca și mai târziu la R. Sărat — pe prof. Vasile Christescu, Căpitanul l-a așezat în locul Lui la comanda organizației.

Ne chinuie să punem din nou întrebarea:

Pentruce prof. Vasile Christescu întruchipează o sinteză a tuturor virtuților legionare?

Pentruce prof. Vasile Christescu a fost cel necesar comenzii legionare — având darurile născute din Căpitan?

Mai ales: pentruce destinul asemănător și imediat după cel al Căpitanului?

Nu răspundem, pentrucă ar fi să întrebăm pe însuși Dumnezeu dece semințele tuturor virtuților legionare a găsit de cuviință să le pue în ființa profesorului Vasile Christescu.

Dr. Șerban Milcoveanu

—xoxoxoxo★oxoxoxox—

Amintiri

(Continuare din pagina 7-a)

de tare, că doar fetița îi mai rămăsese, — frântură din sufletul lui.

FRAMANTARI, LUPTE, PRIGOANA

Va apărea odată un volum de amintiri. E greu să vorbești de profesorul Vasile Christescu, în două, trei rânduri, într'un articol. Mai ales de el ca legionar!

Iși amintesc oare camarazii, deviza pe care-o repeta?

„Cine intră în Legiune nu mai poate ieși din ea". Atribuind înțelesul cuvintelor, covârșitoarei misiuni a legionarului, care nu dă înapoi, care odată integrat în falangele verzi nu se poate disloca, ne gândim, firește, la spiritul de sacrificiu, la uriașa putere de acțiune, inseparabilă liniei trasată de Căpitan, spre drumul biruinței. Alături de Corneliu Codreanu, profesorul Christescu a trăit clipele revoluției totalitare, a prevăzut, mai limpede, cu judecata mai înaintată, victoria noastră definitivă; deaceea noi l-am înțeles poate mai puțin; el, înaintașii noștri, aveau clarviziunea miracolului legionar.

Inițiativa proprie, spontană, ținuta demnă, semeția — toate acestea l-au caracterizat pe comandantul Vasile Christescu, în desele ocazii ce i s'au ivit.

In 1938, refuzând să voteze Constituția, își înaintează demisia din învățământ. Era profesor la liceul Gh. Șincai, reintegrat în 1934 — după suspendarea produsă cu un an înainte, pe vremea când înfundase temnița nedreptelor ispășiri.

In demisie, explică, între altele: „mi se pun în față, două căi: o cale a onoarei și acea a servilismului într'un regim la care nu mă pot adapta.

Aleg pe cea dintâiu."

In 1937, scoate „Istoria militară a Daciei Romane", lucrare de sinteză de mare răsunet, pe lângă alte strălucite publicațiuni. Tot atunci, începând campania electorală, pleacă la Someș; e cap de listă acolo și la Vlașca și figurează pe listă la București, unde conducea sectorul III albastru.

E ales pe toate listele.

In Februarie, ajun de prigoană, întâlnește pe vechiul nostru camarad de pușcărie, Florea Georgescu.

— „Să fii atent, i-a zis profesorul, că începe bătălia. E cea mai mare bătălie pe care o dăm, să ții minte!"

Și s'a interesat de ceilalți băeți.

După demisia din învățământ a urmat lagărul. Profesorul e ridicat la două ceasuri din noapte.

Stătea cu maică-sa, în Aleea Marinescu. Inainte de a-și părăsi locuința a intrat — după un vechi obiceiu — în bae, să-și facă duș.

Când să iasă pe ușe, un agent încearcă s'o consoleze pe bătrână.

— „Să nu vă fie teamă, doamnă, că nu-i face nimeni nimic."

Dar bătrâna, isteață și demnă:

— „Unei mame de legionar nu-i poate fi teamă. Dacă îl luați noaptea îl veți aduce — tot dv. — ziua, cu onorurile pe care le merită".

Profesorul e dus la Tismana și apoi la Miercurea Ciucului.

EVADAREA

In Iunie 1938, evadează cu Alecu Cantacuzino.

Era noapte. Veneau spre București, la judecată. Profesorul și cu Alecu au sărit din tren, lângă Brașov; unul într'o parte, altul într'alta. Se rănise ușor.

In Brașov, au apucat-o razna; s'au despărțit din prudență.

La prima căsuță cu aspect nemțesc, profesorul a bătut în fereastră. A ieșit o femee tânără.

— „Sunteți nemțoaică? a întrebat-o profesorul și apoi i s'a adresat în limba lui Goethe: „Sunt profesorul Christescu, comandant legionar, evadat din tren. Sunt rănit. Mă poți ajuta, după cum mă poți primi".

I s'a oferit ospitalitate aci timp de o lună. Sufletul femeii germane l-a făcut să iubească și mai mult sufletul poporului german.

Tânăra l-a pus apoi în legătură cu *Lila Pechert*, care, la rândul ei, a înștiințat organizația noastră din Brașov.

După două luni de găzduire, la Lila Pechert, profesorul a venit la București, unde a schimbat mai multe domicilii, până la 23 Ianuarie 1939, când s'a mutat la soții *Iacob*, în str. Aviator Theodor Iliescu, 15, adus de *Coterbic* și *Nichita Obreja*, care păstra contactul cu comandantul Horia Sima și ceilalți.

In rarele sale preumblări, profesorul întâlnește odată un comandant legionar.

— „Am aceste două revolvere, îi spune profesorul, scoțând armele din buzunar.

Nu voiu cădea viu în mâna agenților".

Se pregătea, atunci, fuga în străinătate. La o săptămână după moartea lui — la începutul lunei Februarie — se sorocise ziua plecării cu avionul.

Chiar inginerul Clime îi trimisese vorbă să plece. Era atât de necesar Legiunii.

MOARTEA EROULUI

La 26 Ianuarie, într'o după amiază, câțiva agenți în frunte cu Otto Reiner și Laurențiu Constantinescu, pătrund în camera unde se afla arestat fratele profesorului, Mișu Christescu.

— „Diseară ne ducem să-l împușcăm pe profesor", l-au anunțat ei.

Câtă deprimare, câte clipe de groază, de durere cumplită a trăit Mișu Christescu — numai Dumnezeu știe!

Sub povara sentimentelor ce-l năpădiseră, fratele comandantului avea momente de îndoială: cine să-l denunțe, cine a PUTUT să-l denunțe? El nu știa că Nichita Obreja se predase și că poliția criminală aflase totul.

Spre seară, între orele 6-7, agenții și jandarmii au împresurat casa.

Vă amintiți din relatările gazetelor, modul odios în care a căzut profesorul. S'a apărat cu îndârjire. A murit ca un erou. Așa cum a conceput el!

Lovit în plin — în stomac — căci nu l-au înfricoșat gloanțele dușmanilor, trădătorilor, — a ripostat.

Ușa camerei era deschisă; agenții au năvălit înăuntru. Profesorul s'a ridicat; o ultimă și supremă sforțare. A strigat, cu o voce puternică:

— „Trageți odată, canaliilor, și terminați!".

O clipă, agenții crimei au înlemnit. Marin Georgescu a descărcat apoi revolverul. Douăsprezece gloanțe au ciuruit trupul inert al profesorului Christescu.

Banditii l-au transportat la morgă. Nimeni n'avea voe să-l vadă. Sora profesorului a cerut această „favoare", adresându-se maiorului Mili Constantinescu, pe atunci șef de cabinet la Prefectura de poliție.

— „Imi ceri, favoarea asta, mie, să vezi un criminal, un tâlhar?".

— „Bine dar e mort; ce mai aveți cu el?".

— „Să îngădui eu, patriot, acest lucru; auzi, pentru niște tâlhari?!".

Trupurile profesorului și al locotenentului Dumitrescu au fost aduse la Crematoriu.

TESTAMENTUL

Colonelul Stănescu, administratorul crematoriului, a dosit urnele spre a le preda familiilor. S'au găsit butonii de argint, cu svastică, ai profesorului, dăruiți de organizația brașoveană.

In urmă s'a deschis și testamentul, expediat camaradului Traian, fratele profesorului, la data de 10 Decembrie 1938.

Iată-i începutul:

„Din nou blestemul s'a abătut asupra acestui popor.

Căpitanul a fost ucis. Dar trăește!

In clipele tale de liniște, roagă-te pentru Căpitan!

Știu că mă pândește moartea la fiecare pas. Dacă voiu muri, am această dorință: să fiu îngropat creștinește".

Și nu i s'a împlinit dorința! Dar i-a rămas icoana întreagă, vie, în inimile noastre și în senina amintire a familiei, a bătrânei sale mame, care trăește prin Legiune, a fetiței și a Lilei Pechert, care l-a iubit dincolo de neființă; azi o macină tristețea la Moroeni, — floare ofilită.

Dumnezeu să-l odihnească pe profesor lângă sfinții eroi ai Legiunei!

Manole Rădulescu

Vasile Christescu

(Continuare din pagina 7-a)

de nimic. El însuși își dădea seama de această tărie, de aceea nu cerea niciodată celor din jur mai mult decât se simțeau ei în stare să facă. Vasile Christescu săvârșea singur pentru toți, oricât ar fi fost nevoe să se săvârșească. Ordinele lui erau date prin exemplu, nu prin vorbe, de aceea unde apărea el creștea în chip organic Legiunea și se întăreau fără zăgazuri legionarii.

Viața și faptele lui Vasile Christescu ar merita o carte. Ea va trebui scrisă neapărat, spre învățătura legionarilor de azi și de mâine. Ar fi una dintre cele mai frumoase cărți de educație românească și un prinos potrivit pentru acest luptător și cărturar.

Aici mai amintim un singur lucru. Vasile Christescu ar fi putut să scape de moarte. Ar fi putut să fugă în străinătate, căci avea totul pregătit pentru aceasta. Totuși n'a făcut-o. N'a apucat să plece dela început, încât valul prigoanei l-a apucat la postul de comandă. El conducea acțiunea Mișcării în țară. Din pricina aceasta a refuzat să plece. Știa că va fi ucis, dar a preferat moartea. Mai presus de viață a pus onoarea lui de legionar și credința față de Căpitan, încât chiar printre jertfele legionare Vasile Christescu are o situație deosebită. Toți au primit cu credință și cu vitejie moartea. Toți merită slava și recunoștința neamului isbăvit prin jertfa lor. Nu toți însă au avut putința să aleagă între viață și moarte. Nu toți au căutat jertfa. Vasile Christescu face parte dintre aceștia puțini. Jertfa lui se așează alături de jertfa Căpitanului (care deasemenea ar fi putut să fugă dacă ar fi voit), de jertfa lui Ionel Moța și Vasile Marin, care s'au dus până în Spania ca să moară eroic și de jertfa asemănătoare a celorlalți câțiva martiri legionari.

Vasile Christescu va rămâne pentru noi toți un model minunat de viață și de moarte legionară. A călca pe urmele lui înseamnează a călca pe urmele poruncite de Căpitan. Puțini sunt cei care au putut întrupa în mod desăvârșit normele vieții legionare și deci puțini sunt cei care pot sluji cu pildă celor care își fac educație legionară. Vasile Christescu este unul din aceștia. De aceea personalitatea lui trebue cunoscută și trebue urmată. Este singurul omagiu la înălțimea jertfei lui.

Traian Herseni

Operațiile militare japoneze din China în cursul anului 1940

TOKIO, 30 (Rador). — Corespondentul Agenției D.N.B. transmite:

Serviciul de presă al marelui cartier japonez publică o dare de seamă asupra operațiilor de războiu în China în anul 1940.

Acest an a fost caracterizat printr'o rezistență mai mică și o micșorare a spiritului de luptă al chinezilor.

Pe când în anul 1939, chinezii mai opuneau o rezistență îndârjită, luând în mai multe rânduri inițiative ofensive, în anul 1940 ei nu au atacat decât în Ianuarie, ca o continuare a operațiilor de iarnă, și în luna August când s'au înregistrat două acțiuni ofensive în China de Nord.

Până în Ianuarie 1940, japonezii au avut 13.131 morți, astfel încât totalul morților japonezi dela izbucnirea conflictului în China se ridică, inclusiv cei căzuți la Nomonhan, la 101.399. Perderile chineze dela isbucnirea războiului sunt evaluate la 3,5 milioane, din cari 1,8 milioane au fost găsiți pe câmpurile de luptă.

Raportul cartierului general japonez mai arată că guvernul din Ciungking nu este în măsură să reziste decât grație ajutorului pe care-l primește din partea Angliei și Statelor Unite. Trebuie să se aștepte la un ajutor sporit din partea Angliei și a Statelor Unite, așa încât este absolut necesar să se exercite o presiune japoneză și mai mare asupra regimului din Ciunking.

Japonia, încheie raportul, este hotărîtă să continue pe calea pe care și-a ales-o.

Icoane, evocări şi mărturii din Ardealul românesc

„Aceşti săraci români? – Cei mai vechi şi mai numeroşi locuitori ai Transilvaniei"...

O vizită a Impăratului Iosif II - la 1773 - prin Ardealul cedat de astăzi

Horia, Cloşca şi Crişan

Nici nenumăratele edicte şi ordonanţe imperiale din tot secolul al XVIII-lea — spune d. dr. C. Sassu, în cartea sa „Românii şi Ungurii", premize istorice, — nici pedepsele grele pe care le prevedeau pentru familiile şi consătenii celor fugiţi, nici controlul sever la graniţă, nici promisiunile de iertare de orice penalitate pentru cei ce vor reveni, nici chiar cordonul sanitar şi epidemiile de ciumă cu caracter aproape endemic, din Voevodatele Româneşti, n'au putut stăvili valul necurmat de emigranţi care părăseau în mod clandestin Ardealul.

Şi cum era să nu-şi părăsească vetrele, dacă — după cum a arătat contele Euersperg, Guvernatorul Ardealului, într'un raport din 1 Aprilie 1772 către Iosif al II-lea, fiul şi coregentul Impărătesei Maria Tereza — ţăranii erau siliţi chiar şi prin ordonanţa din 1769, care totuşi îmbunătăţise situaţia populaţiei supuse, să presteze domnilor de pământ, săptămânal, „patru zile de lucru cu mâna şi trei zile de lucru cu vitele". In afară de acestea, ţăranii trebuiau să plătească şi impozitele şi, pe deasupra, să mai întreţie şi pe funcţionarii cârmuirii din părţile lor, ale căror „prevaricaţiuni şi malversaţiuni", mai ales ale perceptorilor, le simţeau destul de des.

Adânc îngrijoraţi de aceste stări ce dovedeau că, şi în noua situaţie de drept internaţional, organizaţia şi structura internă a Transilvaniei a rămas aproape neschimbată, din cauza opoziţiei permanente a celor „trei naţiuni" privilegiate ce invocau neîncetat, la orice tentativă de reformă a guvernului „libertăţile constituţionale" ce le fuseseră garantate, funcţionarii superiori veniţi dela Viena se vedeau adesea constrânşi să se adreseze chiar suveranului, spre a putea obţine remedierea unor rele prea evidente. Intre aceştia contele Clary, conducătorul Tesaurariatului, administraţia financiară a provinciei, s'a simţit obligat să arate că „trebue întreprins totul spre a se păstra Românii, care, dacă sunt cei mai săraci, sunt totuşi cei mai numeroşi contribuabili ai ţării".

Nu este deci surprinzător că Iosif al II-lea, monarhul care întruchipa mai hotărât tendinţele centraliste şi absolutiste tradiţionale ale Habsburgilor, să fi rămas într'adevăr îngrozit de situaţia pe care a găsit-o în Transilvania, Banat şi ţinuturile învecinate de lângă Tisa, în anul 1773, când a vizitat cu deamănuntul aceste ţări.

Şi pe el l-a impresionat îndeosebi caracterul străin, suprapus, pe care statul constituit îl avea faţă de realităţile etnice existente, faţă de populaţia ţării.

„Imi fac o datorie de conştiinţă" scrie el într'un raport adresat Consiliului de Stat şi Impărătesei Maria Tereza, mama sa, „să arăt că ţara aceasta, Transilvania, este desigur bună şi frumoasă, însă are nevoe de un ajutor imediat, de o reformă radicală, căci nici îmbunătăţiri şi nici jumătăţi de măsuri nu ajung, mentalităţile fiind deja aşa de stricate". „Straturile conducătoare sunt stăpânite de un spirit de neîncredere, suspiciune şi intrigă. Toţi caută numai să-şi păstreze privilegiile, să nu fie stânjeniţi în încasarea veniturilor şi să poată face ce vor cu supuşii lor". Indeosebi „nobilimea maghiară nu se fereşte de nimic mai mult în lume decât de ceeace i-ar putea micşora veniturile sau restrânge dreptul pe care şi-l extinde, cu dreptate sau nedreptate, aşa de departe cât poate, numai ca să poată exploata cât mai mult ţăranii supuşi".

„Iobagul este un sclav al domnului său, n'are nici un mijloc de susţinere; trebue să slujească mult sau puţin, după bunul plac al stăpânului său, cum şi unde vrea acesta. De o reglementare a sarcinilor nici nu poate fi vorba", aşa încât, închee Impăratul „aşi avea remuşcări de conştiinţă dacă n'aşi arăta că această ţară are mai mult ca oricare alta nevoe de un urbariu", de o stabilire a sarcinilor pentru populaţia agricolă".

Impăratul, confirmând cele raportate înainte şi de funcţionarii superiori amintiţi (contele Auersperg, care a arătat „că i s'a adus la cunoştinţă, în secret, că sate întregi sunt pe cale de a emigra în Moldova"; contele Clary, care atrăsese şi el atenţia că „dacă aceste rele nu vor fi curmate în curând, este de temut că se va produce emigrarea de localităţi întregi, poate a multor mii de contribuabili pe care numai războiul, ce are loc în Muntenia şi Moldova i-a împiedicat până acum să facă aceasta") a adăugat: „muncile nemăsurate şi tratamentul crud al proprietarilor de pământ faţă de supuşii lor sunt arătate ca motivele principale ale acestor emigrări", deoarece, „excesele merg prea departe, aşa că supuşii nu mai pot exista în asemenea împrejurări".

Drept concluzie, trebuesc amintite următoarele fraze concludente şi rezumative ale împăratului Iosif al II-lea: *„aceşti săraci supuşi români, care sunt, fără îndoială, cei mai vechi şi mai numeroşi locuitori ai Transilvaniei, sunt chinuiţi şi împovăraţi cu nedreptăţi* de toată lumea, fie Unguri, fie Saşi, aşa de mult, că într'adevăr soarta lor, când o cunoşti, este foarte de compătimit şi nu este decât de mirat că se mai găsesc atâţia din aceşti oameni şi că n'au fugit cu toţii".

Ţara Haţegului

Execuţia prin roată a martirilor Horia şi Cloşca

Ţara Oaşului

Figuri ardelene

Un sbor prevestitor de unire

Aurel Vlaicu, solie de unire peste graniţele Ardealului visurilor noastre milenare

S'au împlinit de curând douăzeci şi şapte de ani de când s'au frânt aripele lui Vlaicu, în neuitatul său sbor peste Carpaţi, spre Ardealul visurilor noastre milenare.

Parcă e mai pătrunzătoare acum, comemorarea aceasta a lui Vlaicu... Pare că simţim în suflet o răscolire mai adâncă... Se stârnesc din veacuri lungi ecouri de durere, de oase ce trosnesc pe roată, fluturări din marşul „La arme", cântat par'că departe, dincolo de timp şi spaţiu, de oastea celor opt sute de mii; auzim de undeva, din trecut, zgomot nelămurit de lanţuri sfărâmate!...

Vlaicu... Simbol al năzuinţelor noastre de veacuri, solie peste graniţa veche către Ardeal, vestitor al voinţei de desrobire, săgeată prea grăbită de unire...

S'a ivit, erou, uimitoarea plăsmuire din acea ingeniozitate românească a ţăranului, care făureşte vârtelniţe şi morişti, încheagă piua din buturugi cioplite şi ridică şteampuri de măcinat aurul, fără să fi învăţat dela nimeni minunatul meşteşug. In el s'a desăvârşit îndemnarea şi talentul meşterilor din sate, după sute de generaţii de harnici făurari. Produs al artei şi technicei româneşti, pasărea lui mecanică şi-a luat sborul din însuşi spiritul inventiv al poporului nostru, desvoltat şi modernizat prin studiile politechnice pe care Vlaicu le-a făcut în Germania.

Tatăl său, un biet plugar din Binţinţi, de lângă Orăştie, s'a pomenit într'o zi cu flăcăul, cu Aurel, întors dela carte, spunându-i:

Am venit şi nu mai plec, până nu dau gata o maşină de zburat...

Unchiaşul a rămas nedumerit; baba a prins a lăcrima pe tăcute...

O maşină de zburat!... Nici nu se auzise în satul lor, pe atunci deo minunăţie ca asta...

Când ungurii s'au încredinţat de seriozitatea planurilor lui Vlaicu, au vrut să-l ia la Pesta. Dar Vlaicu construia aparatul, cu gândul să-l dea armatei române:

Să aibă şi ei, săracii, o maşină de zburat...

Intr'o şură din Binţinţi...

Aurel Vlaicu făcuse armata la marină, ca să poată studia construcţia maşinilor şi se angajase apoi la Frankfurt, într'o fabrică de automobile. Acolo a construit un automobil care — socotit cel mai bun — a câştigat premiul în cursele „Prinz Heinrich Fahrt" din Baden.

Acum, întors la Binţinţi, Vlaicu, ajutat de fratele său Ion, un meşter îndemânatec, construeşte, într'o şură, aeroplanul...

Un vizionar, un mare idealist era Aurel Vlaicu, acest inventator care nu visa decât să treacă în zbor peste Carpaţi... In chestiuni băneşti, nu se putea descurca niciodată. O fabrică din streinătate i-a cumpărat cu 24.000 mărci o invenţie — o diafragmă de gramofon, — din care Vlaicu n'a văzut decât 790, adică arvuna.

Cum tatăl inventatorului era înglodat în datorii, Octavian Goga aduce pe Aurel Vlaicu la Bucureşti. Capătă, aci, o slujbă la Arsenal; dar rămâne un neînţeles un om sfios care nu ştie să-şi pledeze cauza şi să convingă, prin vorbe meşteşugite, pe alţii.

Când i-au tăiat leafa şi nu mai avea cu ce să-şi plătească chiria, scria cu amărăciune, lui Goga, care se afla în Ardeal:

„Haide frate, la Bucureşti, de mă scoate din belea, că ăştia fac politică din eroplan!"

Om senin şi calm, nu se însufleţea decât când vorbea de unde s'ar putea trece mai uşor „ideia" lui, când cerceta pe Carpaţii în zbor, — pe Valea Oltului sau a Prahovei...

Işi dă seama lămurit de greutăţile întreprinderii. Cunoştea puterea reală a aparatului său şi nu se bizuia pe închipuiri. Dar era pătruns de chemarea sa, de chemarea Carpaţilor despărţitori de fraţi.

In atelier, în migala formulelor ce deveneau piese de maşină, se simţea la el acasă. Scos în largul vieţii, părea buimac. Un şurub, era „o silabă din gândurile lui". Insuşirile lui ţărăneşti, înăscute, cultivate prin cea mai înaltă ştiinţă germană, au dat invenţia epocală a acestui precursor, într'un timp când aviaţia era o vagă dibuire a spiritului omenesc.

Sub înfăţişarea lui liniştită, nedumerită în viaţa de toate zilele, Aurel Vlaicu era un suflet pasionat, un suflet cuceritor, cum l-a numit Octavian Goga. Şi un artist al technicei, dacă ni se îngădue această îmbinare de cuvinte. Căzuse odată bolnav de inimă şi rinichi, şi zăcea de vre-o trei luni. Ofilit, ars de friguri, cu privirile pierdute în petecul de azur care se vedea prin fereastră, şoptea:

— Ce moarte stupidă ar fi să mor în pat!

Gând, în adevăr, de cuceritor. El rostea astfel, acum vreo treizeci de ani, ceva din lozinca propusă în vremurile noastre de Ducele Mussolini, aviatorilor fascişti: „Să trăim în primejdie, să murim în primejdie"...

Dumnezeu i-a îndeplinit ruga. Acum douăzeci şi şapte de ani, Aurel Vlaicu şi-a luat sborul peste Carpaţi şi totodată peste negurile timpului şi ale spaţiului, în vecnicie...

La moartea sa, bunul său prieten Octavian Goga, cel care l-a înţeles dintru început, scria:

„Acum Vlaicu nu mai este. L-a fulgerat visul nostru al tuturor, în care s'au muiat şi aripele lui: să treacă munţii, să dărâme în conştiinţa milioanelor stavila care ne desparte. Astfel capătă şi moartea lui un înţeles simbolic, o putere magică, care robeşte sufletele.

Vlaicu e primul sol al unui vis milenar, întâiul soldat căzut pe câmpul de bătaie, cel dintâiu sânge vărsat pentru trecerea Carpaţilor. Ca un post de avantgardă al unei oştiri care aşteaptă ordinul de plecare, el moare prevestind izbânda. Moartea lui sgudue toate fibrele simţirii româneşti. Toţi îl plâng, toţi aleargă să-l mai vadă, să-i arunce o floare pe mormânt. Prin inimi trece fiorul cu care se anunţă marile premeniri ale unui neam. Simţim cu toţii măreţia clipei: avem întâiul mort al unei idei, îi aşteptăm pe ceilalţi...

Moartea asta a răscumpărat nemurirea lui Vlaicu.

Pasărea lui nu şi-a oprit numai o clipă aripile, ea va pluti totdeauna deasupra sufletelor noastre, o uriaşe pasăre albastră a credinţei româneşti. Ea arată drumul pe care se merge înainte. Movila lui Vlaicu este întâiul popas al unei idei în triumf".

In adevăr, Vlaicu încercase simbolica unire între fraţi, cu ce primejdie, vădind un avânt al neamului, care, oricâte înfrângeri de aripe, va renaşte mereu, înoindu-se în toate formele potrivite vremii, înmulţindu-se, cuprinzând întregul popor, ca pe un singur om, pentru aceiaşi ideie sfântă de unire.

Vlaicu a căzut devreme, primul dintre cei opt sute de mii ce muriră apoi pentru înlăturarea graniţei de pe Carpaţi. In faţa lui, în clipa căderii, se afla Ardealul, dincolo de munţi era podişul Transilvaniei, ca un vast joc de şah, pe care turlele ascuţite ale bisericilor din fiecare sat erau pionii spiritualităţii româneşti.

Şi mai departe erau Clujul şi Oradea, cu colorit de acuarelă în toamna aceia, cu vechi construcţii galbene, pe care se agăţau liane roşietice de viţă americană, a căror umbră profilată pe ziduri e violetă. Erau peisajele Munţilor Apuseni, cu caravanele de căruţe ale dogarilor Moţi, ai lui Avram Iancu, şi cerul dinspre Baia Mare, cer cum numai în Italia se află, de vin pictorii din lumea largă să picteze luminozitatea lui fluidă...

Pretutindeni cetăţi şi turnuri, unde a vărsat sudoare şi sânge câte un schingiuit român, peste tot amintirea răsmeriţelor şi luptelor pentru libertate... Alba Iulia, Turda, Câmpeni, porţi masive de cetate cu celule înfiorătoare, camere de tortură cu uneltele stropite de sânge românesc, codrii umbritelor refugii, câmpiile cu desfăşurări de oaste şi cumplite şarje de cavaleri medievali...

Iată ce vedea desigur Aurel Vlaicu în sufletul său, în clipa supremă a prăbuşirii, atunci când se spune că omul, înainte ca duhul să i se înalţe la cer, revede într'o singură clipită, tot ceeace i-a fost mai drag în viaţă.

Pagini ca de azi

Din cuvântările Mitropolitului Andrei Şaguna

In Duminica Tomei din anul 1848, cu prilejul hirotonisirii sale ca Episcop al Ardealului, Andrei Şaguna ţine o cuvântare la Carloviţ, în care arată că-şi dă seama de chemarea sa înaltă şi grea, de a „reînvia" această dieceză transilvană, numeroasă, dar de multe şi diferite fatalităţi sguduită, şi de a face ca reînvierea aceasta să corespundă trebuinţei Bisericii, Mântuirii poporului şi spiritului timpului:

„Fatală problemă! Dar cum aş putea cu sânge rece cugeta la aceia, ce se întâmplă astăzi cu mine, când ştiu singur, cum că lucrurile diecezei noastre transilvane se află într'o amărâtă poziţiune.

Eu nu aduc aceasta înainte pentru altceva, decât pentru iubirea adevărului; nici mă vaet, căci cea mai mare parte a norocirii mele, pururea în osteneală mi-a fost şi-mi va fi, şi aşa cea mai mare bucurie mi-a fost a învinge piedicile şi aceasta în viitor îmi va fi...

Tu, Doamne, ştii, că înspre scopul meu a alerga doresc: pe românii transilvăneni din adâncul lor somn să-i deştept şi în voe către tot ce-i adevărat, plăcut şi bun să-i trag!

Tu, Doamne, umbreşte-mă cu puternicul Tău scut".

Mitropolitul Şaguna, primind delegaţia dela Adunarea din 3/15 Mai de la Blaj, să supună împăratului dorinţele naţiunii române, acesta îi făgădueşte că, „naţionalitatea română va fi asigurată la propunerea ministrului ungar, printr'o lege specială".

Legea a fost întocmită, însă fără să se ţină seamă de cererile formulate pe Câmpia Libertăţii, iar printre cele trei naţiuni considerate ca privilegiate din Ardeal, Românii nu sunt trecuţi.

In şedinţa Comisiunei regnicolare, Şaguna a protestat răspicat, împotriva acestei nedreptăţi spunând:

„Să judece Europa civilizată, care ştie respecta drepturile naţiunilor şi ale omenirii, dacă e compatibil cu postulatele legilor divine şi sociale, ca acolo unde 6—700.000 de suflete formează 3 naţiuni deosebite, 1.300.000 suflete să fie pur şi simplu nulificate".

Iar lui Barnuţiu îi scrie, în acea vreme:

„Cât am putut eu să lucru, cât am putut să mă străduesc, las să vă spuie fraţii compatrioţi şi deputaţi. Conştiinţa mi-e mângâiată. Mângâiaţi poporul ca să nu despereze, mângâiaţi-l şi nu-l necăjiţi".

★

Mitropolitul Şaguna obţine independenţa Bisericii ortodoxe ardelene — care depindea mai înainte de Mitropolia sârbească, — şi întocmeşte o Constituţie a Mitropoliei, o adevărată „Magna Charta" bisericească şi naţională a Românilor greco-orientali din Transilvania şi Ungaria. In Congresul dela Sibiu, din 1868, în care s'a votat această Constituţie, Andrei Şaguna a încheiat astfel cuvântarea sa, dovedind că totdeauna şi-a dat pe deplin seama de misiunea sa istorică şi naţională în Ardeal:

„Şi mă mângâi căci cutez să zic, că nu în deşert am alergat, nici în deşert m'am ostenit, că n'am alergat, ca şi cum n'aşi fi ştiut unde alerg, nici am dat războiu, ca şi cum aşi fi bătut văzduhul, ci luptă bună m'am luptat, curgerea am plinit şi credinţa am păzit".

Papa, felicitat de miniştri acreditaţi pe lângă Sf. Scaun

ROMA, 30 (Rador). — Corespondentul agenţiei DNB comunică:

Papa a primit Duminică în audienţă pe miniştrii României, Jugoslaviei, Venezuelei, Ungariei, Slovaciei şi Lituaniei, acreditaţi pe lângă Sfântul Scaun, care au prezentat felicitări cu ocazia Anului Nou.

Sfântul Părinte va primi Luni în audienţă pe însărcinaţii cu afaceri ai Perului, Irlandei, Uruguayului, precum şi pe reprezentanţii ordinului Suveran al Maltei.

Compozitor vienez decorat de Fuehrer

BERLIN, 30 (Rador). — Führerul a acordat medalia Goehe pentru artă şi ştiinţă compozitorului vienez Camilo Horn, cu prilejul împlinirii vârstei de 80 ani.

Biserica din Vidra

Maramureş

O pagină din istoria Ardealului

Mişcarea memorandista

Românii din Ardeal au dus o luptă neîntreruptă contra stăpânirii maghiare. Ei şi-au apărat drepturile prin scris şi vorbă, au dat bătălii răsunătoare în parlamentele dela Budapesta şi Viena şi, când nu se mai putea altfel au luptat şi cu arma în mână. N'a fost numai o luptă de la popor la popor, ci şi una de fiecare clipă şi de la om la om, când fiecare a ocupat o poziţie şi a apărat-o de unul singur; ţăranul şi-a apărat petecul de pământ, intelectualul a suferit pentru o slovă scrisă sau pentru o simţire exprimată în grai românesc, şi izolată s'au jertfit pentru libertatea şi conştiinţa lor românească. Ei n'au neglijat nici un mijloc, n'au pierdut nici o ocazie şi n'au precupeţit nici o jertfă. Insă nici unul n'a folosit procedee necivilizate şi nici nu s'a făcut vinovat de vreo mişelie, totdeauna şi-a privit duşmanul drept în faţă şi l-a înfruntat în chip cavaleresc.

Ungurii, deşi ca stăpânitori au avut în mâini întreg aparatul de stat, s'au făcut vinovaţi de cele mai mari fărădelegi, au falsificat adevărul, au corupt, au săvârşit nedreptăţi şi silnicii, au călcat principiile omeniei şi ale civilizaţiei. Procesul **Memorandului** şi reprimarea mişcării memorandiste însumează toate nelegiuirile de care au fost capabili Ungurii.

Ardelenii, în **Memorand,** într'o perfectă formă juridico-politică au denunţat convieţuirea cu poporul maghiar, au dovedit cu fapte şi cu acte în mână nedreptatea şi silnicia regimului căruia au fost supuşi şi au apelat la opinia publică civilizată să le facă dreptate.

Mişcarea memorandistă îşi are originea apropiată în dualismul austro-ungar introdus în 1867. Acest act, prin care Românii din Ardeal au trecut sub regimul bunului plac al Budapestei a avut forma şi valoarea unei sentinţe date fără să se respecte voinţa şi drepturile poporului românesc.

La 23 Februarie 1869, fruntaşii ardeleni s'au adunat la Mercurea (jud. Sibiu) şi au hotărît „pasivitatea parlamentară", în schimb au decis să desfăşoare o activitate cât mai intensă pentru întărirea bisericii, şcoalei, culturei şi conştiinţei naţionale. Dr. Raţiu, în discursul de atunci, a stabilit semnificaţia pasivităţii parlamentare: **„ce ai pierdut sau ţi s'a luat cu sila, vine vremea când poţi cere să ţi se redea".** Pasivitatea parlamentară avea sensul de nerecunoaştere a stăpânirii maghiare.

In 1887, are loc o „conferinţă" la Sibiu şi se alege un comitet compus din: Babeş, Bariţiu, Pop de Băseşti, Dr. Raţiu, Iuliu Coroianu, Dr. V. Lucaciu, Dr. A. Mureşianu, I. Slavici, etc., care să redacteze un memorand, o carte a drepturilor poporului românesc din Ardeal. La 20 Ianuarie 1892, tot la Sibiu, fruntaşii ardeleni s'au adunat într'o nouă „conferinţă" şi au adoptat textul memorandului întocmit de Iuliu Coroianu. Dr. Raţiu a fost ales preşedinte al Comitetului central al partidului naţional şi a fost desemnat să conducă delegaţia care urma să plece la Viena şi să înmâneze Împăratului revendicările Ardealului.

Memorandul proclamă nelegalitatea dietei din Cluj dela 1865 care votase unirea Ardealului cu Ungaria, exprimă profunda nemulţumire a poporului de regimul maghiar, dovedeşte punct cu punct nedreptăţile comise de guvernul dela Budapesta şi în concluzie, declară că poporul român nu mai poate suporta stăpânirea maghiară.

a) Legea electorală introdusă în Ardeal împiedică pe Români să-şi aleagă în parlament reprezentanţii lor. Legea avantajează pe Unguri şi Secui. Un deputat ungur sau secui se alege cu 4—5000 voturi, însă un deputat român are nevoie de peste 200.000 voturi ca să se aleagă. Tot aşa Românii sunt împiedicaţi să pătrundă în consiliile comunale şi consiliile judeţene („congregaţiunile comitatense"). In plus guvernul din Budapesta se foloseşte de falsuri în alegeri, de corupţie şi teroare.

b) La 1867, s'a stabilit că naţionalităţile au drepturi egale şi că participă egal la viaţa publică. Ungurii n'au respectat acest principiu. Astfel observă Memorandul, din 23 de prefecţi, câţi sunt în Ardeal, nici unul nu este român. Deasemenea, nu există nici un subprefect român. In ţară sunt două universităţi cu sute de profesori, dintre care numai unul este român. Maghiarii au impus limba lor ca limbă oficială: „în administraţiune, la judecătorii, unde este vorba de justiţie în întreaga viaţă publică Românii sunt întâmpinaţi în limba maghiară de către oameni care nu cunosc limba, firea, obiceiurile şi interesele lor particulare. In limba maghiară e tras Românul în judecată civilă ori criminală; în aceiaşi limbă i se face procesul şi i se pronunţă sentinţa: în cele mai multe cazuri, el se vede dar osândit, fără ca să-şi poată da seama, cum şi de ce".

c) Nici biserica şi nici şcoala n'au fost scutite de acţiunea de maghiarizare. In şcoalele confesionale, create şi susţinute de Români, s'au introdus 18 ore pe săptămână de limbă maghiară. Noua lege a grădinilor de copii, votată în 1891 obligă Românii să-şi trimeată dela 3 ani copiii la şcoală, ca, încă de mici să înveţe ungureşte şi să-şi uite graiul părinţilor. In nici una din şcoalele secundare şi speciale din întreg ţinutul românesc nu se predă în limba română. Chiar la universitate, unde este o catedră de limba şi literatura română, profesorul este obligat să predea în ungureşte.

d) Presa românească are un regim special. Judecătorii unguri înscenează procese de presă şi condamnă pe Români după bunul plac. In 25 ani n'a fost nici un proces contra presei maghiare, în schimb numai în 1888 au fost şapte procese contra presei româneşti. Aproape toţi ziariştii români au câte un stagiu în închisoarea din Seghedin.

e) Politica agrară a guvernului din Budapesta urmăreşte să deposedeze ţăranii români de pământurile ce muncesc şi stăpânesc din vremuri foarte vechi. Sunt numeroase cazurile în care un ungur venit cine ştie de unde, a poposit într'un sat pur românesc şi a pretins că pământurile sunt ale lui. Ţăranii au pornit proces, dar au pierdut căci ungurul avea judecătorii de partea lui. In Munţii Apuseni statul maghiar s'a declarat proprietar al pământurilor şi ţăranii s'au trezit aruncaţi pe drumuri. Ei au căutat dreptate la tribunalele ţării, dar ce pot aştepta de la judecătorii unguri?!

Memorandul este sobru şi demn, nu acuză fără temei şi nici nu ezită să spună întreg adevărul. Este un rechizitoriu nemilos: el biciueşte aspru şovinismul, nedreptatea, neomenia şi mentalitatea scăzută a Ungurilor. Aceasta se confirmă şi prin aceia că guvernul dela Budapesta, n'a reuşit să închege nici un contra-argument sau să citeze un fapt care să sdruncine măcar o literă din textul memorandului.

Delegaţia română în frunte cu Dr. Raţiu a sosit la Viena la 29 Mai 1892. Se compunea din mai multe sute de fruntaşi, dintre care 106 proprietari şi ţărani, 64 de preoţi, 17 avocaţi, 12 comercianţi, 10 profesori, iar restul reprezentau alte profesiuni împreună cu delegaţiile studenţilor din Viena şi Budapesta. ei s'au adunat în sala primăriei vechi. Poliţia i-a evacuat pe motiv că n'au autorizaţie. A doua zi s'au adunat înt'o sală particulară. Li s'a comunicat că Împăratul nu-i poate primi. N'aveau ce să facă. Au depus memorandul la cancelaria imperială. (Textul memorandului n'a ajuns însă în mâinile Împăratului. Plicul a fost expediat urgent la Budapesta. In 1919, când Budapesta a fost ocupată de armata română, un ofiţer a descoperit în arhiva ministerului de interne plicul nedeschis, cu menţiunea ad acta. Impreună cu alte documente a fost trimes la Bucureşti).

Memorandiştii au plecat spre ţară. In drum, prin gările pe unde au trecut, bandele maghiare i-au insultat şi batjocorit. Acasă li s'a făcut o primire şi mai sălbatecă. Locuinţa dr. Raţiu din Turda a fost devastată şi dânsul insultat şi ameninţat. Mult timp a continuat prigoana contra memorandiştilor, luând deseori forme de teroare.

Mişcarea memorandistă a dat o grea lovitură stăpânirii maghiare. Dr. Raţiu a declarat la proces: „...trebuia ca regimul ori să se desvinovăţească, ori să se răsbune. Desvinovăţirea nu era cu putinţă, a ales calea răsbunării". La 7 Mai 1894, membrii comitetului memorandist au fost aduşi în faţa Curţii cu Juri din Cluj. Sentinţa se cunoştea dinainte: judecătorii unguri nu puteau face dreptate Românilor. Ţăranii români, în straie naţionale, s'au strâns în masse uriaşe, au împânzit drumurile şi gările şi au manifestat pentru memorandiştii care se duceau la proces. Sutele de mii de ţărani adunaţi au dovedit că procesul memorandiştilor era procesul românismului.

FÂNTANA BALAURULUI de Dumitru Anastase

Expoziţia grupului plastic Luchian deschisă sub auspiciile Muncii Legionare în sala Dalles.

Pe cornişea fântânei stă scris următoarea legendă:

Pe o domniţă vroia să o înghită un balaur,
Dar l-a ucis Făt Frumos cel cu părul de aur
Şi o baragladină lăudăroasă când să facă nunta cu domniţa cea frumoasă,
Se'ntoarse, mări, se'ntoarse frumos cel vrăjit
Şi dealungul împărăţiei ţiganul fu îmbucătăţit.

Balada III-a

lui Horia

O, îndărătnicilor,
prăvălitori de ziduri înrăite,
vânturile piezişe le tăiarăţi ca brazii,
lătratul lunii îl osândirăţi cu biciul
Ciudat încremenea gloata buimacă.
Dar voi nu eraţi niciodată în urmă
şi n'aveaţi ce să cereţi dela ea.
Şi duhul îşi croia drum de neîntors.

Blestemă cel slab nimicirea lui,
blestemă 'n pruncia bătrână a cetăţii
cuvântul căzut greu în carne,
în oasele străvezii de friguri,
trufia becisnică din putregaiu.

Haimanalele lumii ciulite aşteptau
minuni ce nu se mai pot întâmpla.
Şi doar voi, —
şi doar ochii copilăreşti ai Sfântului
chemând plângători mulţimea la rugă.
Şi, sub firească învinovăţire,
inima noastră cerşind mai departe adevărul
Zbaterile răutăcioasei păduri,
şi tot mormântul acesta atât de mut!
Veniţi şi daţi-mi o povară mai grea,
tot nu's destul de despresurat
de atâtea poveşti mocnind,
veveriţe ale nebuniei.
O nebunie mai mare am vrut,
şi voi o rostirăţi astăzi.

Cântaţi-o! — cântaţi mărirea
ce acum pământul o aşteaptă.
Coardele îmi sunt potrivnice azi,
rumpe mânia urii din ele,
sfarmă duhul cel neîmpăcat,
şi liniştea mea am pierdut-o
pân' la biruinţa de-apoi.
Cântaţi, viteji, întruparea
celor potrivnice într'Unul,
paloş cu două tăişuri de foc,
ce-apleacă nărăvaşului capul,
încearcă inima omului, mută,
cu fierul cel roşu al răbdării.

Păstrători de străvechiu legământ,
cutezătoare se înalţă astăzi vremea
să se supună ei înşişi;
otrăvuri de creste târzii
încearcă o hâdă mărire.
Şi trece omul cel fricos
gol printre lespezile adormitoare,
înşfacă fiara mincinoasă
pe cel însingurat sub plaiuri.

Voi, — treceţi un soare mai aspru
prin rărunchii sleiţi ai lumii,
umerii sfăşiaţi de desnădejde.
Invăţaţi-o să moară o moarte
mai puţin goală, mai puţin zadarnică
Impărtăşiţi-o!

Septembrie 1936.

Ştefan Ion Gheorghe

Poezie şi credinţă

de **FRANZ KOCH** *)

Poezia „Andenken" una din acele poezii ale lui Hoelderlin cari sunt deja umbrite de ameninţarea întunecării, dar cari tocmai de aceia străluminează fulgerător câteodată, de pe hotarul lor dincolo de care nu *se mai poate, resorturile primordiale ale existenţei, se încheie cu* versul: „Ceiace durează însă, e ctitoria poeţilor". In el sunt prinse şi desvălite forţele creatoare ale plăsmuirii artistice. Căci misiunea şi chemarea cea mai înaltă a artei, a poeziei, este să închege în plăsmuire statornică ceiace trece şi dispare, ca arătare fugară a vieţii în eternă transformare, şi să condenseze astfel „durabilul" în cuvinte, încât fiece formă de viaţă să fie înţeleasă în el ca radiere, ca treaptă de creştere, dintr'un sâmbure organic ce rămâne etern acelaş în universala trecere.

Căci numai ea face ca eforturile şi faptele, lipsurile şi defectele, dorinţele şi dorurile unui popor, într'un cuvânt toate exteriorizările vieţii sale, realizarea în timp a posibilităţilor sale, ca istorie, să apară ca radiaţiuni ale substanţei lui rassiale, invariabilă în sâmburele ei, ca şi „Geprägte Form, die lebend sich entwickelt", după cum a văzut-o odată, prevestitor, Goethe. Numai prin ea, pura succesiune de fapte artistice capătă sensul care să le îmbine. Din vârtejul întâmplărilor să cuprindă mereu în palma sigură conturele acestei forme întipărite, acesta a fost din totdeauna sensul şi ţelul marei poezii.

Şi din ea la rându-i grăeşte iară şi iară chipul etern şi neschimbător al poporului nostru.

Dacă dela vechii greci nu ni s'ar fi păstrat nimic altceva decât arta lor arhitectonică şi plastica lor, Iliada, tragediile lor şi imnurile lui Pindar, am avea totuşi o imagine desăvârşită a fiinţei lor şi am fi în stare ca să ne înfăţişăm şi să ne lămurim din ele cum au trebuit ei să intre, creind istorie, în jocul de forţe al timpului lor. Iar dacă din trecutul poporului nostru nu am avea nicio altă mărturie decât cântecul Nibelungilor, am şti cum s'a manifestat el în istorie; şi toate cercetările de istorie şi preistorie nu au alt sens, şi nici nu pot avea alt sens, decât să umple cu bogăţia amănuntelor de culoare acest cadru dat.

Căci e aşa precum a formulat odată Hebbel: „arta trebue să fie considerată ca cel mai înalt mod de a scrie istoria, căci ea nu poate să înfăţişeze procesele cele mai însemnate şi mai măreţe ale vieţii, fără ca odată cu ele să ne facă vizibile crizele istorice hotărâtoare cari le produc şi le condiţionează diluarea ori treptata condensare a formelor religioase şi politice ale lumei ca purtătoarea şi diriguitoarea principală a oricărei creaţii, într'un cuvânt: atmosfera timpului".

Nu prin materialul ei deci trebue să fie istorică poezia, pentru a crea acele permanente în sensul lui Hoelderlin, deşi pentru poet materialul istoric poate fi deopotrivă instrument al forţelor eficiente din el însuşi, ci poezia este istorică prin felul ei de a fi, prin misiunea ei şi prin propria ei împlinire. Ea creează durabilul, întrucât poetul va fi graiul poporului, său, al bucuriilor şi al desamăgirilor lui, al nevoilor şi speranţelor sale, cu un cuvânt al vieţii lui care, oricât ar fi de schimbătoare în formele ei, în esenţă rămâne veşnic aceiaşi. De vrea el, de nu vrea, prin el vorbeşte mai mult decât el însuşi, prin el vorbeşte poporul său şi tocmai prin aceasta tot ceeace spune el are o valabilitate permanentă, care depăşeşte existenţa lui individuală. Şi fiindcă viaţa unui popor ţâşneşte mereu, nesecată dintr'un singur isvor, plăsmuirile de viaţă, oricât s'ar deosebi ele între ele în trecerea timpurilor, vor fi până la urmă asemenea, ca fraţii, ca rudele, ca purtătorii aceleeaşi moşteniri. Sub trăsăturile imprimate de timp, se va releva totdeauna, uneori chiar numai ca o presimţire, chipul germanului etern. Şi după cum nu poate exista o viaţă conştientă fără sensul, fără speranţa şi fără puterea credinţei, poezia este totodată purtătoarea tuturor dorurilor şi impulsurilor religioase ale unui popor, a râvnei lui metafizice de a trece dincolo de viaţă, în altă lume decât cea a existenţei de prizonierat în propriul nostru eu, ca acolo dincolo să-şi găsească ultima împlinire. Obiectul acestei credinţe variază, înrâuritoare de viaţă rămâne însă mereu doar ea însăşi şi astfel poezia este întotdeauna, deopotrivă împlinire şi mărturie a unei căutări a lui Dumnezeu, ce irumpe mereu reînoită. Căci „nu există popor ca acesta, ce n'are zei şi veşnic cere să privească faţa lui Dumnezeu", cum îl arată uriaşa viziune, lămuritoare a celor mai adânci taine ale fiinţei poporului german, cu care îşi începe E. G. Kolbenheyer volumul I al trilogiei sale „Paracelsus". Sărac îl numeşte Hoelderlin, ca să ne reîntoarcem la el, pe acela care nu-i cunoaşte pe „bunii Zei":

In pieptul lui barbar nu se potoleşte niciodată vrajba,
şi noapte îi este lumea, şi nicio bucurie
nu înfloreşte în el, niciun cântec.

Dacă privim de aici drumul poeziei germane, ca este manifestarea ori a acestei esenţe veşnice, invariabile, ori a desvoltării sale, printre piedici ca şi în afară de ele, a primejdiilor, a crizelor sale, sau a creşterii ei înfloritoare. Dacă nu pierzi din ochi indisolubila continuitate din desvoltarea acelui sâmbure esenţial, nu mai ajung să te neliniştească formele ce se schimbă continuu, chiar dacă înrudirea lor n'ar putea fi recunoscută decât de un ochi format. Căci sub bogăţia şi mulţimea formelor, sub această dinamică a unei desfăşurări care altor popoare le-a dat deja atâta de gândit, sub această mărturie a unei neobişnuite forţe vitale, lucrează şi ţese sufletul german, singur, tortul visurilor sale şi vulvoreşte puterea unei credinţe care topeşte în propria ei flacără, din ce în ce mai mult, bucată cu bucată din lumea ce se poate vedea şi cuprinde, aşa ca el să poată spune despre această credinţă:

Umple-ţi cu ea inima, câtă-i ea de mare,
şi când vei fi deplin fericit,
numeşte-o cum vei voi,
Numeşte-o Noroc, Inimă, Iubire,
Dumnezeu!

Că însă acest drum al artei germane, un drum al relevării de sine, către faustrul nostru, pentru noi înşine n'a fost o cale dreaptă ci cu ocol, câteodată chiar de rătăcire — asta o ştim astăzi şi tocmai din aceasta ni se relevează tragicul istoriei germane. In cântul eroic vechiu germanic, din care ni s'a păstrat ca martor venerabil cântecul lui Hildebrandt, în cânturile eroice din Edda, în Saga, în epopeile eroice şi în parte în epopeea cavalerească a evului mediu, fiinţa vechiului German e atestată desăvârşit, ca formă întipărită, care în trecerile mai departe luceşte indestructibilă sub toate schimbările, fie chiar câteodată doar ca literele uitate ale unui palimpsest.

Această fiinţă apare sub două forme, cari în momentele de culminaţie se topesc într'o unitate: Ca existenţă eroică şi ca existenţă ţărănească, înrădăcinată în patrie şi în brazdă, fixată în viaţa naturii, în unitatea dintre Univers şi viaţa cosmică şi mereu împinsă către înălţimi de forţa imbolditoare a sângelui său. Ca fiinţă care, plină de dor al îndepărtărilor, aşa cum se trădează el din privirea statuei cavalerului din Bamberg, se revarsă prin Europa şi dincolo de Europa, îşi cucereşte prin luptă, înfruntând moartea şi soarta, dreptul la viaţă, creşte împreună, identificată până la ultima fibră cu pământul ei cucerit în luptă aspră şi apărat dârz. Pe acest pământ îşi duce, purtată de steaua onoarei şi a credinţei, a jertfei şi a curajului, a măreţiei şi a încrederii în propria sa forţă, viaţa ei vitează, pentru ca întotdeauna, şi în ascensiuni şi în povârnişuri, să-şi asculte liniştită murmurul adâncimilor sufletului.

Tiparul în care această unitate s'a dovedit întotdeauna, umplându-l mereu, este moştenirea rassială a etnicului nostru, a specificului nostru german, este veşnicul chip al poporului nostru, ce stă înapoia nenumăratelor feţe ale singuratecilor. El stă dinapoia uimirei întrebătoare, a ţinutei caste a lui Parsival ca şi dincolo de ochiul păţit şi ştiutor de multe prin lume al lui Simplicissimus; după şiretenia larg bonomă a lui Eulenspiegel ca şi înapoia sbuciumului pătimaş al lui Faust; dincolo de împăcata credinţă în natură a lui Goethe ca şi dincolo de văpaia spirituală, blestemând aproape materia, a lui Schiller; în spatele adolescentului entuziast al lui Jean Paul ca şi al oamenilor suciţi şi ciudaţi ai lui Raabe; înapoia lui Wilhelm Meister, care pleacă să caute măgăriţa tatălui său şi găseşte un regat, ca şi înapoia lui Johannes Schattenhold, confederatul german, care îşi stăpâneşte oricând soarta.

Şi după cum în temeliile fiinţei noastre primare găseşti atât alăturarea cât şi succesiunea, ba câteodată chiar opoziţia trăsăturilor eroice şi a celor ţărăneşti, tot aşa poţi urmări şi mai departe o asemenea despicare şi tensiune, crescând independent pe două linii şi îmbinându-se mereu cu altele. O linie care duce dela Meister Ekkehart la Paracelsus, la Iakob Böhme şi Leibnitz, la Herder şi Goethe, Mörike şi Eichendorff, la Carossa şi Kolbenheyer: aici Germanul se simte una cu viaţa cosmosului şi eul lui propriu se topeşte în splendida mărturisire: „Oricum ar fi ea, viaţa e bună". Iar pe cealaltă linie plăsmuiri ca Hutten, Gryphius, Schiller, Kant, Fichte, Hebbel, cu încordarea lor în „totuşi", „dimpotrivă", care îi pune pe fiecare din ei în faţa unei decisive alternative şi îi ridică deasupra naturii şi a soartei, într'un triumf aproape semeţ: „Spiritul e cel care clădeşte corpul".

Intre ele şi alături de ele din timp în timp, mereu opere şi fápturi în cari aceste forţe atât de opuse se întrepătrund într'o minunată formă unică, în Faust a lui Goethe, în făptura pe care n'o poţi concepe decât adolescentă a lui Hölderlin, în cutremurătoarea apariţie a lui Heinrich von Kleist. Altor popoare, al căror sânge, mai tulbure şi mai obosit, nu mai clocote atât de impetuos tinereşte ca cel german, le-a fost mai uşoară şi mai simplă revelaţia propriei lor fiinţe, după cum dimpotrivă nouă ne apare eternă opera de artă, dacă-i lipseşte încordarea acestor întrepătrunderi şi opoziţii.

Da, bucuria unei astfel de tensiuni, care ispiteşte permanent spre o reînoită lămurire şi întruchipare, însoţeşte ca un leitmotiv întipărirea în creaţii a fiinţei germane. Incepând cu acel „iuvat vivere" al lui Huttens, acel strigăt de luptă izbucnind din mijlocul durerilor naşterii unei noui vieţi germane: „E o plăcere să trăeşti"!, peste deviza lui Eberlin von Günzburg: „Prin toate, cu bucurie!", la cea a lui Iakob Böhme: „In depăşirea de sine e bucurie!" la a lui Schiller: „De nu vă puneţi în joc viaţa, n'o veţi câştiga niciodată" şi până la mărturisirea lui Weinheber: „In totdeauna, din cumpănă şi nevoie, niciodată din nimicul grăsun, creşte spre cer fapta cea mare".

Acest chip interior al fiinţei germane poate să-şi fi pierdut în timpuri de cădere din claritate şi pregnanţă, poate să fi dispărut din ochii creatorului; el n'a încetat însă niciodată să fie prezent, îndemnând, prevestind, determinând. Dacă s'ar întâmpla să vină un viitor în care niciun alt sunet să nu mai vestească despre prezentul nostru decât glasul poeţilor lui, — el singur va fi destul ca să mărturisească marea reîntoarcere în sine însuşi a poporului nostru. Din nou, poezia valabilă din timpul nostru, s'a străduit cu pasiune să creeze acel „durabil" de care visa Holderlin.

Aici stă adâncul motiv pentru care noi astăzi nu mai vedem faptul poetic real în jocul pur al fanteziei. Desigur, nu se poate imagina poet fără de fantezie, — ea este şi rămâne un element esenţial al poeziei, — dar ea nu e o forţă rătăcitoare fără de frâu ci una statornicită. Căci poezia este, aşa cum o descoperă din nou prezentul nostru, o „Cale fără de alegere". Aşa sună titlul unui roman al Inei Seidel, care ca însăşi s'a rostit odată că treaba poetului nu e să născocească „ci să ridice lucruri din moloz în lumină iar uitatilor să le împrumute glas".

In traducerea cuibului „NAE IONESCU" (Berlin)

*) Profesor de istoria literaturii germane la Universitatea din Berlin. Unul din cei mai entuziaşti promotori ai noului spirit naţional-socialist german în universitate şi în arena de convingeri şi cercetări din actuala ştiinţă germană a literaturii.

Pentru arhitecţi, sculptori şi pictori

Păcatul pe care-l săvârşim noi oamenii, cu pretenţia noastră de a creia, este pedepsit prin inanitatea efortului nostru. Atâta vreme cât ne închipuim că putem creia — după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu — după un plan al nostru, putem să forţăm realitatea, o bucată de vreme, ca să urmeze direcţiunile şi sugestiunile noastre. Noi putem să încorsetăm această realitate. Intrebarea este cât timp şi cu ce rezultat. Un grădinar care creiază are la îndemâna lui flori de tot solul şi poate face toate felurile de experienţă; poate să obţină forme şi culori deosebite. Numai că se întâmplă un lucru foarte caracteristic. Prin această îndrumare şi aceste forme noui, pe care un grădinar le obţine asupra florilor lui, foarte rareori florile sunt viabile; adică tipurile noui de viaţă sunt sterile: nu se reproduc. Aşa e şi cu acţiunea noastră, când ne luăm numai după ceeace porunceşte capul nostru. Când astăzi protestăm împotriva unei forme de viaţă politică oarecare şi nu se spune că nu avem dreptate, pentrucă forma aceasta există de 300 ani sau de ştiu eu când, nu se întreabă nimeni dacă această formă este totuşi cea normală şi dacă lucrurile, lăsate la voia lor, fără această voinţă ordonatoare, s'ar desvolta aşa cum le deţinem noi. Adică, tot ceeace vrem noi să creiem numai după ideea noastră e întreprins fără ca să ţinem seama de realităţi, şi tocmai prin aceasta acţiunea e dinainte condamnată sterilităţii; iar în această sterilitate stă pedeapsa păcatului şi dovada păcătuirii noastre.

Noi nu creiem propriu zis nimic. Efortul nostru valabil asupra realităţii se întâlneşte atunci când, din ceea ce facem noi, nu reuşim decât să ajungem la surprinderea liniilor de forţă ale acestei realităţi. Ar trebui ca, prin cunoaşterea acestor forţe şi văzând neputinţa noastră să ne purtăm ca grădinarul înţelept, să înlesnim plantei să se desvolte după legile ei naturale. Operaţia noastră de creaţie, dacă vreţi, la aceasta să se reducă; la orientarea, sistematizarea şi desvoltarea puterilor reale, din haosul în care, de multe ori poate, ar sucomba fără această intervenţie.

Prin urmare, este cu totul altceva ceea ce putem face noi, şi aceasta pentru motivele pe care le-am spus dela început, anume de ce nu este creaţie, ceea ce facem noi, şi, în al doilea rând, ce fel de operaţie este ceea ce facem noi în această realitate. Opera noastră de creaţie e o operă de orientare, sistematizare şi desvoltare a puterilor reale din haosul în care se află. De aci rezultă indicaţiile normale pentru toată viaţa noastră, indicaţii care sunt o nouă preţuire a puterilor personale. Noi nu suntem inventatori de nimic. Nici un geniu al omenirei nu a creiat propriu zis ceva, ci el doar a formulat, în anumite momente, tendinţe care preexistau în realitatea asupra căreia ele se aplică şi care realitate a înlesnit libera lor formulare. Dar, ca să creiem noi ceva, din ceva preexistent, nu se poate. Noi suntem pur şi simplu meşteşugari asupra acestei realităţi. In măsura în care ne putem depersonaliza, în măsura în care dispărem în această realitate, în acelaşi măsură devenim, oarecum, reprezentanţii acestei realităţi.

Noi suntem datori să împlinim legea realităţii şi a noastră. Cu alte cuvinte datoria noastră e de a ne cunoaşte pe noi înşine pur şi simplu, a ne cunoaşte şi a înlesni legii noastre libera ei desvoltare şi completa ei realizare. Datoria noastră este să fim ceea ce suntem, nu ceea ce vrem să fim, dar să ştim ceea ce suntem. Este o foarte mare asemănare, din acest punct de vedere, între noi şi natura organizată.

Dacă iniţiativa noastră nu înseamnă nimic, atunci să trăim ca animalele? Evident să trăim ca animalele; adică să împlinim în acelaş fel legea noastră după cum îşi împlinesc animalele legea lor. Nu înseamnă că noi, oamenii, să împlinim legea animalelor; ci să fim în acelaş timp naturali şi în acelaş fel în realitate ca şi animalele.

NAE IONESCU

Războiul în 1940

Tentativele de extindere a conflictului

de ALEXANDRU RANDĂ

In necunoaşterea adevăratei forţe germane, aliaţii încearcă să părăsească lupta de poziţie din apus prin lărgirea teatrului de războiu. Pretextul va fi furnizat de războiul ruso-finlandez.

In ciuda tuturor aşteptărilor, armata finlandeză opune oştirilor URSS-ului o rezistenţă îndârjită. Timp de 103 zile, trupele finlandeze apără linia Mannerheim. Insuşi d. Molotov a evaluat pierderile armatei roşii la 48.747 morţi şi 158863 răniţi. Aviaţia sovietică, handicapată de condiţiile atmosferice, nu distruge etapele şi comunicaţiile finlandeze. Zăpada şi gerul de 35 grade paralizează activitatea trupelor motorizate şi a aviaţiei sovietice. Timpul şi factorul geografic devin aliaţii principali ai Finlandei.

Incercând să exploateze simpatia generală pentru cauza poporului finlandez, aliaţii pregătesc o armată de expediţie, destinată să ocupe peninsula scandinavică, încercuind Germania dela Nord, lărgind blocada şi tăind Reichul de fierul suedez. Acţiunea diplomatică a Reichului împiedică această tentativă. Ajutorul material, trimis Finlandei, trece cifra totală de 350 de avioane, 1500 de tunuri, 6000 de mitraliere. Spre începutul lunei Martie, aliaţii încearcă cu orice preţ să impună Finlandei un „ajutor direct", dar, cu drept cuvânt, guvernul finlandez nu mai aştepta acest ajutor, care, după experienţele Negusului, ale colonelului Beck şi ale mareşalului Rydz Smigly nu mai putea fi decât preludiul catastrofei finale. Pacea dintre Finlanda şi Soviete, încheiată în ziua de 12 Martie înseamnă o gravă înfrângere a politicei aliate. Totuşi, Churchill nu se dă bătut.

In tot decursul anului 1940, aliaţii încearcă să extindă teatrul de războiu să atragă statele neutre în vâltoarea armelor, să transforme popoarele lor în trupe auxiliare. La 21 Ianuarie 1940, Churchill încearcă să invite neutralii la participare. In ziua de 31 Ianuarie, Chamberlain constată, după atacul asupra vasului german „Altmark", săvârşit în apele norvegiene, că aceasta ar fi numai o „încălcare tehnică a neutralităţii". Churchill urmează la 30 Martie cu declaraţia, că nu ar fi just dacă puterile occidentale, în lupta pe viaţă şi pe moarte, şi-ar ţine convenţiile legale. La 6 Aprilie ministrul englez al Muncii declară că nici Germania nici neutrii nu trebue să se bizue pe ideia că Anglia se va lăsa legată cu mâinile la spate, numai să urmeze litera dreptului. Duff Cooper declară la 12 Aprilie: Dacă vreuna din aceste ţări dă semne de şovăială, trebue să procedăm astfel, ca o asemenea şovăială să fie imediat învinsă.

In ziua de 8 Aprilie, guvernele britanic şi francez declară guvernului norvegian, că apele teritoriale vor fi minate pentru a împiedica folosirea lor prin vase germane. „Cele două guverne anunţă prin aceasta că următoarele zone ale apelor teritoriale norvegiene au fost făcute periculoase pentru navigaţie prin punerea de mine". Cu o deosebită satisfacţie, propaganda aliată anunţă că operaţiile de punerea minelor în cele trei zone au fost terminate cu bine şi că transportul minereului de fier suedez prin portul Narvik va fi complect împiedecat. Armata de debarcare aliată, concentrată dela începutul războiului finlandez stă gata să împiedice orice contralovitură.

Acest procedeu, dictat de Churchill, reaminteşte violarea Danemarcei prin Anglia, în anul 1801.

In cunoscuta lucrare a istoricului danez C. F. Allen, apărută în 1870, se găsesc unele pasagii oarecum de actualitate. După izbucnirea revoluţiei franceze, Danemarca adopta o atitudine de neutralitate prudentă, sub conducerea înţeleptului ministru de externe Andreas Berndorff, fără să ţină seama de propunerile amăgitoare ale beligeranţilor. Cu toate acestea Anglia îşi extinde exigenţele cocomercială încheiată între Danedorff, înainte, conflictul se agravează repede. La 29 August Danemarca este constrânsă să renunţe la escortarea militară a vaselor comerciale. Anglia refuză în curând să recunoască o convenţie comercială încheiată dintre Danemarca şi Rusia şi proclamă embargo-ul tuturor bastimentelor daneze, aflate în apele engleze. Trupele engleze debarcă în Antilele daneze. (14.1.1801). In Martie, o flotă engleză de 50 vase sub comanda amiralilor Parker şi Nelson, pătrunde în strâmtorile daneze. Flota britanică forţează trecerea, strecurându-se pe lângă coasta engleză până la Copenhaga. Disproporţia forţelor este catastrofală; totuşi danezii rezistă eroic. Amiralul Parker se îndoeşte chiar de izbândă şi ordonă retragerea; Nelson însă refuză să execute ordinul şi continuă lupta. Victoria nu a fost cucerită pe plan militar; Nelson, vrând cu orice preţ să evite un eşec, ameninţă pe principele moştenitor al Danemarcei cu incendierea unor vase capturate, pline de răniţi şi muribunzi. Şi ceeace n'a putut să obţină flota britanică, a obţinut această scrisoare de ameninţare.

„In plină pace", scrie istoricul englez F. Maurice, „am atacat o naţiune care ne era prietenă, am bombardat capitala ei şi am confiscat întreaga flotă a acestui popor". Stewart Murray califică acest „incident" cu următoarele cuvinte: „Nu există nimic mai detestabil în convieţuirea internaţională decât atacul nostru împotriva Danemarcei". Căci dela Copenhaga înainte, traficul înfloritor al Danemarcei decade; niciodată nu şi-a mai recăştigat forţa lui transoceanică.

Danemarca şi Norvegia, reunite în decursul istoriei, prin legăturile dinastice, istorice, rasiale, geopolitice, formează în 1840 o unitate. Amiralul englez Nelson a creiat precedentul să se atace un vas duşman, trecând peste bordul unui al doilea. Acest procedeu va fi realizat pe o scară gigantică de Reich. Abia s'a terminat operaţia de minare a apelor teritoriale norvegiene, abia s'au rostit protestele puţin energice şi pur formale ale guvernului norvegian şi iarăşi spada Germaniei noui se ridică la o lovitură, care va schimba aspectul întregului război.

Debarcarea în Norvegia

Comunicatul Marelui Stat Major german din Aprilie pune lumea iarăşi în faţa unui fapt împlinit:

„La Vest nimic nou.

„In ziua de 9 Aprilie, puternice unităţi ale armatei şi marinei precum şi ale aviaţiei, comandate de generalul de infanterie von Falkenhorst, generalul amiral Saalwächter împreună cu amiralul Carls şi locotenentul general de aviaţie Geissler au realizat într'o strânsă colaborare şi cooperare măsurile militare pentru protejarea neutralităţii Norvegiei şi Danemarcei.

„...Oraşul Copenhaga a fost ocupat disdedimineaţă, fără nici o rezistenţă... Narvik, Trondheim, Bergen, Stavanger, Egersund, Kristiansand, Arendal şi Oslo precum şi alte localităţi sunt în mâinile germane. Debarcarea trupelor germane a reuşit pretutindeni, dela Oslo până la Narvik, ceeace constitue un fapt unic în istoria războiului naval. Intrând în porturi, marina de războiu a sfărâmat dela început rezistenţele.

„Anglia prevăzuse de a proceda imediat după aşezarea barajelor de mine în apele norvegiene, la ocuparea bazelor importante din Norvegia. Acţiunea militară germană a luat înaintea acestei încercări iniţiativa cu 10 ore mai devreme. Unităţile navale şi transporturile britanice destinate pentru acest scop au fost atacate, de aviaţia germană şi au suferit o înfrângere importantă. Aproape toate vasele inamice au fost atinse de bombe de mare calibru".

In ziua de 9 Aprilie începe debarcarea cea mai îndrăzneaţă a istoriei militare. După unele ciocniri fără importanţă, guvernul danez renunţă la rezistenţă. In aceiaşi zi, trupele germane sunt transportate, defilând în faţa forţelor navale inamice infinit superioare, la coastele Norvegiei. Crucişetoarele Reichului străpung barajele de mine, aşezate la intrările fjordurilor. Crucişetoarele „Bluecher" şi „Karlsruhe" se scufundă, dar bateriile norvegiene de coastă sunt distruse şi rezistenţa este înfrântă pretutindeni. Oslo, capitala ţării, Arendal, Kristiandsand, Egersund, Stavanger, Bergen, Trondheim, şi chiar portul Narvik, situat departe dincolo de cercul polar, sunt ocupate. Astfel, posibilităţile de reacţiune ale englezilor sunt reduse la minimum. Incă pe la 21 Aprilie, zonele cucerite sunt asigurate. Mobilizarea armatei norvegiene nu reuşeşte decât parţial.

Englezii, după prima şi firească lor stupefacţie, aruncă şi ei trupe în Norvegia, cari debarcă la Andalsnes, la Namsos, la Harstadt. Puternice unităţi navale britanice distrug flotila crucişetoarelor germane dela Narvik. In inima Norvegiei încep primele lupte în stil mai mare între trupele engleze şi germane. Amintirea luptelor istorice din 1612 reînvie: trupele engleze ale lui Sinclair, debarcate la Andalsnes, fuseseră nimicite în valea Gudbransdal. Nici în 1940, englezii nu sunt mai norocoşi. In ciuda activităţii navale şi aeriene britanice, afluxul întăririlor germane nu e întrerupt. După strângerea tuturor forţelor, generalul von Falkenhorst, şeful diviziilor debarcate germane, reia înaintarea cu o repeziciune uimitoare. După biruinţele dela Lillehammer, Stoeren şi Dombass, trupele germane dela Oslo se reunesc cu grupul de la Trontheim. In ziua de 25 Aprilie strâmtoarea dela Stenkjer cade. In ziua de 30 Aprilie de desăvârşeşte bariera germană, care tae Norvegia în două. La 2 şi 6 Mai, englezii părăsesc Andalsnes şi Namsos.

Luna Mai este caracterizată prin luptele de urmărire. O puternică coloană germană înaintează dealungul coastelor, spre nord, ajungând la 1 Iunie Bodoe, oraş situat la 500 km. de Trondheim. Grupul de la Narvik, înconjurat prin forţe superioare, pierde în ziua pe 28 Mai oraşul; dar trupele alpine austriace şi bavareze ale generalului Dietl rezistă în tunelurile căii ferate spre Suedia. In ziua de 8 Iunie, aliaţii, hărţuiţi de flota şi aviaţia germană, părăsesc Narvikul şi Norvegia. Armata norvegiană capitulează la 10 Iunie. Operaţiunea cea mai revoluţionară a istoriei mondiale se termină cu o deplină biruinţă a armatelor Reichului, cari n'au pierdut decât 4000 de oameni şi 100 de avioane. Pierderile forţelor navale uşoare şi aeriene sunt aproape egale; dar englezii pierd o mare unitate la Namsos, în ziua de 3 Iunie, un vas-port avioane la 8 Iunie. Incercarea aliaţilor, de a încercui Germania dela nord a eşuat în mod lamentabil.

Marea bătălie din Franţa

Descrierea campaniei ofensive germane, începută în ziua de 10 Mai 1940, cu trecerea graniţei belgiene şi olandeze şi terminată la 22 Iunie cu încheerea armistiţiului, n'are nevoe de superlative. Forţa intrinsecă a faptelor este de o elocvenţă care întrece măsura obişnuitului.

In ziua de 10 Mai 1940 începe bătălia, care va întuneca toate bătăliile ale istoriei mondiale. Dinamica revoluţionară a celui de-al treilea Reich întrece toate obstacolele, distruge orice rezistenţă şi păşeşte pe calea războiului total.

Preludiul polonez şi norvegian e depăşit în câteva zile. Atacul german începe la 10 Mai. Unităţi puternice de paraşutişti ocupă aerodromurile cele mai importante ale Olandei. 48 ore după trecerea graniţei olandeze, trupele motorizate germane intră în legătură cu divizia contelui Sponek, debarcată prin escadrilele de bombardament la Rotterdam. In câteva ore aviaţia germană cucerise, prin acţiunea ei surprinzătoare şi masivă, supremaţia aeriană şi asigură stăpânirea nestânjenită a podurilor şi trecătoarelor celor mai importante. Olanda, care arătase dela începutul războiului, o atitudine suspectă şi păstrase un contact amical cu statele majore aliate, era transformată într'o singură cetate, protejată de regiuni inundate şi fortificaţii; dar nici apa, nici betonul, nici văzduhul nu constitue obstacole pentru armatele naţional-socialiste. Divizia contelui Sponek, debarcată în inima cetăţii olandeze se menţine eroic până la sosirea întăririlor motorizate. Paraşutiştii care se înfig în mahalalele Rotterdamului şi paralizează prin acţiunea lor desperată rezistenţa Olandei înseamnă un element de revoluţionare profundă a istoriei militare. Liniile fortificate dela Grebbe, Yssel şi Peele sunt străpunse de grosul armatelor germane. La 15 Mai, Olanda capitulează.

Intre timp, massa de şoc a armatelor germane pătrunde adânc în Belgia. Cade linia canalului Albert, cade linia Meusei, cade şi linia Dyle. Fortul Eben Emael e cucerit de un grup de paraşutişti. Intre 13 şi 16 Mai corpurile tankurilor grele germane, comandate de generalul Guderian, trec graniţa franceză forţează trecerea Meusei şi străpung linia Maginot într'o lărgime de 100 chilometri. Armata a noua franceză e nimicită în luptele dela Givet şi Sedan. Străpungerea se adânceşte cu viteză uluitoare. Dar în loc de a se îndrepta direct spre Paris, unităţile blindate trec râul Oise şi înaintează spre apus, trecând prin St. Quentin, Arras, Amiens şi atingând în apropiere de Abbeville coasta canalului la Manche. Un grup de divizii urmează în breşă şi acoperă înaintarea rapidă a unităţilor motorizate, făcând faţă spre sud. Armata belgiană, corpul expediţionar englez şi un număr mare de divizii franceze de elită e izolat de massa armatelor franceze dela sud.

Coridorul german, dela Sedan la Abbeville, care separă armatele belgiene şi engleze de massa oştirei franceze, are o lărgime de cel mult 40 de chilometri. Totuşi, generalul Weygand, noul generalisim al armatelor franceze, nu trece la contraofensivă şi se mulţumeşte cu o serie de atacuri relativ limitate în regiunea Abbeville. Timp de 20 de zile, armatele franceze se regrupează şi improvizează apărarea liniei Weygand, dela Somme până la Montmedy. Intre timp, cleştele german se strânge în jurul armatelor belgiene şi engleze. Căci în loc de a continua înaintarea lor vertiginoasă spre sud-vest şi vest, conform planului Schlieffen din 1914, diviziile germane se îndreaptă dela Abbeville spre nord, înaintând dealungul canalului La Manche. Patru armate aliate şi întreaga armată belgiană sunt strânse într'un cerc de oţel. Regele Leopold renunţă dela 28 Mai înainte de a mai acoperi retragerea englezilor. Armata belgiană capitulează. Resturile corpului expediţionar britanic fug spre mare şi se îmbarcă în condiţii dramatice, abandonând întregul lor material de războiu. Dunkerque, ultimul cap de pod britanic pe solul Franţei, cade la 4 Iunie. Prima fază a operaţiilor de pe frontul francez se termină cu un succes răsunător al armelor germane.

Era o luptă de proporţii neîntâlnite. Un milion două sute mii de prizonieri belgieni, olandezi, francezi şi englezi intră în taberele biruitorilor. Materialul întreg a 80 de divizii cade în mâna germanilor. Vastele provincii cucerite formează un eşind puternic, în spatele liniilor de fortificaţie franceză din Alsacia şi Lorena. Din acest cap de pod colosal va porni la 5 Iunie a doua ofensivă mare împotriva aliaţilor.

La 5 Iunie încă, aripa dreaptă germană străpunge linia Weygand între Laon şi Mare. Diviziile generalului von Bock trec dincolo de râul Somme. După patru zile de lupte crâncene diviziile armatelor von Kluge, von Reichenau şi Strauss rup şi ele frontul francez. Pe când unităţile generalului Hoth înaintează dealungul mării trecând la 9 Iunie prin Rouen şi încercuind puternice unităţi aliate la Dieppe şi Saint Valery, centrul armatelor germane se găseşte la 9 Iunie în plină urmărire spre Sena. Lovitura decisivă se dă în Champagne. Grupul de armate von Rundstedt aruncă pe francezi în două zile din toate poziţiile. Armatele Weichs, List şi Busch, deschid unităţilor motorizate calea spre sud. Diviziile blindate ale generalului Guderian înaintează dincolo de Marna, spre Troyes şi Saint Dizier. Trupele generalului von Kuecher intră la 14 Septembrie în capitala Franţei. Dar operaţiunea cea mai remarcabilă are loc la centru. Trecând dincolo de platoul Langres, diviziile blindate germane sunt aruncate până la graniţa elveţiană, izolând complectamente grosul armatelor franceze de linia Maginot. Fortificaţiile consolidate ca inexpugnabile, sunt atacate frontal dela 14 şi 15 Iunie înainte, de armatele von Leeb, von Witzleben şi Dollman. Verdun, simbolul rezistenţei franceze din 1916, cade, aproape fără luptă.

In clipa, când diviziile blindate germane intră în Gray şi ating graniţa elveţiană în apropiere de Pontarlier, situaţia strategică prezintă unele asemănări cu faza finală a războiului franco-german din 1870-1871. Armata lui Bourbaki fusese atacată atunci în spate de corpurile de armată ale generalului von Manteuffel, şi constrânse să treacă în Elveţia.

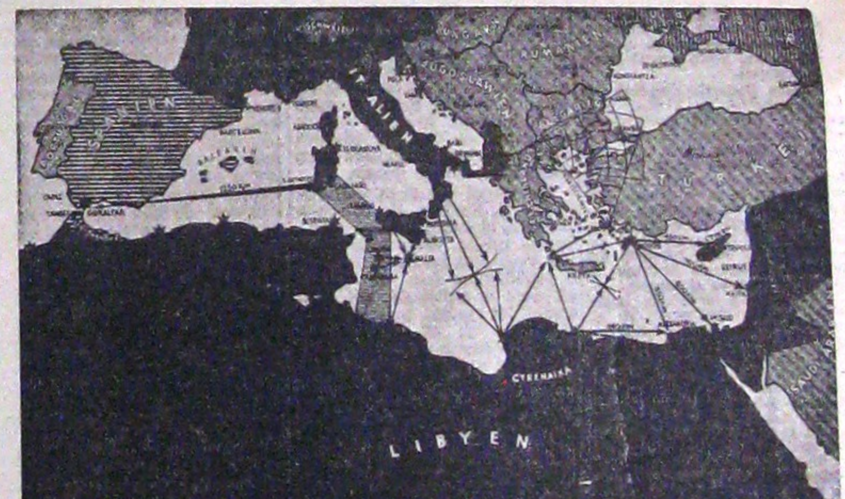
De acum înainte, campania anului 1940 nu mai oferă nici o posibilitate de analogie. In 1871, trupele germane au ajuns până la Orleans şi Le Mans. Dar în 1940, urmărirea germană se generalizează depăşind Brest, Nantes şi Lyon, ajungând până pe malurile oceanului Atlantic. Adâncimea şi repeziciunea invaziei întrec toate prevederile. In asemenea condiţii, nici o clipă nu mai este de pierdut. Conducătorii Franţei nu mai cred în posibilitatea unui miracol. Trimiterea plenipotenţiarilor în pădurea dela Compiegne şi repararea nedreptăţii din 1918 se impune în consecinţă ca o necesitate absolută. In ziua de 22 Iunie se semnează armistiţiul, care intră în vigoare la 23 Iunie 1940.

Infrângerea Franţei este complectă. Armata Germaniei naţional-socialiste a făcut 2 milioane de prizonieri, printre cari 30.000 de ofiţeri şi 5 comandanţi de armate; a luat întreaga artilerie şi totalitatea forţelor blindate franceze. Numai 30.000 de soldaţi germani au căzut în această luptă, care decide definitiv raportul de forţe între republica a treia şi cel de-al treilea Reich. După această biruinţă splendidă şi totală nu mai rămâne decât un singur duşman: Anglia.

Intrarea Italiei în acţiune

Subestimarea contribuţiei italiene la succesele strălucite repurtate de armatele Reichului, este fundamental greşită. Precum şi acţiunile precedente ale Germaniei naţional-socialiste erau sprijinite în totalitatea lor de prezenţa vigilentă a Italiei fasciste, tot astfel Italia imobilizează în 1940 un număr considerabil de divizii franceze. S'a uitat, că bătălia dela Marna din 1914 n'a fost câştigată de francezi decât cu ajutorul indirect al Italiei. Declaraţia de războiu a Italiei, intervenită în deplină cunoştinţă a forţei imperiale, era cu totul lipsită de elementul surprinderei, care ar fi putut să garanteze multe succese iniţiale. Italia n'are interese covârşitoare dincolo de Alpi; totuşi, acei cari socotesc, că intrarea Italiei în războiu a avut loc prea târziu şi că era în consecinţă lipsită de riscuri mari, se înşală. Căci, la fel ca şi înainte de prăbuşirea Franţei, forţele navale britanice, numericeşte superioare pândesc în Mediterana. Actul de piraterie dela Oran arăta puterea navală a Imperiului britanic. In lupta aceasta împotriva puterei care deţine cheile lui „Mare Nostro", Italia începe să absoarbă un număr crescând de divizii engleze.

Această luptă este departe de a fi plimbare militară. Dela început se arată însă soliditatea imperiului colonial din Africa răsăriteană, înfipt în teritoriile britanice. Nu numai, că armatele engleze n'au fost în stare să pătrundă în Etiopia şi să răstoarne stăpânirea italiană; ele pierd şi Somalia, acest cap de pod important în faţa Adenului, care este ocupat în întregime de oştirea Italiei fasciste. Mai grea pentru Italia se prezintă situaţia în Albania. Faţă de încadrarea aproape desăvârşită a Greciei în sistemul englez, Italia nu putea să rămână impasibilă; dar atacul armatelor italiene nu poate să se desvolte în frontul îngust şi în terenul extrem de dificil al Epirului. In Egipt unităţile italiene înaintează până în luna Decembrie, când sunt lovite de o puternică contraofensivă britanică.

Loviturile statelor totalitare se succed la anumite intervale. In mod firesc, pauzele între marile operaţii decisive, marchează o anumită recrudescenţă a activităţii duşmane.

Şi războiul civil spaniol a cunoscut pauze lungi; opinia mondială, lipsită de anumite perspective, înclinase de repetate ori să creadă în izbânda armatelor roşii. Luptele din Madrid, episodul dela Guadalajara, bătălia de pe Ebro sunt exemplele clasice ale acestor fluctuaţii nu numai militare dar şi intelectuale.

Numeroşi au fost şi la noi acei cari credeau în „eşecul inevitabil" al generalului Franco. La fel, în războiul abisinian; întreruperea ofensivei italiene după ocuparea centrelor fortificate dela Adua şi Macalle şi înlocuirea quadrunviratului de Bono prin mareşalul Badoglio au fost considerate ca preludiul catastrofei militare italiene.

In deosebi, pauzele între loviturile celui de-al treilea Reich au devenit prilejul unor contraofensive propagandistice împotriva Germaniei naţional-socialiste, cari au găsit un anumit răsunet internaţional, ce-i adevărat pur trecător. Intre biruinţa în Polonia din toamna anului 1939 şi loviturile de trăsnet din Norvegia şi Flandra în 1940, se întinde o epocă de stagnaţiune militară. Evenimentele de importanţă măruntă sunt exagerate până la absurd.

Scufundarea lui Graf von Spee, care echivalase în ochii publicului bucureştean ocuparea Poloniei, atacul împotriva vasului „Altmarck", sau, mai târziu, a unei flotile de contratorpiloare în fiordul dela Narvik, au fost comparate de un public inconştient şi uneori răuvoitor cu loviturile mari şi decisive ale axei.

Este limpede, că nici în deşerturile Libiei, nici în munţii Albaniei meridionale aptitudinile ofensive incontestabile ale armatei italiene nu se pot desvolta imediat. In condiţii asemănătoare acelora de pe frontul albanez, armata mică finlandeză a rezistat colosului sovietic luni întregi. In Lybia, acţiunea italiană trebue să se desfăşoare departe „dincolo de mare" în deşerturile imense, nelocuite ale Marmaricei.

Dar în ciuda acestor condiţii neprielnice, suntem ferm convinşi de victoria finală a imperiului fascist şi a axei în genere. Această campanie se va termina, ca şi toate războaele ale Italiei fasciste, cu biruinţe integrală a armelor Romei eterne. Oştirile etiopiene şi armatele Spaniei roşii sau diviziile engleze din Somalia africană, deşi terenul, spaţiul, marea şi numărul erau în favoarea lor, au fost totuşi învinse prin valoarea luptătorului sub semnul Fasciei. Iar forţele engleze înghiţite de fronturile Mediteranei vor lipsi pe frontul deciziei mari, care va definitiva biruinţa axei.

(Continuare în pag. 5-a)

Puterea de rod

de ION IONICA

Cununa sau buzduganul, o ceremonie agrară în Ţara Oltului

Buzaligă din Pojorita (Ţara Oltului)

Aşa cum reese din analiza elementelor rituale, ceremonia cununii (buzduganului) în Ţara Oltului, apare, chiar în desfăşurarea sa strict rituală, ca un fapt foarte complex aşezat la intersecţia mai multor planuri de viaţă şi la confluenţa mai multor curente venite din regiuni geografice şi sociale deosebite. Toate acestea vin să mărească şi să se adauge unui nucleu originar — legat probabil de forma primară a agriculturii pământene — şi pe care o analiză mai departe împinsă ar trebui să-l pună în lumină. Mărginiţi la Ţara Oltului unde faptele se înfăţişează cu aceleaşi caractere constante, iar informaţia istorică lipseşte, ar trebui să părăsim nădejdea de a putea duce la vreun rezultat aceasta de a doua analiză. In măsura în care însă, lărgim câmpul de observaţie dincolo de marginile Ţării Oltului, în regiunile învecinate (ceeace am făcut din când în când şi până acum) şi apoi la totalitatea teritoriului naţional şi chiar mai departe, noi vedem căzând, rând pe rând din complexul ritual al Ţării Oltului, unele elemente dar păstrându-se altele, mănunchiul iniţial rămânând astfel tot mai sărac, însă de o valoare tot mai generală.

Extinderea progresivă a cercetării pe ariile tot mai largi pe care se manifestă un fenomen social, socotim că este calea cea mai fructoasă care ne va duce să surprindem, în lipsa datelor istorice, cu mai multă probabilitate, forma primară a acelui fenomen. Ca şi în trecerea dela sat la ţara locală, dar pe o scară mult mai mare, se săvârşeşte aci o despuiere a datelor concrete şi accidentale. Se detaşează formele care sunt de atribuit unei anumite regiuni de viaţă, de sâmburele constant, care îmbrăcând şi alte forme reapare în regiunile învecinate.

Astfel o asemenea analiză, pe deoparte localizează dintr'un complex social, anumite elemente pe care le pune în legătură cu împrejurările lor regionale de viaţă, pe de alta, desprinde din el pe acelea care, regăsindu-se sub înfăţişări schimbate, pe o arie de răspândire largă, exprimă esenţialul lui şi se găseşte astfel mai aproape de înţelesul originar al faptelor.

Uneori, chiar forme particulare pot înfăţişa ca mai simple, şi astfel anterioare, în raport cu altele mai complexe rezultat al unei desvoltări ulterioare. Pentru ca însă, o asemenea metodă, să ducă la concluziuni valabile, în câmpul acesta de cercetare şi care să fie la adăpost de vechile obiecţiuni ce se ridicau metodei comparative, extinderea trebue să fie progresivă şi continuă (fără hiatusuri), apoi mereu încadrată în cercuri tot mai largi de civilizaţie.

Această continuitate spaţială pe deoparte, ca şi legătura neîncetată cu o unitate de civilizaţie, ne fereşte să apropiem fapte care ar fi în chip diferit, expresive pentru viaţa socială. Extinderea câmpului de observaţie dincolo de Ţara Oltului şi dincolo de zona de răspândire a complexului ritual „Dealul Mohului", întâmpină din păcate, în ce priveşte ceremonia cununei, greutăţile unei lipse de informaţii. Faptul n'a fost niciodată cercetat sistematic, iar personal n'am putut parcurge decât regiunea sudică a Transilvaniei, până în „cântarul Banatului" (1937). Totuşi, unele date informative din literatura noastră etnografică, punctează în linii mari fizionomia ceremoniei în regiunea transilvană. Pentru vechiul regat, informaţia e şi mai săracă.

Aci însă o ceremoie asemănătoare celor văzute în Ţara Oltului pare a lipsi cu desăvârşire.

Cântecul ritual al cununei

Depăşind dar câmpul complexului ritual „Dealul Mohului", care se întinde în ţările din sudul Transilvaniei, între valea Sebeşului ca graniţă actuală apuseană şi dealurile Perşanilor ca graniţă actuală răsăriteană, primul element care se desprinde e însuşi cântecul ritual (melodie şi text). El rămâne localizat acolo. Astăzi, din valea Sebeşului până în Banat, deci pe câmpia sudică a Mureşului de mijloc, Tartaria, Balomirul de câmp, Binţinţi, Câmpul pâinii şi valea Streiului, apoi ţara Haţegului — întâlnim succesiv „crucea" grâului, „peana" grâului sau „cununa", de astă dată şi circulară (în ţara Haţegului) întovărăşit de simplă formulă orală strigată, dar nu de un cântec. (Starea de astăzi nu prejudecă însă nimic asupra lipsei unui cântec ritual în vechime).

Forma circulară a cununei, întovărăşită de formulele orale, se extinde apoi spre Miază noapte în ţara Moţilor — unde înfăţişează vechea formă locală — şi de aci, spre Cluj şi Someş, unde se întâlneşte însă cu o a treia formă a cununei: forma semisferică (căciula de spice), a cărei arie ocupă ca zonă centrală Năsăudul. Alături de cunună, regăsim aci şi un cântec ritual — altul decât Dealu Mohului — cântec de o factură mai nouă în textul său, care poate fi apropiat, în această privinţă de recitativele din categoria Pluguşorului.

Celelalte regiuni transilvane sunt ocupate de zonele marginale ale acestor trei forme fundamentale. Cu aceste deosebiri, ceremonia cununei, în totalitatea ei, se extinde peste toate ţările transcarpatice şi este esenţial aceeaşi. Inspre Apus şi Miază noapte, nu putem vorbi de o limită a extinderei ceremoniei, care ar coincide cu marginea teritoriului naţional, ci, după toate aparenţele şi informaţiile sumare pe care le avem, ceremonia s'ar extinde mai departe.

Obiceiuri în legătură cu munca în Ţara Românească

O limită însă se pare că avem spre Sud şi spre Est, în stadiul actual al cunoştinţelor noastre, o formează lanţul Carpaţilor. Pentru Moldova, (vorbim de Moldova istorică, cuprinzând şi Bucovina şi Basarabia) şi pentru Ţara Românească, obiceiurile în legătură cu munca pământului ne sunt relatate în deosebi în „Agricultura la Români" a lui Tudor Pamfile, dar mai găsim informaţii în Voronca, Gorovei, Ciauşanu. Niciunul din aceşti autori nu aminteşte, pentru regiunile cercetate, de existenţa vreunei ceremonii la munca secerişului, asemănătoare celor din Transilvania (Anchetă personală n'am putut încă întreprinde. Dar la Runcu; nu şi la Cornova).

In puţinele relaţiuni care ne sunt date asupra încheerei secerişului, găsim însă altceva. Găsim indicaţia unor practici, apărând din loc în loc în câmpia Ţării Româneşti şi în regiunea dinspre munte a Moldovei. Ele constau în atribuirea unei valori particulare ultimelor spice de grâu secerate care, sub numiri deosebite de „iepure" (Roman), de „Barba popii" (Slobozia-Vlaşca) sau „Barba lui Dumnezeu" (Adămeşti-Teleorman şi Ţăpu-Tecuciu) şi Dolj, se păstrează fie în casa gospodarului, la o icoană — întocmai ca şi buzduganul — fie chiar pe ultima holdă, maţie din Ţăpu, sună astfel:

Să atârni totdeauna 3 ori 9 fire de grâu la icoană. Unii oameni pot împleti frumos spice de grâu; împletite ori nu, ele poartă numele de Barba lui Dumnezeu.

Atât la comuna Adămeşti (Teleorman) datorită unui localnic:

Când seceri la grâu, să laşi un peticel numai cât cuprinzi cu braţul, numit barba lui Dumnezeu, în mijlocul lanului, că aşa e bine.

Prin judeţul Dolj, spicele care alcătuesc barba lui Dumnezeu se leagă cu un fir de aţă roşie (N. I. Dumitraşcu).

In Slobozia (Vlaşca) la cele din urmă spice de grâu se zice barba popii.

(Pamfile, Agr. pag. 121; Gorovei, Cred. pag. 141; Id. răspuns la chestionar N. W. Thomas; Şezătoarea VI, 35).

Răspunsuri asemănătoare cred că se vor putea înmulţi, într'o cercetare atentă, şi în alte părţi la Răsărit şi Sud de Carpaţi. Ele ar face parte din acelaş sistem pe care, din referinţele şi localizările de mai sus, îl bănuim răspândit cel puţin în tot câmpul intermediar dintre Dolj şi Tecuciu (chiar Roman).

Ceeace ne pare însă extrem de semnificativ, e că fapte similare se întâlnesc şi în Ardeal, unde ele au situaţia unor dublete pe lângă obiceiul agrar al cununei. Un singur caz localizat — la Clopotiva în Haţeg — ni-l semnalează V. Butura: „Ogorului i se lasă trei spice înfrăţite din aceiaşi rădăcină, ca să nu rămână ogorul sărac". Apoi fără localizare: „în alte sate rămân ca pană locului (peană) şi se leagă flori de ele" (id. S. R. II, VII-VIII pag. 361) iar într'o mai veche relatare a lui T. Pamfile, după informaţia unui localnic:

Se crede prin unele părţi din Ardeal că grâul, dacă nu se lacă aceste 3-4 spice netăiate, se mânie şi la anul nu va mai rodi, ci va zice: eu îţi pot da atâta silă de rod şi tu nu-mi laşi nici un fir, două? (T. Pamfile, Agr. pag. 121).

Ne oprim asupra acestor fapte pentrucă ele ne par a deţine una din cheile problemei noastre.

CUNUNA DE SPICE, SIMBOL AL RECOLTEI VIITOARE

Intr'adevăr atât cununa de grâu, cât şi ultimele spice, în mănunchiu sau desprinse, se raportă la acelaş moment — sfârşitul secerişului — şi urmăresc acelaş scop: asigurarea recoltei viitoare. Sunt deci două înfăţişări ale aceleiaşi practici, aparţinând unor arii culturale deosebite. Ele se ridică dintr'o comună rădăcină, dar nu sunt mai puţin 2 moduri de expresiune diferite şi ca atare, ţin de două sisteme de desvoltare socială deosebite. Nu cred că se pot ridica obiecţiuni întemeiate vederii după care cununa atât ca obiect ritual, cât şi ca ansamblu ceremonial, ar înfăţişa termenul unei îndelungi evoluţii particulare, care ar situa, totodată aria sa de răspândire într'o zonă de cultură populară alta decât cea a mănunchiului de grâu (barba lui Dumnezeu, barba popii ş. a.). Am putea întâlni aci chiar o desvoltare regională (transilvăneană), dar în această privinţă singure faptele care se vor adăuga unele altora într'o cartografie europeană (centrală şi răsăriteană) a fenomenului, vor putea aduce problemei o dezlegare temeinică.

Prezenţa în Haţeg (Clopotiva) şi în alte părţi ale Transilvaniei, alături de cunună, a practicelor de secerii din categoria celor din câmpia Olteniei şi Munteniei, pare a ne îndreptăţi să facem încă un pas. Ea ne sprijină în supoziţia unei ordini cronologice a celor două forme în Transilvania, îndemnându-ne să vedem în mănunchiul de spice, lăsat pe holdă sau adus în casă, o formă mai rudimentară şi comparativ anterioară cununei. Intâlnirea lor pe acelaşi teritoriu, ridică, într'adevăr problema anteriorităţii uneia faţă de cealaltă, iar situaţia de „ţară de obârşie" a Haţegului refractară influenţelor venite dela Miază-zi, direcţiune în care îndrepta ea însăşi prea plinul său de populaţie şi viaţă, pare a exclude ipoteza întâlnirii în cuprinsul ei a 2 zone de influenţă. Aceasta, cu atât mai mult în domeniul agrar unde nici nu avem o continuitate spre Sud.

SUB CE FORME SE PREZINTA CUNUNA

Inaintăm cu mii de precauţiuni în domeniul conjuncturilor. Această ordine cronologică pare confirmată şi de ordinea logică a celor două forme. Forma „mănunchiu" e şi logic anterioară formei „cunună". E o formă mai simplă, în categoria formelor posibile logice. Cuprinde adică demersuri logice mai elementare decât cununa. Cununa presupune mănunchiul şi încă ceea: ideia unui ansamblu, în care o pluraritate de mănunchiuri sunt de orânduit (circulară, semisferic sau în formă de cruce). Mănunchiul de fire, chiar împletite, nu presupune cununa. El se apropie, dimpotrivă, prin formele pe care le închide, de ceeace putem socoti ca demers primar în această direcţie. Intr'adevăr, o anterioritate logică poate fi urmărită şi înlăuntrul acestei categorii a formelor muntene, oltene, etc. Ea distinge aci 2 trepte, logic succesive: a) mănunchiul de spice lăsat în mijlocul sau în marginea holdei şi b) mănunchiul de spice adus acasă şi păstrat.

Construim astfel aci o scară logică de forme, ale cărei trepte implică ideia de anterioritate a uneia faţă de următoarea. Avem: colţul de spice nesecerate, lăsate ultimei holde — mănunchiul de ultime spice dus acasă — mănunchiurile de spice din ultimul snop, impreunate într'o anumită formă (cununa). Succesiunea aceasta logică poate fi istorică.

Intr'adevăr, formele desvoltate, complexe bogate, suntem obişnuiţi să le vedem urmând formelor mai simple, care cuprind elementele primare ale lor. Ele rezultă chiar din acestea din urmă. Diversitatea şi labilitatea faptelor sociale e însă mai mare.

O observaţie trebue aci făcută. Caracterul de simplitate, cu care se înfăţişează uneori formele de viaţă socială, nu formează întotdeauna un criteriu sigur de anterioritate în raport cu unele forme mai compexe. Dacă o formă simplă poate fi la începutul unei desvoltări, ea poate apărea însă şi la sfârşitul ei, ca rezultat al unui proces de disoluţie, care a lăsat să subsiste dintr'un întreg sistem, odată eflorescent, doar câteva urme rudimentare. Trăsături cari pot părea arhaice într'o societate, nu sunt de multe ori decât urme în ruine ale unor sisteme complexe, care au cunoscut cândva câteva grade de desvoltare umană. Numai o observaţie foarte atentă şi prevenită poate face despărţirea între formele simple arhaice şi formele simple, rezultate din disoluţie. Cele dintâi sunt perfect omogene şi se acopere în întregime cu înţelesul lor primar; cele din urmă conţin mai întotdeauna trăsături răslete, care nu se pot aprijini logic una pe alta, ci presupun întregul din care au rămas.

(Ceeace face un ţăran când aduce în traistă depe ultima lui holdă o cruciuliţă de spice de grâu, nu este un act simplu în mod real, ci un rest dintr'o ceremonie într'un înaintat proces de disoluţie).

Revenind la datele noastre de mai sus, observăm mai întâi că succesiunea istorică, presupusă în ordinea logică de complexitate crescândă şi de simplitate descrescândă, nu implică şi ideia unei geneologii locale. Este foarte posibil ca formele acestea, sau unele din ele, care sau succedat una altora în locuri diferite şi sub influenţe diferite, la anumite momente, să se fi extins teritorial până în regiunile noastre, sau unele din ele să fi pornit deaci ş. a. m. d. Posibilităţile sunt multiple.

Formele primare ale ritului agrar

Ceeace ne interesează pe noi e că, în această succesiune de forme, credem să isbutim a prinde unul din gândurile primare ale ritului agrar, care, odată pus în lumină vine apoi să o sprijine. Insemnăm mai sus că formele, pe care le trecem în revistă, merg în aceeaşi direcţie.

Care este această direcţie? Ea apare destul de limpede din practicele felurite ce ne întâmpină. In toate, năzuinţa plugarului, chiar dincolo de voinţa lui conştientă, e să păstreze din recoltă ultimele spice, cărora le acordă o însemnătate deosebită; deci din totalul recoltei ce este de secerat şi de întrebuinţat, el pune de oparte şi păzeşte de distrugere un mănunchiu. Acesta, lăsat pe loc până la epoca semănatului, sau adus acasă până în anul următor, caută să asigure continuitatea grâului în casă sau pe ogor. Avem aci, păstrarea materială a unei mici porţiuni pentru un întreg — acelei din urmă porţiuni a lui, care dobândeşte o valoare simbolică, dar nu simplu figurativ, ci real, concentrează adică în sine — pentru modul de judecată care stă la baza practicei — viaţa şi puterea întregului. Chipul acesta de a gândi — care nu este numai local, ci are o largă răspândire în Europa şi în alte părţi la un anumit nivel de desvoltare mintală — se exprimă şi în alte domenii, în care practica agrară îşi poate găsi numeroase paralele. Astfel este lână lăsată la tunsul oii — smocul rămas între urechi. De asemenea, fructele cele din urmă lăsate în pom (ca la Drăguş) v. St. Golopenţia, picătura din urmă, la muls, ştearsă pe vacă ca să nu-şi piardă laptele sau, ca să încheem, când se vinde un cal, păstrarea câtorva (trei) fire de păr de ale lui.

In toate aceste cazuri, preocuparea omului este de a păstra pentru el, pentru casă sau pentru ogor sămânţa lucrurilor pe care le întrebuinţează sau le dă. După această sugestivă expresie românească, el ţine din toate „de sămânţă", şi marea lui grije este de a nu pierde, odată cu obiectele luate sau date, şi sămânţa lor.

Este evident — spune Jan de Vries, comentând fapte analoage — că partea care se lasă neatinsă este socotită a cuprinde adevărata fiinţă (the very essence) a lucrurilor de care oamenii au nevoie pentru viaţa lor zilnică (Contrib. F. F. 92 pag. 11).

Ca şi în celelalte cazuri, citate aci, ultimele spice, adică ultima parte a holdei, închide însuş principiul de viaţă al recoltei. Se concentrează în ea puterea de rod a ogorului şi a grâului, putere care a părăsit recolta secerată şi apoi treerată. Holda care creşte, ca şi ogorul din care creşte, sunt dăruite — la acest nivel de gândire — cu o viaţă proprie, cu o putere care le susţine şi care duce spicele spre maturitate. Această putere — concept magic de o mare valoare extensivă în gândirea poporului român — este concepută ca o existenţă difuzată în întreaga recoltă şi în ţarina cultivată.

Momentul în care recolta este luată şi pământul rămâne gol (ca ţi morţi), este marele moment de criză al acestuia. Grija şi teama plugarului, ca viaţa şi puterea de rod a ogorului să nu se piardă atunci şi, cu ea odată şi posibilitatea viitoarei recolte, subliniază însemnătatea şi gravitatea practicelor care încadrează ritual secerişul. Ultimele spice ale holdei slujesc ca un condensator al acestei puteri. Păstrarea şi stăpânirea lor — întocmai ca în acele basme cu obiecte care adăposteau sufletele unor făpturi mitice ca smei uriaşi, etc., (v. şi Frazer G. B. part. VII) deţine cheia fertilităţii câmpurilor. Pierderea lor lasă „ogorul sărac", după expresia de mai sus, semnalată în Ţara Haţegului; iarăşi, după o mărturie mai sus citată: „grâul se mânie şi la anul nu va mai rodi". (T. P.).

*) v. cazul clanului totemic.

Cunună de holdă verde Ţara Oltului

Continuitatea de rod

*Forma directă şi foarte probabil cea dintâi, a acestei preocupări de păstrare şi continuitate a puterii de fertilitate, îşi găseşte expresia în lăsarea pe ogor — în mijlocul locului (Adămeşti-Teleorman, v. şi paralele străine ale faptului în Rantasalo V), sau în marginea lui, a unei petecel nesecerat sau numai a câtorva spice de grâu. Ele rămân acolo până toamna (respectiv primăvara), ca să treacă iarăşi pământului nou însămânţat puterea fertilizatoare şi viaţa menite să ducă la maturitate recolta care-i vine. Un exemplu, care să exprime neted ideea aceasta subiacentă a cercului închis al vegetaţiei, lipseşte în datele de mai sus. El nu va putea lipsi însă — suntem încredinţaţi — din rezultatul unei cercetări atente în aria de difuziune românească a practicei, cu atât mai mult, cu cât întâlnim, în afara teritoriului naţional, paralele foarte complete *), iar înlăuntrul lui, însă în aria cununii exemplificăm numeroase ale acestei idei.*

*Când mănunchiul de spice, în loc să fie lăsat pe ogor, unde, probabil, era deseori primejduit de păsări şi vite, a fost luat acasă şi păstrat cu îngrijire de gospodarul, care se va fi gândit poate **) să-şi împărtăşească şi gospodăria de puterea binefăcătoare şi dătătoare de rod închisă în mănunchi acelaş ciclu de precauţiuni rămân să sublinieze practica. Spicele din mănunchi, dacă nu ele în întregime boabele de grâu din acestea, vin să se adauge seminţele de grâu toamna sau primăvara (în cazul semănăturilor de primăvară) şi astfel să le comunice puterea rodului care rezidă în ele, în cazul mănunchiurilor singuratice din Dolj, câmpia Munteană etc., datele amănunţite ne lipsesc. Dar în ce priveşte cununa de grâu, am avut prilejul mai sus să vedem, pe larg, o asemenea practică de toamnă (am prezentat şi o hartă a răspândirii actuale a obiceiului). O altă practică amintită acolo — nu însă pentru Ţara Oltului, ci pentru o regiune învecinată, întretăindu-se la Apus, cu zona complexului „Dealu Mohului" — ilustrează încă mai viu ideea expusă mai sus şi dă relief acelor practici ciclice care vin să întregească, în cursul anului, ceremonia cununei, susţinându-i şi mărindu-i efectele. E obiceiul de a implânta, toamna la capătul ogorului, dupăce însemânţarea s'a terminat, cununa de grâu adusă în ceremonia încheerei secerei. Noi l'am întâlnit la Apoldul de sus (f. 301), dar el se extinde încă mult spre Nord-Vest. Il găsim din nou la Tartaria de jos (Alba):*

In ultimul loc de-l seamănă omu' (dintre ale lui), în capătul locului de către drum, la mijloc, acolo implântă peana şi stă acolo până la anu' la seceră.

— Şi de ce o pune?

— Aşa e obiceiul. Ştie toată lumea că acel om o gătat cu semănatul (f. 411)

deasemenea la Cetatea de Baltă (Târnava Mică), iar V. Butura ni-l semnalează la Simeria în Hunedoara, cu un adaos foarte preţios:

... cununa adusă la sfârşitul secerişului trecut se pune în mijlocul primei holde, într'un băţ, sau se îngroapă în pământ, căci dându-i cineva foc, holda, se crede că face tăciune. (S. R. II, 7-8 pg. 360).

Practica aceasta arată material reîntoarcerea în câmpul însemânţat a principiului fertilităţii, păstrat între timp în casa gospodarului. Ea înfăţişează astfel — pe altă linie de evoluţie a practicei — continua prezenţă pe ogor a spicelor rămase nesecerate din exemplele întâlnite mai sus.

Din ultima informaţie dela Simeria, se vede lămurit şi însemnătatea pe care o deţine cununa în ciclul vieţii agrare, soarta sa fiind soarta însăşi a viitoarei recolte. Ea închide într'adevăr principiul de viaţă al acesteia.

Dacă în faţa unor asemenea reprezentări punem acum versurile din ultimul fragment al cântecului ritual din Ţara Oltului, versuri în cari secerătorii cer răsplata pentru aducerea buzduganului, înţelegem mai bine gravitatea ameninţării care ar putea veni dela nemulţumirea lor: grâul tăciunit sau scăzut ca şi pierderea întregei recolte sunt legate de distrugerea cununei pe care aceştia o aduc cu ei.

Considerarea cununei sau a mănunchiului de grâu ca deţinând o putere reală de rod, de viaţă, o putere pozitivă şi binecuvântată, ne îndreaptă şi în alte direcţii. Noi am văzut în Ţara Oltului spicele de grâu din buzdugan întrebuinţate în ritualul de nuntă, fie cele mai adesea, împodobind găina ce se dărueşte nunului, fie—o singură dată — împodobind steagul de nuntă. In ambele cazuri, prezenţa spicelor din buzdugan decurge din aceeaşi concepţie a puterii de rod şi de viaţă pe care acestea o pot comunica, prin ritualul nunţii, noii căsnicii. Dealtfel, între cele două ceremonii aceea a cununei şi aceea a nunţii, care asigură şi încadrează fertilitatea câmpurilor şi fertilitatea oamenilor, trecerile sunt mult mai largi şi noi aspecte ale legăturii lor nu vor întârzia să fie puse aici în lumină.

CUNUNA, IZVOR TAMADUITOR

Intrebuinţarea cununei ca leac vine să se aşeze în acelaşi şir de reprezentări. Puterea pozitivă, a cărei prezenţă în cunună a fost subliniată, poate aduce un spor sau poate întregi o lipsă din puterea care susţine viaţa gospodăriei şi a omului. Boala omului trebue socotită ca o lipsă, ca o scădere din puterea lui de viaţă înţeleasă ca entitate mistică în corespondenţă simpatică cu gospodăria şi cu ogorul. Cununa aduce, prin ceeace concentrează în sine, un remediu acestei deficenţe a omului. Intr'un sens analog, se întrebuinţează ea şi pentru vitele bolnave. E de subliniant în aceeaş ordine de idei, puterea vindecătoare a căluşarilor, care întrupează, în cadrul ceremoniei lor, puterile positive ale vegetaţiei în general.

*O valoare medicinală sau aducătoare de spor şi rod au, în practicele din Ţara Oltului (care îşi găsesc însă corespondenţe larg răspândite *), şi primele spice ale recoltei, mai precis, primul snop secerat. Cu primele spice se încing secerătoarele ca să nu aibă dureri de şale (cf. şi Heinrich, Ag. Geb. şi Butura S. R. II, 7-8, pg. 360). Primul snop e de asemeni cunoscut în toate satele oltene ca „snop de merinde pentru pui" sau „Snopul pentru galiţe", iar seara primei zile de secere e vremea în care întâlnim pe toate uliţele satului femeile, venind cu snopul în spate (v. foto Drăguş). V. Butura, care semnalează faptul şi în alte părţi ale Transilvaniei, adaogă:*

se dă la găini, ca să facă atâtea ouă câte grăunţe sunt în el. In alte sate i se spune grâul puilor şi li se aduce lor. Ibic. S. R. 361).

Intrebuinţarea primului snop

Claca dela Pojorita (1935)

*) Einige mitteilungen erwähnen ausdrücklich, dass jener letzte feldstreifen erst dann geschnitten wurde, als die junge sat bereits spross und g undte", d. Rantasalo F. F. C. 62 pag. 73 p. Sud und Mittel-Augstland.

**) But in this case it is natural that man wants to take hold of this blessing power. When the bushel of corn, stalks remains standing on the field, the birds will very soon have emptied it of its valuable contents; might it not be better tho take the cornstalks home and lay them up for the following year? So the last sheaf is no longer left on the stubble field, but during the winter stored up in the barn. (J. de Vries, F. F. C. 94, pag. 11—12).

*) Cf. Rantasalo, F. F. C. 30—31, 55 şi 62 in cp. vol. V pag. 33 — paralele finlandeze, estoniene, scandinave şi germane ale faptului, v. şi T. Pamfile, Agr. pag. 130 p. o formă alterată a practicei.

(Continuare în pag. 17-a)

Al șase lea fiu al unei nobile familii albaneze căzut pe câmpul de onoare

TIRANA, 30 (Rador). — Corespondentul Agenției STEFANI transmite:

Ziarul TOMORI subliniază scrisoarea trimisă de către Iset Ohri, șeful unei nobile și numeroase familii albaneze, al căruia unul din fii subiocotenent de artilerie, a căzut în luptele de pe frontul Arghirocastro.

D. Iset Ohri anunță moartea fiului său și subliniază faptul că cu acest ultim erou, membrii familiei sale căzuți în lupta împotriva inamicului de veci al rasei albaneze, grecii, se cifrează la șase.

D-sa exprimă în numele tuturor membrilor familiei sale, mândria de a fi contribuit cu o atât de considerabilă parte de sânge la apărarea patriei albaneze și a imperiului fondat de Duce.

Sobrania a votat legea organizării tineretului bulgar

SOFIA, 30 (tp.). — Având în vedere, că Sobrania își va lua vacanța Crăciunului la 1 Ianuarie 1941, eri după amiază a avut loc o ședință extraordinară la care s'a votat legea organizației tineretului bulgar. Totodată s'a discutat și bugetul pe anul 1941. Legea pentru apărarea Națiunii care a fost definitiv redactată în ședința a treia de Vineri, va fi probabil publicată încă săptămâna aceasta în Monitorul Oficial.

Puterea de rod

(Continuare din pagina 15)

este analoagă în această privință cu întrebuințarea ultimului și se sprijină pe aceeași reprezentare a esenței binefăcătoare și dăruitoare de rod din holda nesecerată. Inceputul și sfârșitul unei acțiuni sau unei durate etc. ca și primul sau ultimul element dintr'un ansambru, au, în deosebi în gândirea populară, o funcțiune specială, care este cu putere în lumină în practicile agrare. Ele deschid și închid contactul grupului uman cu o realitate externă, dorită și temută în acelaș timp *).

*) *Asupra acestei probleme, cf. C. von Sydow: Die Begriffe des Ersten und Letzten in der Volmiberlieferungen, mit be sonderer Berücksichtigungen der Erntebräuche, 1936, cf. și J. de Vries: Alt Germ. Rel. I. pg. 299.*

Natura puterii de rod

Inainte de a trece mai departe, e locul să ne oprim un moment asupra naturii acelei *puteri de rod*, a cărei reprezentare alcătuește temelia cea dintâiu a practicelor rituale agrare pe care le studiem. E de văzut în ea una din acele forțe cu realitate difuză în obiect și de caracter impersonal, dar specifice unei categorii de lucruri, putând să se retragă din ele, fără însă a-și pierde vre-odată contactul lor, capabilă să radieze în juru-i, creind o zonă de influențe propice. Puterea de rod a câmpului sau mai larg a vegetației în genere, se integrează în marea categorie a puterilor care susțin, — pentru o anumită mentalitate ce se acopere în mare măsură cu gândirea noastră populară, într'un vechiu strat al ei — fața lumii văzute. E un interesant capitol de mitologie care s'ar putea scrie despre aceste „puteri" ale lucrurilor, care alcătuesc adevărata lor esență, dar care se pot concentra, împrăștia și chiar despărți de ele; mai mult, care pot fi furate și distruse. Astfel Soarele, Luna, au *puterea* lor, care diminuează în eclipse (v. studiul nostru asupra Reprezentării cerului la Drăguș) și pe care smeii din basme o pot fura, dar care în anumite momente se arată în plinătatea sa. Acești smei au și ei *puterea* lor care poate fi adăpostită într'un copac sau în capul unui iepure; și oamenii și gospodăriile au **puterea lor (în conceptul** de *putere* al gospodăriei intră și **numeroase elemente** economice; și pădurea și câmpurile roditoare au *puterea* lor. Dar și porțiunile de spațiu și de timp își au *puterea* lor; ziua își are *puterea* sa, noaptea își are *puterea* sa, care se vădește mai cu seamă la miezul nopții. Iarna și vara își au fiecare *puterea* lor ș. a. m. d. *). La limita lor, aceste *puteri* — care își găsesc o interesantă paralelă în vechile *numina* **) italice) (cf. Al. H. Krappe: Myth Univ. § 228) — ajung înfățișerile personificate fie suflete (genii) ale lucrurilor, fie mame ale lor.

*) *al. cf. expresii ca „în puterea nopții", în „puterea iernii", „și-a pierdut puterea", „i-a venit puterea." Aceste puteri alcătuiesc unul din obiectivele cele mai frecvente ale practicei magice.*

**) *categoria logică cea mai cuprinzătoare a lor, rămâne însă faimoasa mana melaneziană.*

DESPRE „MAMA LUCRURILOR"

Capitolul *mamelor lucrurilor*, care a inspirat, într'o strălucită desvoltare literară și filosofică, faimoasa scenă din Faust, alcătuește un sector important din gândirea, credem, cea mai veche a popoarelor indo-europene.

La noi, întâlnim în mama pădurii, mama focului, mama păpușoiului, mama dracului, etc. urmele prețioase ale unei categorii de reprezentări, pe care le găsim foarte frecvente, bunăoară în poezia mitologică (Dainas) letto-lithuaniană (mate) și care nu lipsesc nici la popoarele germanice, chiar în acest domeniu al vieții agrare (mama grâului, mama secarei etc.) Zneiem, Wiessendorf in R. T. P. 1892; Jonvae, Gh. mith; H. Krappe., Myth, pag. 190.

Nu este locul să ne extindem acum asupra acestor reprezentări și a evoluției lor, a căror discuțiune ar avea însă un deosebit interes pentru mitologia populară românească. Mărginindu-ne doar să înnodăm aci un fir, pe care îl vom relua în paragraful următor, n'am voi totuși să părăsim acest domeniu, fără să subliniem unele poziții pe care le ridică concepția generală în care se integrează reprezentarea puterilor nepersonificate. *).

Dintr'un început ca punct de metodă, când studiem reprezentările mitice într'o societate, noi nu le putem despărți, pentru forma lor actuală, de climatul spiritual în care trăesc. O reprezentare mitică într'o societate monoteistă, are o altă valoare și o altă poziție socială și intelectuală, decât o reprezentare asemănătoare într'o societate care n'a cunoscut stadiul monoteist. Este știut că religiunea oficială exercită o presiune foarte puternică asupra vieții mintale a unei societăți, căutând să elimine, în primul rând, din ea reprezentările personale direct contradictorii, care sau dispar, sau trec în lagărul puterilor necurate, sau se absorb în forțe anonime care stăruesc să ducă o viață subalternă tolerată de religia oficială. Intr'un asemenea cadru, trebue înțeleasă problema *puterilor impersonale ale gândirilor populare.*

*) *Al. H. Krappe — în discuția pe care o poartă asupra problemei acelor anumina romane — vede în ea o formă cu totul primitivă a gândirii umane (mith univ. pag. 240—41) și alături stă încercarea, sprijinită pe numeroase documente etnografice, strânse în jurul conceptelor de mana, de a face din ea prima treaptă a înțelegerii omenești (v. Durkheim, Lévyis Bruhl, etc.). Intr'un consens aproape unanim, se recunoaște în aceasta o viziune magică a lumii, pe care cercetători ca Nh. Preuss, King Viskandt, apoi Levy Bruhl o proiectează ca primă fază a gândirii la începutul evoluției umane. Iar un strălucit reprezentant al școalei antropologice engleze, Sir Frazer, postulează existența universală a unui stadiu de magie primitiv (pe care îl înțelege dealtfel cu totul schematic, ca o imensă greșită aplicare a principiilor gândirii științifice) anterior unui stadiu religios. Nu vom sta să cumpănim aci adevărul pe care îl cuprind aceste formule. Observăm încă în legătură cu conceptul puterilor întâlnit în gândirea populară românească, câteva distincțiuni și împrejurări particulare.*

Viziunea magică

O altă distincțiune este aci neapărat necesară. Conceptul de putere se integrează într'o anumită viziune a lumii, care este expresia unei mentalități. Această viziune e o realitate reprezentativă (de ordinul prezentării) și se leagă de o anumită formă și direcțiune a acțiunii umane. Și această viziune și acțiunea corespunzătoare au fost calificate drept magice. Evident, termenul se poate întrebuința, dar *unele deosebiri nu trebuesc scăpate din vedere. Magia e un sistem* **de acțiuni și reprezentări, definite și fixate prin existența unui scop urmărit. Magia, ca și Religia, se definesc prin finalitatea lor socială și nu atât prin mentalitatea care le stă la bază. Subliniem că recursul magiei la acțiunea demonilor, a zeilor căzuți, este considerabil. Rugăciunea poate ajunge un act magic când este prinsă într'o ceremonie magică, (v. H. Hubert, Magia, in Dict. A.; id. H. Hubert et M. Mauss, Bequisse, A. S. Definiția căutată de Frazer — v. G. B. I., Magic Art, ne pare cu totul insuficientă), după cum un rit de contagiune poate fi religios când este subordonat unei finalități religioase și încadrat într'o ceremonie religioasă: atingerea hainelor preotului: la ieșirea cu darurile, stingerea moaștelor unui sfânt, sărutarea unei icoane, etc.**

Toate aceste preciziuni ne slujesc să situăm practica noastră agrară-așa cum a reușit ea din analiza anterioară, legată de reprezentarea unei puteri impersonale a rodului (a fertilității) difuză în holdă, apoi concentrată în ultimul mănunchiu, păstrată acolo sau dusă în casa gospodarului, — nu ca o acțiune propriu magică, ci ca un zid expresiv pentru o anumită mentalitate și interesând întreaga comunitate, care este uneori agent, — putând să se desvolte — odată cu trecerea reprezentării spre o categorie a forțelor personificate — într'o practică culturală.

ION IONICA

Marii înfăptuitori ai industriei românești

STAN RIZESCU

Un exemplu de voință și de muncă românească

Dacă nu s'ar putea controla și dovedi exactitatea celor de mai jos, aș putea începe cu „a fost odată"...

Intr'adevăr, acum 80 de ani s'a născut în satul Brănești din județul Dâmbovița, dintr'o familie de mici proprietari, un băiețaș. Nimeni nu ar fi crezut că acest copilaș cu ochi inteligenți și iscoditori, va deveni mai târziu unul dintre fruntașii vieții economice și industriale a țării.

Incă dela vârsta de 9 ani, cuprins de neastâmpăr și în dorința de a-și face un rost în viață, a pornit de acasă și muncind din greu spre a-și agonisi cele trebuincioase, — la vârsta când alții născuți în bogăție, huzureau și nici nu se gândeau la muncă, — micul Stan Rizescu, fiul lui Rizea Fălcuță, lucrând în diferite intreprinderi, reușește să ajungă tejghetar la magazinul Gh. Drăghiceanu.

In dorința de a învăța, el urmează cursurile serale ale unei școli comerciale pe care le termină cu succes.

Țelul vieții sale era însă acela de a cunoaște cum se toarce și țese în chip mecanic.

După ce a strâns câteva sute de lei, deși nu cunoștea aproape de loc limbi străine, pornește spre apus, unde auzise că industria țesătoriei mecanice este în plin avânt. Ajuns la Viena, luptă din greu — din cauza necunoașterii limbii germane — și trecând prin toată filiera, devine „monteur special" — unul din cele mai înalte grade ce le conferea școala superioară de țesut din Chemnitz. De aci, trecând prin fabricile din Franța și Belgia, în dorința de noi cunoștințe technice, se specializează din ce în ce mai mult și se hotărăște să se înapoieze în țară spre a ajuta la ridicarea industriei românești.

Sosit în țară, la 1885, în vârstă numai de 25 ani, pune bazele primei intreprinderi textile mecanice din România. Are de luptat însă cu mari neajunsuri, cu atât mai mult, cu cât el, care văzuse marile fabrici din apus, nu se mulțumea cu ceea ce înfăptuise.

După zece ani dela primele lui încercări, cu ajutorul fostului său patron Drăghiceanu, înființează o fabrică mare de 100 războaie. Dar urmărit de neșansă, după ce pune la punct întreprinderea „Drăghiceanu, Cristescu & Co.", se vede îndepărtat din asociație.

Stan Rizescu nu desnădăjduește, se retrage în comuna sa natală și pornește de acolo pentru a duce la bun sfârșit idealul vieții sale: „O mare întreprindere de țesătorie mecanică".

Norocul pare a începe să-i surâdă, străduința depusă de el nu putea să rămână fără rezultat, treptat, treptat, cu concursul a diferiți factori economici ai vremii, Stan Rizescu aduce întreprinderea sa la o stare din ce în ce mai înfloritoare.

In anul 1927, după 42 de ani de când pusese în funcțiune primul război mecanic de țesut bumbac, el hotărăște transformarea țesătoriei sale mecanice în Societate Anonimă, adunând în juru-i pe fiii și ginerii săi.

Au trecut ani, întreprinderile propășeau zi de zi, în marea lui dragoste pentru lucrătorii săi, Stan Rizescu a căutat a fi din acest punct de vedere la înălțimea misiunii ce-și impusese în industrie și anume: a construit locuințe pentru lucrători, un dispensar, băi, etc., astfel că azi peste o mie de secondanți ai săi, au tot confortul ca și la cea mai modernă întreprindere similară din străinătate.

Sub părinteasca conducere a lui Stan Rizescu s'au format primii maeștri țesători și mulți negustori, ba chiar și industriași, cari fac astăzi fală țării și au luat avântul sprijiniți de el.

După 55 ani de rodnică activitate pe târâm industrial și național, la vârsta de 80 ani, Stan Rizescu, care a fost și va rămâne o fală a puterii de muncă și inteligenții românești, a închis ochii, plâns fiind de toată elita industrială a țării și de miile de familii ale lucrătorilor, cărora întreprinderile Stan Rizescu le-a asigurat existența și o viață mai bună, la generații dearândul.

De aci înainte, fiul său mai mare Nicolae Rizescu-Brănești, ginerele său ing. C. Casassovici și ceilalți doi fii inginerii Mircea și Ioan Rizescu — cari l-au secondat încă din anul 1927, asigură prin pregătirea și destoinicia d-lor, o desvoltare din ce în ce mai mare acestei frumoase înfăptuiri, în întregime românești.

Actuala conducere pășește credincioasă pe drumul naționalismului integral economic — drum trasat de Stan Rizescu, care a făcut industrie și negustorie românească.

O sinucidere la Constanta

CONSTANTA, 30. — In camera ce o ocupa in imobilul din str. Ion Lahovary No. 100, a fost găsit eri dimineață zăcând fără simțiri muncitorul Franis Ion, zis Iohan, în vârstă de 37 ani.

Numitul și-a curmat firul vieții în împrejurări dramatice.

De cu seară s-a închiat în camera lui unde a avut grijea să dea foc unei importante cantități de mangal. Fără ca cineva să bănuiască acest lucru, Franis Ion a murit asfixiat cu carbon.

Cadavrul a fost depus la morgă și parchetul a ordonat înmormântarea.

Activitatea desfășurată la Primăria Municipiului București după 8 Septembrie

Obișnuit, odată cu încheierea anului, se aruncă o privire asupra realizărilor din cele 12 luni și se reorganizează lucrările pentru noile înfăptuiri.

In cele ce urmează, ne vom ocupa de realizările înfăptuite, fără zgomot dar cu multă râvnă, de actualii conducători ai primăriei Capitalei după data de 8 Septembrie 1940 până la 8 Decembrie a. c., adică de înfăptuirile la comună după instaurarea Regimului Național-Legionar.

Primar general al Capitalei este d. prof. I. G. VÂNTU, ajutat de următorii patru ajutori de primari d-nii: V. MAILLAT, V. NEGULESCU, Col. POPESCU-CUCONU și Col. AL. DOBROTESCU.

Reorganizarea administrativă

Odată instaurată noua conducere, au fost desființate sectoarele, concentrându-se toate serviciile. Această simplificare și unificare s'a soldat cu economii de personal, chirii, vehicule și lucrări de peste 5 milioane lei.

GRIJA PENTRU FUNCȚIONARI

Pentru funcționari s'a purtat o grijă deosebită, stabilindu-se salarii minimale de lei 4.000 lunar. Oamenilor de serviciu li s'a făcut un salariu de 3000 lei lunar, iar lucrătorilor de 120 lei pe zi.

In acelaș timp s'a revenit asupra retrogradărilor făcute la 1 Aprilie 1939, reîncadrându-se 719 funcționari în posturile avute înainte de această dată, aplicându-se totodată și armonizarea prevăzută de codul funcționarilor. Această operațiune se ridică la suma de lei 32.878.800 lei.

ASISTENȚA

Pentru asigurarea unei bune asistențe a funcționarilor au fost completate instalațiile medicale și rezervele de medicamente.

Dela 6 Septembrie până la 6 Decembrie s'au dat un număr de 4.171 consultații și 1.600 ordonanțe medicale, s'au făcut 925 consultații radiologice, 350 examene de laborator, 10 internări în spitale.

Toate aceste consultații, ordonanțe, internări s'au făcut în comptul primăriei atât pentru funcționarii primăriei cât și pentru membrii familiilor lor.

APROVIZIONAREA CU LEMNE ȘI ALIMENTE

Funcționarilor primăriei li s'au pus la dispoziție și li s'au furnizat 500 vagoane de lemne, cu prețul de lei 1000 mia de kg., tăiate și transportate acasă. De asemeni li s'au pus la dispoziție prin Serviciul de Aprovizionare al Capitalei; zarzavaturi, cartofi, ceapă și fasole la un preț cu mult scăzut față de costul pieței.

Celor sinistrați în urma cutremurului, li s'au acordat împrumuturi dintr'un fond anume destinat de lei 2.000.000. Și, s'a înființat o primă cantină, unde pot lua zilnic o masă numai cu 20 lei peste 250 funcționari.

fără prea mari dificultăți, în afară de unele cazuri, în care întârzierea obținerii vagoanelor dela stațiile respective, era provocată de transporturi militare s'au de refugiați.

Având în vedere că articolele plasate de Direcțiunea Aprovizionării, sunt vândute sub prețul pieții, cu cel puțin 10 la sută, înseamnă că primăria Capitalei a contribuit în mod real la consumul intern al Bucureștilor, cu cota de 1 la sută.

Că primăria a influențat cu deosebit succes în staționarea prețului, atât prin aprovizionarea făcută în ciuda acaparatorilor, cărora le-a format un tampon permanent de mărfuri stocate, cât și prin administrarea maximalizării prețurilor, atunci când tendința pieții era în urcare, trebuește recunoscut cu prisosință.

Pentru viitor, Direcțiunii Aprovizionării, urmează a i se recunoaște o maturitate, spre a se situa din starea de provizorat economic în care se găsește actualmente, în aceea de permanentă activitate, în care scop urmează a-și desăvârși următoarele preocupări:

a) A-și fixa centrele de aprovizionare, în locuri definitive, cărora printr'un aparat economic permanent, să le dea posibilitatea de a activa stăruitor la strângerea produselor la momentul oportun în afara piedicilor actuale.

b) A-și fixa centre definitive de desfacere, care printr'un aparat economic permanent, să poată sta la dispoziția consumatorilor în imediata lor apropiere și cu cunoașterea necesităților impuse de consum.

c) A-și fixa articolele de aprovizionare, spre desăvârșirea din timp a personalului în technologia mărfurilor, depozitarea și conservarea lor.

d) A-și fixa planul de distribuire a produselor, spre un real folos al maselor consumatoare și mai cu seamă nevoiașe

*

Situația mărfurilor intrate și eșite din depozitele Direcțiunii Aprovizionării în intervalul de timp dela 9 Octombrie — 9 Decembrie 1940.

Felul mărfii	Intrări kg	Eșiri kg	SOLD
Lemne	1.913.372	260.000	1.653.372
Cartofi	2.337.082	946.403	1.390.679
Ceapă	793.685	145.634	648.051
Zarzavat	106.138	13.548	92.590
Carne	25.675	25.675	—
Săpun	33.000	4.000	29.000
Fasole	226.740	43.002	183.738

Aceiași intensă activitate a fost depusă și la celelalte instituții pendinte de Municipiu, cum sunt: Uzinele Comunale, Soc. Comunală de tramvaie și Societatea generală de gaz și electricitate, unde s'a dat un larg și înțelegător ajutor funcționarilor.

Cetitorii noștri vor putea desprinde din această scurtă dare de seamă, dragostea cu care s'a lucrat, temeiul nou pe care s'a așezat conducerea legionară a Capitalei și subliniind importantele realizări, să așteptăm ca în scurt timp Capitala țării să capete o față nouă și o morală care să ne îngăduie a privi cu încredere viitorul.

Activitatea edilitară și construcțiuni

N'au fost neglijate nici lucrările de pavagii și construcții.

In acest domeniu au fost refăcute 281 străzi centrale, cu o întindere de 56.200 m. l., 242 străzi periferice, cu o întindere de 48.000 m. l. *Și au fost făcute din nou 28 străzi centrale și 17 periferice, în* suprafață de peste 9.000 metri lungime.

In suburbane s'au pavat circa 30.000 m. p., s'au reparat circa 10.000 m. p. și s'au făcut 3.000 metri lungime șanț.

*

S'au executat lucrări tehnice de electrificare în Capitală în valoare de 43.000.000 lei, în suburbane pentru o valoare de 2.500.000 lei iar în zona rurală lucrări de o valoare de peste 15.000.000 lei.

CONSTRUCȚII ȘI REPARAȚIUNI

Un capitol extrem de interesant a fost anul acesta acela al reparațiunilor, cu deosebire din cauza cutremurului. In Hala Botescu s'au făcut lucrări de modernizare în valoare de 1.500.000 lei. S'au terminat și dat spre folosință grupul școlar No. 33, 52, 51, 32, 21 *și școala primară mixtă din Dărmăroaia.*

De asemeni au fost făcute reparațiuni la 48 localuri de servicii publice și alte școli primare în valoare de 5.000.000 lei, și s'au înființat patru noui centre de sănătate!

Pe urma cutremurului au fost verificate 10.000 de imobile, 226 blocuri, 8 teatre, 52 cinematografe, 22 restaurante, executându-se 1095 dărâmări.

Mai sunt în curs de reparare 34 școli primare, 8 imobile comunale și 9 judecătorii.

Costul acestor reparații se ridică la 17.430.000 lei.

Asistența publică

Anul acesta asistența publică a cunoscut o amploare neîntâlnită până acum.

In acest scop au fost cheltuite în două luni următoarele sume: pentru asistența publică 9.153.538 lei, pentru concentrați 31.213.348 lei și pentru refugiați 9.203.962 lei. In afară de acestea au fost întreținute 2 orfelinate, 4 azile și 22 cantine școlare.

In plus s'au înființat încă 31 cantine unde iau hrana caldă zilnic 10.310 copii și s'a creat cantina Voevodul Mihai pentru intelectuali și muncitori, unde s'au servit 95.719 mese contra cost (cl. I 10 lei, cl. II 8 lei masa).

AJUTOARELE IMPĂRȚITE DE CRĂCIUN

Cu prilejul sărbătorilor Crăciunului au fost împărțite alimente la 8.000 familii sărace.

S'au distribuit: 40.000 kg. cartofi; 20.000 kg. ceapă; 8.000 kgr. fasole; 7.000 kg. săpun; 4.000 kg. untură; 4.000 kg. zahăr; 16.000 kg. carne de vacă și 120 vagoane lemne.

Au fost îmbrăcați 8.000 băeți cu haine, ghete, rufe, ciorapi și 2.000 fete cu rochii, rufe, ciorapi, ghete.

SITUAȚIA FINANCIARA

Printr'o susținută acțiune la încasări și prin economiile realizate s'a ajuns ca soldul bugetar al Cassei Municipiului să fie la 1 Decembrie de 94.040.871 lei, cu toate că s'au achitat toate plățile curente și o parte din datoriile restante.

In acelaș timp s'a organizat lichidarea creanțelor restante prin bonuri comunale din emisiunea de 200.000.000 lei, s'a organizat regia comercială de aprovizionare cu carne a Capitalei și se studiază înființarea următoarelor noui servicii producătoare de venituri: hornăritul, pompele funebre, afișajul și comerțul ambulant.

SERVICIUL DE APROVIZIONARE AL CAPITALEI

Lucrul de căpetenie dintre realizările înfăptuite în așa de scurt timp de actualii conducători ai primăriei Capitalei rămâne însă tot Serviciul de aprovizionare al Capitalei, pe care îl conduce d. ajutor de primar VASILE MAILALT.

D-sa a reușit să organizeze în scurt timp acest serviciu și să facă din el elementul de reglementare, control și unificarea pieței.

Cum este organizat acest serviciu

In baza decretului-lege Nr. 3370 publicat în Monitorul Oficial Nr. 233 din 5 Octombrie 1940, primăria municipiului București, a fost autorizată să creeze „FONDUL RAMBURSABIL AL CHELTUIELILOR DE STRICTĂ NECESITATE", în vederea aprovizionării Capitalei cu mărfuri de mare consum, declarate de generală necesitate: combustibil și alimente necesare hranei locuitorilor.

Fondul rambursabil al acestor cheltueli, s'a fixat la lei 200.000.000.

In acest scop primăria Municipiului București a înființat pe ziua de 9 Octombrie a. c., un serviciu special de aprovizionare, la care a repartizat un număr de 50 de funcționari dela serviciile unde aceștia erau supra numerari.

Imediat au fost trimiși în centre de producție ale țării, un număr de 10 funcționari achizitori, care au colectat și expediat în Capitală până la 9 Decembrie a. c., 100 vagoane cartofi, 50.000 kg. ceapă, 30 vagoane zarzavaturi și o mare cantitate de fasole.

Pentru depozitarea și vânzarea acestor mărfuri, s'au amenajat următoarele depozite, existente, ale primăriei

1.— Colentina (Str. Mașina de Pâine) pentru tot felul de alimente.

2.— Obor și Grozăvești pentru lemne de foc.

3.— Localul Municipiului (str. N. Filipescu Nr. 21) pentru săpun.

In scopul conservării legumelor pe timpul iernii, s'a amenajat subsolul halelor Centrale Obor.

Prețurile de vânzare ale tuturor mărfurilor, s'au fixat, adăogându-se la prețul de cost, cheltuelile aferente și perisabilitatea, fără nici un beneficiu.

Din grăsimile de câine rezultate dela serv. de Ecarisaj, s'a întreprins fabricarea săpunului, 30.000 kg., în valoare de 1.380.000 lei.

In general aprovizionarea s'a făcut

—xoxoxoxo★oxoxoxox—

Prăpădul gerului la Constanța

Șosele impracticabile. - Doi morți - Haite de lupi în județ

CONSTANȚA 30. — De zilele Crăciunului întreaga Constanța a fost acoperită de o adevărată avalanșă de zăpadă — lucru, după cum se știe, foarte rar înregistrat în orașul nostru. Din această cauză, în prima și chiar a doua zi de Crăciun, circulația a fost sistată aproape complet. Doar pe str. Carol, automobilele îndrăsneau cu mari riscuri, să se aventureze. Abia eri și azi, în urma curățirii străzilor de către ovrei, s'a reușit a se relua circulația și în arterele mai neînsemnate ale orașului.

Odată cu zăpada însă a început și un violent viscol, care, mai cu seamă, a îngreunat operațiile în port.

VICTIME OMENEȘTI

Intensitatea gerului a provocat și două victime omenești. Pe str. Carol, trecătorii au găsit în nesimțire pe turcul Ahmet Mamut din cartierul Tăbăcăriei, de meserie precupeț. Toate îngrijirile date la spitalul municipiului au fost inutile, nenorocitul dându-și sufletul.

In acelaș timp a fost găsit mort tot din cauza frigului, într'o magazie părăsită, de pe str. Labirintului 15, muncitorul Ion Condrea din șos. Mangaliei 19.

Azi dimineață, doi copii intrând într'o casă părăsită de pe marginea lacului Tăbăcăriei, au descoperit într'un colț în stare completă de nesimțire, un bărbat și o femee.

Dându-se alarma, cei doi nenorociți au fost transportați la spital.

Starea lor continuă să fie gravă.

HAITE LE LUPI IN JUDEȚ

Din cauza zăpezii și a frigului, lupii au eșit din bârlog, atacând oamenii la drum. Din informațiile primite, aflăm că în com. Sofular o haită de lupi a atacat o stână de oi. Intervenind ciobanii lupii s'au retras nu însă fără să-și ia câte o oaie drept pradă.

FURTUNA PE MAREA NEAGRA

Deși pe litoralul românesc intensitatea furtunii a mai scăzut, permițând manevrarea navelor în basin, aflăm însă din telegramele primite de agențiile maritime locale, că mai ales pe coasta turcească și rusească furtuna bântue cu mare violență.

Vasele noastre au înregistrat chiar câteva apeluri disperate de S. O. S.

Romanizarea Comerțului

Odată cu noua orânduire economică s'a pus problema românizării intreprinderilor de sub conducerea străină. Treptat, treptat, intreprinderi de tot felul și-au schimbat patronii străini cu elemente tinere românești, cari pun tot sufletul și toată priceperea lor în exercitarea comerțului românesc, făcându-l să prospere și să aducă reale foloase economiei noastre naționale.

Una dintre intreprinderile de curând românizate este și boiangeria și spălătoria chimică — La Parisianu — cu sediul central Calea Dudești Nr. 41-43, având sucursale în toate cartierele Bucureștilor.

Conducătorii acestor intreprinderi d. Dumitru I. Ionescu, licențiat al Academiei de Inalte Studii Comerciale și d. Metodiu Cosma, un bun cunoscător în materie de boiangerie și spălătorie chimică, au înțeles să sacrifice orice pentru mărirea acestei intreprinderi, dând satisfacție celor mai exigenți clienți.

Deci încă o pildă vie că românul este apt îmbrățișerii comerțului și că procesul românizării va deveni în scurt timp un fapt împlinit în toate domeniile vieții noastre economice.

Colonei trecuți în cadrul de rezervă

Următorii colonei au fost trecuți din cadrele active ale armatei în poziția de rezervă, pe data de 31 Decembrie 1940: col. Manolescu N. Alexandru, col. Dobriceanu Mihail, col. Atanasiu P. Vasile, col. Minescu I. Ioan, col. Cameniță Petre, col. Crișan Emil, col. Popu Ioan, col. Lazăr Gh. Ioan și col. Velcescu Matei.

—xoxoxoxo★oxoxoxox—

Redeschiderea Seminarului Central

Din cauza reparațiilor, cursurile la seminarul Central din București se vor relua în dimineața zilei de 8 Ianuarie 1941.

Elevii vor fi prezenți în internat Marți 7 Ianuarie.

Infăptuirile regimului Național-Legionar

Sub cârmuirea generalului Ion Antonescu

6 Septembrie — 31 Decembrie 1940

Primind răspunderea guvernării la 5 Septembrie 1940, am găsit: Dinastia zdruncinată; Primejdia anarhiei și a ocupației străine; Izolarea totală a țării în urma unei politici nesigure și nesincere;

Granițele prăbușite și convențiile de cedarea teritoriilor încheiate fără măsuri studiate pentru evacuarea populației românești; sute de mii de români izgoniți dela vetre și din avutul lor;

O treime din teritoriul statului pierdut cu toate bogățiile, organizarea și veniturile lui;

Instituțiile și funcționarii din aceste teritorii transformați în sarcini fără întrebuințare;

Țărănimea și muncitorii concentrați prea multă vreme; Arăturile și semănăturile de toamnă neîncepute; Administrația Statului desorganizată și risipitoare;

Un an agricol sărac, orașele și regiuni întregi de munte neaprovizionate cu alimente, lemne, etc.; O stare economică zdruncinată de inflație monetară periculoasă; căile de comunicație încărcate și desorganizate; Armata, funcționarii și pensionarii împovărați de datorii, și având salarii și pensii neîndestulătoare.

Regimul național-legionar în trei luni de guvernare a izbutit să realizeze următoarele înfăptuiri principale:

1. Consolidarea dinastiei și repunerea ei pe un înalt plan moral, prin urcarea pe tron a M. Sale Mihai I și restabilirea drepturilor M. Sale Regina Elena.

2. Organizarea Statului pe baze noui prin deplinele puteri acordate Generalului Antonescu în conducerea Statului și crearea regimului național-legionar.

3. Consolidarea situației internaționale și asigurarea liniștei și independenței naționale prin adeziunea României la pactul tripartit (Germania, Italia și Japonia).

4. Incheierea unui important acord economic cu Germania, asigurând:

Acordarea de credite considerabile cu o dobândă minimă pentru refacerea agricolă și industrială; Furnizarea imediată și în mari cantități de pluguri, tractoare și uneite agricole pentru sătenii și agricultorii români; Refacerea căilor de comunicație și sporirea conductelor de petrol; Investirea de capitaluri private în economia românească cu acordul guvernului român.

România a contractat altădată în străinătate împrumuturi cu dobândă de 8 până la 10 la sută, deși afectase venituri speciale pentru garantarea acoperirii; ni s'a impus și controlul străin pentru a executa supravegherea finanțelor noastre.

Creditele deschise de guvernul german sunt pe 10 ani, cu dobândă minimă, fără nicio măsură de atingere a suveranității noastre, fără a afecta fondul bogăției naționale.

5. Ocrotirea internațională a populației românești din teritoriile cedate Ungariei prin comisiuni germano-italiene.

6. Evacuarea teritoriilor cedate și crearea comisiunilor mixte pentru reglementarea drepturilor.

AJUTORAREA POPULAȚIEI EVACUATE

7. Sprijinirea populației evacuate prin ajutoare acordate refugiaților și așezarea lor pe proprietățile noui expropriate.

8. Au fost ajutați 234.714 refugiați: învățători, preoți, funcționari 34.434; avocați 589; muncitori 6200; studenți 2200; elevi 11.771; țărani, agricultori 165.807.

Din aceștia au fost plasați până la 15 Noembrie: învățători, preoți, funcționari 32.231; avocați 457; muncitori 6200; studenți 1500; elevi 11.771; țărani, agricultori 100.000.

Avocaților li s'au dat ajutoare individuale de instalație, de 20—40.000 lei; medicii, farmaciștii și profesorii din învățământul muncitoresc, au fost plasați de Ministerul Muncii și Sănătății.

Bunurile destinate împroprietăririi refugiaților sunt:

183.181 hectare terenuri arabile;

14 fabrici agricole de spirt;

49 mori comerciale;

178 mori țărănești.

In afară de ajutoarele date de Ministere și Instituții (câte 2—10.000.000 lei) s'au dat de comisariatele pentru refugiați prin subsecretariatul de Stat al Refugiaților 89.586.285 lei. S'au pus la dispoziția ajutorului Legionar 50.000.000 lei.

S'a alocat un fond de 50.000.000 lei pentru funcționarii refugiați ai Ministerului de Interne; s'au distribuit gratuit 24.000 haine.

Crucea Roșie din București a dăruit haine în valoare de 12.500.000 lei; Cercul Basarabenilor 2.500.000 lei; s'au instituit cantine în București și pe lângă toate prefecturile din toată țara; Ajutorul Legionar a asigurat hrană gratuită la aceste cantine.

8. — S'au expropriat proprietățile rurale ale evreilor (58.440 ha.) morile și industriile de morărit, forestiere, etc.

Acordarea creditelor numai românilor

9. — Politica de sporire a creditelor și acordarea lor numai românilor; Reorganizarea și mărirea capitalului social al creditului industrial și agricol (BINAG); Crearea creditului comercial pentru încurajarea comerțului românesc; Reducerea impozitului viticol.

10. — Simplificarea impozitelor și reducerea contribuțiilor pentru funcționari prin renunțarea la plata ratelor pentru împrumutul de înzestrare, 440.000.000 lei.

11. — Mărirea și revizuirea salariilor funcționarilor publici, cu începere de la 1 Ianuarie 1941, fixându-se minimum de salariu la 5000 lei și acordându-se sporuri salariilor până la 7000 lei.

12. — Sporirea indemnizației de chirii dela 6% la 16% pe categorii și localități; Majorările și sporirile acordate funcționarilor publici însumează 3.000.000.000 lei.

13. — Revizuirea generală și majorarea pensiilor cu începere dela 1 Ianuarie 1941, prin acordarea unei sume de 885.000.000 pentru acest scop.

14. — Sporirea încasărilor Statului, cu toate că teritoriul a fost redus cu o treime; încasările pe Septembrie, Octombrie și Noembrie curent au fost de 9.473.000.000 lei.

Incasările pe luna Septembrie 1940 au fost de 3.502.400.000 față de 2.766.200.000 în Septembrie 1939; de 3.624.200.000 în Octombrie 1940 față de 2.768.000.000 în Octombrie 1939; și de 187 milioane peste media încasărilor realizate în primele 5 luni de executarea bugetului.

Economiile realizate

15. — Economiile realizate dela Septembrie 1940—Decembrie 1940: Prin desființarea diferitelor comisiuni [illegible] din bugetele ministerelor și instituțiilor autonome [illegible] 21.078.109; Economii la președinția consiliului de miniștri din fondul de lei 44.000.000 lei 28.400.000; Economii la subsecretariatul presei și propagandei lei 1.000.000; Economii în bugetul general al statului (ministerul finanțelor): Bugetul ordinar lei 315.650.782; Fonduri cu afectație specială lei 1.047.223.218; Concentrări (Septembrie—Noembrie 1940) lei 934.600.000; Inzestrarea armatei Septembrie—Noembrie 1940: lei 3 miliarde 240.400.000; Palatul Regal Lista civilă, subvenție, impozit lei [illegible]; în total lei 5.774.701.100.

ECONOMII UTILIZATE

Plăți cu credite deschise lei 657 milioane 435.369; Plăți dela portofoliu [illegible] 382.000.000; total lei 1 miliard [illegible]; disponibil lei 4 miliarde [illegible] 287.291; economii la ministerul de interne lei 41.000.000; economii la ministerul justiției exclusiv timbrul judiciar lei 25.215.040; economii la ministerul economiei naționale lei [illegible]; economii la ministerul agriculturii lei 38.000.000; economii realizate la ministerul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale lei 20 milioane 974.705; economii la ministerul lucrărilor publice (buget) lei [illegible] 777.740, (din contracte) lei 65.000.000; economii la ministerul de externe (desființarea de legații, subvenții, [illegible] etc.) lei 38.657.940.

16. — Asigurarea arăturilor și semănăturilor de toamnă prin însămânțare a 2.789.565 hectare față de [illegible] hectare în anul trecut (spor [illegible] la sută).

Grâu de toamnă 2.250.164 hectare; Secară de toamnă 73.436 hectare; Orz de toamnă 31.864 hectare; Rapiță de toamnă 14.171 hectare; Pregătirea ogoarelor pentru însămânțările de primăvară în întindere de 1.300.000 hectare; Intocmirea planului agricol pe 1940—1941 și repartizarea culturilor pe județe.

17. — Măsuri pentru înzestrarea imediată a agriculturii cu 300 de tractoare și [illegible] de pluguri pentru agricultorii lor. Furnizarea imediată a [illegible] de pluguri prin industria germană.

18. — Procurarea și distribuirea la agricultori a 4.000 vagoane sămânță de grâu dintr'un fond special în valoare de 450.000.000; Acordarea unui fond de 1.000.000.000 pentru împrumuturi la agricultori; alocarea unui fond de 10.000.000 pentru completarea nevoilor zootehnice și combaterea epizootiilor.

19. — Ridicarea prețului grâului la 85.000 lei vagonul. Mărimea producției piscicole ajutorarea pescarilor, și organizarea exploatărilor forestiere și aprovizionării cu lemne a orașelor (212.000 vagoane numai în Capitală).

20. — Organizarea muncii naționale, desființarea breslelor și înlocuirea personalului evreiesc din întreprinderi.

21. — Stabilirea salariilor minimale și sporirea în unele regiuni dela 30 la sută—70 la sută a salariilor muncitorilor și organizarea oficiilor de plasare prin Mișcarea Legionară.

22. — Ajutorarea sanitară a populației din regiunile sinistrate și pregătirea reorganizării sanitare a Statului.

23. — Inființarea de cantine gratuite și cu preț redus în toată țara. [illegible]000 mese gratuite distribuite în 2 luni prin Mișcarea Legionară.

24. — Pregătirea reorganizării învățământului primar și secundar pe o bază practică.

25. — Revizuirea Cultelor și a învățământului, reorganizarea Universităților din Cluj și Cernăuți și plasarea a 9072 învățători, 1273 profesori secundari și universitari și 1200 preoți refugiați.

26. — Ajutorarea comitetelor școlare, a căminelor și cantinelor studențești; acordarea unui fond de lei 25.000.000 pentru dotarea teatrelor și Operelor naționale și un alt fond de lei 100.000.000 pentru construirea și organizarea de noui cămine studențești.

27. — Reorganizarea propagandei românești și a Societății de Radiodifuziune, românizarea instituțiilor și caselor de filme, spectacole, turism, etc.

28. — Pregătirea materialului documentar și de propagandă, crearea de secțiuni germane și balcanică pentru apărarea drepturilor românești.

29. — Perfectarea contractului și pregătirea lucrărilor pentru completarea rețelei de drumuri.

30. — Refacerea regiunilor sinistrate și a localurilor publice distruse de cutremur pentru care s'a alocat 100.000.000 lei.

31. — Măsuri pentru repararea materialului de cale ferată, mărirea capacității de transport a căilor ferate și stabilirea unui vast program de lucru pentru anul viitor. Sporirea traficului de călători și de mărfuri (29.583 de trenuri cu 1.672.175.000 tone brute în Octombrie și Noembrie).

Refacerea liniilor și construcții noui și sporirea aprovizionărilor.

32. — Sporirea salariilor lucrătorilor și funcționarilor dela C. F. R. acordându-li-se un plus de salariu de 750.000.000 lei anual; Ajutoare de familie, oficii de aprovizionare, etc.; Reducerea bugetului C. F. R. cu 1.800.000.000.

33. — Consiliul de patronaj al operelor sociale depe lângă Președinția Consiliului de Miniștri a distribuit cu prilejul Sărbătorilor — din donațiuni particulare — fără nici o contribuție a Statului 17.408 pachete cu haine și obiecte de îmbrăcăminte și 1350 pachete alimentare în valoare de circa 25.000.000.

Reorganizarea armatei

34. — S'a reorganizat armata pe baza învățămintelor trase din ultimile războaie și în raport cu posibilitățile țării.

35. — S'a completat și continuă să se completeze înzestrarea armatei cu mijloacele moderne de luptă, fabricate în țară, și comandate în Germania și Italia.

36. — S'a aprovizionat armata cu tot necesarul până la noua recoltă în care scop s'a acordat un fond de rulment de 2½ miliarde lei.

37. — S'a împărțit fondul de întreținere și de echipament al oștirii.

38. — S'au executat numeroase construcțiuni: depozite pentru muniții și carburanți; barăci pentru adăpostirea trupelor; adăposturi antiaeriene, hangare, etc.

39. — La centrele de instrucție armate se instruiește continuu, potrivit noilor procedee de luptă folosind în acest scop experiența de război a trupelor germane.

40. — S'a îmbunătățit starea materială a ofițerilor și subofițerilor prin asanarea datoriilor la Casa Oștirii; acordarea de ajutoare refugiaților din teritoriile cedate; acordarea de împrumuturi avantajoase sinistraților și înființarea centrelor de aprovizionare în toate garnizoanele prin distribuirea de alimente cu prețuri reduse.

S'a mărit alocația de hrană a soldatului dela 18 la 23 lei zilnic și s'a îmbunătățit întreținerea ostașilor bolnavi din spitale și infirmerii, ceeace reprezintă o sporire bugetară la hrana soldatului de 1.000.000.000.

41. — S'a realizat o economie bugetară de 2½ miliarde, prin desconcentrarea masivă a trupelor redându-se în acelaș timp economiei naționale sute de mii de brațe de muncă.

42. — S'a dat un mare ajutor agriculturii, prin concediile de muncă acordate ofițerilor și trupei concentrate prin punerea cailor, vehiculelor și animalelor armatei la dispoziția agricultorilor, cu drept de întâietate pentru văduve, orfani, invalizi și oameni săraci.

43. — Au fost sancționați principalii vinovați de starea armatei și de pierderile suferite de țară.

44. — S'a reorganizat producția de armament românesc, revizuindu-se în acelaș timp toate contractele oneroase.

45. — Reducerea numărului ministerelor, reforma administrativă, prin desființarea rezidențelor regale costisitoare și nefolositoare și reorganizarea prefecturilor.

46. — Instituirea comisiunilor de anchetă de pe lângă Ministerul de Justiție pentru controlul averilor foștilor demnitari ai statului pe ultimii 10 ani, pentru controlul fondurilor înzestrării armatei, pentru controlul fondurilor secrete, speciale și ale ordinei publice, pentru controlul devizelor întrebuințate de Banca Națională a României, pentru controlul gestiunii Casei Regale, pentru controlul acordării concesiunilor și prospecțiunilor miniere, pentru ancheta portofoliului luat de Stat dela B. N. R., pentru revizuirea proceselor politice, etc.

47. — Epurația și reforma magistraturii și a organizării avocaturii. Trecerea tuturor instanțelor sub controlul Ministerului de Justiție, unificarea și descongestionarea Justiției;

Organizarea regimului chiriilor și reliziarea contractelor oneroase ale Statului.

48. — Centralizarea și coordonarea întregei activități legislative a guvernului prin Ministerul de Justiție.

49. — Reforma societăților anonime românești pentru însănătoșirea lor, reducerea numărului consiliilor de administrație parazitare și controlul acționarilor.

Acestea sunt principalele înfăptuiri ale guvernului.

Este vrednic de arătat că sporirile, investițiunile și alocațiile de circa 7 miliarde acordate în acest timp de către guvern, pentru armată, agricultură, industrie, comerț, s'au făcut fără nici o sarcină nouă.

Economiile realizate printr'o bună gospodărie bugetară (5.774.000.000 lei) și plusul de încasări obținut cu toate că teritoriul a fost redus cu o treime, au îngăduit guvernului să facă aceste investiții ca și opera de ajutorare a refugiaților și sinistraților, fără alte sarcini fiscale.

Regimul național-legionar supune țării prin mine aceste împliniri principale — săvârșite într'o guvernare atât de scurtă și de grea.

Români,

Judecați cu nepărtinire înfăptuirile noastre, fiindcă o țară nu se conduce cu șoapte lașe, cu intrigi nedemne, cu critici sterpe și cu făgădueli deșarte.

Ci, cu fapte.

Fapta noastră o aveți.

GENERAL I. ANTONESCU

Ajutorarea muncitorilor săraci la Zărnești

ZĂRNEȘTI, 31. — Din inițiativa direcției fabricii de hârtie Zărnești, în cadrul serbării pomului de Crăciun, au fost ajutați mai mulți muncitori cu familii numeroase. Astfel s'au distribuit muncitorilor 246 perechi de ghete, bocanci și pantofi, 160 perechi ciorapi, 492 de caete, 246 de creioane și 560 pachete cu alimente.

C. E. C.

CASA NAȚIONALA DE ECONOMII ȘI CECURI POȘTAL

BILANȚ GENERAL

încheiat la 31 Decembrie 1940

ACTIV			PASIV		
I. DISPONIBILITĂȚI:			I. DEPUNERI:		
a) Numerar	189.164.375		a) Libret de economii	3.293.281.707	
b) la B. N. R.	702.215.568		b) Conturi de cec	2.099.748.711	5.392.030.418
c) P. T. T. și C. F. R.	141.780.162		II. FONDURI PROPRII:		215.891.272
d) Diverse: Cupoane de încasat, Titluri eșite la sorți și diverse.	4.434.132	1.037.594.237	III. AMORTIZARI (art. 105 din Lege):		
II. PLASAMENTE:			a) Amortizări mașini	25.811.716	
a) Efecte publice proprii;	1.749.533.373		b) Amortizări mobilier	13.188.284	39.000.000
b) Imprumuturi	2.886.200.874	4.635.734.247	IV. PREMII ACORDATE DEPONENȚILOR LIBRETE: (art. 103 din Lege)		3.500.000
III. INVESTIȚII:			V. DIVERSE CONTURI:		116.814.052
a) Mașini de contabilizat și calculat.	52.497.224		VI. BENEFICIU NETT:		48.306.132
b) Mobilier	13.188.285				5.815.541.874
c) Imobile	42.612.661	108.298.270	VII. CONTURI DE ORDINE		6.284.786.919
IV. DIVERSE CONTURI:		33.915.120			
		5.815.541.874			
V. CONTURI DE ORDINE:		6.284.786.919			

PROFIT & PIERDERE

încheiat la 31 Decembrie 1940

DEBIT		CREDIT	
I. DOBÂNZI	118.412.593	I. DOBINZI ȘI ALTE VENITURI: dela	
II. CHELTUELI GENERALE	116.291.863	a) Efecte publice proprii și împrumuturi	256.405.906
III. AMORTIZARI (art. 105 din Lege)	3.000.000	b) Diverse	30.104.685
IV. PREMII DEPONENȚILOR PE LIBRETE: (art. 103 din Lege)	500.000		
V. BENEFICIU NETT	48.306.132		
	286.510.591		286.510.591

PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE (ss) Prof. Arh. C. Iotzu

DIRECTOR GENERAL (ss) Petre D. Caranica

DIRECTOR CONTABIL (Expert-Contabil) (ss) Ștefan Navrea

30 Decembrie 1940

A. V.

SPORTUL ROMANESC

1940, sfârșit de epocă de decadență și început de veac legionar în sport.

Principalele manifestări ale sportului românesc din anul 1941

Pentru întregul sport românesc, pentru structura lui, pentru sănătatea și viitorul lui, anul 1940 a însemnat sfârșitul epocii de decadență, la care îl supusese regimul desgustător al vechei conduceri și începutul veacului de adevărată și românească manifestare a tot ce este sportiv în România Legionară, de sport pentru români și prin el pentru viitorii ostași.

Trecutul este prea urît pentru a-l aminti. De aceea niciun cuvânt despre el. Il dăm uitării ca un vis urît.

Viitorul, iată ceeace trebue să preocupe întreaga mișcare sportivă.

Și sportul românesc poate privi fără nicio grije acest viitor. Conducerea pe care i-a dat-o România Legionară i-l pregătește.

Inceputul este plin de greutăți și răspunderi; moștenire ingrată dela un trecut nu prea depărtat. Totul trebue clădit dela temelie și ridicat spre înălțimi apropiate sufletului rasei noastre. Sportul trebue abătut dela drumul spre care îl împinsese nefasta conducere din trecut și îndrumat spre adevăratu-i făgaș.

Dar, conducătorii de azi ai sportului românesc, legionari căliți în luptă, au toată încrederea în forțele creatoare ale legionarismului și privesc sportul, acum — la început de an nou, — ca pe o clădire a cărei temelie, de granit, a fost pusă, urmând ca în cursul anului ce vine să se ridice scheletul de fier pe care sportul românesc va crește și va înflori.

Oricare și oricâte vor fi greutățile, ele vor fi înlăturate, iar sportul românesc, curat și național, va păși pe drumul gloriei legionare.

Iată ce va fi anul 1941.

★

Și acum, iată principalele manifestări ale sportului românesc din cursul anului 1941:

11-12 IANUARIE: patinatorii români la campionatele Jugoslaviei dela Ljubljana.

15-16-17 IANUARIE: turneu internațional de hockey în București, România-Slovacia-Jugoslavia-București.

20-27 IANUARIE: primele două etape ale campionatului național de hockey.

23-26 IANUARIE: România la campionatele mondiale de bob-sleigh dela Innsbruck.

25-26-31 IANUARIE: campionatele României de sky (coborîre, slalom și fond), la care participă și skyori germani.

INTRE 24 ȘI 29 IANUARIE: match de basket Italia—România în Italia.

IANUARIE: matchuri de lupte România—Jugoslavia la Timișoara și București.

INAUARIE: turneul echipei jugoslave de box „Dempsey" la Galați, Brașov și București.

1 FEBRUARIE: ultima etapă a campionatului național de hockey.

2 FEBRUARIE: campionatul național de sărituri, la sky.

5-6 FEBRUARIE: campionatele naționale de patinaj artistic la București cu participarea patinatorilor jugoslavi.

14-16 FEBRUARIE: echipa de hockey a României în turneu în Elveția.

14-23 FEBRUARIE: România la „Săptămâna sporturilor de iarnă" dela Garmisch Partenkirchen.

15-28 FEBRUARIE: tineretul român la concursurile internaționale organizate de „Hitlerjungend" la Garmisch Partenkirchen.

19-23 FEBRUARIE: echipa de hockey a României la turneul internațional dela Garmisch Partenkirchen.

2 MARTIE: prima etapă a returului Diviziei naționale A (football).

MARTIE: campionatele naționale de ping-pong.

20 APRILIE: matchul de football România—Germania la București (dacă nu se dispută la 1 Iunie).

30 APRILIE: România la campionatele Europei de box amator dela Budapesta (sfârșitul la 4 Mai).

21 MAI: matchul de football Români—Jugoslavia la București.

18 MAI: matchul de football București—Milano la București.

21 : MAI: campionatul național de tir la porumbei.

MAIU: matchul de basketball România—Italia la București.

IUNIE: matchul de rugby Italia—România în Italia.

7-14-21-28 SEPTEMBRIE: campionatele aNționale de tir (glonț 50 m. culcat nerezemat talere, trei poziții 50 m. și pistol precizie 50 m. viteză).

5 OCTOMBRIE: matchul de football România—Slovacia la București.

14 DECEMBRIE: matchul de football România—Slovacia la Bratislava.

★

Acestea sunt principalele manifestări ale sportului românesc din anul 1941. Unele din ele sunt perfectate, altele în curs de tratative și în fine, o parte în stare de proect.

Gânduri - după mult timp - libere pentru un an care vine ca totdeauna...

Pentrucă acesta este, după mult timp, primul început de an, când dorințele pot fi exprimate așa cum s'au prezentat în sufletele oamenilor, să le spunem și noi.

Am vrea ca anul care vine să aducă în sportul românesc mai înainte de orice un spirit nou, vechiul spirit olympic al ideei sportive montat puternic și firesc pe ideea națională impusă în toată viața românească prin atâtea jertfe.

Am vrea...

1. Să dispară ideea comercială din sport, întorcându-ne total la eleganța concepției amatoare.

★

2. SA SE RIDICE SPORTUL LA ROLUL LUI FIRESC DE FACTOR CONSTRUCTOR AL SUFLETULUI ȘI FORȚELOR ARMATEI DE MAINE.

★

3. Un sport școlar intens și organizat pentrucă noua ordine care a armonizat atâtea antagonisme, prin jertfe, trebue să realizeze și moderna înfrățire dintre sport și școală.

★

4. Un stadion pe lângă fiecare Universitate și un teren sportiv în curtea fiecărei școale.

★

5. Un început de regăsire a seriozității și decenței în raporturile și întâlnirile internaționale.

6. SA SE ACORDE TOATA EXCEPȚIONALA IMPORTANȚA PE CARE SPORTUL O ARE LA ȚARA ȘI IN FABRICA; O RACHETA DE TENNIS IN MANA UNUI LUCRATOR E CEL MAI PUTERNIC ARGUMENT CONTRA COMUNISMULUI, IAR UN TEREN DE SPORT INTR'UN SAT ARE O VALOARE NEPREȚUITA.

★

...Am voi să ne formăm în anul care vine, convingerea că s'a început și prin sport creearea unui tineret valah „ca soarele sfânt de pe cer".

Clasamentul internațional

1 Germania	10	5	2	3	38:17	12
2 Ungaria	8	3	5	0	12:6	11
3 Jugoslavia	9	4	3	2	14:8	11
4 Suedia	4	2	2	0	12:6	6
5 Italia	4	2	2	0	7:3	6
6 Anglia	3	2	1	0	4:2	5
7 Belgia	3	2	0	1	13:8	4
8 Franța	4	1	1	2	5:6	3
9 **Români**	5	1	1	3	9:17	3
10 Estonia	1	1	0	0	2:1	2
11 Slovacia	2	1	0	1	4:3	2
12 Olanda	2	1	0	1	5:9	2
13 Danemarca	3	0	2	1	4:5	2
14 Elveția	4	0	1	3	3:9	1
15 Luxemburg	1	0	0	1	3:4	0
16 Portugalia	1	0	0	1	2:3	0
17 Letonia	1	0	0	1	1:2	0
18 Bulgaria	2	0	0	2	4:11	0
19 Finlanda	3	0	0	3	2:21	0

Un bilanț pentru 1940?

Nu. Ar fi o paradă tristă Ci o schiță a viitorului înperspectiva puținelor începuturi ale noii ordini

O privire retrospectivă asupra activității sportive de anul trecut e poate o paradă inutilă. O recomandă rutina și o pretinde tradiția dar de data aceasta este o situație specială în care e mai plastic să ignori trecutul și mai util să consideri numai viitorul.

Oglindind sentimentele și vitalitatea unei societăți decadente, sportul românesc urma și el acelaș coborîș, care îi micșora treptat orizontul și îi falsifica virtuțile și idealurile. De aceea obicinuita tentativă de bilanț ar fi o revistă mai degrabă tristă.

Este adevărat, desigur, că desfășurarea sportului românesc a fost stânjenită și de evenimente exterioare. Războiul a influențat defavorabil activitatea internațională și a ratat una din cele mai frumoase performanțe ale footballului românesc: calificarea Rapidului în finala Cupei Europei Centrale.

In liniî mari, activitatea internă și-a urmat cursul liniștit și destul de șters. Numai footballul a marcat unele evenimente mai proeminente și în această categorie săracă cele patru finale ale Cupei României, jucate de Venus și Rapid sunt cele mai importante fapte. Campionatul național a avut o desfășurare normală, disputându-se însă dezolant de continu sub semnul unui regres vădit. Revelația Unirii Tricolor i-a împrumutat o notă mai interesantă dar nu suficient de puternică pentru a acoperi mediocritatea de ansamblu a competiției.

In cadrul celorlalte sporturi nimic nou pe niciun front.

Rugbyul și-a continuat activitatea sa discretă și vânjoasă în cercul închis, care se respectă ca una din cele mai ermetice aristocrații iar volley-ballul și baskett-ballul au rămas la potențialul din ceilalți ani, desmințind în mare măsură diminutivul supărător și nemeritat de sporturi minore. Liniște aproape deplină la box și în celelalte sporturi, în cari numai momentele culminante — organizarea campionatelor naționale — au izbutit să revoluționeze decent însă ambianța burgheză comodă și statică.

In afara hotarelor sportul românesc nu a avut mai mult noroc. La Berlin și în celelalte orașe ale Germaniei, campionii de box s'au comportat în aș ai poziției orizontale dovedindu-se prin obicinuitele lor k. o. nu numai o lipsă de condiție fizică ci poate mai ales absența unei conștiințe sportive, a unei demnități la care sportul obligă deopotrivă pe atlet și pe conducător. Comportări mai mult sau mai puțin simetrice s'au înregistrat și la Belgrad și deasemenea nu a urmat nicio reacțiune oficială.

In football lucrurile au mers pe un drum aproape paralel. La Roma, Budapesta și Francfurt echipa națională a pierdut dar s'a reabilitat în parte la București și Belgrad. Dar dacă selecționata României a avut o comportare mai slabă, echipele de club au răscumpărat acest fadding de prestigiu pentru footballul românesc. Rapid s'a calificat în finala Cupei Europei Centrale. Și încă un lucru dătător de nădejdi... echipa națională de juniori a arătat că știe să joace football foarte bine.

Anul trecut a avut totuși și lucruri mai bune pentru prestigiul sportului românesc în afara hotarelor. Jucătorii de tennis și doi boxeuri „răsleți" au apărat cu cinste culorile românești și au polarizat în jurul României sportive atenția a două continente.

Tănăsescu la tennis și Toma Aurei și Milică Teodorescu în America au făcut sportului românesc servicii excepționale.

★

In linii mari și indulgente, aceasta ar fi activitatea importantă din anul, care a trecut. Nu a fost un bilanț cu cifre, care nu pot spune nimic și cu comentarii plictisitoare prin tendința sau inutilitatea lor vădită. Sărăcia în evenimente se cere respectată printr'un limbaj potrivit și mai ales decent. Trecerea în revistă s'a făcut însă de la sine pensumar și sincer. trucă era totuși necesară. Ca un punct de plecare, ca un punct de reper, mai repede, în perspectiva de viitor, pe care o tentăm în fel de

★

Noua ordine politică a țării a dat și sportului național o ordine nouă. Așa cum era firesc, concepția de stat a determinat și o concepție nouă în sport. Pentrucă este vorba de profunde schimbări de mentalitate, perspectiva va fi mai de grabă spirituală căci schimbările vor produce consecințe cu atât mai importante cu cât ele vor avea acum un suport spiritual real. Nu va fi ca până acum o administrație nouă și atât. Există și o altă etică sportivă.

Se observă un plan de ansamblu coherent, idei cari nu se exclud ci dimpotrivă se integrează în acelaș spirit serios de colaborare folositoare. Peste tot se lucrează discret și intens și din puținele inițiative luate caracteristicele de mai sus reies evident.

Activitatea la hockey pe ghiață și școala de ski de la Predeal, pregătirea echipelor naționale de hockey și ski sunt dovezi ale acestui spirit nou și dinamic. La voley și baskettball, la rugby se lucrează și se poate observa un efort continuu de a evada din stațion comodă a trecutului pentru a se înscrie în noua concepție de mișcare a prezentului. Am avut un început de actualitate de terenă la rugby și reluarea raporturilor internaționale la box și baskett-ball.

In football se anunță reforme excepționale dintre cari cea mai importantă este desigur aceea a renunțării la profesionismul deghizat care încătușează pe un drum fals footballul românesc.

In unghiul format de toate aceste fapte viitorul sportului românesc apare luminos. Dimensiunile muncii vor fi cunoscute la timp dar ele pot fi așteptate la o scară impresionantă iar rezultatele nu vor întârzia să apară.

Nume? Nu-i nevoe să fie pomenit niciunul. E încă un semn al timpurilor noi. Alfabetul, cu care se scrie acum istoria sportului românesc este acela foarte greu al faptelor. Un lucru foarte important. Actualii conducători l-au prins destul de repede. Poate supărător de repede pentru unii.

Putem aștepta rezultatele. Până atunci ne este totuși permisă nădejdea și chiar încrederea într'un viitor mai bun pentru sportul românesc.

Recorduri ciudate care nu ispitesc pe nimeni pentrucă e extraordinar de greu să fie doborîte

Inceputul acestui secol a înregistrat o serie de recorduri mondiale curioase. Ele sunt în vigoare și astăzi, pentrucă nimeni n'a fost ispitit să le amelioreze.

Vienezul Danthage a fost un specialist în genuflexiuni și în 1899 a realizat următoarele performanțe: a făcut într'o oră 2200 îndoiri, în două ore 4200 îndoiri și în trei ore 6000 îndoiri. Cu un singur picior a reușit 103 îndoiri; cu o greutate de 50 de kgr. a reușit 39 îndoiri cu dreptul și 41 îndoiri cu stângul; cu o greutate de 92 kg. a făcut 16 îndoiri cu dreptul și 19 cu stângul. Cu o greutate de 37,5 kgr. a făcut 300 de îndoiri cu ambele picioare, iar cu 50 kgr. a făcut 61 îndoiri, cifre care sunt privite și astăzi cu respect.

Un cunoscut atlet, vienezul Stöhr, a realizat în 1887 o performanță cu totul afară din comun: a reușit să ridice 49 kg. cu brațul drept ridicat. Un alt specialist, belgianul Emwaire, a reușit să ridice 40,5 kg. în anul 1912 la Bruxelles doar cu degetul gros. Steinbach, campionul vienez, se află și el pe lista aceasta: în 1906 a reușit să ridice 120 kg. cu ambele mâini, stând pe scaun. Praghezul Sejtek a ridicat de 1000 de ori în 1906 cu amândouă mâinile într'o oră și 20 de minute o greutate de 15 kg. Culmea acestor recorduri a realizat-o excelentul gimnast din Graz, Guido Bein. In 1904, Bein a realizat următorul record: având câte 4 kg. în mâna dreaptă și cea stângă, a ridicat aceste greutăți în 4 ore și 45 de minute de 10.100 de ori.

Omul care a ridicat cea mai mare greutate este tot un vienez, Letil. In 1896, el a ridicat dela pământ nu mai puțin de 800 kg. In acelaș an a realizat o performanță și mai uluitoare: a ridicat 2539,5 kg. cu un centimetru dela pământ, folosind o bară de metal și sprijinindu-se cu mâinile de genunchi.

Poate că este surprinzător, că pe această listă de recorduri curioase predomină numele vienezilor. Viena este însă din totdeauna un centru de atleți și gimnaști, și ea a rămas și astăzi, în marele Reich german, o citadelă a ridicării greutăților și halterelor.

35 MATCHURI INTERNAȚIONALE DE FOOT-BALL IN TIMP DE RASBOI

GERMANIA LA PRIMUL LOC, ROMANIA a 9-a

Bilanțul footballului internațional pe anul 1940 este sărac în comparație cu activitatea din alți ani, dar este destul de bogat dacă ținem seamă că matchurile s'au disputat în timp de războiu.

In total au avut loc în acest an 35 de matchuri internaționale, echipa națională a Germaniei stabilind un frumos record. Intr'adevăr, numai Germania — deși se afla și se află, desigur — în stare de războiu — a susținut 10 din cele 35 de întâlniri. Restul au fost disputate de 18 țări. Evident, este vorba numai de statele europene.

Nu au susținut jocuri: Grecia, Turcia, Spania, Norvegia.

In schimb, Anglia și Franța au jucat la începutul anului trei matchuri între ele, echipele fiind alcătuite din soldați sau, mai bine zis, din footballiști aflați sub arme. In plus, Franța a jucat la Paris cu Portugalia.

In clasamentul țărilor care au susținut cele mai multe matchuri în 1940, după Germania urmează Jugoslavia — cu 9 jocuri, — Ungaria cu 8, România cu 5 etc.

Dacă aceste jocuri s'ar fi disputat pentru un campionat sau o competiție, Germania ar fi ocupat primul loc cu 12 puncte, urmată de Ungaria (11), Jugoslavia (11), Suedia și Italia câte 6 etc. României nu i-ar fi revenit decât locul 9.

Un spectacol neuitat „Curaj Tănase"

Măreața revistă pe care popularul artist C. Tănase a produs-o în stagiunea aceasta, este fără îndoială cel mai de seamă moment în istoria teatrului de revistă.

Toți cei cari au văzut „Curaj Tănase" în luxoasa sală dela „Savoy", sunt de acord în a declara că niciodată Cărăbușul nu a produs o revistă atât de extraordinară, iar inepuizabilii Tănase și Mia Apostolescu, înconjurați de alesul buchet de comici ai celebrei companii, nu au avut creații mai de seamă.

Pentru anul care se duce, pentru anul care vine, revista „Curaj Tănase" va însemna o neștearsă amintire. Biletele se găsesc la cassa teatrului „Savoy", Cal. Victoriei 33, Tel. 3.55.03.

Construirea unui canal între Dunăre și Marea Neagră

CONSTANȚA 30. — Se știe că încă de mult s'a luat în discuțiune proectul construirii unui canal între Dunăre și Mare prin punctele Cerna-Vodă—Constanța.

De curând s'a constituit o comisie care să întocmească lucrările pentru trasarea acestui canal.

Aflăm că această comisie și-a terminat lucrările, depunând raportul ministerului respectiv.

In ce privește săparea canalului, se va începe, după o nouă revizuire a proectului, la începutul verii.

Rostul acestui canal este să dea o și mai mare desvoltare portului Constanța, în anexă cu portul Tașaul, încă în construcție, și totodată să reînvieze activitatea portului Cerna-Vodă.

Alte 30.000 tone de vase engleze scufundate de submarinele germane

STOCKHOLM, 30, (Rador). — Corespondentul Agenției DNB transmite:

Se află din Bergen că alte nouă vapoare comerciale norvegiene, navigând în convoae britanice, cu o deplasare totală de 30.000 de tone, au fost scufundate în ultima vreme în urma atacurilor submarine sau aeriene germane.

● Domnul Oscar Kiriacescu, administrator la Banca Națională a României, a fost numit vice-guvernator al Băncii Naționale a României, pe termen de un an, cu începere dela 1 Ianuarie 1941, conform dispozitiunilor art. 33 din legea și statutele acelei Bănci, în locul d-lui Constantin T. Teodorescu, care a demisionat din acest post.

Informație și reportaj politic

1941: An de răscruce și înviere

Apelul adresat Țării în pragul noului an, de d-l general Ion Antonescu

ROMANI,

In noaptea aceasta sfântă, aș voi să fiu pretutindeni, să fiu lângă fiecare dintre voi.

Să intru creștinește în tinda casei tale, **SĂTEAN TRUDIT**, ca să-mi încălzesc cugetul la focul care pâlpâe în vatra ta săracă și credincioasă. Să-ți desmierd pruncii, să-ți privesc cu mândrie feciorii, pe care se reazimă toată puterea de viață a ta și a Neamului. Ca să poți înțelege că tu ești Țara, că de hărnicia și credința ta și a copiilor tăi atârnă bogăția și viitorul Patriei.

Să bat la ușa ta măruntă, **MUNCITOR SBUCIUMAT**, și să-ți întind o mână caldă de frate, ridicat și el prin muncă și prin trudă. Ca să simți că munca ta este înțeleasă, că mă zbat pentru mulțumirea ta și a familiei tale împovărate. Această mulțumire va veni prin înfrățirea tuturor, prin munca noastră laolaltă, prin înțelegere și ascultare și nu pe căile urii sau ale prăbușirii altuia. Fiindcă munca și credința înalță, pe când invidia și ura surpă. Și tot gândul meu este să te înalț prin grije curată și creștinească față de tine și de ai tăi.

Să urc treptele casei tale, **BOGATULE**, ca să știi că averea ta ne e scumpă — dacă este curată — fiindcă e a Țării. Că bucuriile casei tale, pe care alții nu le au, ne încredințează că din propria ta conștiință și înțelegere ne vei ajuta să facem din bucuria ta, bucuria altora.

Să intru în casa ta împodobită de gânduri, **CĂRTURARULE**, ca să îți poți da seama că tăcuta ta suferință și îndârjita ta așteptare nu sunt fără izbăvire. Că apostolatul tău la școală, la altare, în dregătorii, nu este o risipă de faptă necântărită, neînțeleasă. Că pe gândurile și sufletul tău se reazimă toată încrederea noastră, toată puterea noastră de îndrumare și de creațiune.

Știu că tu, **SĂTEAN TRUDIT**, n'ai plug și n'ai haine; că fierul e scump pentru punga ta goală și bumbacul nu-ți ajunge ca să-ți îmbraci copiii; că pământul ți-a rodit puțin și gurile casei tale sunt multe.

Știu că tu, **MEȘTEȘUGAR CHINUIT**, nu-ți poți îndestula nevoile cu greul muncii tale; că râvnești să nu-ți mai vezi copiii ofiliți și să-ți știi fruntea despovărată de griji și sărăcie.

Știu că tu, **BOGATULE**, ești turburat fiindcă ai voi pace și liniște pentru ca să ai siguranța bunurilor tale și mulțumirea averii pentru urmașii tăi.

Și tu, **CĂRTURARULE**, care ai tăcut eri și taci și astăzi, știu că aștepți ceasul când Țara să-ți cinstească mintea, Neamul să-ți prețuiască sufletul și Statul să-și intemeieze soarta pe rostul tău de cârmaci al cugetelor și nu să te umilească izgonindu-te dela luptă sau trudindu-ți viața în umilirea sărăciei.

Iar tu, **ARMATĂ DRAGĂ**, ofițeri și ostași, știu că ai voi să-ți speli fruntea de rușinea înfrângerii și să meriți umbrele părinților și strămoșilor care au știut muri.

Vă înțelege toate așteptările, fiindcă sunt și ale mele.

Din zori și până în zori, mă străduesc să aduc un fir de lumină în întunericul suferințelor noastre.

Trebue însă să înțelegeți cu toții că numai Dumnezeu poate aduce izbăvirea prin minuni de fulger, și eu nu sunt decât om.

In prag de an nou, să știți că azi mă străduesc să se cârmuiască cu înțelegere și iubire

Să pătrund, ca un duh nevăzut, în cazărmi, acolo unde dormiți voi, **OSTAȘI SCUMPI**, braț de oțel al Țării, și ca un părinte cu neliniștită iubire să-mi lipesc buzele de frunțile voastre pentru ca să puteți pricepe că asprimea adevărată din grije și iubire pleacă.

Aș voi mai ales, Români, frați dragi și încercați, să simțiți toți că astăzi mă străduesc să fac să se cârmuiască cu înțelegere și iubire, iar nu cu trufie și asprime.

Că toată râvna mea este să vă sting suferințele și să vi le îndrept, cu toată credința mea în Dumnezeu și în oameni.

Ce s'a moștenit și ce am făcut

Am primit pe umerii mei povara Statului în ceasurile cele mai zbuciumate.

Dinastia zdruncinată și hulită; granițele trădate și prăbușite; sute de mii de români izgoniți din vetrele lor cotropite și aruncați pe drumul desnădejdei; pierderea bogățiilor și veniturilor unei treimi din teritoriul Țării; sporirea sarcinilor pentru sprijinirea izgoniților, a funcționarilor și instituțiilor pribege; niciun sprijin serios din afară, urmare a unei politici de nesinceritate față de toți și [illegible] și lovită de toți, descompunerea morală și pierderea autorității Statului prin greșelile pe cari le cunoașteți prea bine; o luptă aprigă între generații și anihilarea forțelor politice care ar fi putut constitui un reazem al ordinei; un an agricol rău cu toate afișările sărăciei, cu lipsa totală a aprovizionării orașelor și regiunilor de munte, însfârșit, pedeapsa destinului, prin cutremurele pustiitoare care au lovit pe atâția dintre noi.

ROMÂNI,

In această noapte de adevăr, de credință și de lumină nouă, nu vă cer decât o judecată dreaptă.

Nu vă cer păduri de răsplată.

Dar vă cer să înțelegeți că am făcut tot ceeace un om sprijinit de Dumnezeu putea face.

Am întărit Dinastia, curățind Tronul de pete umilitoare și treptele lui de slugi nevrednice.

Am întărit poziția Țării, sprijinind-o pe înțelegerea cu trei din cele mai mari și mai puternice imperii ale lumii, o înțelegere sigură și demnă, care să ne dea liniștea și să ne asigure propășirea, viitorul în onoare.

Am făcut un mare acord economic, sprijinit de Fuehrer, ca să pot reface tot inventarul agricol al Țării, să dăm țăranilor pluguri și tractoare, să întemeiem o industrie agricolă și să ne punem în valoare bogățiile refăcând și drumurile noastre.

Am sprijinit și așezat pe toți refugiații și instituțiile izgonite din teritoriile sfâșiate, expropriind 56 mii hectare, pentru a da rosturi de viață celor pribegi și dându-le ajutoare în bani tuturor.

Am repus Statul, pe cât am putut, pe baze de cinste și de muncă și am dat justiției întreaga răspundere a condamnării marilor vinovați de distrugerea averii publice, smulsă din jertfa cetățenească, iar justiția a și pășit la îndeplinirea acestei sarcini.

Am luptat să împac generațiile, să folosesc energia creatoare a tineretului și să fac din regimul legionar o pârghie politică pentru sprijinul Statului pe tot ce este nobil și înălțător în tineret.

Am străbătut o revoluție, înlăturând o anarhie și clădindu-ne un viitor

M'am străduit să înlătur toate consecințele anului rău agricol, aprovizionând regiunile sărace, controlând prețurile, stăvilind speculațiunile; și am făcut totul ca să ajut pe sinistrați, făcând legi și dând credite și ajutoare pentru reclădirea a tot ceea ce a fost cu putință.

Și cu toate aceste jertfe, pot să vă spun că am realizat economii în bugetul Statului, așa cum nu s'a făcut altădată.

Toate înfăptuirile din această vreme vă vor fi astăzi aduse la cunoștință, ca să mă judecați, cei de bună credință, după ceea ce am realizat.

După ce veți lua cunoștință de aceste împliniri, veți conveni, Români, că în trei luni de guvernare, am săvârșit tot ceea ce un om putea săvârși în împrejurări atât de grele.

S'au făcut, desigur, și unele greșeli. Cele mai multe sunt însă pornite din nerăbdarea, justificată până la un punct, de a înlătura cu un minut mai de vreme umilințele și suferințele atâtor generații.

Nu cred însă să fie printre voi, Români, unul singur, care să creadă că Generalul Antonescu — hărțuit între salvarea Țării și drumurile în străinătate pentru asigurarea viitorului — ar fi putut împiedica o greșeală și n'a făcut-o.

Să nu uităm că eram pe pragul anarhiei și al ocupației străine și că am străbătut o revoluție.

N'am sacrificat nici onoarea, nici liniștea și nici viitorul Neamului.

Atâta pot să vă spun. Cine este Român și om, mă poate înțelege.

ROMÂNI,

Aceste zile de reculegere creștinească vin ca să ne aducă aminte că Fiul Omului a coborît printre noi ca să ne schimbe, a suferit apoi ca să ne înalțe și a murit ca să ne mântuiască.

Dumnezeu este în noi, în credința noastră. Să ne schimbăm, să ne înălțăm, să ne mântuim.

Disprețul intrigii, dar dragostea pentru adevăr și muncă

Tu, Române, care ai stat până astăzi deoparte, schimbă-ți sufletul și prinde-te în lanțul nostru de credință românească, fii verigă de temei și statornicie.

Tu, Române, care ne-ai judecat până astăzi după interesele tale turburate, după ambițiile tale neîmplinite, scutură-ți povara slăbiciunii.

Dă-ți seama că nu ne cârmuește nici vanitatea, nici interesul, nici intriga; că le disprețuim pe toate. Și că singura noastră bucurie și singura noastră vanitate este Țara, este Neamul și veșnicia românească.

Tu, Române, care după ce ai cules lauri de desfătare pe ulițele luptelor politice și n'ai cugetat decât la tine și nu la aplaudatorii tăi; tu, care vii astăzi să ne judeci numai după trei luni de guvernare cu o moștenire tragică — atunci când ai avut ani de liniște și i-ai pierdut zadarnic; tu care te grăbești să ne condamni fiindcă drumul vanității îți este deocamdată închis, ai curajul și spune ce ai fi făcut cu destinul național dacă îl aveai în mâini în ceasurile acestea sfâșietoare și dacă crezi că a veghea asupra lui este astăzi o binefacere sau cea mai chinuitoare dintre poveri?

Fii om, fii drept și recunoaște că pe deasupra ambițiilor și intrigilor și urilor este Patria, este veșnicia Neamului, și că acolo trebue să ne întâlnim întotdeauna, chiar dacă nu ne înțelegem de fiecare dată.

Apel către tineretul țării

Și tu, tânăr entusiast și dornic de sacrificiu, care vrei cu deslănțuirea viforoasă a vârstei tale să spargi barierele și să înneci în uitare și blestem orice urmă din trecut, ia aminte că adevărata creație cere pregătire, suferință și așteptare, cere înfrățire între generații, cere îndreptarea prin înfăptuiri și nu prin răzbunare. Și dă-ne ascultarea ta credincioasă ca să-ți ducem pașii pe drumul biruinței.

ROMANI,

In această noapte, când fiecare ascultă din străfunduri o sfântă și grea poruncă lângă vatra datinelor, înțelegeți că și Patria este o vatră de credință, care așteaptă flacăra voastră de iubire, din arderea jertfei noastre.

Să ne unim: singura lozincă a vremii

Uniți-vă, Români, în credință, în iubire și muncă.

Uniți-vă, din toate colțurile sfâșiate ale Neamului, din toate casele, ca să ducem mai departe strădunța strămoșilor și viitorul copiilor noștri.

Cum suntem strâns uniți într'un Dumnezeu, să fim strâns uniți într'o Țară.

Ințelegeți că deaceea ne-am pierdut granițele și drepturile și onoarea, fiindcă n'am știut să ne unim la vreme și să ne îndreptăm unii pe alții.

Granițele unui Neam se zidesc întâi în suflete și mor tot în suflete, atunci când un popor nu știe să le cinstească în inima fiecăruia.

Unitatea și forța Neamului aduce plinătatea drepturilor.

Anul care sfârșește a fost an de prăbușire și de ispășire.

Anul care începe este un an de răscruce și de reînviere.

In rosturile viitoare ale lumii, legați cu onestă onoare de ziditorii ei, — noi vom putea împlini, cu fapta noastră, nu numai reînvierea românească, dar un rost de civilizație europeană.

Scuturați frunțile de neliniște; pregătiți piepturile de jertfă; întăriți inimile de credință.

Țara are nevoe de toate sufletele, de toate brațele, de toate puterile.

Un an nou, cu faptă nouă.

Cu Dumnezeu înainte să strigăm, Români:

Trăiască Majestatea Sa Regele,
Trăiască Majestatea Sa Regina,
Trăiască România.

Când sufletul acestui neam va fi plămadit în adâncime și extensiune în duhul Căpitanului, biruința legionară va fi totală

Cuvântul de îndemn rostit la Lugoj de d. Horia Sima, Conducătorul Mișcării Legionare

Sâmbătă, 28 Decembrie, după masă, d. prof. Horia Sima, Conducătorul Mișcării Legionare și vice-președinte al Consiliului de Miniștri, venind dela Timișoara, a făcut o vizită inopinată în orașul nostru, interesându-se în special de organizația legionară din Lugoj și județ.

D. Comandant Horia Sima a vizitat sediul și cantina, privind îndelung fotografiile făcute la Lugoj înainte de prigoană și în care este și D-sa, împreună cu camarazii lugojeni. A cercetat și unele registre și dosare, rămânând mulțumit de felul cum se lucrează, precum a rămas mulțumit și de felul cum este organizat sediul. A recomandat însă ca să se caute un sediu mai mare, mai impozant și după cum merită Lugojul și jud. Severin.

Cuvântul Comandantului

D. Comandant Horia Sima, în sala de ședințe a Sediului, în mijlocul camarazilor, a spus următoarele:

„Mă bucur că, după atâta luptă, suferințe și jertfe, ne vedem iarăș împreună, acum în plină libertate și lumină legionară.

Să nu dormiți pe laurii biruinții. Biruința noastră încă nu e totală. Biruința noastră atunci va fi totală, când sufletul acestui Neam va fi plămădit și în adâncime și în extensiune, în duhul Căpitanului. Când suflete și inimi vor fi la unison, stăpânite de aceeaș mentalitate legionară, atunci biruința noastră va fi totală. O trăire legionară de ansamblu ne trebuie, trăire care trebuie să fie creată și desvoltată și susținută de elitele Legiunii, de elitele permanent luptătoare și creatoare. Acest corp de elite îl avem. Il vom avea și mai puternic și mai activ.

Mișcarea Legionară este de natură spirituală. E o mare școală a Națiunii, care transformă pe oameni sufletește, creind omul nou: legionarul. Tocmai de aceea, acum ne trebuie o adâncire a trăirii legionare. Convingere și crez neclintit, disciplină interioară întâiu, apoi disciplina exterioară. Pentru noi, orice manifestare exterioară să aibă corespondență sufletească.

Două pericole pot pândi Mișcarea Legionară: I) un elan exagerat, nestăpânit, care ar trece peste marginile disciplinei înțelepte, și II) o disciplină de fier, însă numai exterioară. Să ne păzim și de unul și de altul din aceste pericole. Linia noastră este dreaptă, noi mergem în inima lucrurilor. Mișcarea Legionară trebuie să rămână pentru totdeauna, o revoluție permanentă, o revoluție sufletească tot mai activă și tot mai creatoare. Crez de stâncă și disciplină de fier; un clocot viu al tradiției noastre creștine și voevodale; o țâșnire tot mai puternică de imperialism, prin geniul național mai întâiu; un elan disciplinat și creator pentru veac,— aceasta-i calea, acum larg deschisă și luminată, pe care trebuie să meargă Legiunea.

Până mai eri, noi am luptat și contra Statului. Acum, după ce am smuls puterea unui regim dezastruos, noi suntem Statul și Statul se identifică cu noi. Cei cari sunteți puși în posturi de conducere, precum și cei cari veți mai fi puși, să nu rupeți nicidecum legăturile adânci cu Mișcarea, ci să continuați în acelaș, ba și mai mare, ritm de trăire legionară. Mereu stăpâniți de spiritul de sacrificiu, de dăruire, elanul să vi-l îngrădiți într'o disciplină de fier".

Dela sediu, d. Comandant Horia Sima, a vizitat la domiciliu, pe d. av. Valeriu Străinu, primarul legionar al orașului, care este bolnav, iar d-na Elvira Sima, a făcut vizite la câteva din cunoștințele d-sale, apoi cu mașinile, însoțiți și de d. R. Olariu, șeful județului, au plecat spre Caransebeș.

Deși vizita n'a fost anunțată, vestea că Horia Sima e în oraș, a circulat ca fulgerul, străzile populându-se rapid. Toți vroiau, măcar să-l vadă pe Horia Sima, pe Comandant. Foștii săi elevi și colegi, publicul care i-a savurat conferințele de adâncă cugetare, camarazii cărora el, Comandantul, le-a făcut școală înaltă de trăire și luptă legionară.

—xoxoxoxo✱oxoxoxox—

Războiul în 1940

(Continuare din pag. 14-a)

Asediul Angliei

Anglia este asediată. Inițiativa a fost cucerită, în timp și spațiu, de puterile Axei.

Conflagrația gigantică a început, ca un războiu de coaliție anglo-franco-polonez împotriva celui de-al treilea Reich. In primăvara 1940 mai sunt implicate în conflict cinci state mici: Danemarca, Norvegia, Olanda, Belgia, Luxemburgul. Totuși războiul nu tinde spre generalizare, ci revine la origina lui; Germania național-socialistă scoate din luptă totalitatea statelor satelite ale Angliei. Dar războiul nu se reduce la un duel al puterilor germanice. Căci Germania național-socialistă devine nucleul constitutiv al unei înțelegeri europene împotriva Commonwealthului britanic.

Imperiul britanic intră în războiu după o serie de înfrângeri politice: ocuparea Abisiniei, Anschlussul Austriei, cedarea regiunei sudete, crearea protectoratului, biruința lui Franco, încheerea pactului de neagresiune germano-sovietic. Războiul, la rândul lui, se caracterizează iarăși prin o serie de înfrângeri militare; în toamna anului 1939, dispare Polonia, în ciuda tuturor garanțiilor formale. In primăvara anului 1940 acțiunea aliată împotriva statelor nordice este zădărnicită prin contra acțiunea fulgerătoare a Reichului în Danemarca și Norvegia. In vară Olanda, Belgia și chiar Franța sunt scoase una după alta, din luptă. Unitățile engleze, trimise pe Continent, au efectuat o serie de retrageri considerate de opinia publică engleză drept glorioase. Dar opinia mondială nu consideră episoadele dela Namsos, Narvik și Dunkerque drept victorii engleze. Masacrul dela Oran nu este deloc socotit ca un „Trafalgar" modern, ci ca un act de piraterie, care reamintește metodele, cu cari s'a cucerit și fortificat imperiul englez.

Soarta încercuitorilor încercuiți, a blocaților blocați, a cruciaților excomunicați, pare pecetluită. O pace de sacrificii nu mai poate să salveze imperiul britanic; structura labilă a Commonwealthului nu poate să suporte la infinit scăderi de prestigiu. Rezistența nu prezintă nici o șansă. Anglia este o cetate asediată. Timpul lucrează acum pentru Germania.

Până în primăvara anului 1940, acțiunea submarină și aviatică germană trebuia să pornească din triunghiul Sylt—Cuxhaven—Emden.

Astăzi, toate coastele atlantice ale Europei, dela Narvik până la Brest, Bordeaux și Cadix și majoritatea coastelor mediterane sunt stăpânite, controlate sau afiliate puterilor Axei. Războiul submarin își va dubla și tripla intensitatea lui. Legătura metropolei cu dominioanele și coloniile va slăbi treptat. Pe când dușmanul principal, Germania, se găsește într'o situație relativ favorabilă față de Anglia, fiind protejat printr'un lanț de țări ocupate, Anglia este direct și imediat expusă ofensivei aeriene germane.

Viitorul va arăta, dacă cetatea Angliei va cădea prin asediu sau prin asalt. Exemplul campaniei norvegiene ne arată, că debarcările sunt posibile chiar împotriva unei flote superioare. Ele ar putea să pornească în mod concentric și eventual concomitent din Norvegia, Olanda și Franța. Neutralizarea flotei britanice din Canalul Mânecii și o debarcare masivă în sudul Angliei nu este deloc exclusă. Aviația, artileria ultra-grea, tip Bertha-1918, diviziile parașutiștilor, vasele rapide sunt elemente importante ale succesului. Dinamica revoluționară a strategiei național-socialiste s'a învederat în mod strălucit și va depăși desigur concepțiile lui Hoche și Bonaparte la începutul veacului trecut. Obstacolul principal nu este traversarea unităților de debarcare, ci organizarea „capului de pod" cucerit și alimentarea trupei debarcate cu rezerve și material. Apărarea britanică va fi, fără îndoială, eșalonată în adâncime. Englezii ar putea să riposteze imediat după debarcarea germanilor printr'o contra-ofensivă puternică.

Dar această lovitură engleză va fi stânjenită prin superioritatea aviației germane și prin faptul, că unitățile blindate britanice, distruse în Flandra, vor lipsi la apel. Soldatul englez, luptător bun, dar insuficient încadrat, va avea ocazia să arate dacă Boulogne sau Hastings vor fi simbolurile luptei uriașe, care se anunță. Nu știm, care va fi rolul Irlandei și a mișcărilor revoluționare anti-engleze în acțiunea decisivă; nu cunoaștem surprizele politice cari ar putea să pregătească lovitura finală. Dar un lucru rămâne sigur: Anglia, care a știut până acum să împiedice formarea unei comunități europene, se găsește azi în fața unui fapt împlinit. Nicio tentativă de intervenție a niciunei puteri mari sau mici nu ar putea să mai împiedice sincronizarea tuturor forțelor constructive europene sub conducerea Axei. Europa reînoită își va asuma din nou conducerea concertului continentelor.

Privirile Europei tinere sunt îndreptate spre steagurile biruinței. De biruința acestor forțe revoluționare și eroice atârnă și evoluția nestânjenită a Europei ariene și neutralizarea forțelor destructive cari o amenință.

Alex. Randa

ULTIMA ORA

Opinia publică americană

împotriva politicei președintelui Roosevelt

„Poporul american trebuie să fie consultat căci el va plăti cu bani și sângele său ın război”

Discursul de eri al d-lui Roosevelt a fost așteptat cu legitimă curiozitate de cercurile cari mai au încă naivitatea să creadă că o eventuală intervenție americană în actualul războiu ar putea schimba raportul de forțe dintre beligeranții Europei, determinând astfel victoria „democrațiilor” în lume. Discursul a fost pentru unii o deziluzie, căci președintele Roosevelt a promis tot ajutorul material dar... ...n'a declarat războiu fasciștilor și hitleriștilor. Pentru alții însă cari văd lucrurile în realitatea lor neînșelătoare filipica rooseveltiană n'a adus decât confirmări. Americanii rămân ceeace au fost: niște bussinessman-i, negustori cari nu înțeleg să-și risce pielea fie chiar de dragul liberalismului economico-democratic. Oameni cari de dragul unui spectacol senzațional sunt în stare să plătească în aur oricât sau cari pot da foc întregii lumi zvârlind peste ocean materialul de războiu trebuincios ațâțării focului.

Se pare însă că și în Statele-Unite sunt oameni cu scaun la cap — și sunt dintre aceștia în proporție de nu mai puțin 70 la sută (după o statistică americană numai 30 la sută fiind pentru un războiu alături de Anglia) —, că în țara tuturor recordurilor și îndrăznelilor izolaționiștii, apărătorii doctrinei lui Monroe iau atitudine hotărîtă împotriva politicii d-lui Roosevelt. Americanii se tem chiar și de efectele posibile ale unei exerciții retorice.

Intr'adevăr, ultimul discurs al Președintelui Statelor-Unite a dezlănțuit o adevărată furtună, violente polemici între americani.

Protest împotriva acordării de credite Angliei

Astfel Uniunea Studenților din America de Nord a adresat președintelui Roosevelt o telegramă, prin care protestează contra oricărei eludări a legii Johnson prin împrumuturi de material de războiu făcute Angliei sau prin acordare de credite.

Telegrama arată că politica de asistență față de Anglia este contrară voinței poporului Statelor Unite și va duce țara la războiu.

Pe de altă parte, senatorul Ward a declarat că forțele imperialiste ale Angliei caută să târască Statele Unite în războiu. Atâta vreme — a adăugat el — cât Anglia va fi condusă de imperialiști, asistența ce s'ar da Angliei nu poate fi o asistență dată democrației.

D. Landon, fost candidat republican la președinția Statelor Unite în 1936, a adeclarat, în legătură cu cuvântarea de Duminică a președintelui Roosevelt că, în ce-l privește nu socotește că trebue să se dea Angliei un cec în alb, ceeace se face prin faptul că se asigură Angliei ajutoare de orice fel.

D. Mac Carran, senator democrat și-a arătat nemulțumirea, opinând că d. Roosevelt ar fi trebuit să spună ceea ce ar trebui să se facă.

D. Blow, senator democrat și d-sa, este de părere că discursul nu concordă cu promisiunea de a se ține pentru apărarea națională.

D. Capper, senator republican, a spus că discursul președintelui Roosevelt, face să se nască sentimentul că America se apropie de războl.

Statele-Unite nu trebuesc târîte în războiu

Senatorul Wheele, care a condus cu succes opoziția împotriva reformărei Curței Supreme, dorită de d. Roosevelt, va răspunde la discursul președintelui, **inaugurând opoziția parlamentară împotriva politicei ce este acuzată din mai multe părți, de a voi să târască Statele Unite în războl.**

După HERALD TRIBUNE, războiul va fi problema centrală în discuțiile ce vor avea loc în Congres care va trebui să judece până la ce anume punct pot împinge Statele Unite ajutorul ce acordă Marei Britanii, fără a fi târâte în războl.

DAILY NEWS afirmă că poporul american trebue, însfârșit, să știe dacă se va putea ține în afara războiului și ce anume poate obține imediat dela Marea Britanie, în schimbul ajutorului pe care Statele Unite i-l dă, precum și de a cunoaște până la ce punct apărarea națională poate fi sacrificată pentru nevoile engleze foarte urgente.

Ziarul se mai întreabă pe deasupra dacă, și pentru care motiv Statele Unite trebuesc să intre în războl împotriva Japoniei, adăogând că majoritatea membrilor Congresului, înainte de a se duce la Washington, ar trebui să-și dea seama de sentimentele poporului și după aceea să participe la lucrările parlamentare.

Poporul american trebue să fie consultat, căci el va plăti cu bani și sângele său un războl.

Președintele „Comitetului pentru neparticiparea Statelor Unite la războale străine, d. Marshall, a declarat că Societatea de radio-difuziune a refuzat să-i permită să vorbească la unul din posturile ei.

Inaltul ordin de zi către armată al M. S. Regelui Mihai I

Cu prilejul anului nou, M. S. Regele Mihai I, a dat următorul Inalt ordin de zi Nr. 1, către ostași:

Ostași,

Anul în care țara și-a văzut granițele sfărâmate, s'a sfârșit.

A fost anul în care voi, Ostași ai României, ați fost supuși la cea mai grea încercare prin care poate trece un soldat, încercare rară în istorie dar care a prăbușit armate puternice și glorioase.

In sufletele voastre s'a dat acea luptă, nevoită de voi și nevăzută de nimeni, între onoarea și supunerea militară, luptă din care numai printr'o minune o armată mai poate ieși întreagă.

Și armata noastră a ieșit cu sufletul întreg.

Este singura mângâiere pe care o avem la sfârșitul acestui an de ispășire în care nici Dumnezeu nu ne-a cruțat,

In pragul noului an, întâiul meu gând se îndreaptă către voi, ostașii țării și ai mei.

Sigur de virtuțile voastre, încrezator în viitorul de mărire al scumpei noastre Patrii și cu nădejdea în Dumnezeu, vă urez vouă celor de sub arme cât și celor dela vatră:

LA MULȚI ANI CU ISBANDA.

MIHAI R.

Marile întreprinderi Rolls-Royce bombardate de aviația germană

BERLIN, 30 (Rador). — Agenția D. N. B. află în legătură cu atacul dat de avioane germane împotriva marilor întreprinderi industriale din Crewe — așa cum este anunțat el în comunicatul de Luni — că este vorba de întreprinderile Rolls-Royce, cunoscute în lumea întreagă.

Avioanele germane au atacat în picaj aceste uzini și au obținut mai multe lovituri în plin, cu efect considerabil.

Aviatorii germani au putut constata puternice explozii urmate de coloane de flăcări și nori groși de fum.

Agenția D. N. B. află totodată că în cursul operațiilor aeriene germane de Luni împotriva unor unități navale engleze, pe lângă vasele anunțate a mai fost scufundat, cu o lovitură în plin, și un vas stingător de incendii.

★

BERLIN, 30 (Rador). — Avioanele britanice au atacat, în repetate rânduri, portul din nordul Franței, care constitue una din numeroasele baze germane marine și aeriene de pe Canalul Mânecii.

Agenția DNB află, ca o dovadă impresionantă a efectului apărării germane la Lorient, că foarte multe resturi de avioane engleze sunt împrăștiate acolo.

Un nou avion britanic de bombardare, care voia să arunce bombe pe o importantă instalație militară, a fost doborît curând după apariția sa.

Din partea germanilor este considerat caracteristic pentru strategia de diletanți a englezilor faptul că englezii trimit avioane izolate împotriva unui front uriaș de mii de kilometri de blindaj, pe când atacurile sistematice în masă ale armei aeriene germane prefac în cenușă un centru militar însemnat al Angliei după celălalt.

D. Horia Sima la Predeal

PREDEAL, 30. — Astăzi la orele 4 d. a., a sosit în localitate, venind de la București, d. Horia Sima, comandantul Mișcării Legionare și vice-pre-

ședinte al consiliului de miniștri.

In gară, d-sa a fost întâmpinat de d. comandant Ilie Gârneață, și un grup numeros de camarazi legionari.

D. Horia Sima a luat masa la restaurantul legionar, iar după amiază a vizitat pe d. general Antonescu, Conducătorul Statului Român.

INFORMAȚII

Ziarul AXA urează cititorilor săi Mulți Ani.

★

NUMARUL NOSTRU DE ANUL NOU A APARUT IN 24 DE PAGINI.

★

Numărul viitor al ziarului nostru apare Joi 2 Ianuarie la orele obișnuite.

● DECRET LEGE. ART. 1. — D-l. Ion Cengher se numește pe data prezentului Decret-Lege secretar General la Ministerul de Finanțe.

Art. 2. — D-l. Ministru Secretar de Stat la Departamentul Finanțelor este însărcinat cu executarea prezentului Decret.

Dat în București la 30 Decembrie 1940.

CONDUCĂTORUL STATULUI ROMAN

Domnul Ion Caragea, a fost numit pe data de 1 Ianuarie 1941, cenzor la Banca Națională a României, conform art. 54 și 55 din legea și statutele menționatei Bănci, pe termen de trei ani.

Domnul Constantin Cosmovici, a fost numit pe data de 1 Ianuarie 1941, Comisar al Guvernului pe lângă Banca Națională a României, conform dispozițiunilor art. 87 din legea și statutele citatei Bănci, în locul domnului Dimitrie Pascu demisionat.

Exil pe viață pentru delicte politice

MADRID 30 (Rador). — Tribunalul districtual pentru delictele politice a condamnat pe fostul ministru republican Nicolau d'Olver și pe consilierul Generalității Catalane Mestres Albets la exil pe viață. Averile celor doi condamnați au fost confiscate.

Dela mic la mare, nu uitați că sunteți ieșiți dintr'o brazdă stăpânită și păstrată prin sânge și în sânge

Ordinul de zi către armată al d-lui general Ion Antonescu Conducătorul Statului

D. General Ion Antonescu a dat următorul ordin de zi către armată:

— Cu fruntea încruntată și plecată, cu sufletul îndurerat și cu credința nesdruncinată, am ajuns la capăt de an vechi și la început de cale nouă.

— Și azi, ca întotdeauna, în această zi de ispășire pământească și de înviere creștinească, azi mai mult ca altă dată, gândul meu și grija mea de frate și de prieten, de părinte și de șef, se îndreaptă, în primul rând, către tine drag ostaș, de toate gradele și de toate vârstele, fiindcă de patruzeci de ani mintea mea s'a trudit pentru tine și sufletul meu a pătimit pentru tine.

— Am dorit și am visat, am luptat și am îndurat, am fost bârfit și am fost lovit fiindcă am vrut să pun: în mâinile tale vânjoase, cea mai bună armă; în sufletul tău cinstit, cea mai înflăcărată credință; în inima ta curată, cel mai viforos avânt; pe corpul tău trudit, cea mai simplă dar cea mai nepătată haină; în credința ta nelimitată în destinele neamului, cele mai înflăcărate aripi; și în privirea ta, scrutătoare și caldă, cea mai vie dintre Icoane:

Patria.

OSTAȘI,

— Multe s'au schimbat în țară și peste hotare în anul de cruntă șovăire și de adâncă pătimire pentru voi și pentru noi.

— Ca de atâtea ori nenumărate ori în trecut, ne găsim, și în acest început de an, la răspântie de vifor.

— Este anul în care, pentru noi și pentru alții, în sânge și prin sânge, se pregătește o lume nouă.

— Astfel fiind, este în căderea mea să vă spun adevărul și să vă chem la datorie.

OSTAȘI,

— Nu uitați, de la mic la mare, că sunteți ieșiți dintr'o brazdă stăpânită și păstrată prin sânge și în sânge.

— Impletiți-vă și înfrățiți-vă cu această brazdă. Stați înfipți în ea și pregătiți-vă să muriți cântând pentru ea.

Este mai mult ca oricând, porunca ceasului de față.

Este poruncă pentru mine și este poruncă pentru voi.

— Impins de ea și supus ei am sfărâmat, la 6 Sept., sisteme vechi și pline de păcat.

Ați fost și voi întinați de ele.

Nedreptatea și neomenia, trândăvia și necinstea, duhul rău și păcătoasa șoaptă se cuibărise, pe alocuri, și printre rândurile voastre.

— De atunci mă sbat, dragi ostași, să vă dau și vouă o viață nouă, să croesc și pentru voi drumuri drepte și căi eterne de lumină și de mândrie, de înfrățire și de tărie.

S'a terminat cu bunul plac al unora și cu răul trai al altora.

— Cine nu va înțelege, la timp și din timp, această imperioasă poruncă a vremii, va fi zdrobit sub greutatea cerințelor de îndreptare și de salvare ale neamului.

— De acum înainte seriozitatea va lua locul ușurinței, vrednicul va da la oparte pe nevrednic, onestitatea va zdrobi tâlhăria, caracterul va înfrânge pe viclean și-l va împiedica să mai străbată, prin intrigă și lingușire, prin minciună și prin perfidie, prin înrudire și prin ticăloșie, către vârfurile de comandă pe care au pus stăpânire, acei cari au dus și țara și instituțiile ei acolo unde știm, simțim și suferim că sunt.

De acum înainte pe culmi nu vor mai trebui să ajungă decât vulturii.

— Sunt convins că și voi ca și mine socotiți că trebue să ne întoarcem, cât mai este timp, pe dâra de lumină, de glorie și de jertfă pe care a umblat, fără să șovăiască, neamul nostru dela Sarmisegetuza și până la bătrânul și înțeleptul Rege, care a pregătit, cu munca și exemplul lui, Marea și Istorica înfăptuire.

— Crucea și Stindardul, Ogorul și Patria, Onoarea și Virtutea, Infrățirea și Iubirea, Legea și Omenia, să fie Ostași, țelul nostru de acum înainte, fiindcă el a fost veac de veac, este și va rămâne crezul adevăraților români.

Ofițeri, Subofițeri și Soldați, aveți în sufletele voastre flacăra sacră a veșniciei.

Țineți în mâna voastră destinele Patriei.

Sunteți tineretea și speranța ei.

Infrățiți-vă cu tineretul înflăcărat și curat al neamului.

— Impreună cu el un singur și puternic braț să facem; într'un singur cuget să gândim; într'o singură voință să ne pregătim; pentru un singur destin, acela al Patriei, să muncim; în jurul unui singur simbol, Regele să ne strângem.

— Să pregătim astfel României locul pe care-l merită sub soare și dreptul pe care-l are în lume.

— Ostași adunați de prin văi, de pe dealuri și de prin ponoare, lacrimi grele au curs și curg, în genunchi la altare am mărturisit și mărturisim că am greșit, să învie însă în voi credința că ne vine biruința.

GENERAL I. ANTONESCU

1 Ianuarie 1941.

Căderea Albionului

Vin vești după vești din depărtările apusului, arătând că leul britanic trage să moară.

Și nu vor oamenii să înțeleagă că are un rost adânc năruirea aceasta. Că nu un popor, ci o civilizație și o cultură, un stil propriu de viață își pâlpâe ultimele sale lumini, proectând fantastic umbrele ruinilor în care își îngroapă agonia o lume definitiv condamnată pieirii.

Stă încă multă lume și azi îngrijorată, dar sperând încă în victoria unei cauze originar pierdute. Sperând în biruința Angliei, a capitalismului și democrației masonice.

Sunt încă mulți desigur cei ce doresc și cei ce speră încă la o revenire. La ceeace a fost. Ca și cum roata istoriei ai putea-o opri, ba chiar întoarce, înspre acele „frumoase” zile ale huzurului individual păzit cu mitralierele împotriva obștii abrutizate și care murea de foame.

Erau fără îndoială frumoase aceste zile, dar pentru cei puțini la număr — puțini și la minte și la inimă mai ales — care lipsiți de cel mai elementar bun simț, confundau strălucirea nocturnă a neonului din reclamele țipătoare cu lumina și sănătatea însăși a neamului lor, a neamului ce ei îl cunoșteau — în mod forțat — prin jurnalele sonore, intercalate — spre „nenorocirea” spectatorilor rafinați — între un film ovreesc și o completare „americană”.

E curios și natural totdeodată, să constați câtă solidaritate manifestă elitele noastre de trotuar pentru cauza atât de măreață, nobilă, umană, ș. a. m. d.... ce ar reprezenta-o Albionul. E curios, căci pe mulți nu-i leagă vizibil, material, mai nimic.

E natural însă, căci cu toată prostia majoră ce-i caracterizează pe acești onorabili domni, cu toată respectabila lor nerozie, ce-i împiedică să trăiască istoria, e natural ca ei să simtă în adâncul — de altfel găunos — al ființei lor, că un pericol grav le amenință felul lor de viață, felul lor de a fi.

Intr'adevăr, în lupta dintre urmașii lui Arminius și acei ai lui Disraeli, între soldații sângelui germanic și diplomația anglo-semită a insularilor, se dă lupta cea mare între sânge și aur, între rasă și ban.

Istoria își are legile ei. Ea merge înainte. Iar cine vrea să i se opună nu reușește prin aparenta oprire a cursului decât să-i concentreze forțele care vor izbucni sălbatic rupând și nimicind trufașul dig al inconștienții ce se încumetă să se împotrivească firii.

Albionul a provocat răsboiul nădăjduind că va putea forma un dig împotriva torentului de viață a Europei eroice și tinere, dig la adăpostul căruia sleitele forțe reacționare să-și consume mai departe agonizant o viață de opulență materială și de mizerie spirituală, o viață animalică.

Iar rezultatul — clar ca lumina zilei de altfel — nu poate fi hotărât decât de forțele autentic istorice angajate în luptă, și care de astă dată sunt toate în tabăra Germaniei revoluționare.

Așa dar nu un joc de forțe economice sau chiar politice va decide. Decizia e doar luată, prin înseși puterile, prin înseși idealurile și realitățile grupate sdrobitor de concludent în avantajul Germaniei și deci a întregii Europe tinere.

Nu o luptă anglo-germană înseamnă actualul răsboiu, ci una anglo-europeană. In care, desigur, Albionul a și intrat învins. Prin poziția spirituală și istorică pe care a înțeles s'o apere și s'o impună silnic și altora.

Albionul înseamnă lumea veche.

Ea e înainte de toate alături de noi, și mai ales în noi. S'o stârpim deci cu hotărâre.

Atunci, și numai atunci, victoria noastră, a tinerilor Europeni, va fi definitivă și asupra metropolei insulare a acestui stil blestemat de ființare.

Căderea Albionului nu e așa dar atât o problemă tehnic-militară, nici numai ceva economică ori de politică externă.

Ea e înainte de toate o problemă istorică, o problemă de educare a noastră, *în sensul unei etici înalte de factură jertfelnică și ariană.*

Iar lucrurile stau astfel pentrucă astfel o vrea Cel de Sus.

Nu e istoria doar desfășurarea Vrerii Domnului?

Ne amintim de un vechiu refren, actual azi mai mult ca oricând și potrivit astăzi întregii Europe eroice,

Ne vine în minte un refren....

„Gott strafe England!”.

Mircea I. Goruneanu

Comisiunea pentru controlul fondurilor secrete verificând gestiunea lui Armand Călinescu, a găsit nejustificată suma de lei 31.193.000 lei

Comisiunea pentru controlul întrebuințării fondurilor secrete și de ordine publică, în ședința dela 28 Decembrie a. c., verificând gestiunea defunctului Armand Călinescu, în calitate de Ministru de Interne și găsind nejustificată suma de 31.193.000, a dispus trimiterea dosarului înaintea Comisiunei de judecată.

Inundațiile din Anatolia au prins în furia apelor 70 de sate

ISTANBUL 30 (Rador). — S'a constatat că 70 de sate au avut de suferit de pe urma inundațiilor ce s'au produs în sud-estul Anatoliei. Cele mai multe din aceste sate nu mai au nicio legătură cu restul lumii, fiind izolate de ape. In multe locuri, șoselele și liniile ferate sunt inundate și un mare număr de poduri au fost serios avariate.

Pagubele produse agriculturii sunt foarte mari. Până acum nu se semnalează victime.

Toate comunicațiile directe cu Londra au fost întrerupte

NEW-YORK 30 (Rador). — Comunicațiile radiotelegrafice cu Londra, întrerupte Duminică searea, au putut fi reluate după două ore și jumătate de întrerupere.

Comunicația cu Londra prin cablu continuă să fie întreruptă.

Toate comunicațiile directe cu Londra au încetat Duminică, pe la ora 20 (ora New-York), după ce se produsese marele atac aerian german contra Londrei.

Imprimeriile „CURENTUL”. S. A. R. Strada Belvedere Nr. 6. București